

111
Hle

ALEXANDERS SAGA

ISLANDSK OVERSÆTTELSE

VED

BRANDR JÓNSSON

(BISKOP TIL HÖLAR 1263—64)

UDGIVEN AF

KOMMISSIONEN FOR
DET ARNAMAGNÆANSKE LEGAT

GYLDENDALSKE BOGHADEL — NORDISK FORLAG
KØBENHAVN MCMXXV

HÁSKÓLI ÍSLAND

Herved udsendes en ny udgave af Alexanders saga eller den af den lærde Brandr Jónsson — biskop til Holar 1263—64 — foretagne oversættelse af Philippus Gualterus' digt i 10 bøger om Alexander d. store, hvilket igen hovedsagelig beror på Curtius' bekendte værk. Oversættelsen, i prosa, er foretaget med et mesterskab, der søger sin lige, så at sagaen allerede af den grund fortjener den største opmærksomhed. Den er desuden den eneste islandske oversættelse, som med sikkerhed kan henføres til et bestemt navn og en bestemt tid. En sammenligning mellem denne oversættelse og den øvrige oversættelseslitteratur (f. eks. Rómverjasögur) vil sikkert kunne føre til vigtige og interessante resultater i sproglig, især stilistisk henseende.

Det er den Arnamagnæanske Kommission en særlig tilfredsstillelse at besørge en ny, tidsvarende udgave af sagaen efter det prægtige håndskrift, som det lykkedes Arne Magnusson

til hans store glæde at erhvæve for 235 år siden. Det vides nemlig, at han selv havde påtænkt en udgave, som han dog aldrig fik istandbragt. Kommissionen håber, at udgaven også af denne grund vil blive modtaget med tilfredshed af dem, der sysler med Islands gamle litteratur og sprog.

Iøvrigt kan Kommissionen henvide til udgiverens indledning.

København, i januar 1925.

Johannes C. H. R. Steenstrup.

Finnur Jónsson. Sofus Larsen. Kr. Erslev.

Verner Dahlerup.

INDLEDNING

Filip Gautier, Philippus Gualterus, de Castilione (af Château) levede før og efter 1200 og var provst ved domkirken i Dornick (Tournai). Han forfattede et digt Alexandreis om Alexander d. store og hans erobringstog. Digtet er i 10 bøger, alt i heksametre; foran enhver bog findes 10 linjer, der består af en kort indholdsangivelse. Det hele indledes med en prosaisk fortale. Hver bog begynder med de enkelte bogstaver i navnet Guillermus efter den rigtige rækkefølge, idet forfatteren tilegnede digtet erkebiskop Guillermus af Rheims (d. 1201). Digtet er ifg. forf. selv forfattet i løbet af 5 år; det er skrevet i flydende vers og i det hele i et meget godt sprog.

Til Norden er dette digt nået ret tidlig, senest ved midten af 13. årh. Vi ved med stor sandsynlighed, at det var præsten — senere biskop — Brandr Jónsson, der oversatte digtet.

Ved sagaens slutning, som den findes i AM 226, fol., hedder det udtrykkelig (se s. 155), at han er oversætteren, og det samme siges lige efter afskriften af Gyðingasaga, at han også „oversatte Alexander magnus“¹); når det tilføjes, at han gjorde det efter opfordring af „kong Magnus, kong Hakon d. gamles søn“, er dette måske rigtigt, ti Magnus var allerede ved den tid, da Brandr opholdt sig i Norge, bleven medkonge.

Brandr Jónsson hørte til en hövdingeslægt, de så-

¹) Jfr. min litt. hist.² II, 861. 862; Gyð. s. (udg.) s. 101.

kaldte Svinfellinger (efter gården Svínafell i Skaftafells-syssel). Ved år 1238 nævnes han; da overtog han, der var præst, foreløbig styrelsen af Skalholt bispestol efter biskop Magnus' død. 1247 blev han abbed i Tykkvebær-kloster og 1262 udset til at være biskop til Holar. Han rejste udenlands for at blive bispeviet samme år og opholdt sig i Norge vinteren 1262—63.

At Brandr under sit ophold i Norge blev knyttet til kong Hakon siger sig selv. Vinteren 1262—63 opholdt både kong Hakon og Magnus sig i Trondhjem, og det er selvfølgelig givet, at Brandr, der skulde vies af ærkebispem i Nidaros, også opholdt sig dér. Han blev viet til biskop 4. marts 1263. Efter at være vendt hjem (1263) levede han kun knapt ét år, idet han døde allerede 26. maj 1264. Brandr får et udmærket eftermæle (se min litt. hist.²) både som menneske og som lærd, der uddannede flere dygtige mænd. Han vides at have foretaget en udenlandsrejse før 1232 (i hvilket år han vendte tilbage), sikkert en studierejse, hvorom vi ellers desværre ingenting ved¹). Det er klart, at han har været højt anset både inden- og udenlands på grund af sin lærdom. Hans kundskaber i latin ses at have været overordenlige. Han er den tredje i rækken af de Islændinger, som på opfordring af norske konger udførte litterære bedrifter i Norge, hvilket i en anden henseende er meget vigtigt, nemlig med hensyn til de litterære forhold i Norge i det hele taget.

Det er nu det rimeligste, at Brandr har foretaget sin oversættelse i den nævnte vinter (1262—63); originalen har snarest eksisteret i Norge; det er næppe rimeligt at antage, at Brandr har haft den med sig fra Island.

At han har taget sin oversættelse eller en afskrift med sig til Island er utvivlsomt; det er herfra, alle de eksisterende håndskrifter deraf, så vidt ses kan, stammer, intet fra Norge.

¹) Om Brandr kan henvises til Tr. Þórhallssons velskrevne afhandling i „Skírnir“ 1923.

Håndskrifter. Af sagaen haves der heldigvis et udmærket håndskrift fra slutningen af det 13. årh., et af de fineste, der findes i den Arnamagnæanske samling, 519 a, 4°. Det er fuldstændig bevaret med undtagelse af 2 blade, der har været det inderste bladpar i håndskriftets 3. læg; det er de blade, der har været imellem nuværende bl. 18 og 19¹). Oprindeligt har bogen således bestået af 39 blade i 5 læg, hvoraf det første kun består af 7 blade (det 7. er føjet til de 3 sammenhængende bladpar). Dette er et ret sjældent forekommende forhold. Den første og den sidste side i bogen er oprindeligt blanke.

Håndskriftet er i det hele vel bevaret. Af det 1. bl. er øverste hjørne til venstre lidt beskadiget, så at den store initial (D) er halvt revet bort. Af det sidste bl. er det nederste hjørne til højre også afrevet, hvorved nogle bogstaver i slutningen af de 3 sidste linjer er forsvundne. Skriften er heit igennem særdeles tydelig; faksimilet i Palæografisk atlas, oldn.-isl. afdel., nr. 31, giver et fortrinligt billede af håndskriftet. Initialerne er smukt tegnede, (røde, grønne eller blå, undertiden sorte). På et par steder er nogle linjer noget udviskede på en ret mærkelig måde, uden at grunden dertil er let at se (om det er på grund af fugtighed er uklart, og lidet forståeligt). Dog er den oprindelige ordlyd på intet punkt uklar; kun et par ords skrivemåde (forkortet eller ikke) kan måske være lidt tvivlsom. Disse stykker er: bl. 31 a l. 18—19 (*sagt—her* og *I—eptir*; udg. 129_{31—33}), og l. 25—35 (siden ned, dog er enkelte ord i l. 27—29 tydelige nok; *honom—þviat*; udg. 130_{11—32}). Også de 3 sidste linjer 31 b er tildels noget afblegede. Så er der de 7 sidste linjer bl. 32a (*Her—þat*, udg. 134_{33—135₁₃}). Endelig er bl. 32 b fra og med l. 18 navnlig i den venstre del deraf noget udvisket (*lið—broður*; udg. 136_{15—137₁₆}). En ejer eller ihænde-haver af hds. har på bagsiden af det sidste blad skrevet det afblegede stykke

¹) Nederst på s. 18 b står med en hånd fra 16. (ell. 17.) årh.: „her fattis tho blad“.

på s. 31 a (*ok friða fyrir* osv.) til *yfir* i 1. l. 31 b, men med senislandsk retskrivning og forkortninger. På lignende måde er også det afblegede stykke nederst på s. 32 a (*Her hefi ec fyrir* osv.) skrevet på et tilføjede papirblad med en anden og som det synes ældre hånd end den første. Endelig er også stykket 32 b (*at lið Alexandri* osv.) afskrevet med samme hånd på et andet papirblad. Disse afskrifter er dog ikke nøjagtige eller bogstavrette. Men én ting viser de med uimodsigtelig sikkerhed, at de er foretagne af en Islænding og da på Island. Det er således sikkert, at håndskriftet har været dér til ind i det 16. årh., en nærmere bestemmelse er vist umulig. Fra Island er det blevet bragt til Norge, ialfald før 1594. Da var hds. i en Jakob Peder-søns eje. Denne har nemlig på det foran indføjede papir-(smuds)blad skrevet følgende:

Jacob Pederссónn er mit naffn,
och thet gaffuis mig vðj daab,
Jesus Christus fóddis mig till gaffnn
thill hannem staar allt mit haab.

Anno Christi 1594.

Huad paa deg sigis skót du ey om,
der liugis dog paa saa mangan from.

Herpå følger 10 linjer parvis rimede om venners upålidelighed:

Thend stund ieg haffde och kunde giffue,
Da mentte ieg med venner leffue,
Och for thennem baade dicte och schriffue,
Och y andre maader thidenn fordriffue.
Menn nu min Vegen begynder att halde,
Monne de mig och med alle fra falle,
De forachter S: Jórgenn for huad staar bar(?)
Menn gud och lycken kand igenn giøre hannem(?) klar(?),
Dennem till sorig, och mig till nytte,
Saa pleyer Verdenn blant Venner att bytte.

Derpå følger disse disticha af „Cato“:

Si tibi sint nati nec opes tunc artibus illos
instrue, quo possint inopem defendere vitam

O formose puer nimium ne crede colori
paa ejn dag kand hende sig

Att du faar magno dolorj.

På bladets bagside findes følgende:

Vere schall mader }
maadelig glader. }

Raadig och róyster }
vejnfaster och tróuster. }

Och holde sig vðj alle middell maade }
ald hofferdighed schullum vy forlade. }

Huad heller verden ganger da apter eller fram }
Tha haffuer du heder och ingen skam¹⁾. }

Derunder står det runealfabet, der findes gengivet i Aar-bøger 1910 s. 305.

Der findes hyppig i randen bemærkninger, især sigtende til indholdet, både på dansk (norsk) og islandsk, disse altså fra den fornorske periode, og vistnok med samme hånd som den anden islandske på de vedføjede papirblade. Alle disse bemærkninger er fuldstændig betydningsløse, hvorfor der her ikke tages videre notits deraf (ovf. er bemærkningen nederst på 18 b anført). Her skal kun tilføjes, at nederst på s. 26 b findes følgende bemærkning (der sigter til det dér fortalte): „Epithaphium Regis Persarum Darij | Hic requiescit Darius qui præfiguratus est in propheta Danielis, Aries | cujus cornu |: regim̄. Alexander subjugavit sibi ... (bortskåret)“. Dette er blevet fortsat øverst s. 27 a, men hvad der her har stået er bortskåret med undtagelse af ordet „Alexandri“. Udenfor l. 2—7 på samme side findes: „anno mundi 4868 ab adam vsque ad regnum alexand[ri] magni“.

Før vi går videre skal bemærkes, at håndskriftet også indeholdt Orvar-Oddssaga, hvad også bindet klart viser. På en seddel har Arne skrevet: „Hier aptan vid var Orvar-

¹⁾ Dette vers findes også aftrykt i NgL. IV, 551, hvor det kaldes „Axel Fredericksøns Rim“, jfr. D. A. Seip i MoM 1922, s. 134. Prof. Seip har velvilligt gjort mig opmærksom herpå.

oddz Saga med annarri og nyrre hendi, hveria eg her fra nu separerad hefi“. Denne Orvar-Odds saga findes nu i AM 344 a, 4°. Herpå skal man ikke komme nærmere ind; blot skal bemærkes, at der også i denne saga findes randbemærkninger af selvsamme art og med samme hånd, som i Alex. s. Desuden findes en bemærkning s. 10 a nederst: „ek fússe ivarss. ok ingelvor“ (næppe -ver).

I sit eget katalog har Arne skrevet: „Bokina feck eg i Norege af mag. Otta Ottasýne preste i Biðrgvin, hefur hana ätt Mag. Geert Miltzow prestur á Voss“. Arne har tidlig vidst besked om dette håndskrift, ti allerede 1689 havde han omtalt bogen i brev til Torfæus som tilhørende — den bekendte — præst G. Miltzow, som da var død (han døde 1688); Torfæus antyder imidlertid, at „den ikke var til at få“ (Brevveksl. s. 16). Men 8. januar 1690 siger Arne, der da var i Bergen: „eg er ordinn handhafa ad Alexandri magni sögu, sem monsr. hefur til forna sied“ (sst. 20). Når der nu foran i bogen findes en seddel, hvorpå Arne har skrevet: „Kom fra Ormi Dadasýne 1721“, er denne bemærkning ret besynderlig. Enten har da Arne taget bogen med sig til Island, ligesom så meget andet, 1702 og lånt den til nævnte Ormur, eller ogsaa hører sedlen slet ikke herhen; dette sidste er vel det rimeligste, da man næppe kan tro, at Arne har lånt en sådan kostbarhed ud, ikke engang til sin gode ven Ormur Dadason. På en anden seddel anfører Arne slutningen af sagaen efter 226, fol., men lader ordene *púsundir—ar* in blanco (senere har han skrevet ovenover *ok niutigir ok einn vetr*, men atter streget dette ud). Så föjer han følgende bemærkning til: „corr. III. ok niu hundrut vetra. Etenim Islandi, Græcos secuti anno ab initio mundi ad nativitatem Christi computant 5199. Et annus primus æræ christianæ, secundum illos, conjungitur cum anno mundi 5200. Nonnullibi tamen hæc indistincte ponuntur tanquam Christus natus sit anno M. 5199. ac consequenter hic æræ christianæ primus sit“. Den rigtige tekst skulde være Arne Magnussons anførte rettelse (der også anføres i den gamle udg. s. 186). Det

bör dog bemærkes, at tallet (*de—ar*) i 226 beror på opriskning og det er skrevet over det oprindelige, der er fuldstændig udskrabet. Det er således ikke fuldtud sikkert, hvad der oprindeligt er skrevet. Afskriften i 225 har 4 *púsundir ok niutigir ok ein vetr*, hvilket formentlig også oprindeligt har stået i 226.

Håndskriftet er i udg. nøjagtigt gengivet med kursiverede opløsninger, og der er i noterne gjort rede for, hvor udgaven afviger fra det, dels ved rettelse, dels ved optagelse af udeladte ord, der findes i de andre håndskrifter og som har noget tilsvarende i den latinske original, og derfor må have hørt til originalen. Skriveren har været som alle andre skrivere, han har kunnet gøre forskellige fejl, dels sådanne, som han selv har rettet, dels andre, han ikke har set og rettet. Da alt dette ikke er bemærket i noterne, skal der her gives en samlet oversigt over disse fejl, først dem, der er rettede af skriveren selv ved tilføjelse over linjen, og da så godt som altid ved nedvisningstegn, eller ved at skrive de manglende ord i randen:

4₂₂ v i hvapt-; 24 f i af. 6₁ lið. 6₁₀ sva. 6₁₃ villdv. 9₃ hon. 17₁₁ var. 21₃₁ r i fagr. 24₁₈ = 25₁₀ nv. 33₅ hvat. 34₆ nu. 34₁₂ heriaz (*i r.*). 37₁ sv. 38₁₁ l i riðlaz (*B har ridaz*). 44₇ hann. 52₂₁ tok. 52₂₄ ser. 60₁₆ n i eignaz. 61₅ hann(1). 61₆ l i sialvan. 68₁ n i slegðen. 71₄ n i vanr. 72₂₂ serkiom (*i r.*). 73₁ r i kraptr. 83₇ hava. 84₁₄ t i þarft. 88₃₂ þoritar med adskillestegn (*kommaer*) over og under l. mellem þo og r-. 90₁₁ fe. 91₁₄ lið. 100₁₂ veret. 100₁₅ at. 102₃₄ ki i ecki. 103₃₀ z i sciliaz. 110₂₂ orðum. 114₂₃ akrinn (*i r.*). 118₁₅ maðr. 120₁₃ mer. 120₁₆ at. 120₃₂ a i þa. 122₂₅ t i oppt. 124₁ vére. 128₃₂ af. 136₂₄ a i India-. 140₂ áhonom. 146₃ hon.

Andre rettelser: 24₁₄ stað: *først skr. g, rettet til ð*. 118₂ viðan skr. ved linjesk. 2 gg, *første g udstreget*. 141₁₃ stendr: ligeledes. 147₈ Foran hafðe er skr. hevir, *men dette er overstr. og underprikket*.

Ikke rettede fejl (men rettede i udg.): 6₁₈ siukiom. 9₁₅ alf (*f. afl*). 25₆ alldrega. 28₁₁ Timades (*ellers Timo*). 34₇

bitr (*f. biðr*). 36₁₀ hagleit. 36₂₄ scripat. 37₄ Galtererus. 40₁₄ ver (*f. vel*). 41₁₃ bgga. 66₁₆ storma. 83₃₀ annat. 84₂₀ staða. 88₁₄ hon: *gennem h går en streg*. 102₂₈ var¹ er skr. ver. 105₁₈ sporara. 108₂₈ stvndar. 112₅ ferellrum. 112₂₁ þriðiungia. 117₁ bycr. 118₂₀ ellenz. 126₆ flyiaz. 132₁₈ eiga. 135₂₆ liðens. 145₂₈ lundarne. 148₈ sterc. 151₇ hvatleitk. 152₃ underrum. 154₁₉ kostge. *To gg skr. — uden rettelse — er: 26₁₉ til. — 67₄ udfor Scitarum er skr. þui folki (?)*.

Nogle opfriskninger findes hist og her. Således: þegar akafliga 3₈, tekít 3₁₁, hiartarins 3₁₃, kefd 3₁₇, oc fostr faðer 3₁₈₋₁₉, — foruden enkelte ord i de afblegede steder, bl. 31 a b, 32 a b. Foruden disse steder er der enkelte ord hist og her noget afblegede, uden at der er tvivl om hvad der har stået, f. eks. mikit 29, osv.

Alle de her anførte fejl er rettede i udgaven; bortset fra dem er håndskriftet, som sagt, nøjagtig og bogstavret gengivet. Efter 226 er lakunen i hds. udfyldt ligesom i Ungers udg. (s. 75—80₁₃).

Det bemærkes, at alle egennavne er i udg. trykt med stort bogstav, ligesom bøgernes tal i randen er tilføjede af udgiveren. Ny linjer i hds. er bibeholdt.

Håndskriftets hele væsen, skriftens art og „retskrivning“ viser, at det må henføres til det 13. årh.s sidste årtiere, snarere end den nærmeste tid efter 1300. Bogstaverne er overordenlig smukt og regelmæssig tegnede; de er i nær slægt med håndskrifter som codex regius af eddadigtene, Grågås-håndskrifterne, Kringla-membranen og flere af den art. Det er således sikkert ikke mere end 20—30 år yngre end originalen, hvis det da er så meget.

Der er ingen grund til her at give en nøjagtig palæografisk beskrivelse af håndskriftet. Det frembyder alle de velkendte bogstavformer og forkortelsestegn fra den nævnte tid (angels. v bruges hyppig; þ for ð findes kun undtagelsesvis). „Retskrivningen“ er også den samme som ellers er velkendt i håndskrifter fra denne sproglige overgangstid — den samme mangel på ensartethed og følgerigtighed i lydbetegnelserne frembyder enhver side. Der göres ingen

forskel på æ og ø — hvilket bedst viser skriverens hjemstavn (Island). I endelser findes i og e, o og u, i den mest brogede blanding. Dog har snarest e og o overtaget, tal-mæssigt set¹). Interpunktionen er i hds. overhovedet meget almindelig og rigtig, undertiden vel rigelig. Aksenter findes hyppig og i det hele rigtig anvendte, men i et langt overvejende antal mangler de. Norskheder vil man måske se i ordformer som *mek*, *sek* og lign. Det er muligt, at Brandr Jónsson har været noget påvirket af norsk udtale og retskrivning (jfr. den hyppige udeladelse af h foran l, n og r).

Forkortelsestegnene er gengivne på sædvanlig måde, således at alle de i forkortelsen indesluttede bogstaver (lyd) er kursiverede. Tegnene er gengivne med hvad de i reglen betyder; når tegnet for *ar* findes (hyppig) i ord som *riddari*, er det gengivet ved *er*, uagtet ordet ellers, når det er skrevet fuldtud, skrives *riddar-*. Når et ord kun antydes ved begyndelseshogstavet (med prik foran og efter) sættes alt det manglende i parentes. Håndskriftet er her betegnet A.

Det andet hovedhåndskrift af sagaen er AM 226, fol. Det er et af de store Stjórn-håndskrifter — skrevet på Island i 14. årh. (jfr. Kålunds katalog). Sagaen findes her på bl. 129 a—146 b. Nedenfor skal forholdet mellem dette og 519 nærmere omtales. Her skal kun meddeles, at det som tillæg trykte „brev“ findes her inde i teksten, se anm. til 153₁₂. Efter dette hds. er lakunen i 519 udfyldt; her er forkortelserne ikke gengivne i tryk. Det er her betegnet B.

En afskrift af dette hds. er det andet store Stjórn-håndskrift, AM 225, fol., jfr. Kålunds katalog; det behøver ingen nærmere omtale her; det er slet ikke benyttet.

AM 655, 4° nr. XXIX består af 4 blade i lille format (se kataloget), skrevne med en fin og smuk hånd, omtrent samtidig med 519, i hvert fald ikke yngre. Bladene er til dels ret stærkt medtagne og 2 af dem er bleven anvendt til bogomslag, skriften er derfor på mange steder slidt, dog således at man med nogenlunde sikkerhed kan læse

¹) Jfr. Ungers korte redegørelse i hans udg. s. IX ff.

det hele. Af andet blad er den forreste del blevet afskåret. Dette engang prægtige hds. er uden tvivl islandsk. Hvorfra Arne Magnusson har fået bladene, oplyses ingen steder. Når han på en seddel har skrevet en formodning om, at dette håndskrift har været kaldt „Villa“, hvoraf et blad skulde være opbevaret i 655 XXIII, er dertil at bemærke, at hænderne i disse tvende brudstykker (XXIII og XXIX) er forskellige. Om hds.s forhold til 519 se nedenfor. Indholdet af 1. bl. svarer til 104₂₂ (at) til 106₂₂ (þviat). Bl. 2—3 er sammenhængende og svarer til 122₁₇ (ifiorradum)—127₂₃ (Scithiam er), bl. 4 til 137₁₂ (oc eggjar)—139₂₄ (vara. þa er). Brudstykket er her betegnet C.

Stockholm 24, 4° perg. er et brudstykke, bestående af 28 blade. Deraf optages bl. 1—22 a af Alexanderssaga, resten af Rómverjasögur (som ikke vedkommer os her). Håndskriftet er fra den sidste halvdel af 14. årh. eller tiden ved 1400. Det har flere lakuner, henholdsvis efter bl. 3, 13, 16: 14₃₀ (ætla ec)—25₄ (iofn), 77₁₃ (visar)—83₂₈ (hann), 108₂₁ (scalltv)—129₂₈ (iafningia). Det skal bemærkes, at her findes Alexanders brev til Aristoteles, men skrevet efter sagaens afslutning (ikke inde i denne som i 226). Håndskriftet hører til den række af håndskrifter, som Jón Eggertsson erhvævede i Island og bragte med sig til Stockholm. Det kaldes her D.

Andre håndskrifter, alle på papir. er betydningsløse. AM 520, 4° er en smuk afskrift ved Magnus Einarsson(?) af 519, „ex codice meo vetusto in 4to“ skriver Arne på et vedhæftet blad. Hvis Magnus er skriveren — hvad der synes tvivlsomt — måtte det være bevis for, at 519 havde været på Island under Arnes ophold dér. Originalens sidste 8½ linje mangler (jfr. påtegning af P. G. Thorsen). — 190 b, fol., et brudstykke fra 17. årh. (jfr. Kålunds katalog). Teksten stammer fra B. — Rask 34 er en afskrift af A fra 1760 med varianter fra andre (papirs?) afskrifter. Dette hds. skulde være apparatus edendi. Foran findes 2 blade. Den 1. side er et titelblad, der ender med „þrickt i þvi priviligerada Bokþrickerie i Hrappseyo af

Gudmundi Jonssyni 1784“. Derefter følger „Til Lesarans“, godt og vel en side, underskrevet „þann 1. Julii 1783“ af „Halfdan Einarsson“. Denne meddeler udtrykkelig, at sagaen er skreven efter „membrana“ 3: 519. Efter Halfdans fortale følger en kort redegørelse af „B. B. S“, 3: Bogi Benediktsson i Hrappsey, hvori han meddeler, at han har fået manuskriptet fra Halfdan, og at Gunnar Pálsson, „einn betsti antiqvarius vors lands“, flere steder har rettet teksten, og at han selv har sammenlignet denne med et andet håndskrift, som han har fået af Magnús Ketilsson. Alexanders brev er her optaget efter B-klassen. Lakunen i A, der her ikke antydes, er udfyldt efter B.

Endelig findes i Stockholm en papirsafrskrift, 1, fol. pap., uden nogen betyding.

Hvad der findes i AM 519 b er kun nogle optegnelser af Arne om Filip Gualterus og udgaver af hans digt.

Håndskrifternes indbyrdes forhold.

Blot en flygtig sammenligning af 519 med 226 (A med B) vilde vise enhver, at teksten i dette på mangfoldige måder er forkortet af den, der foreligger i hin, dels ved sammendragning, dels ved ligefremme udeladelser af større eller mindre stykker, især er det gået ud over de — ofte forholdsvis — lange taler osv. Intet af sagaens „historiske“ indhold er gået tabt herved; læseren får det hele, blot forkortet. Det er en også ellers såre velkendt fremgangsmåde i 14. årh. Antallet af vers, der findes gengivet i det fra B hentede stykke for at fylde lakunen i A, giver en forestilling om forholdet. S. 75 (B) svarer alene til 43 linjer i orig., s. 76—7 til 103 ll., s. 78—9 endogså til 192. I A er forholdet omtrent følgende, når man ser bort fra 1. side og den sidste (154 med 155) i udg., og regner efter dobbeltsider (2—3, 4—5, 6—7 osv.): kun to dobbeltsider svarer til et antal vers under 50, 30 dobbeltsider svarer til et antal af vers mellem 51 og 60, 21 til et antal af vers mellem 61 og 70, d. v. s. at 51 dobbeltsider svarer til vers mellem 51 og 70, 10 svarer til et antal mellem

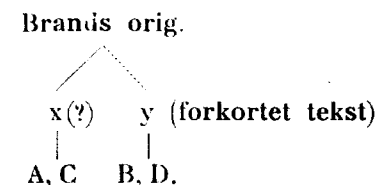
71 og 80, 7 mellem 81 og 90, 3 mellem 91—110, 1 svarer til et antal af 129, d. v. s. 17 svarer til et antal af vers mellem 71 og 90, og kun 4 til et antal derover. Det er således klart, at hovedmængden af dobbeltsider svarer til et antal af vers, der varierer mellem 51 og 70, eller, når man regner de 10 tilfælde med (71—80), 51—80; udover dette tal er der kun 11 tilfælde. Det vil tillige være klart af gennemgangen, at de højere tal (efter 71) for største delen tilhører den sidste del, fra og med s. 120—21, dog med et par undtagelser. Det er atter heraf tydeligt, at oversætteren i denne sidste del sammendrager teksten noget mere end i de foregående dele. Det er noget, man også ellers kender. Det enestående tilfælde (129 linjer) beror på, at der her var særlig lejlighed til at forkorte, nemlig den ret vidtløftige opregning af gaver, som de enkelte nationers legater medbragte til Alexander; de er simpelthen oversprungne (l. 260—74), foruden andre forkortelser, I B er sammendragningen og forkortelsen endnu stærkere, hvad de ovf. anførte tal antyder; dette kunde nærmere belyses, men det er næppe nødvendigt.

Da Sth. håndskriftet D på det nøjeste svarer til B, behøves ingen videre bemærkninger derom.

Det lille brudstykke på 4 blade svarer derimod nøje til A, hvad man kan se af de yderst få afvigelser derfra.

Det er af de anførte varianter klart, at D ikke er en afskrift af B. Et lille, men talende vidnesbyrd om dette er v. l. til l. 12 på s. 1. A har her blot *af* (*sinom* osv.), B har *ok með*, D *ok af*, d. v. s. *ok* er fælles med B, men *af* med A, medens B har ændret *af* til *með*. D kan ikke være B's original, da det er yngre end dette. Forholdet må således være det, at B og D beror på en fælles original, hvor den stærke sammentrækning af teksten allerede var foretaget; denne original har vel også haft Alexanders brev, men som tillæg (ligesom D), medens B-skriveren har indarbejdet det i sin tekst. Det samme er tilfældet med A og C; det ene er ikke afskrift af det andet, men begge beror på en fælles original, der har været identisk med

Brands egen original, måske denne selv. Stamtræet vilde således blive omtrent følgende (bortset fra mulige mellemled):

Oversættelsens forhold til originalen.

Der er allerede givet et fingerpeg med hensyn til dette forhold, idet det er påvist, at oversætteren begynder mod slutningen at sammendrage teksten noget stærkere end før. Når man ser på den trykte tekst, er det gennemsnitlig en dobbeltside, omkr. 65 linjer, der svarer til de anførte linjetal i originalen. Dette kunde synes at tale imod, at oversætteren havde i nogen væsentlig grad forkortet denne. Her må man dog huske på den ofte sammentrængte latinske tekst — bl. a. med sine participialkonstruktioner —, der i oversætterens sprog måtte blive fuldt så ordrig. Vi skal nu se lidt nærmere på forholdet.

For det første skal bemærkes, at orig.s prosaindledning, samt de versificerede indledninger til hver bog — hver på 10 linjer — er af oversætteren ladte ude af betragtning. De første 26 linjer af 1. bog er heller ikke medtagne. Derimod har overs. selv lavet en sagamæssig indledning efter gammelt mønster med den kendte begyndelse: „N. N. (Darius) har en mand (konge) heddet“ osv., og han giver straks de nødvendige personlige oplysninger og redegørelse for sagaens hovedhelt, Alexander. Alt dette er blot overs.s kendskab til forholdene ud fra foreliggende værk, som han har anbragt samlet her. Med s. 2₇ begynder orig.teksten (l. 27), hvor overs. dog indskyder — for læserens skyld — forklaringen af skatten (*þann—landino* l. 9—12, som dog kan siges at have noget tilsvarende). Da dette lille stykke straks viser overs.s selvstændighed overfor orig. og tillige hans snille, hidsættes det:

... cum pectore toto
 arma puer sitiens Darium dare jura Pelasgis
 gentibus imperiique jugo patris arva prementem
 audit ..

(scatt) þann er hverr eptir annan Serklandz konunga hafði vanr verit iafnan aðr at taka af Girkia konunge. Þessi scattr var sva frekliga heimtr. at iafnval scyllde giallda af sænom sem af landino.

Overs. indblander oftere sin viden om visse enkeltheder, som når han straks oplyser, at det var Herakles' stemoder Juno, der sendte slangerne (orig.s dracones) for at dræbe Herakles i vuggen; herom står intet i orig. For at oplyse det lige sagte om overs. ordrigdom overfor orig.s korte udtryk skal her anføres gengivelsen af de to ord: in cunis: *Reivabarnn var hann þa er hann gerði þetta storvirke*; ligeledes gengivelsen af de 4 ord: ut degener arguar absit!: *Syna villda ec þat þo inockoro at ec væra konungs son at saunno oc þo engi atllere*. Straks efter viser overs. atter sine kundskaber, idet han nævner den bog af Aristoteles, som orig. antyder ved „logices pugiles elenchi“, for „dialectica“ — således som „den hedder på latin“, og tilføjer det for ham så karakteristiske „men som kaldes *þrætubók* i norrønt sprog“. Den følgende ordrige beskrivelse i orig. af Aristoteles' af studier udtærede legeme (7 linjer) udelades helt. Derimod følger overs. til sit *twityngðir ero* (s. 4₂₁, orig.s bilingues), *oc hafa i sinom hvaptenom hvara tunguna*, et hjemligt udtryk. Den slags tilføjelser, og dem er der ikke få af, bevirker, at oversættelsens tekst kvantitativt ikke giver originalens meget efter.

En ejendommelighed ved oversættelsen er, at når digteren indfletter sine egne betragtninger og lign., indleder overs. disse med betegnelser som „som mester Galterus (undertiden tilføjes: „som har på vers forfattet denne saga“) siger“ el. lign., for at læseren ikke skal tro, at det er oversætterens egne ord; om disse steder kan henvises til registret (Galterus, godt og vel 20 gange), jfr. Ungers fortale s. VI, hvor et stykke, de sidste 11½ linje af 2. bog,

anføres „til sammenligning“; dette stykke kan også med udbytte gennemgås her. Oversættelsen udgør o. 12 linjer og indledes med følgende bemærkning: „Om den tildragelse taler mester G. således“. „Proh gloria fallax ingenii“ gengives ved: *hó, hó blekkileg er þessa heims hamingja; blekkileg* er en fortræffelig oversættelse; „gloria“ gengives ved *hamingja*, hvad der jo ikke er dårligt. — „proh (lades her uoversat) quanta patent ludibria sortis humanæ“ ≠ *ok opt sýniz þat, hvessu vólt hon er*, her er meningen særdeles vel truffen, men ordret er gengivelsen langt fra. Den følgende lange og syntaktisk brogede sætning lyder:

Cirum terræ pelagique potentem (1)

delicias orbis (2), quem summo culmine rerum
 extulerat virtus (3), quem fama locarat in astris (4),
 qui rector composque sui (5), qui totus et unus
 malleus orbis erat (6), imbellis femina fregit (7).

Denne sætning opløses på en meget smuk og træffende måde således: *Cirus konungr var [á sínum dögum (tilf.) viðlenztr konungr ok sigrsælstr (= 1); 2 udelades; hans frægð hafði farit of allan heim (= 3 og 4, men frit gengivet og træffende sammendraget), ok hvar sem hann hafði við lent, urðu allir firir honum at láta* er en fortræffelig sammendragning af 5 og 6, men som før ikke ordret; nu kommer en selvstændig sætning, der griber tilbage til subjektet: *en svá ríkr ok máttugr sem hann var* (kan bero på 5), *þá fekk þó ein kona sigrat hann; ein kona „kun en kvinde“ gengiver ikke blot „femina“, men netop „imbellis femina“.*

Parcite mortales animos extollere fastu
 collatis opibus aspernarique minores

gengives ved: *Eigi skyldu dauðlegir menn* (mærk 3. person for orig.s tiltale i 2. pers.), *segir hann meistarinn* (mærk dette indskud!), *stæraz af gefnum ríkdómi ok fyrilita sér minni menn*, omtr. ordret oversat.

Parcite victores ingrati vivere summo
 victori

gengives ved: *Eigi skyldu þeir ok enir sigrsælu vera úþakk-næmir við enn hæsta sigrvegara*, omtrent ordret.

vires sceptrum, diadema, triumphos,

divitias dare qui potuit, auferre valebit.

= *Sá er gefa má styrk ok ríki, sigr ok auðæfi, sá enn sami má þat all íbrott taka þegar er hann vill*, omtrent ordret, men sceptrum og diadema trækker overs. sammen til ét (*ríki*).

Dette ene eksempel viser godt oversætterens måde at gengive originalen; meget hyppig er gengivelsen så godt som ordret, men ved siden deraf har oversætteren gengivet meningen, som oftest på en træffende måde på klassisk islandsk uden at binde sig til den latinske ordlyd. Overs. har tilfulde forstået den latinske original; egentlige misforståelser foreligger ikke.

Oversætteren ynder at give sin læser en fuld forståelse på forskellig måde, og gör da tilføjelser (der intet tilsvarende har i orig.). Således forklarer han kort personer, især mytologiske og allegoriske, f. eks. *vínugðinu er Bakkus heitir* 7₇, *ástargyðjunni er Venus heitir* sst., *bardagagudinu er Mars heitir* 34₂₂, *bardagagyðjan er Bellona heitir* 42₅, *Mercurius sú stjarna er svá heitir* 55₂, *Pallas var kallað af heidnum monnum spekdargyðja* 11₁₃; *Victoria þat er sigr* 69₇ og de følgende navne (se noterne), jfr. *Auliðe ey er þat* 52₁₁ (jfr. 60₁₇), *Avaricia þat er ágirni* 145₁₃ og lign. i det følgende. Jfr. forklaringen af, hvem Akilles var med henvisningen til Trójumannas. s. 8 og bemærkningen om Akilles og Nestor s. 9₁₆ f., Hercules s. 52₁₉, Nabogodonosor og Daniel s. 36₂₄ f. Overs. giver også forklaringer ved at nævne de (formentlig) nordiske navne: *en þórr á vára tungu* 21₂₇, *lið er í Nóregi mœndi leiðangrslíð kallað veru* 23₆, *er á danska tungu megu vel heita skjaldmeyjar* 116₁₁, *þat kalla sumir Svíþjóð ena miklu* 125₃₁, jfr. bemærkningen om Hellespont s. 59₁₅. Oversætteren viser ofte sin lærdom ved at tilføje noget, der intet tilsvarende har i orig., især hentydninger til bibelsteder, jfr. sådanne tilføjelser som bemærkningen om Evfrat s. 20₆: *hon er ein af þeim fjór-*

um er ór paradiso falla. Det er allerede bemærket, at han henviser til Trójumannasaga; han henviser også til en „Historia Thebana“ 12₁₄, men han henviser også til Machabæernes bog 23₁₁ ff. (bemærkningen om Hieronymus er også betegnende). Dette sted findes netop i Brands egen oversættelse af Gyðingas. s. 26.

Helt igennem har det været oversætterens stræben at gøre sin gengivelse så klar og så folkelig forståelig som muligt; deraf forskellige hjemlige udtryk, ikke mindst de ordsprog, som han nogle gange anvender uden at der altid er noget tilsvarende i orig. som: *svá skal þol bæta at biða meira* 56₃₁, *þetra er heilum vagni heim at aka* 60₂₂, *biðendr eigu byr en bráðir andróða* 114₁₉. Kun sjældent træffer man latinsk-farvede sætninger som følgende: *at niðrlggðum þráleik þorperalegs siðferðis* 114₂₁, man skulde tro, at dette var en ligefrem gengivelse af orig., men denne har intet tilsvarende. S. 17₁₀ findes en ret mærkelig udtryksmåde: *scilicet tetragramaton*; dette rent lat. *scilicet* har intet tilsvarende i orig., man kunde fristes til at antage, at det ikke hidrørte fra oversætteren, i orig. står der også „tetra grammata“ i pl.

Oversættelsen kunde fortjæne en udførlig monografisk behandling, som ikke kan gives her, i lighed med R. Meissners træffende undersøgelse af Rómverjasögur i hans udgave deraf.

Alexanders brev til Aristoteles.

Som før omtalt findes dette brev kun i 226 og Sth. hds., og her på en noget forskellig måde. Brevet var i middelalderen ret udbredt, og har fundet vej til Island, hvor det findes i flere — yngre — afskrifter. Brevet har intet med Brandr Jónsson at gøre; oversættelsen er vist betydelig yngre, og foretagen af en, der langtfra besad tilstrækkelig indsigt i det latinske sprog. Der har ganske vist ikke stået til min rådighed den latinske original med netop den ordlyd i et og alt, som oversætteren har haft, men

dette er heller ikke nødvendigt, ti også uden den kan man danne sig en forestilling om oversætteren, idet den lat. tekst sikkert i alle hovedtræk har været ens allevegne. Jeg har nyttet teksten i Epistola Alexandri macedonis ad Aristotelem magistrum suum de itinere suo et de situ Indiæ, som den, med rigelig variantsamling, er udgiven af B. Kuebler i hans udgave af Iuli Valeri Alexandri polemi 1888¹⁾; det er denne, der i det følgende betegnes som „orig.“.

Begyndelsen: *Ráðandi—Alexander* er vistnok lavet af overs., og slutningen, 166₁₅₋₂₀, er anderledes (langt kortere; orig. har ikke hilsenen til moderen og søstre). Der findes nogle bemærkninger i overs., der ikke kan bero på orig. (noget heraf beror dog måske på misforståelse); således findes der intet i orig., der svarer til „drikken“ s. 164₃₂₋₃₄, men dette har overs. dog næppe selv fundet på. Man skal her — side for side — nævne eksempler på oversætterens gengivelser, misforståelser og (tilsyneladende) afvigelser fra orig. Det underlige og kejtede udtryk *spekt skyldan* (156₅ i ét ord?) gengiver „deditum philosophiæ“ (har overs. læst eller ment at læse „debitum“?).

156₇₋₈ *tíl—þin* forstås næppe helt uden at man tyr til orig.: „ut aliquid per novarum rerum agnitionem studio et ingenio possit acedere“.

156₁₉ *er—þá* skal svare til orig.: „ut rex regum appellarer“, hvilket er helt andet.

157₁₀ *sælu* gengiver „gaza“, hvad der kan gå an.

Tallene i overs. svarer ikke nøje til orig., det skal man ikke komme nærmere ind på; dog skal bemærkes, at til de „400 stolper“ (157₁₅) svarer i orig. „triginta columnæ“ (et hds. dog „quadringentas“).

157₁₈ *Enn—heitir* svarer til „racemi chrySTALLINI“ (*sólar tár*, hvorfra har overs. dette?).

¹⁾ Jfr. også Ad. Ausfeld, Der griechische Alexanderroman 1907, s. 89 ff.

157₂₀ *hvilur . . af margarita*: i orig. er „thalami“ prydede med „margaritis“ osv.

157₂₇ *hafnar er K. heitir*: i orig. „Caspas portas“.

158₁ *Leiðsögumenn* osv., i orig. er det „Seres“, som har den her beskrevne klædedragt.

158₄ *vina minna Kaspiorum*: orig. har: „amicorum et Caspiorum hominum“.

158₁₁ *jarðholu*: orig. har: „in lapide concavo“.

158₁₅₋₁₆ *rennanda—pinus* svarer til orig.: „flumen . . cujus ripam sexagenum arundo vestiebat, pinorum abietumque robora vincens in crassitudine“.

159₁₀ *þá—maurum*: i orig. hedder det: „veluti formicæ sub flumen efferbuere“ (ð: de omtalte dyr); stedet er fuldkommen misforstået. Straks efter hedder det *at berjaz með smá vatndýr* = „cum aquarum prodigiis bella (gerere)“.

159₁₈ „stengederne“ (!) har intet tilsvarende i orig., hvis det ikke måske skal være „pantheres“.

160₁ *vatnormar*: „humidorum serpentium“.

160₁₇ *þá tók herrinn at kveða*: ≠ orig.: „bucina monebat ad quiescendum“ (!).

160₂₃ *skotvápn* ≠ artus (militum); har overs. læst „arma“?

[160₂₆ *tenderanum*, ≠ orig.: „odontatyrannum“.]

160₃₀ *stormr*, orig.: „pestes“.

161₈₋₁₀ *þá var—raun* beror på misforståelse eller vilkårlig ændring.

162₁₄ *þvíat þeir váru næstir gudunum*, dette svarer til „præstantissimis diis“, enten foreligger her en misforståelse (af „præst.“ som lig med „proximis“?) eller en vilkårlig ændring.

163₆ står *Indiani* f. orig.s „ictifanos“ (her er flere varianter — alt vistnok forvanskninger af Ichthyophagi, som udg. har rettet det til).

163₂₅ tales der om *heilög klæði*, orig. har „scissas vestes“, har overs. læst „sanctas“ eller fået dette frem ved misforståelse?

Endelig skal blot anføres sætningen 166₈ f. *ok at eittr þat* osv.; i orig. hedder det: „(affectu suo avide victos corrum-

pebant) aut veneria exanimabant voluptate“; her synes overs. at have sammenblandet „veneria“ med „venenum“, gift, og således fået sin drastiske beskrivelse frem (om mændenes *limir* = penes er der i orig. ikke tale). Hvis dette sidste beror på overs. og ikke på en — afvigende — grundtekst, giver det en klar forestilling om oversættelsens kundskaber og vilkårlighed.

Det er unødvendigt at komme nærmere ind på denne oversættelse, der, som sagt, intet kan have med Brandr Jónsson at gøre.

Alexanderssaga er først udgivet af C. Unger 1848, med en kort indledning, anmærkninger (oplysninger om enkelte ord og steder i teksten) samt et ordregister; udgaven var i det hele meget nøjagtig, dog uden at forkortelserne blev antydede i tryk; enkelte fejl findes (nogle ord hist og her udeladte, f. eks. *þinom* 5₁₆, *at* 26₁₉, *oc* 39₂₀, *saman* 52₁₁, osv.). Der findes ingen variantsamling, undtagen for så vidt som der i anmærkningerne lejlighedsvis anføres nogle, heller ikke noget navnerregister. Fra 226 har udgiveren ikke taget varianter ud fra det — i og for sig — meget rigtige synspunkt, at „det vilde have været for vidtløftigt og uvigtigt“; for Unger var det om at gøre at gengive det smukke håndskrift, mindre det at give den oprindelige tekst på ethvert enkelt punkt. En nøjagtig sammenligning mellem hovedhåndskr. og 226 har dog vist, at det første kan rettes på et par steder efter det sidste, hvor dette tillige stemmer med originalen. For så vidt er 226's afvigelser ikke helt uvigtige. På den anden side er udeladelserne og sammendragningerne i 226 uden betydning for den oprindelige tekst, men de viser — og det er ingenlunde uvigtigt — hvorledes man i 14. årh. behandlede de ældre tekster.

Arne Magnusson var så glad ved dette håndskrift (A) og så betaget af „det ypperlige sprog“ i sagaen, at han tænkte på at udgive det, hvad der dog aldrig blev til noget; i så

henseende skal her anføres, hvad oplyses i Fabricius: *Bibliotheca latina* III, 329: „Veterem Islandicam versionem, quam edere parabat vir peritissimus illarum litterarum Arnas Magnæus, ab alio viro erudito exspectamus, qui Latinos etiam duos codices Mstos hujus scriptoris in usum vertere poterit, quos ex auctione Gudiana nactus ad laudatum Magnæum miseram“ (jfr. Werlauff i Nord. tidsskr. f. oldkh. III, 128, som Unger henviser til s. VI).

Iøvrigt er det ikke nødvendigt at komme nærmere ind på nærværende udgave.

I november 1924.

Finnur Jónsson.

Trykfejl:

33₃ læs geysiz.

127 i noterne forminskes alle tallene med én (10 l. 9, 13 l. 12 osv.).

Her hefr vpp sögu [af] Alexandro magno.

1 b Darius hefir konungr heitið er reð fyrir Serklände 1
hann var agegr konungr ok i þeim luta heimsins er
Asia heitir. þa hefir engi konungr verit rikari i þann
tima. Sæti sitt hafði hann lengstum i Babilon er þa
var haufuð borg allz rikisens en hon er nu eydd af 5
monnum fyrir sacir orma oc annara eitryckvenda.
Darius konungr hefir haft undir sec marga scattkon-
unga einn af hans scattkonungom er nefndr Ph(i)lippus.
hann reð fyr Griklandi. drottning kona hans het
Olimpias. Son atto þau þann er Alexander het. Sa 10
maðr var með hirð konungsens er Neptanabus hefir
heitið. enn mesti galldra maðr var hann. af sinom
gauldrom oc gerningom fek hann sva gort at hann naði
at sofa með drottningonni sialfri. af því truðu margir
A(lexandrum) hans son vera en eigi konungsens Phil- 15
ippi. En athofn hans hefir þat þo siðan sannliga birt.
at hann var konungs son en eigi horbarnn. oc son
Neptanabi. sem ovinir hans brigzloðo honom eptir því

Overskr. fra B, hvor der tfs. (som kapiteloverskr.): af Darius konungi. capitulum. — 2. ok: tf. efter B D. — 3. þa: ul. B. rikari: iafnrikr B D. — 4. hafði: hellt B D. Babilon: hinni miklu tf. B D. — 6. fyrir: ul. B D. — 7. hefir—sec: hafdi B; hafdi undir sig D. — 8. -kga: vndir ser tf. B. hans scattkgm: þeim D. — 9. Grik-: Girk- B. drottning: ul. D. kona: ul. B. — 10. Olimpias: Olimpiadis B D. þann: ul. B D. — 11. Neptanabus: Neptabamus B = 3₄ D.. — 11—12. hefir heitið: het B D. — 12. af: ok með B; ok af D. — 14. sofa: liggia B D. af: ok af B D. — 16. þo siðan: ul. B D. — 17—18. oc—N.: ok þo æigi ættlæri B D.

sem síðar mon sagt verða. þessi sveinn A(lexander) var iscola settr sem síðvenia er til rikra manna vtan landz at lata gera við bornn sín. Meistari var honom 2 fenginn sa er Aristotiles het. hann var harðla goðr 5 clerer oc enn mesti spekingr at viti. oc er hann var .xii. vetra gamall at alldri naliga alroscinn at viti. en storhvgaðr um fram alla sina iafnalldra. þa koma sendi menn Darij konungs scatt at heimta af Pphilippo konunge. þann er hvern eptir annan Serklandz kon- 10 unga hafði vanr verit iafnan aðr at taka af Girkia konunge. þessi scattr var sva frekliga heimtr. at iafnn- val scyllde giallda af sænom sem af landino. A(lex- ander) konungs son spyr er hann ser vtlenda menn koma ihaull fauðor síns. hvaðan þeir væri. eða at hvi 15 þeir færi. Oc er honom var sagt. þa mælir hann fyr mvnne ser. Mikit meín er þat sagðe hann at maðrinn scal sva seint taka sitt afl. eða hvart nockotsinn man þar koma at ec mona styrk til hafa at hrinda því ánauðar óke af. er a er lagt riki fauðor míns. en æ 20 mon ec þora nu at sia vapn alopti. þoat ec mega litit vinna með þeim at sva buno. Eða hvart man þat satt vera at Hercules son Iovis hafi kreist isvndr orma tva með sinni hende hvarnn. þa er Iuno stiupmoðir hans hafði til sent at drepa hann. Reivabarnn var 25 hann þa er hann gerði þetta storvirke. Oc ef ec

1. þessi: Sea og ul. Alex. B D. — 3. lata: ul. B. við: med B D. — 3. síin: vistnok rettet fra sun A. — 4. Aristotiles: Aristoles B (fejlskr.). — 5. viti: nyt kap. = D med overskr.: her segir af Alexandro konungs syni ok af meistara hans B; ulæsel. i D. oc—hann: Sem Alexander B; Nv er A. D. — 6. at alldri: var hann B D. al.: full. B. viti: alldri B D. — 7. alla: ul. B. koma: komu B D. — 9. Serklandz: Serkia B D. — 10. hafði: hefði B. iafnan aðr: ul. B D. — 11. þessi: sia B D. — 14. koma: komna B D. at hvi: med hueriu B D. — 15. var: oc tf. A. — 16. Mikit meín: Mikill harmr B D. at: er B D. — 17. hvart—man: man nockurn tima B D. — 18. at: er B D. mona. til hafa: hafi B D. — 20. nu: ul. B D. — 22. kreist: kreista B D.

hræddomz eigi nafn Aristotilis meistara míns. þa munda ec freista at likia nakkvat eptir slikum storvirkiom. Eða man þat iafnan scolo ætlað vera. at ec sia son ens versta manz Neptanabi. Syna villda ec þat þo inockoro at ec væra konungs son at saunno. oc þo 5 engi attlere. Slikt sva mælir hann fyr munne ser er hann hvgsaðe sem nu er fra talt. oc sva æddiz hann nv þegar akafliga imot Dario konunge er scattinn let heimta af fauðor hans. oc neytir ihugenum vapna sinna 3 með snarpligom ahlaupom. sem þa er leons hvelpr ser 10 hiortinn fyrir ser er hann hefir eigi tekit afl sitt. en tenn ero sva litlar at hann ma eigi bita þo hellir hann ut bloði hiartarins með huginum at hann mege eigi með taunnunom. hann er þa oc seinn afæti. en þo er vilinn skiotr til arødesens. A(lexander) hafði oc litið 15 afl at vinna sva stort sem honom bio ihug. En leons akefð hafðe hann ser ihiarta með dirfð alldri meirí. Nv bar sva til at Aristotiles meistare hans oc fostr faðer hafði gengit vt af herbergi síno. þar er hann hafði gort eina boc af iðrott þeire er dialectica heitir 20 alatino. en þręto boc er kolloð anorøno. þat matti oc sia ahonom hverso mikla | stvnd hann hafði lagt 2a aboc þa er hann hafði þa saman sett. oc hverso litt hann hafði meðan annars gætt. hann var rvfinn oc oþveginin magr oc bleikr fánclite. oc er hann sa Alex- 25 andrum fostr son sinn þrutinn af mikille reiði þeire er eigi matte leynaz fyrir brugðnu oc bloðrauðo litar apte.

3. vera: ul. B D. — 4. þo: ul. B D. — 5. at saunno: ul. B D. — 6. hann: opt tf. D. — 6—7. er hann: edr. — 7. talt: sagt B D. — 9. oc: at hann B D. — 10. snarp: sterk. leons: leonis = l. 16. — 11. er hann: sa er (æigi h.). — 12. þo: enn þo. — 15. Alexandr skr. B. — 16. honom—hug: hann villdi. — 17. hiarta—meirí: briosti. — 18—19. oc fostr f.: ul.; ikke i orig. — 20. eina boc: ul. — 21. boc: list. er kolloð: ul. — 23 þa: gorua ok. — 24. meðan: ul.; i D. gætt: geymt (= D). rvfinn: vfinn. — 26—27. þeire—leynaz: ul. — 27. brugðnu—apte: brugðinni ok blodlaussi litar háttu.

þa spurðe hann eptir vandliga hver sœc til vere sva sollinnar reiði. Hann gerði sua sem hlyðnom lærisveini byriar við sinn meistara. fellr akne fyrir honom oc drepr niðr haufðeno. oc svarar sva af miklom móðe.
 5 þungt þycke mer þat at faðer minn elli gamall scal lyðscyldr rangligom kraufom Daríj konungs. oc þar með allt fostrland mitt. oc þar matte hann þa ecki fleira vm tala. þviat þesso nest kom gratr vpp. sa er nackvat sva bra til bernsconnar. oc vara sa af litlo
 10 scape. oc með þui minkar hann þa fyrst istað sina reiðe.

Oc nu með þessum raðum er eptir fara. þa mælr Aristotiles sva til hans. Með þviat þer se stort i hug. þa pryddu þic fyrst með raðspekinne. en tak siðan til
 15 vapna þinna eptir fyst þinne. Ec se sagðe hann at þu hefir efni til at verða mikill maðr oc mattoqr. spari þat nu eigi við þic. oc hlyð mer nu vandliga. oc man ec kenna þer hverso þu scallt at fara. þat vil ec þer fyrst raða at þu ser raðuandr. at þu hafir iafnan
 20 ena beztu menn við þina raða gerð. hlyð ecki ahvik-saugur þeira manna er tvityngðir ero. oc hafa isinom hvaptenom hvara tunguna. engi scal þa menn hatt setia er natturan vill at lagt siti. þviat þeira metnaðr þrutnar sva sciott af metorðonom. sem litill læcr af-
 25 miklo regni. þat er oc oronom nest er veslo batnar. Eigi let ec þic þo at auka þeira manna nafnbætr þot

1. eptir vandliga: *ul.* — 4. svarar: *segir.* af: *með.* — 5. þat at: *er.* — 7. þa: *ul.* — 8. tala: þa at sinni *tf.*; *over* er *synes* en at *være skrevet* i A, men *vistnok med en anden hånd*; *findes ikke* i B D. — 9. vara sa: var sa þa þo ægi. — 10. istað: at sinni. — 11. reiðe: *rædu.* — 13. hans: *kap.* i B með *overskr.*: fra heilræðum meistara Aristotili. — 15. sagðe hann: þat. — 17. nu: ok *tf.* við: með. vandliga: vm stund. — 18. at: þi *tf.* — 20. þina-gerð: rad þin. — 20. hvik-: *ul.* — 21—22. i-tunguna: sitt i huarum huaptinum. — 22. engi scal: ægi skaltu. — 25. veslo: *veslum.*

sma bornir se. er haverscliga siðo oc sœmiligan manndom hafa fram at legia mote ætt oc penningum. Gott siðferði scalltu virða gulli betra. oc þvi scalltu eigi penninginn lata raða nafnbotonom. at við honom selia margir svivirðliga sina dað oc drengscap. Ef þu scallt
 5 dœma milli manna þa lat hvarke raða manna mun ne auðæfi halla þer fra rettum domi. Fegirndinne verðr þer þo mest af kent rangðomino. þvi at hon blindar optliga retsynis augo. oc ef fegirnin sv er at rettv ma kallaz lastanna moðir for ofmikinn gang ikonungs
 10 haullinne. þa fyr kemr hon aullom siðunum. oc lætr mutugiarnan mann afrækiaz laugunom. þat røð ec þer segir Aristotiles. at þu ser miukr oc linr litillatum. auðsottr oc goðr bæna þurptugom. en harðr oc úeirinn drambsaumom. Flyt opt or stað herbuðer þinar. þviat
 15 þa er ovinom þinom ohøgt við þer at sia er þu ert scommom isama stað. Optliga scaltu oc fylkia liði þino at þat neme bardaga list. oc veniz vapnfime. Haurð ahlaup scaltu veita vvinom þinom. oc ef þu
 5 hefir viliann sceleggian til at vinna mikil verk aþeim. 20 þa man þer til gefaz mattr oc megin. En ef þu þickiz sialfr vanfør til vapna sciptis við ovini þina fyr sakar litils alldrs. þa lat þo sia þec vndir vapnom með glauðo hiarta. lattu tunguna beriaz akafliga með egianar ordino. þo at hondin se vanafla til at styra sverðino.
 25 Opt hefir haufðingiom mikit tioat. at beriaz at eins með frameggian. oc ef evatsamlig bardaga lycð scytr herinum scele ibringo. þa era betri lækning til en bliðligar fortolor haufðingians með snarpligri at egian. Ef ovinir þinir flyia. þa recðu oc fyrstr flottann. nu 30

1. hav-: *hæv.* — 2. ætt—pen.: þviat. — 4. við: fyrir. — 6. raða: *ul.* — 6—7. ne—domi: *ul.* A; *orig.*: ne mun-era palpent. — 12. þat: rad *tf.* — 14. auðsottr: *ul.* — 17. scommom: sialldan. — 18. þat neme: þu nemir. oc—vapnf.: *ul.* — 22. sialfr: *ul.* — 25. ordino: ordum. — 26. tioat: tiad. — 27. evatsamlig: efanlig. lycð: fyst. — 29. haufðingians: formannzins. at-: a-. — 30. oc: æ.

ber sva at at i þitt lið kome flottenn. þa scaltu siðarst
 a hól hopa. oc lat þina riddera þat sia at þer er afar
 trautt at renna. oc man þeim þa synaz hofod | scom 2b
 at renna sva sviuirðlega undan sinum konunge. þvi
 5 nest hugsaðu hvesso mikill fiolðe þinna anscota sækir
 eptir þer. en þot þat se mikill munr. þa lat þic þat
 ecki scelfa. Ef þu ser at þeir letiaz a eptir forenne.
 þa scalltu fyrstr aptr snua þinom hesti. oc riða ávyine
 þina diarflega. oc neyta þa sverðz þins snarplega. oc
 10 sva akaflega með þino liðe fram vaða. at varla gefiz
 þeim tom til at kalla sec sigraða. Nu kemr þar at
 borgirnar gefaz vpp íþitt valld. eða þu hefir at iorðu
 lagt þa er eigi villdv sialfkrafa upp gefaz. þa scalltu
 vppluka fe hirðz lom þinom. oc gefa atvér hendr
 15 riddoronom. oc smyria sva sar þeira með giofonom.
 þviat eigi þarftu aðra læcning at fa liðino. helldr en
 mykia sar oc siukan hvg með gulleno. sva fær aur-
 lyndr maðr siukom bót unnet oc auðkyfingr oreiganom.
 Enn ef gullit er ognægra til en vilinn at gefa. þa lattu
 20 þo eigi astina minka þott fættiz giarfarnar. Með fogrom
 heitom scalltu locka liðit at þer. oc efna þat er þu 6
 heitr þegar fong ero a. Storlatr haufðinge ma iafnan
 oruggr vm sec vera fyrir ahlaupom ovina sinna. þviat
 hvart sem friðr er eða vфриðr. þa kemr honom storlæti
 25 sitt fyrir sterkan borgar veg. En smalatum hofðingia
 tiar hvarke ramligt vige ne mikill vapnabunaðr. Oc

1. scaltu: æ *tf.* — 2. hopa: opa. — 2—3. afar trautt:
 leitt. — 3. renna: flyia. — 4. at renna: i at hlaupa.
 undan.. kge: fra.. herra ok hofðingia. — 5. anscota:
 uuina. — 6. þat—munr: þeir se margir. — 7. letiaz a:
 letta. — 8. riða: rid. — 9. diarflega: *ul.* neyta: neyt. —
 10. akaplega *skr.* A. vaða: rida. — 11. sigraða: sigraz hafa.
 — 15 riddoronom: riddorum þinum. smyria: smyr. —
 17. gulleno: fénu. — 17—18. aurlyndr: milldr. — 19.
 ognægra—gefa: æigi iafnnogt at gefa sem vilinn; A *skr.* ur.
 gnægra; *orig.* copia si desit. — 20. fættiz: þuerri. — 21.
 heitom: fyrirheitum. þat: allt *tf.* -- 22. iafnan: *ul.* —
 23. þviat: *ul.* — 25. hofðingia: hofðingium. — 26. tiar:
 stodar.

nu veit ec eigi segir Aristotiles. til hvers þat kemr fostr
 son at segia þer fleira af hvessu þu scalt með þinom
 herscap fara. En þat vil ec þer raða með þessom
 hlutom at þu latir eigi glutranar sama vindryckiu fa
 of mikit valld á þer. Lat oc eigi heimslega konornar 5
 hvgsykia eða vanmegna sterkian hug. oc ef þu veitir
 of mikit eptirlæti vingvðenu er Bachus heitir oc astar-
 gyðionne er Venus heitir. þa er sem ok se lagt ahals
 þer þat er sva þiar hugenn at hann gair ecke at hugsa
 þat er viti gegne. af þessom hlutom hrørez heipt oc 10
 hatr oc geriz margsconar klatr. oc eigi ero þeir lvtir
 er meirr fyr komi goðo siðferði en konornar oc of-
 drykian. Vel scylldu þeir fostr son lostaseme stilla. er
 laugonom oc heimsins taumalagi styra. Lattu vel gett
 allra þessa luta er ec hefi kent þer. oc fyrir hvetvetna 15
 fram rettlæti fylgia ollum þinom vercom. Eigi scal þo
 rettløtit eitt saman. þviat þar við scal temprá miscunn-
 ena. Optlega scalltv ranzaka ritnengar ef þu villt
 margvitr verða. Laugen scalltu þer oc kunneg gera
 ef þu vill retlatr vera. Secra manna mal scalltu proba 20
 sannliga. døma reynda lute lauglega. Refsa þeim er
 sekir ro retliga. refsingina scalltu eigi fyr lata fram
 koma. helldr en af þer gengr reiden. Scallattu áminnaz
 eptir teknar sættir vmlidit sundrþycki. oc ef þu Alex-
 ander lifir sva sem Aristotiles hefir kent þer. þa man 25
 7 þitt nafn vppi meðan heimrenn stendr. þvilik rað

1. segir: meistari *tf.* — 3. þessom: odrum. — 4. vin-:
 of-. — 5. heimsl.: heimskar (*og* konur). — 6. hvgsykia:
 þik *tf.* sterkian: þinn *tf.* ef: *ul.* A. — 7. mikit eptirlæti:
 mikinn gang. — 9. þiar: þronguir. — 12. fyr komi goðo:
 spilla. siðferði: manzins *tf.* en: þessir ij *tf.* — 13. scylldu
 þeir: skylldir þu. — 14. laugonom: lockan (!) *B D.* vel:
 nu er þu hefir. — 15. þessa: þeira. — 15—16. oc—fram:
ul. — 17—18. þar—Optl.: með skal miskunnin fara opt-
 liga. iafnan. — 19. marg-: *ul.* — 20—22. Secra—retliga:
ul. — 23. helldr—reiden: enn at runnini reidinni. Scallattu:
 æigi skalltu.

kenndi Aristotiles Alexandro sem nu er sagt. oc aull
 varðveitte hann þau virkuliga ser íbrioste/ Nv gírniz
 hann engis annars. æn ryðia ser til rikis með odde oc eggio.
 oc þat gerir hann ser þegar íhvg at ecke vetta mynde við
 5 honom rond reisa. sva geisar nu oc hatt hans ofse. at
 hann þyckiz nu aullum heiminom styra. Oc er hann
 kemr á þann aldr er mann tecr undan raðningo. þa
 geriz þat til tíðenda. at einn ricr maðr sa er Pausonías
 het tekr at elsca drottnengena Olimpiadem. hann fylliz
 10 oc þeirar dirfðar. at hann drepr konungenn Philippum. 3a
 hvgðez hann þa at fríalso myndo niota mega hennar
 asta. En honom varð eigi at þvi kaupi. þviat Alexander
 let eigi long frest afodör hefndum. Oc fauðorbana sin-
 om valði hann dauðdaga haðoligan oc þo makligan.
 15 þegar eptir frafall fauðor sins tecr Alexander til land-
 stiornar. oc þui nest byr hann sec til hernaðar. eigi at
 eins ser til frægðar oc framkvömðar. helldr oc til frelsis
 ollu fostrlande sino þvi er aðr la undir miklo aþianar
 oke. Alexander var nu nydubbaðr til riddera sva mikill
 20 ihíartano sem rise. en íbriostino sem gamall oc vitr
 ridderi. þar matte þa sia nyian oc ungan riddera sua
 storhugaðan at hann villde þa giarna stöna vinna. en
 Achilles matte aleið koma. sa enn mesti kappi er var
 í Troiomanna sogo. oc eigi at eins ætlar hann at heria
 25 á Darium konung oc áhans riki. þott þar vere sakar
 brynastar. helldr ætlar hann ef orlog banna eigi. at
 leggja undir sec alla heimsbygðina. Borg er su ein

2. varðveitte: geymdi. — 4. mynde: muni. — 5. rond
 reisa: standa. — 6. nu: einn. styra: *Nyt kap. med over-
 skr.*: fra Alexandro konungi ok hans manna skipan. Oc:
 Nu. — 8. Paus.: Faus-. — 9. at elsca: *ul.* — 12. kaupi:
ul. — 13. foðor hefndum: at hefna fodur sins. — 14.
 dauðd. haðol.: hinn haduligazta dauda. — 15—16. til landst.:
 med landstiorn. — 18—19. aþianar oke: anaudar oki
 Darij kgs. — 21—22. þar—storh.: ok sva storhugadr. —
 22. giarna: *ul.* — 23. Achilles: Akillas. aleið koma: *ul.*
 — 24. at: frelsa sitt fostr land ok *tf.* — 26. ef—eigi: *ul.*

áGírelande er Chorinthus heitir af þeim hefir hon nafn
 tecet. er hana let gera. oc af þviat þesse borg var
 sterkare oc ferikare en aðrar borgir þa var hon kaulloð
 8 hofod allz rikisens. Páll postole cristnaðe síðan þessa
 borg, oc eptir venio enna fyre konunga þa tekr Alex- 5
 ander her með korono konungs nafnn. Her hafði kon-
 ungr stefnt fiolmennt þing. Aþvi þinge var sva liðe
 scipat. at þeir menn er rikastir varo oc raðgastir er
 senatus heita álatino. en þat má kallaz aulldunga sveit
 ánoröno. sato nestir konungenom áhvaratueggio hond. 10
 þesser menn scolo scipa oc stiorna aullo rikino með
 konungenom. þesser menn scolo optar beriaz með diup-
 settu raðe oc sníallre tungu. helldr en með auxe eða
 suerði. Vt ifra konungsens ráðonautom sátu kappar
 hans. þesser menn lata oppt afl viti rikara oc liva 15
 meír at dömom Achillis en Nestoris. Achilles var af
 Girkiom. þa er þeir borðoz við Troiam vigdiarfastr oc
 miklo sterkastr en Nestor spacastr oc forsialastr. Frammf
 fyrir konungenom sat Aristotiles með klerka sveit sina.
 hann var nu bogenn mioc af elle. oc hvitr fyr hōrom. 20
 þesse sveit var vapnalaus. þviat hon kunne meira af
 frōði en vapnfime. Oc er Alexander sa þetta drengia
 val er honom leiz sem reyndiz mikill styrkr vera munde.
 þa gladdez hugr hans mioc at senom sva miklom afla.
 dirfð su er aðr var oc sua mikil með arøðeno at varla 25
 matte vaxa þa ox hon enn er hann sa slicar steðr sinn
 vilia styðia. oc sua sem hann var aullom hugstercare.
 sva var hann oc aullom friðare. Ecki þyrfti hann at
 scryða sec dyrlego konungs scrude at konungr vere

3. sterkare—borgir: rikuz ok festyrkuz. — 4. hofod—
 rikisens: höfud borg landzins. — 6. kgs nafnn: *ul.* — 9.
 senatus: senati. ma—sveit: eru olldungar. — 11—12. scipa
 —scolo: *ul. B D.* — 14. ráðonautom: radinu. — 17. Troi-
 am: troeo menn. — 22. vapnf.: vapna bunaði. drengia:
 mann-. — 24. mioc—senom: af. — 25. oc: *ul.* með ar.:
ul. — 26—28. enn—friðare: nu at einu. — 29. dyrlego:
ul. scrude: skruda. — 29—S. 10,1. at—var: *ul.*

auðkendr þar sem hann var. þviat yfirbragð þat sem honom fylgde hversdagliga gerde hann auðkendan af aullo folkino. þott hann hefði eigi gullega korono dyr-
om steinom setta ahofde ser. eða annan konunglegan
5 bunað af gullofnom kløðum sem þa hafði hann.

A þeim manaðe er iúníus heitir var Alexander til 9
konungs tekenn aþesso þingi með villd oc vingan allz stormennis. oc at samþycktum mugínom. oc þegar ístað þa scipte hann isueitir ridderum þeim er hann hafði
10 ser valða. oc þat varo fimtígir hundraða. Allir haufðo þeir einn vilia til at beriaz með konunge. en mikit scilðe alldr þeira. þviat eigi at eins valde hann ser unga riddera. helldr oc iafnvel alldraða þa er reyndir hofðo verit at hvatleíc með Philippo. fauðor hans.
15 Aungan gerde konungrenn þann sveitar haufðingia | ilide sino er yngre vere en sextogr. oc þat mynde sa 3b maðr ætla er hann hefði eigi fyr set þvilikan her. at sliker sem Alexander hafde valit ser sueitar haufðingia liðe sino mynde vera hertogar. eða með aullo sialfr
20 senatus. Með sliko riddera liðe sem nu er nackvat fra talt. hafde konungr með ser til herferðar .ii. þusunder ens fiordatigar af fot gaungo liðe. þetta lið var oc undarlíga vel buet með vapnum. oc þar með hafde þat øret arøde. oc þo at þetta lið vere sva mart. arødis
25 snart er nu var fra sagt. þa var þo at tvoro undarlect er Alexander scyllde þat fyrir otlaz at legia undir sic allan heimenn eigi með meira liðe. oc þat þo enn undarlígra er hann scyllde þui a leið koma.

3—4. dyrom—ser: *ul.* — 5. af—kløðum: *edr gullofin klædi.* — 6. *Ikke nyt afsnit B.* — 7. vingan: *vilia.* — 8. þycktum: *þyckianda.* — 9—10. þeim—valða: *ul.* — 16. i—sino: *ul.* — 16—17. mynde—maðr: *mundu sumir.* — 18. sliker: *sliker herr.* — 18—19. sueitar—sino: *til riddara.* 19. hertogar: *sueitar höfðingiar.* — 19—20. sialfr sen.: *sealfir senatores.* — 20. nackvat: *ul.* — 23. undarl.: *ul.* — 24—25. mart—snart: *snarpt ærædis.* — 25. at—undarl.: *af ollu vndarligaz.* — 27. enn: *ul.*

Bratt eptir þat er konungr hafde þetta lið saman safnat. þa gerðiz þat til tíðenda íþeire borg aGriklande er Athene heitir. at einn mikill hofðenge sa er Demostenes het. eggiaðe þess borgar mennena. at þeir neitaðe þessom enom nyia konunge. oc þeir gina við 5 þesse flugu. oc ætla at veria konunge borgena ef hann þar kome. Alexander spyr þetta bratt oc scundar þegar
10 hernom til þessar borgar. ætlar hann oc at lyfia þeim sitt ofbelde er fyrstir gerðoz til þess at risa ímot honom. nema þeir riðe sciott avit sin. Oc borgar menn 10 finna eigi fyr. en konungr kemr með herenn at borginne. þeir legia þegar stefno með ser ihaufuð kirkiu þeire er helguð var Pallade. Pallas var kallað af heiðnum monnum specðar gyðia. A þesse stefno stoð vpp einn rikr maðr sa er Eschinus het oc talade þar 15 sniallt ørende. hann annsacade Demostenem mioc um þat er hann hafði eggiað borgar menn at snua ímot konunge. oc hann bað borgarlyðenn vpp gefaz fyr konunge oc biðia ser griða sem fyrst. þat rað toko þeir sem þessi maðr kendi þeim. oc þviat þeir voro sam- 20 lendir konunge. þa veitte hann þeim þat bliðliga. sem þeir baðo hann miuklega. I þesse borg var forðom ricastr scole. oc þvi þotte konunge til litils at beriaz við þa. at þeir kunnu betr ritninngar at scyra en vapnom at styra. oc eigi varð Alexandro meira fyrir at 25 vinna þessa borg en nu er fra sagt. Eptir þetta stefnir konungr her sinom til þeirar borgar er Thebe heitir. þesse var ein enagetasta borg forðom aGriclande. oc er konungr kemr at staðinom. þa luka borgar menn aptr borgar hliðonom. oc þui nest hlaupa þeir vpp 30

1. *Kap. overskr.:* Fra Demostenes ok Alexandro kgi. Bratt—kgr: *Enn er Alexandr.* — 3. Athene: *Athenis.* — 5—6. við þesse: *yfir þessa.* — 8—10. ætlar—sin: *ul.* — 12. ser: *herinn.* — 13—14. Pallas—gyðia: *spektar gydiu.* — 16. annsacade: *aitadi.* — 16—17. mioc—þat: *ul.* — 17. snua: *gera vpp reist.* — 19. sem fyrst: *ul.* — 20. sem—þeim: *ul.* — 27. her sinom: *ul.* — 28. forðom: *ul.*

aborgarvegina alvapræðer. oc syna sva konunge at þeir vilja banna honom borgena. oc ef Thebane hefðe tecet slict rað sem Atheniensis þa mynde þeir hafa fengit stoðvað reiði konungs. oc funnet þar miscunn oc 5 millde sem gnog var fyrir ef miuclega vere eptir leitað. En þui at þeir syndo konunge mikinn motgang. þa reyndo þeir þat at hann kunni refsa þeim þeira dirfð. oc niðra þeira drambe. oc meðan konungr hugsar hvesso hann scyle þessa borg vinna. þa koma til hans haufð- 11 ingiar margir af enom nestom borgom. oc tia fyrir honom optlega meðan hann sitr um borgina at þar hefðe iafnan verit vppspretta mikils vfridar ilandino. oc þar hefðe margsconar vdæmi orðit i þeim stað sem segir imikille boc þeire er heitir hystoria thebana. Af 15 slicom fortaulom þrutnar mioc reiði konungs til borgar manna. oc nu byðr hann sina menn vapnaz. oc sokia borgina. oc þeir gera sva. En borgar menn lata þegar drifa scot á þa. ætla þeir sem þeir gera at veita hart viðrnám. konungs menn taka þa þat rað at sumir briota 20 borgar vegenn et neðra með þesskonar tolom sem þar til hæfðe en sumir scutu scioldum yfir þeim. oc 4a hlifðu þeim sva við scotom oc griote. oc er borgar menn sia at konungs menn mundo brotið fa borgina. þa hlaupa þeir felmsfullir inn af borgar veggionom oc 25 leita ser fylscna. En konungs menn dynia þegar ahøla þeim. oc drepa þeir hvern er þeir finna. Oc er konungr sialfr gengr iborgena. þa kemr á mot honom sa maðr er Deades het hann saung fyrir konunge með fogrom strengleik þat er sva mællte. Heyrðu Alexander

2. Thebane: Thebani. — 3. Athen.: Athenismenn. — 4. funnet þar: fengit. — 4—5. oc—leitað: *ul.* — 6—7. En—kunni: Enn nu munu þeir finna hversu hann kann. — 8. niðra: steypa. — 11—12. optlega—verit: at i þessi borg var. — 12. mikils: allz. — 16—17. vapnaz—sva: at sækia. — 18 scot: vapn ok griot. á—at: ok. — 20—21. með—hæfðe: *ul.* — 22. scotom oc: *ul.* — 28. Deades: Biadas B; Diades D; *orig.* Cleadas. — 28—29. með—þat: margfallda strengleika þa.

enn milldaste konungr afspringr goðanna hvart ætlar þu þat fyrir at eyða þessa borg með aullo. Lat þer ihug koma at Aristotiles fostr faðer þinn kendi þer þat rað at þu scylldir vera goðr bœna þurptugom oc þyrma sigroðom. Eða hvart veiztu þat at her var enn helgi 5 Bakus fœddr i þessi borg. Backum kolloðo heiðnir menn vingoð sitt. her ero oc morg aunnor guð fœdd sagðe hann. Einn af þeim Hercules enn sterke oc enn við- 10 forle er þu ert fra komenn konungr. þyrn oss þa fyr guðanna sakir þott ver sem þess vverðir. Hvgsa sva 12 fyrir þer at vstaðoct verðr þat riki er litla miscunn hefir með ser. Enn ef þu ert enn raðenn til at lata drepa allan borgar lyðenn. þa lattu borgina standa með heilu lice. þviat hon er aull goðonom helgoð. Sva lauk Deades sino male. at konungr scipaz ecki við 15 orð hans. hann lætr alla borgena niðr briota sva vandlega at þar sem aðr haufðo verit turnar havir eða kastalar. þar var nu naliga slett iorð. Elld let hann oc allzstaðar ílegia husen þar sem hann fek þvi áorkat.

Síðan er konungr hafðe makliga hefnt Thebanis þeira 20 dirfð. oc hafðe þar sva kent landz monnum at þiona nyiom konunge. þa setr hann til landz at geta þa menn er honom þotto vel til þess fallnir. En hann byr ferð sina brott af landino. oc ætlar sem hann gerir at heria arike Daríj konungs. oc nu lætr hann scip sin bua oc 25 hlaða af margsconar gøzscó. at þat ma hverr maðr ætla at Alexander konungr mynde eigi fa scip nyta mega til slicrar herferðar. Sva er sagt at konungrenn hefðe tueim scipom meira en halft annat .c. oc þegar

1. milldaste: máttkasti; *orig.* fortissime. afspringr: af krapti. — 2—3. Lat—koma: er þer kemr i hug. En. — 6—7. heiðnir—sitt: þeir vingud sinn. — 10. sakir: skyld frænda þinna. — 12. enn: ein-. — 13. lattu: latta A; *der-efter er skr.* eigi, men synes udvisket; lat þu æigi B = D, men her synes eigi udvisket. Nægtelsen skal her udgå jvf. *orig.* soli parce solo. — 17—18. eða kastalar: *ul.* — 20. Overskr.: Fra ferð Alexandri kgs. — 23. vel: bezt.

er til þess var buet. þá lata *konungs* menn scip sin or festum. oc þar matte þá heyra mikenn luðra gang oc þjóðsynliet akall. þar matte þá marka hvesv mikit flestir unna sino fostrlande. þeir *Grickernir* voro nu 5 fuser til at fylgia *konunge* oc *beriaz* með honom ser til fiar oc metnaðar. En allir af þeim ísua miklom her nema einn. þá settv augo sín aptr um scut meðan þeir matto nockornn vita sia til fostr iarðar sinnar. *konungr* sialfr leit alldregi aptr til lanzens. sva var 10 honom mikil fyst á at *beriaz* við *Darium konung* at hann gleymðe þegar fostrlande sino oc var þar eptir moðer hans oc systr. En þegar er *konungr* sa at Asia kom vpp fyr stafn fram. þá gladdez hann sva mioc 13 við at gleðenne varð nesta rúmfatt ibriostino. oc nu 15 biðr hann sína menn roa fast undir seglum at þeir mætte sem fyrst land taka. þeir koma nu sva ner landino at eigi var lengra til hafnar en *aurscot*. oc þá scytr *konungr* auro álandet upp oc særir sva iorð ovina sinna. hann kallar þetta giptosamligt heill. oc gott 20 sigmarc. oc því truir herenn allr oc lystr vpp fagnaðar ope miclo. því nest taka þeir land. kasta nu akkerum. oc bera upp landfestar. hrioda scip sin oc setia landtiolld.

En eptir þetta starf snæða þeir fast lenge fram ánott- 25 ena. At komannda morne gengr *konungr* áfiáll eitt hátt oc ser þaðan yfir landet. þar matte hann alla vega sia fra ser | fagra vollo bleika akra stora scoga blom- 4b gaða vingarða stercar borgir. oc er *konungr* ser yfir þessa fegrð alla. þá mælir hann sua til villdar liðs sins. 30 þetta riki er nu lit ec yfir ætla ec mer sialfum. En *Gricland* fauðor leifð mina vil ec nu gefa yðr vpp

1. buet: ok byr gaf *tf.* — 2. festum: lægi. — 3. þjóðs. akall: geysiligt kall; *D = A.* — 4. flestir unna: unnu. — 8. þeir—sinnar: nöckut sa til landz nema. — 12. systr: systir. er—at: *ul.* — 17. aurscot: eitt órdrag. — 20—21. fagnaðar: *ul.* — 22. landfestar: ackeri. — 28. stercar: styrkar.

segir hann til haufðengianna. oc sua treystiz hann nu sinni gefu at honom þyckir sem þetta liggi laust fyrir. En hann sciptir nu *Griclandi* með þeim af stormennino er honom þotto þess macligstir. hann bannaðe nu oc 5 sinom monnum at taka þar strandhög. eða gera annat 5 uspaclect. iafnt sem hann ætti sialfr hvetvetna þat er fyrir var. Þesso nest stefnir *konungr* til þeira borga er nalegastar voro. oc þeir menn er þær borgir bygðo þar sem þeir spurðo at *konungr* sa enn vtlennde var sva friðsamr oc þeir visso þo at hann hafðe mikinn 10 afla. þá toko þeir sniallt rað. oc gefaz upp sialfkrafa ivalld *konungs* þess. er með diupsettu raðe fek sva gort 14 at hann þymðe ovinom sinom. oc lagðe þá þo undir sec bardaga laust Eptir þetta fer *Alexander konungr* aþann luta rikisens er *Frigia* heitir. þar hafðe staðet 15 forðom borg su er *Troio* var kaulloð. þat hafa menn fyr satt at þessi borg hafe forðom mest veret oc sterkost sem raun bar á. þviat *Agamennon Grickia konungr* sat um hana .x. vetr með marga kappa oc otalegan her aðr hann fenge broteð hana fyr *Priamo konunge* 20 oc sonum hans. Þengat for *Alexander konungr* fyr forvitne ef hann mætte sia nockvot merke þeira stortiðenda er þar haufðo gorz. oc hann kom nu þar sem *Troia* hafðe staðet. hennar matte nu ecki sia annat en 25 grunnðvoll einn. þar af matte þo sia hvesv mikil 25 borgen mynde veret hafa. oc nu er *konungr* hugde at hvar hverge þeira kappanna er þar fellv mundo iarðaðer vera. þviat var alegsteinom ritað yfir hveriom þeira.

1. til: meistaranna ok *tf.* — 2. liggi: riki muni. — 4. macligstir: makligir. — 5. annat: þar nockut. — 6. hvetvetna: *ul.* — 8. oc: er *tf.* — 9. þar—var: sa at kgr þessi var. — 10—11. oc—afla: at allir fengu þeir grid er a hans valld gengu. — 15. a: i. heitir: þat er sagt at *tf. og* så: hafi; *B skr.*: *Troea.* — 16. borg—er og var kaulloð: *ul.* — 18. *Grickia*: *ul.* — 19. otal-: otölu-. — 21. Þengat: Hígat. — 25—26. þar—hafa: *ul.* — 27. hverge: huerr. — 28. legsteinom: legsteini huers þeira. yfir—þeira: *ul.*

þa kemr *konungr* þar at er Achilles var iarðaðr. En þetta var ritað aleggsteine hans. Her hvilir Achilles enn sterke er drap Hectorem son Priami *konungs*. Sia enn same var svikenn sþrygð oc drepinn af Paride broðor
 5 Hectoris isolar guðs hofe. A þenna legtitul sa *konungr*. þviat honom þotte mikils um vert. oc eptir þat bar hann sialfr reykelisi yfir leiðet sem þar vere nockvorr heilagr maðr iarðaðr. Siðan mælti hann. sva haleit er þessa mannz haminngia orden er her hvilir allra
 10 hellzt iþvi at hans frægð man sua lengi lifa. oc mikil sæmð var honom iþvi at sigra sva mikenn kappa sem Ektor var. En þat þycke mer honom þo mestr sœmðar ake veret hafa at sua goðr klercr sem Homerus var. gerðe boc vm hans storvirke þa er allan alldr man
 15 vppi vera. oc þess villda ec øscia at nockorr maðr vere mer slicr eptir liflát mit sem Homerus var Ackilli ef 15 ver fam nockot þess gort. er loflegrar vmræðo þycke vert. Sa lutr er þo sva at ec kviða hellzt þo at ec sa undir mec lagt allan heimenn sem mek varir at vera
 20 myne. at mikel frægð life scemr eptir mec en ec villda. oc ef ec scyllda annars hvars. þa villda ec himinrikes helldr missa en frægðarennar. segir hann. Eptir þetta mæltir *konungr* sva til sinna manna. Lateð eigi þat scelfa yðr af hernaðe þeim er þer hafet vpp teket þott
 25 haminngia se mioc ostadug. þviat overðr er sa farsældar er hann vill ecki þola þat er hart þyckir. en þott manne veiti þungt vm stundar sacir. þa kemr þo iafnan logn a bac vinde. En þviat yðr man vndarlicet þyckia hvaðan ec mega sva mioc treystaz vare farsælld. þa
 30 vil ec nu þat kvnnect gera þo at ec hafa hliott yfir þvi lateð higat til. þa er ec hafða hefnt foðor mins. bar sva optliga til at ec vacða þa vm netr er aðrer svauo 5a

1. Achilles: Achilles. — 2. hvilir: huilis. — 4. svikenn .. drepinn: omv. af: Alexandro *tf*. — 8. sva haleit: mikil. — 9. haminngia: ok haleit *tf*. — 10—11. iþvi—honom: ul. — 15. þess: þat. — 20. mikel: vera i. — 28. vinde: regi.

oc hugsadag með mer hvart ec scyllda at eins veria þat rike er faðer minn hafðe att. eða afla mer meira. Oc eins hveria nott at aullom auðrom sofandom iminu svefninne þa er ec vacða vm slict hugse. kom mikit oc biart lios yfir mec. þvi liose fylgðe einn gaufuglegr 5 maðr ef lofat scal mann at kalla. hann var harðla vel klæddr oc þvi licast sem byscopar þa er þeir ero scrydder byscops scrude. Tolf enir dyrsto steinar voro settir iklæði hans framan abriosteð. Ienne þessa mannz var ritað scilicet tetragramaton. þat feck ec eigi scilet 10 segir *konungr* þviat þat var a þessconar tungu ritað er mer var vkunnict. Siðklædr var hann sva at fyr kleðonom matta ec eigi sia fætr hans. Mikil ogn stoð mer af þessom manne. Hafða ec tom til at spyria en þoran
 16 eigi hver hann vere eða hvaðan. oc at hvi hann føre. 15 hann mat ecki kveðior við mec oc mællti sva til min. Farðu abraut af fostr lande þino Alexander. þviat ec man allt folk undir þic leggja. oc ef þu ser mic nockot sinn þvilikan sem nu synomz ec þer. þa scalltu þyrma minom maunnom fyrir minar sakir. oc eptir þat hvarf 20 hann vpp ilopteð fra mer segir *konungr*. oc þa fylde hann herbergeð ibrautfor sinne enom dyrlegsta ilm. Eptir sagða þessa vitran mæltir *konungr* sva til riddera sinna. þat scolo þer vita enir vausco drengir at iþess trauste er mer vitraðez muno þer yðarnn herscap 25 fremia. oc nu snyr *konungr* aprt til sinna herbuda. En þesse vitran fek sina framkvemð litlu siðarr oc sannaðez með þeim hette. at eptir þat er Alexander *konungr* hafðe unnet þa borg a Iorsalalandi er Tirus heitir. þa stefndi hann til Iorsalaborgar með miklo 30

4. -inne: herbergi. hugse: hugsandi. — 10. var: þetta *tf*. — 11—12. a—vkunnict: þess hattar tunga at ek feck ægi skilt. — 14—15. en—føre: hann huerr hann væri en ek þorda ægi. — 18. allt folk: allar þiodir. — 19. þvilikan: sva buinn. — 22. i—sinne: ul. — 24. vausco: voskuztu. — 27. sina framkv.: sva mikinn framgang. — 29. hafðe: heriat ok *tf*.

liðe oc ætlaðe hann at briota borgena. en niðra Gyð-
 enga tign oc svivirða templum domini sem aðrer heiðner
 konungar hafvðo gort fyrir honom. oc er borgar menn
 spyria þessa fyrirætlan konungs. þa taka þeir þat rað.
 5 at byscop sa er þa var at staðnom gengr ut með aull-
 om haufðingiom borgarinnar oc gerir virðuliga proces-
 sionem amot konunge. oc ætlar sva at svefia hans
 reiði. oc þegar er konungr ser byscop. þa kemr honom
 ihug at sa maðr var iafnt þannug buinn er honom
 10 vitraðiz fyrr meir. oc hann stigr þegar af hesti sinom
 oc fellr akne fyr byscope. þetta undruðuz konungs
 menn mioc er konungr litelætti sec sva mioc at hann
 laut þessum manne. þar sem þeir vissv aðr at hann
 villde alla lata til sin luta. oc þeir haufðo hann aung-
 15 om fyr set sitt haufð hnegia. Þa stauðvar konungr
 sitt lið oc kallar storgettinga sina með ser. riðr siðan 17
 iborgina friðsamliga, offrar til templum domini margar
 storar gersimar þær sem þeir kaulloðo þægiligstar gvðe
 er varðveittv musterið. hann heitr oc því Gyðingom
 20 sem hann efnde. at þeir scylldo é ifriðe vera oc goðo
 yfirlæti meðan hans riki stöðe.

II Sa kvittr kom nu til eyrna Dario konunge at Alex-
 ander konungr var kominn irike hans með herscillde.
 Oc þvíat Darius konungr hafðe lenge um kyrt setið
 25 igoðom friðe. enn af vanniz styriolld oc vfriðe. þa bregðr
 honom við þesse tíðendi nockvot. Oc þoat hann vere
 viðlendare fyr sacir margra scattkonunga rikare. miclo
 festerkare. af ageto forellre tignare. fyr alldr sacir oc
 fregðar isinom rikdome fullkomnare en Alexander. þa

5. þa—staðnom: fyrir þeim var. ut: af stadnum *tf.* —
 7. svefia: stodua. — 12–13. mioc—manne: *ul.* — 16.
 gettinga: höfðingia. með ser: til motz vid sik. — 20. *q:* *ul.*
 — 22. *Overskr.:* Fra Darius kgi ok Alexandro kgi. — 26.
 þesse: þessor. — 27. viðlendare: miok viðlendr. miclo: ok
tf. — 28. tignare: roskuari *tf.* — 28–29. oc—i: frægari af.

varð hann þo þegar ihuginom lögri. þar sem hann
 matte ihvivetna meire vera ef hann hefðe sva gnogan
 vilia til at veria lond sin sem hann hafðe yria fongin
 5b á. Oc þvíat Darius konungr | var friðe vaur oc miclo
 bilife. þa varð hann rauntregr til vfriðarins. En at 5
 eigi þotte sva sem konunglic valld minnkaðiz eða
 scelfðiz við þenna tíðenda pata. þa lœtr D(arius) kon-
 ungr scera herorvar vpp vm rike sitt oc honom samnaz
 bratt vtalegr her. Oc því bili sendir D(arius) kon-
 ungr Alexandro konunge bref þat er þesse orð stoðo a. 10
 Darius konungr konunga frennde guðanna sendir þetta
 bref Alexandro þion sinom. þott þv ser Alexander liklegr
 til vppreistar fyrir sacir goðrar ættar. þa þyrmðv þo
 18 litlum alldri oc enn vaxanda. Vscaplect er at taka
 allden af treno fyr en fullvaxit er. haf mitt rað oc 15
 legg niðr sem sciotast vapn þau er heimsleg ofdirfð
 eggiaðe þic til vpp at taka. Far heim til moðor þinnar
 oc haf með þer þessa luti er ec sende þer at giof. þat
 er raðnengar svipa er alldre þinom háfir. oc bollr einn
 er þer samir ennbetr at leika með en sciolldr eða 20
 sverð. þar með sendi ec þer fehirðzlor þer er fa mono
 þer yrna scotpenninga til at koma heim aptr osolltno
 liðe þino. En ef sva mikil oðe byr þino brioste at
 þer þycke deilld friðe betri með minom fiandscap. þa
 man ec senda til at refsa þer. eigi riddara mina. helldr 25
 vegðar lausa þrela. þa er þic scolo iprisund setia oc
 lata sva biða neisulegs dauða. Þa er Alexander kon-
 ungr hafðe yfir lesit brøf þetta. lœtr hann ser litt
 bregða við þesse akefðar orð. andvarpar þo við nockot
 sva. ræðir siðan stillelega til sendimanna Darij kon-
 ungs. Betr virðe ec gaufoglegar giafar konungs en
 sialfr hann. Bollrenn markar með vexte sinom heim
 þenna er ec man undir mec leggja. Með svipo þesse

4. friðe. . . oc miclo: *ul.* — 5. rauntregr. . . vfrið.: traudr
 . . . orosto. — 16. sem sciotast: *ul.* — 18. sende—giof: uil
 gefa þar.

scal ec temia þa Serkina. þa er ec hefe eptir fengenn
 sigr vppbrotet allar fehizlor Darij konungs. Slic orð
 ritar hann aptr til Serkia konungs. oc setr fyrir sitt
 innscigle. hann gefr sendi monnum virðulegar giasir
 5 oc biðr aptr fara við sva buet. Darius konungr fer
 nu með her sinn til ár þeirar er Evfrates heitir. hon
 er ein af þeim florum er or paradiso falla. Hann ser
 nu þat af brefom Alexandri konungs at eigi man með
 storyrðom einom hrinda mega hans hernaðe. Oc a
 10 slettom vaullom þeim er lago við ana. setr D(arius)
 konungr herbuðir sinar. hann stefnir nu liðenu ein-
 hvernn dag vt ávollona. oc lœtr til taka at telia liðet
 isolar vpprás. oc su sysla vinnz þann dag til kvellz.
 oc fek þeyge talt. Oc nu hygr D(arius) konungr þat
 15 at fyr sakir mikels vapna bunaðar. oc vtalligs hers
 mone enge þora við honom rœnd at reisa. Nu sendir
 hann fyr ser með vgrynne liðs haufðingia þann er
 Mennon het at reyna styrc Alexandri oc veria honom
 borg þa er Sardis heitir. Mennon hafðe .vi. hundruð
 20 þusunda liðs. en þott Alexander hefðe miclo minna
 lið. þa fek hann þo sigr fyr hvatleics saker sinna manna
 oc leggr vndir sec borgina. I borg þesse var þors hof
 ímiclo hallde. oc i hofino stoð vagn einn. hann var
 með nockors konar vel sva festr við ok eða sila. at
 25 engi kunne fra leysa. Vagnenn hafðe þar lenge staðet
 ihofeno. oc sa var atrvnaðr borgar manna. at engi
 mynde læyst fa scauklana fra okeno. nema sa er siðan
 fenge sigrat allt Asiam. Oc er Alexander konungr
 spurðe þetta. þa var honom mikit vm at reyna hvart
 30 hann fenge leyst knutana. oc þviat hann villde giarna
 fyr sec lata fyllaz orlaganna scipan. þa tekr hann vpp

1—2. fengenn sigr: sigrat þa ok. — 2. Slic: þessor. —
 5. buet: *Nyt kap. med overskr.*: Her segir fra ferð Darii
 kgs. — 14. þeyge: þo trautt. — 15—16. fyr—enge: hann
 muni hafa sua mikit lid saman dregit at engin muni. —
 — 19. hundruð: þusundir. — 28. Asiam: saman. — 29.
 var—vm: fystiz hann.

6a oket oc vill fra leysa scauklana | oc fær eigi leyst. En
 at eigi þotti þeim sva er hia stodo sem þetta vere kon-
 ungenom illt heill. þa segir hann sva til sinna manna.
 Hvart hyggið er manne nockors at auðnara. at hann
 fae knuta þessa leyst. eða viti með hverri list þeir ero
 5 saman riðnir. Mikill hegome seger hann at trua slico.
 bregðr siðan sverði oc hœgr isvndr knutana. Oc her
 var nu annat hvart. at Alexander konungr fyllde þat
 er orlogen hofðo fyrir scipat. þott hann leyste knutana
 helldr með sverðe. en með hondom ser. ella synde
 10 hann þat at þesse atrunaðr. hafðe hegomlegr veret. Nv
 20 fer Alexander konungr heðan til þess staðar er Anchira
 heitir. oc meðan hann duels þar. þa sendir hann nock-
 ornn hluta liðs sins at leggja vndir sek þær þioðer er
 Capadoce heita. oc er hans menn koma aptr með
 15 fengnum sigre. þa stefnir hann með her sinom imot
 Dario konunge oc fer nu sva hvatlega. at þat var ner
 fra likendom. oc þvi scvndar hann sva. at þaðan sem
 hann var þa staddr er at fara inn imegin landzens
 um þrœngva dale oc miclar torfœror. oc ef D(arius)
 20 konungr hefðe þannog sciotare orðet. þa hefðe hann
 þar matt teppa Alexandro stig. Darius konungr flytr
 nu oc abrott herbuðer sinar fra anne Evfrate. þar
 scortir nu eigi vapnabrac oc mikinn luðra gang. Hann
 stefnir aullom her sinom ímot Alexandro konungi. En
 25 sua scipar hann liðe sino at ifyrsto fylkingo var liknesci
 guðs þeira er Iupiter heitir alatino. en þorr avara
 tungo. þor var sva umbuð veitt fyrir sakir mikils
 atrunaðar er Serkir hofðo til hans. at hann sat igull-
 egre kero setre dyrom steinnom. framme fyrir honom
 30 var alltare fagrlega með silfri buet. á altareno bran

3. illt: litil. — 6. riðnir: komnir. — 9. scipat: spæd.
 — 11. veret: *Nyt kap. med overskr.*: Fra ferð Alexandri
 kgs. ok Darii kgs. — 19. er: var. — 22. teppa: stemma.
 — 23. Eufraten *skr. B.* — 27. er—en: Jupiter þat er. —
 28—29. þor—sat: hann var. — 30. steinom: gimsteinum;
orig. gemmis. — 31. fagrlega—buet: gert med brent silfr.

elldr mikill fyrir linessci þors. Elldr sa scyllde alldrege
 sloena þat kaulloðo þeir vigðan elld. Fyrir kerro þors
 voro margir hestar beittir sniohvitir at lit. Tolf þioðer
 voro til settar at varðveita þenna blotschap. þær er
 5 asina tungo mælti hver. oc í þesse fylkingo voro þeir
 menn er aldyðan hvgðe at odaudlegir mynde vera fyrir
 sacir iðulegrar þionosto er þeir veitto gvðonom. þetta
 lið allt saman voro .x. þusundir. I annarre fylking voro
 fremstir frændr Daríj konungs margir oc gaufgir með
 10 .xv. þusundir. þeir voro likara bunir konom en her-
 monnum. þuiat klæde þeira voro víða gulle buen. I miðre
 fylkingonne sat sialfr D(arius) konungr igullegre kerro. 21
 þar var scipat a baðar hendr honom morgom guðum
 þeim er hann þottiz mikit traust undir eiga. Vppi yfir
 15 kerro konungsens sat einn are. hann var algylltr. oc
 breidde vengina vt yfir kerona á alla vega oc hliðe
 sva konunge með scugga sinom við solar hita. Af þess-
 om bunaðe gulle glæstom oc gimsteinom matte D(arius)
 k(onungr) auðkendr vera af aullom herinom. Framme
 20 fyrir ser hafðe konungr scipat .x. þusundum þes liðs
 er allt var spiotat. eigi var gull eða silfr sparat við
 spioten. meir voro flest gor til frægðar en fremðar
 ívavnascipte. Darius konungr hafðe oc einkom til sett
 at geta sin .cc. manna ahvara hlið. þeir einir menn
 25 voro til þess valðer er konunga kyns voro eða af auðrom
 enom gaufgostom ættom. Oc at eigi vere Grickiom
 auðsott at sækia konungenn þa lykr hann vtan fylking
 sina með .xxx. þusunda fotgongo liðs. þess er undar-
 lega var vel at vapnom buet. Iþriðiu fylkingo var
 30 moðir Daríj konungs oc drotningin kona hans born
 þeira oc allt scullda lið hans þat er honom var mest
 vm hugat. þetta lið allt saman fluttiz ifimtegom vagna.
 þat var Serkiom titt íþann tima þeim er rikastir voro

10. xv: xx. — 11. víða: all. — 16. a—vega: ul. — 18.
 glæstom: ul. — 19. auð: au. A. — 22. flest—frægðar:
 flestir menn bunir til fegrdar. — 23. scipte: i lidi kgs tf.
 — 27. sækia gegn: honum. — 28. xxx: þrimr hundradum.

at hafa með ser til bardaga allt hysce sitt oc lata þaðan
 auðens biða. Með þesso liðe letr konungr flytia fiar-
 6b hlut sinn á .vi. hundradum mula | oc .iii. hvndradum
 ulfallda. Til gezlo við born oc konor oc konungs
 fehirzlor var settr fiolðe bogmanna oc þeira er með 5
 slongor foro. siðarst for þat lið er í Noregi monde
 leiðangrs lið kallat vera. Mart af þesso liðe var litt
 vapnað en sva mikell mugr var þat allt saman at eigi
 fek talt. Sliet er sagt fra liðscipan oc liðsfiolða Daríj
 22 konungs. En hverr er þetta kallar lygelega sagt. eða 10
 telr sliet með ykiom. þa lese fyr en føle librum Macha-
 beorum. þa boc er enn helge Ieronimus prestir hefir
 ført af ebrescu ilatino oc ventir mek at hann mone
 finna þar sagt at Antiochus Serkia konungr hafðe með
 ser til Iorsalalanz .c. þusunda fotgongo liðs. oc .xx. 15
 þusunder riddera þa er hann etlaðiz at sigra Iudam
 Machabeum er þa var með brøðrom sinom haufðinge
 yfir Gyðenga folke. Nu er at segia fra Alexandro. at
 hvar sem hann fer þa stokr lanz folkit undan oc eyðir
 heroðin. oc er hann ser þat. þa flytr hann herbuðer 20
 sinar til þeira staða er gamlir menn kaulloðo herbuðir
 Ciri konungs. Þaðan sendir Alexander konungr Parmen-
 ionem. þann enn dyrsta haufðengia er var iliðe hans
 at geta borgar þeirar er Tharsus heitir. lanz menn
 villdo brenna borgina. Iþessom stað var siðan føddr 25
 enn søle Páll postole. Parmenio byr nu þar firi kon-
 unge. en hann kemr sialfr stundu siðar. Eptir miðre
 borgenne fellr q. su er Cignus heitir. fagrt vatnn oc
 scirt. her fysir konung til asund at fara. þar var bøde
 at honom hafðe heitt gort vndir herklødonom af miclom 30

1. hafa: flytia. til bard.: ul. hysce: skullda lid. — 4.
 born oc: ul. — 8. eigi: varla. — 9—10. Sliet—kgs: ul. —
 10—11. eða—ykiom: ul. — 14. þar: þat. — 15. Iors.l.:
 Iudeam. — 18. folke: *Nyt kap. overskr.*: her segir af Alex-
 andro kgi cap. — 20. hann: or stað tf. — 24. heitir:
 þuiat tf. — 25. siðan: ul. — 28. Tignus skr. B, c: Cydnus.
 — 29. þar: þat.

solar hita þviat þetta var vm miðsumars sceið. enda
 villde hann fyr metnaðar sacir syna iðrott sina. Her
 matte nu sia at sciotr atburðr fekz við orlogen. oc
 leitade þeim um at turna. oc i þessom atburð staðnaðe
 5 nockot hamingia konungsens. Hann leypr alsveittr
 akallt vatnn. oc þegar tekr kulðinn at stemma vindað-
 arnar en konungr stirðnar. Oc nu verðr hann þegar
 til landz at leggja sem hvatlegast. Her af tekr hann
 nu sott mikla. sva at sialfum honom þicker orvent at
 10 hann mone við retta. Hann er nu borenn til herbergis
 síns. en i herbuðom geriz gratr mikill. segir hver
 oðrum at konungr er at komenn bana. Oc sva taka
 sumir til orðz. hverr scyndelegr atburðr hefir sva sciott
 raðet konunge varom til bana. þu en ustaðuga ham-
 15 ingia hvivetna grimmare segia þeir fyr hvi villtu rona
 konungenn þegar sua dyrlego life sem hann hefir haft.
 þu vart honom her til sua milld sem moðer. hvi villtu
 nv geraz honom grimm stiup moðer. Heimrenn girntiz
 a at hafa þenna einvallz konung yfir ser. En hvat
 20 scal af oss verða segia þeir er fylgt hævom konungen-
 om. ver megom nu eigi snuaz apr til fostrlanz vars
 vm eyðimerkr þoat ver vilim. Eða hvart mono ver
 haufuðlauser rasa framm ifylkingar ovina varra. Eigi
 siam ver oc mann maklegan til at koma istað slicom
 25 konunge sem Alexander hefir veret. Þetta kvein þeira
 Grickianna heyrðe hamingian þar sem hon sat oc vellte
 hvele sino. hon stendr vpp nu broser at røðom þeira.
 oc svarar sva þvi er áhana var leitat. Furðo mioc er
 mannfoklit blint ens sanna um orlogen. er þat anzakar
 30 mek iafnan sva ranglega. Aðrar gyðior hafa oc eigi
 siðr valld en ek at gera sem þeim likar. en hvat sem
 illa verðr þa kenna menn mer volld af. Nu gef ec

1. sumars: degis. — 6. kulðinn: ul. — 9—10. sialfum
 --Hann: nær ðruentir hann ser lifs ok. — 11. gratr mikill:
 gratligr þyss. — 17. milld sem: omv. — 22. hvart: huat.
 — 23. haufud-: hofdingia. — 26. heyrðe hamingian: heyr
 tuna (o: fortuna i orig.)

monnonom frið oc far sölld þa lofa þeir mek. en ef
 ec kippe fra þeim þa lasta þeir mek sva sem natturan
 hafe mer staðfesti gefet ef ec hafa villda. En ef ec
 vera ollom iofn oc sifleytt með sama mote. þa monda
 ec eigi kallað hamingia. Natturan hefir mer þat laug- 5
 mal sett at ec scyla alldrege um kyrt sitia oc hafa
 7a lausung fire | staðfeste. Siðan er hamingian hafðe
 þetta røtt þa tok konungr þegar nockot at styrcna þviat
 vindr naðe þa smam oc smam at renna i oðarnar. þo
 24 hafðe hann iðra verc mikinn. oc nu setz hann vpp við 10
 olboga oc røðir sua fire sinom monnom. hvart man
 ovina flockr var scolo her iherbuðunom spenna Alex-
 andrum konung sigraðan bardaga laust. þviat sua nalegr
 sem herr Darij konungs er oss þa fer nu ecki seinni
 lecningo komet við sott mina. Eða mono þeir berkia 15
 scolo yfir varo herfange riddarar Darij. en Alexander
 man utlagr oc dyrðar lauss vera fletr. kastaðr abera
 iorð ovina sinna. Nei segir hann allt man auðrovis
 verða. Freiste læcnarner fyrst ef þeir mege mer nock-
 ora bot vinna. oc vite þeir þat at meir leita ec fyr 20
 læcningina tomstundar til at beriaz við Darium kon-
 ung helldr en at lengia lif mitt. Oc vist þicke mer
 bardaga frestin verre. en siucleikr sa er ec hefi. þviat
 þott ec sia siukr oc ec mega ecki annat gera en syna
 mec fire minne fylkingo. þa mono þegar ovinir varir 25
 flyia. en minir menn flottann reka. Slic akefð kon-
 ungsens oc rasannde bardaga fyst aflar liðeno mikels
 otta at sciotar atgerðir læcnanna monde sótt hans auka.
 Philippus konungr faðer Alexandri hafðe fengit honom
 læcne þann er oc hét Philippus. þesse enn same maðr 30
 var viðr staddr røðo konungsens. oc het þvi at hann
 monde fa gort hann heilan aþriggia natta freste ef
 hann villde akýrðom hafaz. Oc þott konunge þotte

13. nalegr: nalægr. — 14. seinni: ul. — 15. berkia:
 hlacka — 20—21. fyr læcn.: þessar læcningar til. — 25.
 mec: undir vapnum tf. — 26. akefð: akefðar ord. — 27.
 rasannde: reidi med tf. — 33. a: i.

long heilsu bið oc bardaga frest. þa dvelz hann þar þo iborgenne Tharso sva sem læcnir beidde. Apesse stundo kemr til konungs bref er Parmenio sendir honom. þat stoð abrevino at D(arius) konungr hefðe heitið
 5 Philippo miclo fe oc systor sinne með at hann scyllde svika Alexandrum idryck. Nu kom enn þriðe dagr fra því er konungr hafðe sóttina teket. oc þa førir Philippus honom heilso dryck þann er hann hafðe buet. konungr 25 truir nu læcninom illa fyrir þat er abrøfino stoð. oc 10 því er hann tekr við dryckinom þa før hann ihendr honom þat sama bref biðr hann vpplesa oc meðan Philippus less yvir brevit. þa hygr konungr at vandlega ef honom bregðe nockot við. oc eigi før hann þat sét. Oc þegar er hann hefir yvir leset. þa mælr hann til
 15 konungs læiannde. Minn hera segir hann. byrg ute hrøzlona oc ger þek katan. lat eðarnar taka styrk af heilso dryck þessom er ec gef þer af heilom hug. En giarna villde sa er mek hefir irog boret at þesse sott atgerðalaus hefðe þek til bana leitt. Oc at viso er
 20 annat hvart at hann aufundaðe mina kunnastu. eða fyr munðe þer lifsens konungr. oc þat hyg ec sannara er siðr scyllde. Oc vist synir sa sec illviliaðan oc svikanna sekian er hann sannar þeim ahendr sviken er syncn er. En sva gerir opt vandr maðr at hann bregðr
 25 því oðrom er hann veit asialfan sec. oc af slicó sva verðr rettlatr maðr optlega fyr dæmðr af liugfroðre hirð. en sa leyrstr er sachbitenn er. Siðan er Philippus hafðe sannlega fire sec svarat. þa biðr hann konung uhrøddan drekka. oc hann gerir sva. Eptir tekenn
 30 dryk før konungr heilsu sina oc slikan styrc afls oc hugar sem hann hafðe fyr haft. Hofðengiarnir renna nu ahals Philipppo læcne hver at oðrum oc þacka honom heilsu konungsens. kalla hann nu verit hafa

2. beidde: *Nyt kap. overskr.*: Fra Alexandri kgi ok Philippo lækni. — 8. heilso: *ul.* — 12. yvir: *ul.* = l. 14. — 19. at viso: *ul.* — 24. opt: *ul.* — 31. hugar: heilsu. — 32—33. hver—kgsens: ok.

foðor fostriarðar sinnar oc gezlo mann. Annan dag eptir stigr konungr ahest sinn. riðr um allar herbuðir oc synir sec heilan. seocr or liðino alla eðro þa er gorz hafðe af síukleik hans. oc styrkir herenn með bliðu yfirbragðe sialfs sins oc fogrom fortalom. Siðan 5
 26 er herr Alexandri konungs hafði brotit enar nalegstu borgir. oc hann sialfr hafðe fornað guðonom slict sem 7b hann het til heilso ser. þa fer hann til þeirar borgar er Ixon heitir. þar kemr Parmenio imot konunge. hann hafðe unnit þessa borg oc støct ibrott borgar lyðnom. 10 en buet þar fire konunge. Iþessom stað hefir Alexander konungr hirðstefnor. oc leitar raðs við haufðengia. hvart þaðan scal biða þess er D(arius) kemr með her sinn. eða scal enn stefna fram lengra til motz við hann. Fra því er sagt at Parmenio gefr konunge þat rað at 15 hann scyle fram hallða liðino ifialla klofa nockorn þar sem D(arius) konungr var at komenn oðrom megin með her sinn. Segir Parmenio sva at iþrongva dal þeim mono iafnmikil vera verða briost afylkingom konunganna þott D(arius) hafe lið miclo meira. oc þetta 20 rað verðr teket vm siðir með villd allra hofðengia en atkvøðe konungs. þat geriz til tiðenda meðan Alexander konungr dvels iþesse borg er fyr var nefnd at sa maðr er borenn irog við hann er Sisenes hét. hann hafðe verit harðla kør konunge. en nu var honom þat 25 kent at hann hefðe teket fe til af D(ario) konunge at svikia Alexandrum. En þat var til þess haft. at hann leyndi brevi nockoro því er honom hafðe sent einn af riddorom Daríj konungs. oc fyr þa sök var hann drepinn at vitanda konunge fyr logna soc at því sem 30 flestir etloðo.

5. fogrom: *ul.* fortalum: *Nyt kap. overskr.*: Fra Alexandri kgi ok Parmenio. — 6. kgs—brotit: *ul.* A. — 7. slict sem: þat er hann villdi ok. — 15. Fra—at: *ul.* — 21. vm siðir: *ul.* — 22—23. Alexander: .d. (D: Darius) *ur.* A. — 30. vitanda: vvitanda; *orig.*: non ignorante.

Nu er at segia fra D(ario) konunge at þa er hann er kominn fram at þröngva dal þeim er fyr var getið með allan her. kemr imot honom með micla riddara sveit gerzcr maðr einn sa er Timodes het. hann hafðe vorðet landflotte af Gricklande. þesse maðr byðr Dario konunge lið sitt. oc hann þiggr þat. hann gefr honom oc þat rað at hann scyle aprtr snua her sinom til valla nockora sletra oc beriaz helldr þar við Alexandrum er hann mege við koma ollu liðe sino. En ef konunge þycke svivirðlect aprtr at snua oc syniz herinom sem þat mone illt heill at hoga þegar áhöl. þa biðr Timodes at hann late brott fara fiárlut sinn flestan allan oc þar með ofört lið konor oc bornn. fae þar sva lið með at þat folk mege vhrrett vm sek vera. Oc ef sva illa verðr segir Tímodes at hamingia vill Alexandro betr en oss íenom fyrsta bardaga. þa syniz mer venna at fiarlutr vár se hirðr oc liðet spariz sumt til þess at retta þann bacslctt ef ver fam nockornn, late guðen oss engan fa. Mikit urað at gefa i einom bardaga allt senn í valld hamingionnar þat er við liggr. Þetta var nytsamlect rað er hann gaf konunge en þo syndiz auðrovis hofðengiom þeira Serkianna. oc þess fysa þeir Darium konung at hann late drepa Tímodem oc sveit hans alla. kveðaz þat etla at því hafe Tímodes þetta rað gefit at hann monde ser etla fiarlutenn allan ef D(arius) yrðe sigraðr. hlaupa síðan aprtr með feno i Grickia konungs her. oc kaupa sic sva ifrið við Alexandrum. Darius konungr hlyðer ecke apessar fortalor. þvíat hann var milldr maðr oc goðgiarnn. letr ser allt rog illt þickia. en svarar sva þeira reðom. Verðe þat eige segir hann at ec lata drepa þa menn er mer hafa gorz handgengnir. oc gefit sek ímitt valld. scyle konungr lata slica vhefo vinna. Nei segir hann alldrege

— 1. *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra Dario kgi ok Thimodes. — 4. girzkr skr. B. — 9. ef: ul. og skr. þyckir. — 11. heill: ul. — 19. einom: fyrsta.

scal sva liot vfregð fa saurgað elle mina. Siðan þackar konungr Tímodi synndan goðvilia. En svivirðlect syniz honom aprtr at snua liðino. þyckir sva sem margir mono kalla flotta. oc nu langar hann mioc til at bardagenn scyle takaz sem fyrst oc idal þeim er fyr var geteð. En þat rað tekr hann af þeim er Timodes hafðe gefit honom. at hann letr brott flytia mestan þora fiarins til borgar þeirar er Damascus heitir. oc fœr þar með mikit lið. En hann letr drotningina oc moðor sina oc son sinn .vii. vetra gamlan biða iherbuðom þess er at hende kemr. vill i því hallda venio enna fyre konunga.

Enn nesta dag fire þann er D(arius) k(onungr) visse at bardagenn monde takaz á. gengr hann vpp | a hol einn litinn er var ímillom herbuðanna. Hollenn var allr groenn vtan af ilmande grosom. I ovanverðom holinom stoð eitt fagrt tre þat er laurus heitir. Annan veg vt ifra fellr a ein mikil. at anne fram ganga tveimmegin vallgronir backar. til þessa staðar letr D(arius) konungr blasa ollom her sinom. kallar síðan hauðengia til sin oc scipar til hvar hver þeira scal ifylkingo vera með sinar sveitir þa er bardagenn tecz. oc er hann hefir því scipat sem honom likar þa lítr hann yfir liðet er sat avollonom vt ifra hogenom. Darius konungr var enn tigulegste maðr oc af því eno goða yfirbragðe er hann hafðe monde hver dugande maðr iherinom þickiaz scylldr til at veita honom slict er mætte þott hann þegðe sialfr. Siðan talar hann fyrir liðeno oc hefr sva mal sitt. Her er nu þat lið saman komet er ec veit iafnan sigrsællt veret hafa. oc er þat eigi undarlect

3—6. þyckir—geteð: ul. — 13. *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra Dario kgi ok hans monnum. — 16. groenn: græn. — 17. holminom skr. A. — 22. tekz: tækiz. — 24. vt ifra: a. hogenom: d. e. hauginum = B. — 25. goða: tiguliga. — 26. dugandis skr. B. iherinom: honum vnna ok. — 28. þegðe: mætti æigi. hann: sva *tf.* og ul. oc—sitt. Her *nyt kap. overskr.*: Er Darius kgr talar firi liðinu.

fire því at þer Serkernir eroð oc aryar guðanna. komner fra Belo konunge er fyrst hefir af varom fröndom verit hafðr igoda taulo. Verit oruggir oc uscelfir ihiortonom. gefit ecki rum hręzlonni. eigi er sem þer monet
 5 við ofrefle eiga. Refsing ma þat kalla en eigi bardaga er konungr hegnir þręla sina þa er sec gera sva diarfa. at þeir taka vapn honom ímote. þessi enn scacborni sveinn Alexander er ver hyggiom at se son ens odyggva Neptanabi hefir latet gefa ser konungs nafn oc hygr
 10 nu þat þar sem hann er íbrodde lifs sins at ecki mone við honom standa. rasar hann án raðe. gefr ecki gaum hvat fyrir er. vill helldr þott hann vite visan bana sinn beriaz en lifa við usigr. En þegar hefir honom nv nockot øðrovis tekiz en hann hugðe. þvíat fire varom
 15 monnom hefir hann latið mikinn fiolða sinna riddera. oc af því grunar mek at hann treystez ser miðr en var. Mikil scomm at faer þręlar oc fatekir þeir er ecki befn hafa íhende scola þora ímot at risa hofðengiom þeim er fyrir eigu at raða mestum hluta gullz
 20 þess er íheiminom er. Vita villda ec hvaðan Alexander tekr þa dul at hann mone niota mega þess rikes. er sa enn ageite konungr Cyrus hefir att er sigr fek hvar sem hann barðiz íheiminom. En þott hann se dauðr. þa rikir hann enn fyre mek er ihans stað emk
 25 komenn oc at mér livanda livir enn hans hamingia. Allir menn vito þat at ver Serkernir erom fra risom kómnr. þvíat ver finnom ęttar tal vart til þeira ritað íannalum. en ver megom ástorvirkiom þeim er eptir þa lifa sia hvilicir þeir hafa veret. Bękr varar vatta
 30 at þeir borðoz við goðen sialf. Þeir gerðo stopolenn Babel hofðo tigl fyri griot en bic fire lím. Varir for- ellrar hafa oc eptir leipt þa ena miclo Babilon er nafn

tok af tungna scipte. Heilir sva nu með því at þer set komnir fra slicom afreks monnum kallit aptr til yðar þeira styrk. verit karlmannliga foðor leifð yðra. gętið
 30 vandliga sęmðar oc fręgðar. latið eigi fatekian oc utlendan sigrvegara troða iorð oc afreks verc feðra vara. En ef sva scamsamlega verðr at sa enn odyggve flokr
 5 vvina varra kome nockorom aflotta þott þer vilið eigi fyr mer beriaz eða fyr eignom oc oðolom eða nagronnom yðrom. snuit þo aptr til bardagans fyr sacir kvenna yðara oc barna. þvíat þat folk mono fiandmenn varir
 10 spenna í herbuðonom ef þer vilið eigi veria oc gera ser at herfangi. En eigi hręðomz ec at tvoro at sva verðe. þvíat sva hefir mek dreymt sem ver monem sigr fá. Ec þottomz sia isvefninom at landtiolld Grickia logoðo. Oc ec sa Alexandrum klęddan pellzklęðom eptir þeim
 15 sið sem er íBabilone. oc iborgena var hann kominn oc leiddr handtekenn fire mek. því nest þotte mer hann hverfa. En til hvers dvel ec mek islikre røðo. sver
 20 ec þess fire solena er vpp renn ivaro riki at hver sem aflotta snyr scal minn fiandmaðr vera. Oc er konungr hafðe sva talað þa kemr laupande níosnar maðr einn með þeim tiðendom at Alexander hafe snuet áflotta. oc þorað eigi at biða þess er Darius kęmi með her sinn. segir hann hafa laupet á fioll oc scoga oc stefnt sva ut til hafs et befnsta. konungr truir því er
 25 þesse screfa segir ívil honom oc verðr harðla glaðr við. eggjar nu at eptir scyle hallda sem harðast. Oc herenn allr stefnir þegar yvir óna er fell scamt fra herbuðonom sem fyr var sagt. vanda þeir nu litt leiðna dreifiz liðit mioc þvíat hver stefnir þat er gegnst þotte
 30 at sem fyrst mętte komaz fire þa Grickina oc snua þeim aptr. Hvert rasar þu enn feiglige fiolðe segir

1. S. eroð: erot afspringr. — 2. af—fröndom: ul. — 7. þessi: Sia. — 8. odyggva: uersta manz. — 21. þa: dirfd ok tf. — 27. finnom: fęm fundit. — 28. ver: er eptir lifum tf. og ul. er—lifa. þeim: þeira.

3. þeira: fręgd ok tf. — 5. afreks: ul. — 10. þat: ul. A. — 11. spenna: taka. — 12—13. eigi—þviat: ul. — 21. níosnar: sendi-. — 29. vanda: venda. — 30. þat: þar. — 32. aptr: *Nyt kap. overskr.*: Her segir af meistara Gallterum. fiolðe: flockr.

meistare Galterus er versat hefir sogo þessa. oc snyr
 sva rædo sinni til þeira Serkianna. Hvert etlit þer at
 Alexander mone flyia sa maðr er flottann hyggr hveriom ³¹
 leste liotara. en hræðez þat eitt at þer monet flyia. oc
⁵ ef hann scyllde kiosa hvart hann villde helldr flyia
 oc hafa sigr. eða veriaz ór stað oc vera sigraðr af flott-
 a monnum. vere sa einn fyr hende at taka þann kost
 annan hvarnn. meire ván at hann evaðiz ihvart hon-
 om þotte miðr til sëmðar. Nu er aptr at hverva til
¹⁰ sogonnar sialfrar. oc fra því at segia at her Darij k(on-
 ungs) sökir hart fram til borgarennar Ixon. Oc nu
 verða varðhallz menn Alexandri varir við hermenn.
 þviat þeir mega sia liomann af gulle oc gimsteinom er
 liðet hafðe boret aseki oc vapn sín. Heyra þeir oc
¹⁵ vapna braket. oc þeckia ioreykina er sva voro miclir
 at longom fal solena. Oc einn varðhallz maðr sa er
 fek set herinn af holi nockorom hávum. hefir þegar
 áras til borgarennar. oc segir Grickiom at Darius kon-
 ungr er nu okominn at eins með sva mikinn her sem
²⁰ engi maðr man fyr þvilikan hafa set. Alexander kon-
 ungr truir þesso trautt. þviat hann angrar ecki annat
 en frest bardagans. Oc þegar er hann veit til vís at
 hersagan man sonn vera. kallar hann hátt oc mæli sva.
 Vapn vapn Grickir. Oc fyrst verðr hann sialfr buenn
²⁵ af staðnom oc hleypir ímote Serkiom. oc hialmat oc
 bryniat riddara lið sva hvat sem buet verðr. Sva rasar
 solltenn vargr til braðarennar þa er hann fæðir áser
 hvelpa sina. þeir yla þegar er þeir missa miolkr ór
 þurrom spenom. Yling þeira oc dreyrgiarnn sulltr keyrir
³⁰ vargenn vm siðir íbustiar haga at teita ser matfanga.
 Smala sveinninn leysir þegar hunda sina er hann ser
 varginn. en hann stefnir at feno eigi at siðr. smalenn

6. veriaz: beriaz. — 9. sëmðar: *Nyt kap. overskr.*: Fra herferd Dario kgs. capitulum. — 16. longom: *ul.* — 17. hefir: hefr. — 24. Vapn—Grickir: Vapniz Girkir vapniz Girkir. — 25. oc³: a. — 26. hvat—rasar: huatt sem. — 27. til brað.: flui.

veit eigi hvert hann scal undan hallda. þickir sem
 vargr mone fire vera hvert sem hann snyr. með þessom
³² hette geyzis Alexander ímot ovinom sinom þeim er því
 truðo at hann monde flyit hava. Oc þegar er Serkir
 sia herin fara ímoti ser. þa vita þeir hvat hræðdrinn ⁵
 er. syndiz þeim nu eigi sem þeir hofðo etlat at Alex-
 ander snæri baki við. Nu sundraz mioc fylkingar Darij
 k(onungs) af akalli oc þys þeim er varð þa er saman
 dro liðet. Margar tungor gengo oc iherinom. oc varð
 af því seint at gera rað fire sva miclom múg. var oc ¹⁰
 flest allt liðet betr buet til rasar en bardaga. Darius
 konungr fór nu þo scipat her sinom ífylkingar íannat
 sinn. hann gerir nu þat rað at þegar er herr hans kómi
 fram ór dalnom þannoc sem rúmlent var. scyle gerða
 utan um fylkingar Grickia með múginom sva at þeir ¹⁵
 mætte engan veg undan komaz. þetta rað hefðe Dario
 nytsamlect verit ef framgengt yrðe. En hamingian su
 er hverio raðe er rikare gek ímote. þviat Alexander
²⁰ kom ímot honom fram i dalnom þar er sua var þrong-
 lent at íafnmikil urðv vera briost áfylkingonom. Bar-
 dage þessi tocz iheraðe því er Cilícia heitir scamt fra
 Ixon þeire borg er fyr var nefnd. oc idal einom þrong-
 om sem nu hefir sagt verit. Nu er fra því at segia at
 Alexander fylkir liðe sino. fotgaungolið scipar hann i
 fylkingar broddenn. En fyrir enn høggra fylkingar arm. ²⁵
 setr hann þann hertoga er Nichanor het. hann var son
 Parmenionis. oc með honom þa haufðengia er sva heita.
 Tholomeus oc Aminctas. Perdicas oc Cenos. Clitus oc
 Meleager. Hverr þessa var hertogi yvir sino liðe. Enn
 vinstra fylkingar arm scal veria Parmenio sa maðr er ³⁰
 einn var frøknastur af Grickiom oc með honom Craterus
 oc Antigonus oc Philotas son Parmenionis annar er
³³ ner var bezt vigr iherinom. Framme firir ollom merk-

11. rasar: skrautz. — 23. verit: *Nyt kap. overskr.*: Fra skipan Alexandri kgs. — 26. hertoga: hofdingia = l. 29. — 28. Amictas, Cenos *skr. B.*

iom var einn ungr maðr a heste þeim er Bucifal
 heitir ecki delligr bleyðimonnom undir brún at lita.
 þat var sialfr Alexander macedo. Nestr honom var
 iafnan sa maðr er Ephestio het trunaðar maðr hans
 5 einn. iafnn konunge at alldre oc klercdome. en friðare
 synom. Oc nu riðr konungr siðan er hann hevir sva
 scipað liðino. framme fyrir fylkingom. biðr hertogana
 beriaz hraustlega. mælið bliðlega til vina sinna. Hvessir
 sliova. en brynir hvgracka. Nu semr hann oc þrongr
 10 saman iannat sinn dreifðar fylkingar. þrælom heitr
 hann frelsi. en gnoglego gulle felausom oc fegiornom
 ef þeir vilia vascliga beriaz. sumom bendir hann með
 spioticsapte sino at sciotara gange. Með slikom sva
 fortolom riðr hann um herinn. oc þar með eggjar hann
 15 hogmenn at þeir bendi boga sina þegar er Serkir koma
 íscotfæri. biðr hann oc þa er með slongor fara at þeir
 late oc ecke seín at ser. Bønir hann oc at þegar er
 ihoggfæri ma koma scyle þeir ulatlega brytia með øx-
 om oc sverðom. En meðan herenn dvelz oc Gricker
 20 biða með fylcðo liðe. þess er Darius kómi. þa talar
 Alexander sva fire liðeno. Heyreð ér enir fręcno drengir
 er komner eroð fra bardaga guðeno sialvo er Mars heitir.
 oc þér er sva haveð framiz ímorgom storvirkiom. at
 allr heimr girniz at hafa yðr ser til lavarða. Nu er sa
 25 dagr komenn er ver hofom ýskt at koma skyllde.
 Aþessom dege vill hamingian gefa þann sigr er hon
 hevir oss opt heiteð. þenna sigr bende hon þegar firir
 íEvropa. þa er þer brutuð Thebas alla til iarðar. oc
 drapot allan borgar lyðenn. en tómdot Athenas með
 30 ogn einne saman. Her megoð er nu sia fyrir yðr úvig-
 ligan her. oc kvenslegar fylkingar er allar þickia scina 34

1. Buzifal skr. B. — 5. ok klercd.: ul. — 6—7. siðan
 —liðino: ul. — 7. biðr hert.: ok eggjar herinn ok biðr.
 — 9. þrongr: þrøngir. — 16. slongor: valsløngur. — 17.
 Bønir: bendir. — 21. liðeno: hann hof sva mæl sitt. *Nyt
 kap. overskr.:* Fra tolu Alexandri kgs. — 28. Thebas:
 Thebe. — 29. Athenis skr. B.

af gulle oc gimsteinom. En þat sama glys er þeir hafa
 þar asekk borit. synir oss at ver megom helldr venta
 þaðan herfangs en hasca. þviat með vapnom scal sigr
 vega. en blautir menn oc bilive vanir kunna ecke annat
 en ogna. Hreðaz þeir sverð oc sár. oc litt mono vapn 5
 yðor hafa raufat innyfle þeira. oc litlo bloðe mono þeir
 ut hafa hellt aðr en þeir mono flyia. þa mon ec reyna
 hvesso mioc þer hirðet um mek er ec se slío sverð
 broten en hlivar klofnar af storom hoggom. Hond
 hauggvanda man vilia syna. oc sverð man sanna sem 10
 reitt er hvessv mioc yðr kemr Alexander íhug. Sigreð
 nu þa er þegar erv sem sigraðer se. vitið at sialfs sins
 fiandmaðr er sa er hann reiðir sliolega sverð at úvin
 sinom. oc scemma vill sa sitt lif. er hann lengir lif
 úvinar síns. oc engi er þat millde at þyrma motstoð- 15
 omonnum sinom íbardaga: þung er su hond sialfre ser
 oc macleg afhogs. er hon vegr sparlega. slenscapar
 fullir menn þora at hlaupa ídaudann þa er þeir taka
 at falma. en þora eigi at veria sek. oc forðaz sva dauð-
 ann. Latet yðr nu íhug koma hvessv morg rangynde | 20
 9b) eða marga bardaga oc stór mann dráp Grickir hafa
 þolat haufðengiom ór Asia. Etlit er þorf vinna at frøndr
 einir giallde þess er feðr gerðo. eigi er fullhefnt þott
 þessi múgr se allr niðr drepinn er þér set her fyrir
 yðr. Allt Asia scal giallda þeira hervirkia. er gor hava 25
 veret íEuropa. Media scal giallda með Dario konunge
 þess hernaðar er Xerxes konungr hefir gort íGricklande.
 Berið nu þa fram merkin þar eptir sem ec scal fyrir
 fara. oc ryðit með sverðonom gotor ígognom fylkingar
 35 þeira. Bardagans vil ec luttakare vera með yðr. en 30
 herfangsens eigi. þvi scolð ér með yðr scripta. At fullo
 vinnz mer agetið eitt saman. fiarens ann ec yðr en

8. hvesso mioc: huart nockut. — 14—16. oc—sinom:
 ul. — 20. rangynde: uandrædi. — 22. þorf vinna: full-
 hefnt vera. — 24. þér set: sitr. — 31. herfangsens:
 fiarins. — 32. ec: ul. A.

mer fręgdarennar. Sva talar *Alexander*. oc þegar eptir þat laupaz at fylkingar. oc þa liosta Serkir vpp herope miclo. oc sva *Grickir* et sama. þeyta nu hvarirtvegio luðra sina oc herhorn sva at byll í ollom fiollom þeim er
 5 inand ero. Alldregi hafðe dvergmalenn oc veitt hliod-
 onom fleiri annsvør en nu. Fra því er nu at segia at her verðr kostur at sia sem etla ma morg oc agetleg vapn. en þo baro ein af ollom oðrum. en þat voro vapn *Darij konungs*. Eigi var sparat gull við þau. en
 10 þo var miclo meira vert vm hagleic þann er þar var á. Sciollidr hans var siaufalldr aþyctina. en lagðr allr utan með gulle. þar voro scrifaðr á frendr oc forellrar *Darij konungs* oc storvirke þeira. Risarnir er fyrst gerðo stopolenn Babel eptir Noa floð a velli þeim er
 15 Sennáár heitir. oc þar eptir tungna sceipte. Iodrom stað áscilldinom var scrifaðr Nabogodonosor konungr oc þat er hann for til Iorsalaborgar með her sinn oc vann borgena. braut til iarðar templum domini oc alla borgar vegge. gerðe hertekinn Gyðinga lyð. oc hafðe Sedechiam konung er hann hafðe blinda latet. heim með
 20 ser til Babilonem. þat var allt scrifat a scilldinom er enom fyrrom konungom hafðe vel tekiz. en þat var allt latet niðre liggia er þeim hafðe til svivirðingar gorz. I þriðia stað var þat scrifat er Baltasar konungr drack
 25 or gullkerom þeim er Nabogodonosor hafðe teket ór templo domini. oc hondin syndiz rita áhallar vegginom þat er engi fek scilt nema Daníel spamaðr. Alistunne vtan vm þessar sogor var saga ens agota konungs Ciri
 30 spadome solar guðs. Þesse stortíðende voro þar oll áscrivat sem her er nu nockot brevat af. en þat ero storsægor ef þor ero greiddar ut ígegnom. En þat er at segia fra eþilocom Ciri konnngs þess er hvervetna

5. i—ero: hia voro. — 6. fleiri: skyri. nu: *Nyt kap. overskr.*: Her segir af skilldi *Darij* kgs. — 13. oc—þeira: *ul.* — 17—18. vann borgena: *ul.* — 19. hafðe: *ul.* — 20—21. heim—Bab.: *ul.* — 29. Lidiam: *Epírrum.*

er getið ábokom. at drotning eín sv er Thamaris het reis ímot honom. oc íþeire sokn er hon haðe við hann fell *Cirus konungr*. Vm þann athurð reðir sva meistare Galterus. Ho ho. bleckileg er þessa heíms hamingia oc opt syniz þat hvessv vollt hon er. *Cirus konungr*
 5 var asinom dogom viðlenztr konungr. oc sigr selstr. hans fręgð hafðe faret of allan heim oc hvar sem hann hafðe við lent. vrðo allir fire honom at lata. En sva rikr oc mattugr sem hann var. þa fek þo eín kona sigrat hann. Eigi scylldo dauðlegir menn segir hann
 10 meistarenn stóraz af gefnom ricdome. oc fyrliða ser minne menn. Eigi scylldo þeir oc enir sigrsælo vera upacnemir við enn hęsta sigr vegara. Sa er gefa ma styrk oc riki sigr oc auðese. sa enn same ma þat allt ibrott taka þegar er hann vill. 15

III Nv er til sogonnar at snua. oc fra því at segia. at vapnabrak oc brestir af storom hoggom sigra luðragang sva at heyrir trautt eða eigi. oc sva þyekt driva nu spiot oc orvar oc allzkonar scot vapn at varla ma
 10a sia fyrir heiðan himin. konungr sialfr | *Alexander* riðr 20
 fyrst fram sva snart til at iafna sem steinn af valslongo
 37 oc þar at er gullagðer scilldir oc hialmar settir af dyrom steinom segia til at helldr mono fyrir vera konungar en kotkarlar. oc þar stefnir hann at er merki var borit fire *Dario konunge*. þat var flugdreke gylltr 25 allr. hann gapðe munne er vindr bles framan íginet oc var reðelegur at sia. Meðan *Alexander konungr* leitaz vm hvernn hann finne maklegan til at leggja fyrst við iorðo. þa riðr ímot honom haufðenge sa er *Arethas* heitir. hann var greive ivir *Siria*. leons merki hek af 30

1. a: i fornum. — 4. Ho ho: O ho huersu. — 13. vþacksamir *skr. B.* — 16. *Overskr.* (med stor kap.initial): Her hefr vpp mikla orrosto af *Alexandro* kgi ok *Darij* kgi. — 19. allzkonar: onur. — 29. haufðenge: greifi. sa: af *Syria* *tf. og ul.* hann—*Siria*.

hans spiotscapte. en hialmr hans þotte loga af kar-
 bunculo þeim er ívar settr. Arethas leggr ísciold Alex-
 andri með spiote sva fast at spiotscaptit brast ísundr.
 oc nu leggr Alexander ímot ísciold Arethe oc ígegnom
 5 seioldinn oc þrefalda brynio sva at spiozoddrinn nemr
 íhiartano stað. Nu fellr Arethas daudr af hestinum
 til iardar ok rydr sva fyrstr manna víguðllinn með
 sinu blodi. Grikkir liosta þegar vpp ope miclo oc
 kalla þetta verk mikinn sigr. oc sigrvenlect heill er
 10 konungr sialfr hefir sva røsclega vaket víg fyrstr manna.
 Eptir þenna atbvrð taka saman að riðlaz mioc sveit-
 irnar oc nu riða fram þeir hertogarnir Clitus oc Tho-
 lomeus menn hollzte vaslegir vndir vapnom at sia.
 oc sva fara þeir geystir ímote sinom fiandmonnum. sem
 15 solltenn leo mote senom yxna flocke. Tholomeus riðr
 at þeim riddara er Kleocas heitir oc leggr til hans
 vfangann. en út vm annan sva at þar flýtr heilenn
 íbrot. rindr honom svaleicnom dauðom til iardar. Clitus
 riðr at þeim riddara. er Ardophilus hefir oc leggr
 20 ísciold hans spiote. Ardophilus leggr oc ímott ísciold
 Cliti. sva leggja þeir fast at isvndr brestr spiotet hvart-
 vegia. Eptir þat sciptaz þeir hoggom við þar til er vm
 siðer falla til iardar hestar þeira oc sialvir þeir af mōðe
 langrar oc snarprar socnar. Oc sva liggja þeir um rið
 25 sem eigi se lif með þeim. En er mōðen tok nockot
 af þeim at renna. þa kemz Klitus fyre á fōtr. oc þa er
 Ardophilus leitar við vpp at standa setr Klitus sverðit
 vāhals honom. oc gerir sciotan scilnat bucs oc hofvðs.
 Nu riðr fram af Serkiom einn ágetr hofðenge er Ma-
 30 theus heitir. friðr maðr synom. sniallr ímali. oc goðr
 til vapns. Oc í vinstra fylkingar arme Grickia. drepr
 Matheus þann riddara er Yollas hét. Philotas son
 Parmenionis er var einn af hofðengiorm þessa fylkingar

6—8. Nu—blodi: *ul. A*; *men orig. viser, at sætningen er her udeladt.* — 11. riðlaz: *ridaz.* — 16. Kloachas *skr. B.* — 21. leggja þeir: *ul.* — 24. um: *ul. A.* — 32. Ollas *skr. B.*

arms vill hefna sins felaga. oc hoggr eptir Matheo
 með sverðe. En kviclatr hestr er Matheus sat á. ber
 hann vndan hoggvino. Philotas hoggr þa til riddara
 þess er Ochis heitir oc tvisciptir ahonom siðuna. Eptir
 þetta hogg. oc morg onnor stór er Philotas gefr Serk- 5
 iom. leggja fast at honom riddarar af Hircani. oc er
 Grickir sia at hann á við mikit ofrefle. þa stefna til
 fvltings við hann þeir hertogarnir. Antigonus oc Cenos.
 Cráterus oc Parmenio faðer Philote sa maðr er allz
 var þess luttakare er Alexander gerðe sva at frasagnar 10
 vere vert. En betr etla ec sama. segir meistare G(alt-
 erus). at þegia yvir meðan ma hver giolld Parmenio
 tok sinna tilverka. Antigonus riðr at þeim manne er
 Phelax heitir. oc hoggr til hans með sverðe sva at
 hann þarf eigi fleira. Cenos leggr spiote til þess mannz 15
 er Mida h(eitir). oc af því lage før hann bana. Cráterus
 stefnir at þeim manne er Amphiolus h(eitir). oc veitir
 honom averca. þrifr siðan ihialm hans. oc steypir hon-
 om qrendum til iardar or kero er hann hafði setit í.
 Cráterus vinnr oc aþeim manne er styrt hafðe kerunne 20
 sva at hann dregr eptir ser iðren hrindr honom siðan
 áfótr sinom lavarðe Parmenio gengr fram mote Serk-
 39 iom eptir vanða. oc nu riða at honom riddarar. annar
 10b heitir Dimus. en annar | Ysamnes. hann var konung-
 borenn maðr. þeir leggja baðer senn spiotum ahøgri 25
 siðu Parmenionis. hann bivaz ecki við logen. en kallar
 ágerzkan riddara þann Horestus heitir. sa hefir latet
 hest sinn. oc hefir árás vpp í fiallz liðena. snu apr
 sem braðast til bardagans segir hann. ec scal giallda
 þer apr hest þinn. siðan snyz hann við Ysamni oc 30
 leggr framan íbriost honom. oc rindr dauðom apr af
 hestinom. en før þann sama hest Horesto. Eptir þat

6. Hircania *skr. B.* — 8. Cenon *skr. B = l. 15.* — 14. Phelaz *skr. B.* — 16. af—hann: *veitir honum.* — 16—18. Cráterus—averca: *ok.* — 18. ihialm: *til.* — 19. qrendum—iardar: *ul.* — 27. Orestus *skr. B = l. 32.* — 29. sem braðast: *ul.* — 31—32. framan—hestinom: *til hans ok fellir hann daudan til iardar.*

riðr hann at Dimo oc hoggr af honom hondena. steypir honom af heste. leypir síðan ahann oc gerir hann vvggian með ollo. því nest drepr hann Agilon oc annan Elán. enn þriðia Chirippum. hann var ęttaðr af Arabia.

5 Nv riðr fram einn af Grickiom sa er Evmenides het oc vinnr mikit illt aSerkiom: vegr stundum með sverðe. en stundum með scotvapnom. Diaspen drepr hann með sverðe. en scytr með øro í auga þeim manne er Evdochius het. Evmenides brytiar morg bein Serkia.

10 oc riðr yvir margan hofðengia buc i bardaganom. Nichanór son Parmenionis vegr eigi sliolegarr íenom höggra f(ylkingar)arme. en þessir er nu hefir fra veret sagt. oc nu riðr at honom einn ungr maðr er Edimus heitir. friðr synom oc vel borenn. þvíat hann var kominn fra

15 Ciro konunge. Hann høggr ísciolld Nichanoris. en þar rytr af sem hagl af hvse. staðvct hvs hirðir eigi vm reiðe loptzens. sciolldenn sakar oc eigi litet høg. En þo reiðiz Nichanor við. oc leggr spiote framan íglygget er á var hialminum fyrir augano. oc spiotzoddrenn

20 hevir augat oc renner sva til at hann tekr iafr vel syn fra því augano er heillt var vtan. Fra því er nu at segia at sa maðr gengr hart fram iliðe Serkia er Negusar heitir. hann var ríkr haufðenge af Niniue kominn frá Níno konunge er gera let þa miclo borg.

25 Hann vegr með breiðøxe mikille. stvndum scytr hann gaflokum. stundum bersc hann með sverðe. Gerðzcan mann þann er Helis h(eitir) scytr hann ígegnum með gaflake. með sverðeno hæggr hann hond af þeim manne er Dorilus h(eitir). Oxena keyrir hann áhals þeim

30 manne er Hermogenes het. oc eigi þarf hann fleira. Philotas Parmenionis son ser nu hvessv mikit illt Negusár vinnr áGrickiom. oc feykir at honom með

2. honom: daudum *if.* (!) — 4. Helan *skr. B.* — 9. Eudoxius *skr. B;* *orig.* = A. — 10. hofðengia: heidingia (!) — 19. hialminum: brynionne A. — 25. breið: bol-. — 29. Dorilus: Edillus. — 30. Hermogenet *skr. A.* — 32. Grickiom: Serkium A B; Pelasgos *orig.*

brugðet sverð. høggr síðan til hans ígullroðenn hialm þann er scein af piripo þeim er ístóð. sverðet sveðr af stalhorðom hialme. en missir þo eige með ollo. þvíat þat tekr af hondena vinstre er Negusar hafðe brugðet vpp fyrer andlit ser. oc nu byz en hęgre at hefna 5 systur sinnar. oc reiðir vpp øxe sva snart. at þat høggr monde fęrt hafa Philotam til heliar ef eigi vere af honom boret. Amictans einn af hertogom Grickia riðr at íþesso svarve. oc bregðr scillde við hoggveno. Negusar høggr rauf áscialldar bucleno oc fester þar øxena. 10 oc er hann vill ábrott kippa øxe sinni þa verðr Philotas enn nér staddr. oc scellir af honom hondena í aulboga bót. Sár oc sut gera margan mann sterkan. Negusar litr ástufana. oc ser nv at hann man ecki vega mega til fulltings Serkiom. en þo vill hann veita 15 þat er hann ma. oc lętr nu fallaz fyr fętr heste riddara þess er Yollas h(et). Hestr fellr vm hann. oc Yollas af hestennom. oc þau somo spiot er Grickir hofðo ętlat at Negusar scyllde á gista. standa nu gegnom Yollam oc hest hans. Af þesse rapan allre saman. oc miklom 20

41 vapna gang letz oc Negusar við hollzte mikinn raustlefc. Nu taka dauðir bukar at þekia iorðena hveryetna. vellir fliota af blóðe. en dalverpe fyllaz oll. Af hvar-

11a omtveggjom fellr | nu mikit lið. en þo miklo meira af Serkiom: taka nu mioc at þynnaz fylkingar þeira. oc 25 þeir at digna þott enn vere vtal liðs eptir. En þott Grickir vere faer hia Serkiom. þa letiaz þeir þo ecke ásoknenne. þvíat dirfð oc aręðe beta þeim liðscortenn. Oc nu er Serkir taka áhøl hopa. þa riðr fram konungrenn sialfr Alexander sva snart sem elding flyge. 30 hann ryðr ser goto ígegnum fotgongo lið. oc sva riddara lið. vandar eigi þott þyçkt se firir scipat spiotvm oc sverðom. vill at viso na Dario fyr en flottenn breste.

2. piripo: piramo; pyropus *orig.* er—stöð: steini er þar var i settr. — 5. andlit: augu. — 8. hertogom G.: Girkium. — 13. Sár—sterkan: ul. — 23. blóðe: daudra manna *if.* — 29. hopa: at opa.

En einn gaufugr frēnde Daríj er Oxatreus heitir þrongr saman fylking hans. sva at *Alexander* naer eigi sēkia sialvan *Darium*. Nu tekz af nyio mikít mannfal ihvaratveggio líð. Hofðengiarnir sialvir taka nu at
 5 falla hver at auðrom. Bardaga gyðian er *Bellona* heitir hristir dreyruga vebranda oc sár allzkonar dauða. Sumir ero scotnir ígegnum barkann eða ísmaðarmana. sumum ligger heilenn vte. sumir fa bana af scotom eða slongom. halsbeinet er brotit ísumom. en iðren liggia
 10 sumom ute. morgum verða oc sverð at skaða. Annar deyr nu. en annar er dauðr með ollo. Annar sprauclar nu. en annar er full sefðr. Sa maðr var flíðe *Serkia* er *Zoroas* heitir egipzkr maðr af borg þeire er *Menphis* heitir. hann var auðkendr af agetligom vapnom þeim
 15 er hann bar. oc hann kunne mest iherinom af astronomia oc visse gorla af naturo himintungla. nér vera monde ár eða váran. sniosamr vetr eða vaxtsamt ár heftt sumar eða þat haust er vín þriviz a. *Musicam*
 20 hann agetliga. Orlog manna visse hann oc fyrir af stiorno iðrott sinne. oc þat er sciotast at segia fra at alla heimsens naturv hafðe hann luct ser íbrioste. Oc nu hafðe *Zoroas* set fyrir af stornogang at hann monde scamt hafa olifat. En þviat eigi fek hann helldr en
 25 aðrer orlogum vmturnat. þa kostgefir hann sem mest at na funde konungsens sialfs *Alexandri*. oc girniz mioc a at falla fire vapnom sva virðulegs haufðengia. Oc þviat hann hatar livet. en elskar bardagann þa rasar hann fram ifylkingar broddenn ímot *Alexandro*. oc
 30 þegar er *Zoroas* fēr set konungenn þa letr hann drifa þyct at honom scotvapn or kerv er hann sat í. Eigi

1. þrongr: þronguir. — 6. vebranda: ebranda A; vebrandana B; orig. har cruentas manus. — 7. eða í: enn sumir ígegnum. — 8—10. sumir—ute: ul. — 11. sprauclar: spradkar. — 15. i. . . af: omv. — 16. naturo: gangi. — 17. vaxtsamt: ærsamt. ár: var. — 18. *Musicam*: íþrott tf. — 22. luct: lukta.

gremr hann at eins konungenn at ser með vapna gange. helldr letr hann fylgia brigzle oc egian sva meðande. Heyrðu *Neptanabi* son elif scom moðor þinnar. hvi glatarðv sarvm. oc vinnf áslenscapar monnum. snu helldr
 5 ámek vpp qðe þinne. oc ef þu hefir enn nockorn krapf með þer. þa legg mek við iorðo. þviat minom riddara scap fylgia siau specðar iðrottir. em ec af þvi verðr at bera tvau ciapell af lauro Annat fire riddara scap. en annat fire klerkdom. Sva mæler *Zoroas* en *Alexander* konungr vill eigi reiðaz við akostom hans. helldr vill
 10 hann miscunna þeim er girniz at deyia firir hans vapnom oc svarar honom sva bliðlega. Ho ho. scysse mikít segir hann. hverr sem þu ert þa bið ec at þv livir. oc fyrir farir eigi í dauða þinom herbergi sva storra íþrotta. oc alldregi scal min hond. eða mitt sverð saurgaz isva
 15 marg vitróm heila. Ertv harðla nytsamlegr heiminom. Eða hver villa eggjar þec at vilia sva rapa til helvitis þar sem engi vizka ma þrivaz. sva mællti konungrenn.
 20 En *Zoroas* leypr or kervnne oc at konunge oc hoggr til hans með sverðe álæret þar sem meiz brynian oc brynhosan oc helgar sva vigvollenn með konungs bloðe. Nu reiðiz konungr en keyrir þo brott hest sinn með sporom til þess at hann mege þyrma *Zoro*e oc tempr
 25 sva reiðe sina. En | *Meleager* einn af hertogom *Grickia* fleygir at íþvi oc hoggr undan *Zoro*e baða fotr iknesbotom i eino hoggui. Eptir þat laupaz margir at oc brytia *Zoro*am ísmátt. oc giallda sva stornom apr þann er eptir þeira gang truðe sin forlaug fara mondo. Nu snyr ollo mannfalle flíð *Daríj* konungs. oc eigi veit hann sialfr hvat til raðs scal taka. hann ser alla vega
 30 fra ser vigvollenn floa af bloðe sinna manna. ser oc margan haufðengia liggia hia ser qrendan. En þeir er hann treystez bezt taka nv flyia. oc sa er styrt hafðe

2. oc egian: ul. — 4. monnum: fullum. — 8. ciapell; zappel. — 9. klerkdome skr. A. — 10. akostom hans: ordum hans akofum. — 12. Ho: O. — 17. sva: skiott tf. — 33. taka nv: ser hann nu.

keru: konungsens liggr haufvðlaus millom hestanna er dregit hofðu keruna. oc idren hans er vte liggia veviaz vm fōtr þeim. Oc meðan Darius konungr evaz íhvert hann skal afōte flyia. eða veita ser sialfr bana. þa scytr Perdicas einn af hertogonum spiote til konungsens. þat nemr stað í hofðino. beinen veria þo heilann sva at hann sakar eigi. þa leypr Darius konungr or keru sinne. oc vill eigi beriaz lengr við ofrefle. leggr nu áflotta oc rennr með útignom monnum þat er beinst var vm fioll oc scoga. þar til er sa maðr er Auson heitir setr vndir hann hest. Oc nv riðr D(arius) k(onungr) yvir Evfraten. oc nemr eigi stað fyr en iBabilone. Matheus verðr nu var við oc aðrer þeir er enn villdo helldr beriaz en flyia. at D(arius) konungr hefir lagt 15 áflotta. oc þegar minkar dirfð þeira við þetta. oc nema þeir at þiona felmtenom. sneriz þar nu sciótt staðfestin íhrözlo. Haufðingianir flyia nv hverr at auðrom. Eigi standa þar oc útignir eptir er tignir flyia. oc vara þat vndarlect at allir leitaðe nu vndan þviat nauðsyn er at 20 limirnir scelviz þa er haufuðet bendiz. Grikkir reka flottann íakafa. oc geva morgom ecke goðan bacsllett. fellr nu sa margr með scomm iflottanom er hann atte kost at falla með dað oc drengscap fire konunge sinom oc fostrlande. Siðan er Grickiom leiddiz at reka flottann. þa sliðra þeir sverðen sodd af manndrape. oc nu 25 biðr Alexander konungr at þeir scyle saman sopa herfangino. Grickiom fer fimt vpp at luka fehizlum Serkia. vanda þeir eigi hvart lyclar finnaz. siðan fara þeir ascoga at leita þess fiar er Serkir hafa þar hirt ifylsenum. 30 At saman komnom herfanginom sciptir Alexander konungr feno með liðe sino. Nu klyfia þeir hesta sina oc hlaða vagna af gulle oc gersimum. troða secke sina þar til er þeir spyia or ser gulleno. oc hafna bondom þeim

1—2. er—keruna: ul. — 8. beriaz: bida. við ofrefle: ul. — 18—19. oc—er: þviat natturlegt er þat. — 24. oc: æ sealfs sins. — 26. sopa: samna. — 30. komnu herfanginu skr. B.

er geta scylldo fengens fiar. Yfret fe þyckir hondom þeira nu saman komit. en agiarn hvgr vill enn meira. oc enn fylla þeir hosor sinar af þvi er eigi fēr annarstaðar rum. oc kyrtla sina fyrir. Svmir fara til þannog er kvenna flockar ero fyrir. oc slita af þeim eyrnagull 5 oc gullniste oc aðrar gersimar er þer hofðo asec borel. sumir leggja þegar bloðgar hendr vm hals þeim. kyssa oc kreista. scammaz oc eigi at leika fyrir alðyðo auglite slict annat er þa lystir. Morg létr þar sinn meydóm. Onnor svcten sv er seekir saurgaz af leikenom. en sv 10 fær licn. er verse með sv̄t oc sorg. þviat nauðung oc ofrefle minkar iafnan secð þess er þoler oc fire verðr. 45 En eptir þvi sem byriar konungligre tign. þa léttr Alexander konungr aka ígylltvm kerum með allt tengða lið Daríj konungs til herbuða sinna með moðor hans oc 15 systur er bæðe var oc kona hans. oc son hans xvii. vetra gamlan. sva var mikil milldi konungs at hann var þannog til moðor Daríj sem hann monde til sinnar moðor ef hon vere þar. Drotning kono Daríj kallar hann systor sina. sveinenn gerir hann ser at osbarne. 20 Sva mikil mandoms ást bygðe briost konungs íþann tima ef vpp tekinn hattr heldez með | honom at engi 12a ufregð mētte saurga hans ena biorto fregð. En siðan er fenginn auðr Serkia oc þeira bilive gaf óveno framgang. en fiarens gnott vanstilles moðer talðe hvetvetna 25 soma þa tok hamingian at spilla nattvrulle. oc lestir at stemma kraptanna rás oc þeim aptr at snua. þviat sa enn same er fyr var milldr óvinom sinom gerðiz siðan fiandmaðr sumra vina sinna. let drepa þionostomenn sina sialfs. oc etlade engan lut hermannelum bannaðan. 30 Oc þviat segia verðr boðe livft oc leitt. þa kom þar at Alexander konungr kallaðiz son Iovis. er heiðnir menn

7. kyssa: klappa þær. — 12. secð: seð A. þoler oc: ul. — 13. En—tign: ul. — 14. í—kerum: ul. tengða: skullda. — 17. gamlan: gamal A. — 24. oc—bilive: ul. óveno: vueniu.

truðo vera himna guð. oc hann bauð oðrom at kalla sek sva. Þviat metnaðr hans gek allt yvir manlect eðle. þa er honom leiddiz at vera maðr at eins. oc þotte litils vert at vera hęstr iarðlegra luta. Eptir þat
 5 er Alexander konungr hefir scipt herfange með herinom sendir hann Parmenionem með miclo liðe til Damascum þess orendis at na þvi micla fe er Darius hafðe þangat sent til gezlo sem fyr var sagt. Þat varð eigi torvellt fire þvi at greive sa er settr var yvir þessa borg af
 10 Dario vnne nu betr fiarens þeim er sigraz hafðe. en sveic þann er sigraðr var. oc dro borgarmenn á talar bað at þeir gefiz vpp ívalld Grickia. Þviat iamsciott scipte hann trunaðe sinom ígreyscap. sem hann sa hamingiona sciptaz millom konunganna. Parmenio vill
 15 engi grið gefa þeim er sva trunaðar tomir ero. leypr áþa þegar oc drepr þar mikinn múg. Þat for sem maclect var at greifenn fell með þvi liðe er hann dro til draps með sino velręðe. þetta spyr Darius konungr bratt at Grickir hafa gefit hans monnum enn mikit
 20 slag. oc tekit fyrir honom ogrynne fiar. en sciotar scaða bętr þickiz hann fa. þa er sa maðr kemr til hans er honom kann þat segia at greifenn hefir fallet ífyrsto fire sialfs síns svic. oc eigi nennir Darius heðan af at segia hamingio blinda vera með ollo. þars hon
 25 gelldr stundum vandum monnum apr af retrri vag sem þeira flerð hefir til þionat. Slict sva bar íbętr Dario konunge þott nu take þungt veita. sannaðiz her þat sem męllt er at fátt er sva illt at einvge dvge.

þa er .vii. dagar voro liðnir fra hardaga þeim er nu
 30 hefir nockot verit fra sagt. oc Alexander konungr hafðe iarða latet lic tiginna manna þeira er fallet havfðo eptir þeim sið er þa var. Fer hann til þeirar borgar

1—2. hann—sva: baud þat sinum monnum at trua. — 2. allt—mannl.: yfir allt. — 4. luta: *Nyt kap. overskr.*: Fra Girkiu ok Darius konungi. — 10. betr: at niota *tf.* — 24. þars: þviat. — 26. þeira—hefir: þeir hafa með flærð. — 28. dvge: *Nyt kap. overskr.*: Fra hernaði Alexandri kgs. — 31—32. þeira—var: eftir fornum sið.

er Sidon heitir. oc eptir þat er hann hafðe þat folc undir sek lagt er þa borg bygðe. stefnir hann til þeirar borgar er Tyrus h(eitir). oc þegar er Grickir nalgaz þessa borg sia þeir at borgarmenn mono helldr vilia veriaz en vpp gefaz. Alexander konungr verðr glaðr
 5 við er hann scal firir hafa funnet þa menn er eigi spare viðr at nema. þeir scipaz fyrir aborgar vege til varnar. hafa viðr sett vpp flaca til lifðar mote griot-
 47 flaug. en þar sem þeira misser. er þyct scarat sciolldum fyrir. Gricker sekia fast at. en borgar menn veriaz oc 10 virkða vel. lata þyct drifa scot oc griot. Morg valslongva hętir þar dauða þeim er vndir borgar veggionum ero. Lenge beriaz Grickir við þessa borg. þeir leggja scipom vtan at henne. Þviat hon var sþborg. veita nu harða at sokn beðe af sia oc af lande. þar kemr enn at þeir
 15 fa brotet þessa borg. oc þegar er þeir na inngongu drepa þeir allt þat er fyrir verðr unga menn sem gamla konor sem karla. Engo þyrma þeir. en þat helldr til þess at Alexander konungr hafðe fyr en hann settiz um borgena gort riddara sina til borgar manna at
 20 bioða þeim frið ef þeir villde gefaz ihans valld. þeir launaðo sva konunge boðenn frið at þeir nidduz a sendimonnum oc drapo þa. Oc fire þa soc vrðo þeir fire sva grimre konungs reiðe oc misto licnar af hon-
 12b om sem vert var. at þeir hofðo drepit þa er þeim 25 buðo frið oc grið af konunge. oc gerðv þat niðings verc er ongom duganda manne er geranda þott fvllr fiandscapr se meðal manna. oc þvi biðr Alexander konungr at drepa scyle sem sciotast ma allt folc íborgenne. fyr vtan þat er íheillog hof komez. Nu geriz mikit brac
 30 oc hormolegr gratr ístaðenum. konor eþa sem þer mega mest aftaka. Gricker hvgsa nu hvernog þeir scyle sciotast eytt fa þessv folke. oc þat rað taka þeir. at elldr er lagðr at borgenne þeim megum er vindr stendr

8. flaca: fleka. mote: með (*urigt.*). — 25—26. hofðo—oc²: ul. — 32. aftaka: ul.

mest at henne. solltenn elldr fleygir þegar er hann magnaz íhvsa þoc. oc því meir hvngrar hann er hon-om gefz meira til matar. sva lataz nu tignir sem vtignir. Allir borgar menn deyia. en mikil greín er á hvessv 5 þeir deyia. Sumir røðaz elldenn mest. oc at þeir forðez 48 hann. laupa þeir ávapn Grickia. Sumir laupa íellidinn at þeir forðez vapnen. Sumir laupa ut af borgar vegiom ásęinn oc dreckia ser sialvir til þess at þeir forðez elld oc vapn. Sumir leita ser fylsena legia síðan snoror ✓ 10 ahals ser oc kyrkia sec íhel. vilia helldr drepa sec sialvir. en vera drepnir af Grickiom. Sumir þeir er aðr hava bariz scammas enn at flyia. kiosa helldr at deyia fire logom oc rettyndom. fire frelsi sino oc fod-orleifð. þetta var somasamlect dauða kyn oc scemðar 15 lauss dauðe at forðaz eigi bana sinn með rēzlo. veriaz helldr með drengscap sem her gerðo marger þeir er runno mote dauðanom til þess at þeir hefnde sin sialvir áGrickiom. oc eigi spørðo þeir at veita stor hogg oc þiggia. oc fengu þeir fire sec sitt iafnvirðe. Ecke gerir 20 nu meira manntion en elldrinn. oc þar kemr at su en ageta borg Tirus. er Agénor konungr hafðe reisa latet ífyrsto brennr vpp oll. oc verðr at øsco or miklo manvirke. Þesse borg hefir fyrst funniz oc kent veret stafrof áebrescu ef því ma trua er fornscaldin hava 25 sagt. eða frettir hafa fra faret. Agénor konungr er reisa let Tirvm sem sagt var. var faðer Cathmi er fyrst fann stafrof agriczco oc erv storar sogor fra þeim þer er finnaz mono íþeire boc er heitir Ovidius magnus. Alldrege var þesse borg vunnen fyki. en Alexander 30 konungr vann hana. oc eigi varð hon vppreist fyr en af kristnom monnum. þeim at veitanda er þeir hafa nafn af tekit. þar hefir síðan verit dyrkat af rettruaðo folki

1—2. er—þoc: þök æ husunum. — 4. Allir—deyia: ul. — 11—16. Sumir—gerðo: ul. — 16. þeir er: ul. — 17. dauðanom: með drengskap *lf.* — 18. þeir at: ul. A. — 19. Ecke gerir: ok gora. — 26. Tirus: Sidon. faðer Cathmi: *åben plads i A f.* faðer; son thachim. — 32. af—folki: ul.

nafn ens krossfesta þess er bõðe eignaz með fauðor-lego valde þessa borg oc allar aðrar oc man iafnan hava valld yver.

49 Þesse borg Tirus er nu var niðr broten mētte varat hafa við aðrar þiodir iaustrhalfu heimsins at engi 5 dirfðiz at briota båg við Alexandro konunge. Borg heitir Gaza er þo þorðe við at risa. þat folk er hana bygðe villde veita Dario konunge. oc því byrgðo þeir oll port þa er guða iafnengenn Alexander konungr nalgaz þessa borg með lið sitt. vilia freista ef trunaðr 10 sa er þeir veita Dario konunge. fae sigrat hamingio Alexandri konungs. þar tekz nu bardage með Grickiom oc borgarmonnum. þeir veriaz vel en Grickir sękia oc fast at. Her geriz mikit manfall i hvarotveggia liðe. Oc meðan socnn var sem akofust. leypr einn borgar 15 maðr áfund Alexandri konungs sem hann villde ser friðar biðia. hann hafðe þo brugðet sverð vndir scillde. oc þegar er hann kemr sva ner konunge at sverðet ma taka til hans. bregðr hann því vpp vndan scildinum er minzt varðe. oc hoggr til hofuðs konunge. En þviat 20 orlaganna scipan verðr sinn framgang fá. oc forlog manna fara sem fyrir er etlat. þa scelfr hondin. oc 13a fęr hann ecki reítt sverðet sem hann villde. Þviat Lachesis ein af þeim þrimr systrom er orlogom styra. vill eigi at Alexander konungr verðe vapndauðr þar 25 sem nu var þegar fyrir buet eitir þat er hann scal drecka. oc honom man at bana verða á .x. vetra freste. Alexander konungr verðr sciott var við hvat þessi maðr villde gera. oc byðr at af honom scyllde hogva þa somo hond er sverðet hafðe fram reítt. oc með því 30 sama sverðe. Nockor hvilld hafði orðet abardaganom. en síðan er þesse atburðr varð. veita Grickir af nyio harða at socn. konungr sialfr bersc oc íákava. Einn af

3. *Nyt kap. overskr.:* Bardagi Girkia ok borgar manna. — 4. Tirus: Sydon. — 9. guða iafnengenn: ul. — 25. -dauðr: -bitinn.

borgar monnum scytr til konungs spiote. þat kemr á 50
 v oxlena vinstre oc fər hann þar sár af. Annar sendir
 v honom stein hann kemr alerit oc verðr konungr þar
 oc sar af. En þoat hann hefðe fengit .ii. sar þa leggr
 5 hann eigi niðr at helldr vpptekna syslo. þviat hann
 hirðer meir um fregð en langlife. Eigi lettir konungr
 fyr en hann hefir drepit haufðengia þann er halldet
 þafðe þessa borg af Dario. oc eptir þat gevaz borgar
 menn vpp. Siðan riðr Alexander konungr íborgena
 10 með her sinn. þvi nest scipar hann rike sino með enna
 bezto manna raðe. oc setr hofðengia ivir allar borgir
 þer er hann hefir undir sec lagt. oc siðan fer hann
 til Egiptalanz. oc eigi scilz hann þar við fyrri en þat
 er lagt vndir hans valld. Eptir þat fysiz hann at fara
 15 vestr í Libiam. oc sǫkia þors hof þat er eitt hvert var
 í mesto halde fire visdóms sakir þess er menn þottuz
 þar fa. þat var kallat templum Hamónís. þangat var
 at fara harða mikit torleiðe þott fair menn oc vaskir
 velðez til þeirar farar. þviat betr mego sǫkia langan
 20 veg oc torsóttan faer menn ok fræknir en margir. þar
 þyrster iordena til doggvar. oc himin til regns. samr
 hite er þar iafnan. Avaxtlausar sandar erv þar þeir er
 ecke ma gras áþrivaz. þetta kalla menn sandhof. þa
 er solen hefir lengstvm þert sanda þessa með sinom
 25 hita. oc blase siðan vindr á. oc rvgle þann tima sand-
 inom þeir er ivir fara. verðr þat þvilic stormr til at
 iafna af sandfoke sem barofall áse. oc slikir hascar
 þickia þar vera á þuru lande sem svelgr íhafe eða Sirtes
 oc Scilla þeir hascar er sva heita. Yfir þetta torleiðe
 30 fer Alexander konungr með lið sitt oc fǫr þar mikit
 manntiún. Sumir spyia or ser sande. en sumir kafna
 ísandfoke. Eigi þarf starf fyrir hava at grava þa niðr 51

10. rike sino: riki sitt. — 15. sǫkia: heim *tf.* — 17. þar
 fa: þurfa(!). — 20. menn ok fræknir: *ul. A; jfr. orig.:*
fortibus et paucis. margir: menn ok minnr valdir *tf.* — 23.
 hof: haf. — 24. þert: heitt. — 27. af sandfoke: *ul.* — 28.
 á—lande: *ul. eða: ul.*

er þar lataz þviat sandbaran hylr þa sciott. þat vere
 likara þott Grickir hefðe faret iamlanga stund ivir
 storan se. at eigi hefðe þeir þar harðara niðr komet
 en ísandhøfum þessom er nu foro þeir ivir. hvergi sia
 þeir her manna spor. eða handa verc. oc hverge fa þeir 5
 set vpphøder ne scoga. slikan vǫfroveg fara þeir flora
 daga. oc þa koma þeir at kvellde dags íscog þann er
 templum Hamonis stendr í. stormikit scarð varð í þesse
 for áliðe Grickia. Nu finna þeir íscogi þessom brunn
 þann er stoðvar þorsta þeira. oc frasagnar er verðr fire 10
 sina natturu. þa er sol gengr sem høst vm miðian dag
 er þesse brunnr iskalldr. en sva teer hann at orna
 sem sol gengr til viðar. Vm miðnettis sceið vellr hann
 af hita oc þverr þa mioc. siðan kolnar hann sva sem
 dagr nalgaz þar til er hann verðr enn ískalldr vm 15
 miðian dag. oc fer sva iafnan. Alexander konungr fer
 siðan til hofsens. oc gengr til frettar vm forlog sín við
 licnesce þors þat er þar var dyrkat í hrutz like. oc at
 fengnvm andsvorom spurðra luta oc offræðv miclo fe
 20 snyr konungr aptr til þeirar borgar á Egiptalande er
 Memphis heitir. þoat hann vere fuss at fara vt á Blaland.
 oc þannok sem vǫrt vere firir hita sakir. En þviat
 Darius konungr hafðe kveðet ádag ner hann scyllde
 beriaz við Alexandrum konung oc villde scom vera lata
 bardaga frest. þa fengoz Alexandro konunge nu fire 25
 13b þvi scylldare syslor en brytia blamenn. | Meðan Grickir
 havaz slict at sem nu hevir sagt verit. þa samnar
 Darius konungr liðe um allt rike sitt. oc endrbætir
 52 styrk sinn íannat sinn. Darium konung eggjar miog
 til bardaga svivirðej sv er hann feck íenum fyrra. oc þat 30
 annat at hann ventir at nu myne betr takaz en fyr.
 Iamvel samnaz nu til herbuða Darij kotkarlar sem
 ridderar. Gręnar ekrur oc þyrnafvll iorð taka nu

3—4. harðara—ivir: fengit meira manntion. — 5. her:
 þar. — 17. siðan: iafnan. — 18. dyrkat: markat. — 21.
 Memphis *skr. B.*

kveina *vm þat* er *vercføre* scolo hvilld taka. Æxn þeir er aðr voro *vanir* arðr at draga verða nu beittir fire vagna. *hverr* vifalldi verðr krafðr til herfarar: filar ero oc *bunir* til bardaga hvar sem þeir faz. oc hava byrðar ecke smaleitar. þviat hver þeira hefir ábake ser kastala. sva buaz oc nautrekar sem annat folk til þessar orrosto. Sva mikill her samnaz nu *Dario konunge* at *Xerxes konungr* hafðe alldregi iammikit lið þa er hann heriade til *Gricklandz*. oc var þat lið þo sva mikit. at þat drak vpp sumar ár með ollo. oc eigi dro *Agamennon konungr* iammikit lið saman i *Auliðe* þa er hann bioz at heria til *Troiam*. oc hann blotaðe til byriar dottor sinne eptir fire sogn *Calcantis* spamannz. oc firðiz sva guða reiðe. sá her var þo sva mikill at havið vanz varla scipa stoli *Grickia*. *Alexander* k(onungr) undraz miog er hann spyr þetta sva margar þusundir sem fire *scommo* voro niðr drepnar. at *Darius konungr* hefir nv saman dreget meira lið en fyr. þannog sva undraðiz *Hercules* þa er hann fecz við *Antheum* er kallaðr var iarðar sonr. *Antheus* var é þvi sterkare er hann fell optar. oc vollde þat þvi at hann tok afl af moðor sinne hvert sinn er hann let fallaz til hennar. oc er *Hercules* fann þat. hof hann *Antheum* vpp abringu ser. oc mællti sva. fyrir ecke scal þer koma þetta bragð hingat scalltu þa falla. siðan kreistir hann *Antheum* við bringo. ser þar til er ond gengr or honom. Með þeima hette vndraðiz *Hercules* oc. þa er hann barðez við *Ydram* dreka þann er iafnan fek tvau hofuð istaðenn þegar er eitt var af honom hoggvet þar til er *Hercules* fek af honom styft með þrogðom sinom oll ísenn. þat er nv nest at segia fra *Alexandro konunge* at hann fer ivir óna *Evfraten* með allt lið sitt. oc þa

9. til Gr.: á Serkland. — 11. Auliðe: over l. *tf.* A: ey er þat. — 18. saman—fyr: fengit iafnmikinn her sem fyrr edr huar meira. — 19. undroðoz *skr.* A. — 24—25. mællti—siðan; *ul.* — 26. ond: vindr. — 31. senn: *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra ferð *Alexandri* kgs ok *Dario* kgi.

spyr hann þau tíðende oc hann ser nockot af at *Darius konungr* hevir sendan *Matheum* með miclo liðe til at brenna borger allar þer er ínand. voro. oc iamvel alla akra til þess at *Grickir* sneriz aptr. oc at eyddom herodoðom þrøngðe sulltr þeim til af at lata vppsteknum hærnaðe. oc þeir orventa ser ivir farar *vm* brendar bygðer. En *Alexander konungr* treystir enn sinni gævo oc girniz nu sem optar til ens mesta metnaðar. en vandar eigi þott *Grickir* faste nockora daga. helldr fram forinni iamt sem aðr. þott *Darius konungr* hafe litt bliðlega firir honom buet. *Alexander konungr* fer nu sem hvatlegast allt þar til er hann kemr ivir ó þa er *Tigris* heitir. oc fire þa soc heitir hon sva at hon fellr stritt. oc fer sva sciott til at iafna sem et flugsciota dyr þat er *tigris* heitir. þat er sciotast at segia fra for *Alexandri* at hann sekir fund *Darij* sem hann ma aftaka. oc leitar at komaz firir hann sem hundr firir hiorto. eða veiðe maðr fire villigollt at hann komiz eigi meir inn imagn rikis sins. Oc er *Darius konungr* fær niosn af at *Alexander* nalgaz. þa setr hann herbuðir sinar við *Arbola* þann stað er sva heitir. oc i þeim bó letr *Darius* setia landtiolld sín er siðan fek úfregð oc saurgaðez af þeim micla gløp at þar svikv vandir þrelar ágetan hofðengia oc drapo sinn hera. þat gerðiz þesso nest til tíðenda með *Grickiom*. at eitt kvellð þa er halfrøckvið var orðet. oc aptanstiarna var vpp komin. oc sol hafðe fyllt dagliga þionosto. en scinanda tungl tok at gleðiaz af bróttfor broðor síns at ádregr tunglet. oc verðr eclipsis. oc þar kom at þat var rautt í at sia sem bloð. þesse syn scelvir hofðengiana sialva eigi siðr en minne menn. oc fire þa soc mest at ovinir þeira voro sva ner. oc ákvedens bardaga stefs var scamt

21. bó: er siðan *tf.* A. — 24. hera: *Nyt kap. overskr.*: fra fyrir burð *Girkia* ok *Alexandro* kgi. — 27. tungl: var vpp komit ok. — 30. þesse: *Sia.* — 32. stefs: *tima.*

at biða. Þickiaz Grickir sia at himintunglen benda firir með ogn oc ryggleic þau stortiðende er eptir mono koma. Allr Grickia her reðez þessa syn. oc tekr nu sem ei var vndarlect at sofna firir þeim bardaga fysten. 5 Illr kvr geriz nu iliðino kveina þeir mart en snua sakar giptom ollom ákonungen sialvan. kalla ser nv leitt vera at konungr þesse drage þa lengra vt iheim vm torførelega fiallvego. þar sem allt ero brendar fire þeim borger oc bygðer. oc stórár risa við þeim við. 10 segia þeir oc at mikil guðs reiðe liggr ákonunge fire þat er hann vill einn ivir ollom vera. oc fire þa soc hataz himentunglen við hann. oc neita naturvlegt lios af ser at gefa. at hann girniz vmfram mannlect eðle firir at raða sialvo himinrike. en hafnar foðorleifð 15 sinni. dregr ímargan lifs hasca sec oc sina menn. oc þo ser einom til fregðar. treystir mislyndre hamingiv allt ór hofi. Slict sva kvein bar herrenn saman oc gerir þesskonar kvr. Alexander k(onungr) letr ecki slict ásek bíta. hann letr kveðia þings þegar ístað. 20 kallar síðan til sín astronomos. oc spyk þa hver save til þess vere. er átunglet hafðe dreget. eða hvat guðen monde eptir þetta lata koma. biðr at þeir scyle mugenn heyra lata sonn svor. Iflocke þeira meistaranna er af 55 astronomia kvno mest. stoð sa maðr er Aristandus het rymmaðr miog af elle. þesse maðr svaraði spurðom lutom af konunge oc segir sva. Latet af Grickir at reita forlogen. með hegomlego kveine. Gvðleg scipan styrir himintunglom. en eptir því ganga þau sem allra luta scapere hevir firir scipat. Allt verðr eptir því fara 30 sem hann hefir fyrir sét ívpphafe. hvart sem sereinn gengr áland framar venio. eða briota landscialptar borgir niðr. eða fae menn sottir af vanstilli lopzens.

2. eptir: stundu sidar. — 4. sofna: dofna. — 5. mart: fast. — 7. vt: vm. A. — 9. stor.: storar. — 17—18. oc —kv: ul. — 23. svor: *Nyt kap. overskr.*: Fra Aristando ok hans skyringu.

eða drage myrkr ásol eða tungl. eða gange venio seinna Mercurius sv stiarna er sva heitir. þa verðr þetta allt eptir vilia þess ens hæsta hofðengia er ollo reðr. An hans raðe mega himintunglen ecki. En þaðan af verðr þat er tungl misser sinnar birte at iardar scugga þer 5 fire þat. ella þolir þat ofrike af birte broðor síns. sva sem tendrat liós firir ofns munna lyser ecke fyrir ofrike mikils loga. þo man ec sonn dōme til þess finna segir Aristandus at fornra manna sogn oc spekinga þeira er Menphim hava bygt þa borg er menn kvno 10 mest í af astronomia. at eclipsis solis hevir firir bent usigr Grickia. en átungl hevir dregit fyrir vsigre Serkia. Eptir þat tok Aristandus dōme til eptir því sem stoð ifornom Sercia sogum at eclipsis lune hafðe vorðet fyrir úforom oc hamingio leyse Serkia. Allir hofðo 15 þetta fire satt. er þessi gamle meistare sannaðe. oc þvillic órscurðr borenn vpp firir herenn vier sciott hugar reikan Grickia. þviat ecke stoðvar sciotara tungor oc hendr aldyðo. en átrunaðr tekenn af fornōm dōmom þeim er gamlir menn sanna með sitt mal. þott aldyðan 20 se mattug. grim oc ústaðug ef hon tekr einhverio fast at trua þott hegome se. þa veitir hon iamnan lyðne þeim er trunaðenn kveykia. en hafnar hofðengia stion 56 oc konunga boðe. Síðan er von oc traust fegre forlaga en Grickir hefðe vent ser vm rið. tok at herða huge 25 þeira fire fortolor Aristandi. oc bardaga fysten tok en at kvicna með þeim. þa byðr konungr at landtiollden scyle þegar vpp taka. oc var nu ner miðri nott. fire þa soc. at hann vill eigi kolna lata með Grickiom vpp-tekenn akava. Fer hann nu sialvr ífarar brodde. oc 30 hevir ífyrsto liteð riddara lið með sér.

14b Fíorom nottom fyr en bardage þesse tōkiz. er nu IV tekr til at efnaz þa er Grickir fara fram millum ár

8. ofrike—loga: mikilleika logans. þo: þa. — 11. sole skr. B. — 22—24. þa—boðe: ul. — 33. *Overskr.*: Fra Thiriothes gelldingi.

einnar oc storra marka þar sem allt ero bygðer eyddar fire þeim. geriz þat til tíðenda at drotningona systur oc kono *Darij konungs* leiðer til bana daufleg missa bonda sins. oc hamingio tíón lanzens með mikille mæðe langrar leiðar. *Alexander konungr* verðr sva ryggr við liflát hennar. sem hann monde verða mega þott honom vere sagt drap moðor sinnar oc systra. Eigi mætte *Darius konungr* meir harma dauða kono sinnar þott hann vere nér staddr. Sa er beðe var senn ungr oc gamall sat yvir liki hennar. oc sva gek millden ríct með honom sa lutr er fágetr er iafnan með hermonnum. at hon mycðe stirðan ovinar ofsa með felldum tarum. Eitt sinn hafðe konungrenn *Alexander* set drotningona síðan er hon var hertekin oc varð honom eigi sên fegrð hennar vrein astar kveika. þviat hann kaus 57 helldr at vera gezlo maðr fegrðar hennar oc reinlives. oc þat var honom meire dyrð segir *M(eistari) Galterus* at spilla hvarigo. helldr en saurga hvartveggia. Gelldingr eínn er *Thiriothes* heitir. oc þionat hafðe drotningo. oc varð hertekenn með henne. komz álaupi fra *Grickiom* til fundar við *Darium konung* at segia þau tíðende er gorz hava. Sva kemr þesse maðr fire konungenn at hann hafðe bøde slitit af ser kløðe sín oc ryskt sec. þar með gret hann sem hann matte. þegar 25 er *Darius konungr* ser *Thiriothen*. mælr hann sva til hans. Dvel eigi segir hann at fire koma þvi i þinne tíðenda sogn. ef enn er nockot eptir minnar heilsv. snu sem fyrst ísorg rezlo minne. Numet hefi ec nu vesall at vera. oc bogna fire timaleyse. en þat efna er 30 veslom til vilnaðar at vita sinn lut fyr en síðar. þviat sva scal bol bota at biða meira. En vita þyckiomz ec at þu kant segia hervilegar viðfarar minna manna.

3. leiðer: þrongir; *jfr. orig. coegit.* — 7. systra: systur. — 12. ofsa: hug. — 16. fegrðar: fregðar A. reinlives: enn flecka hana með vleyfdri losta semi; *jfr. orig.:* quam si violasset utrumque. — 29—30. þat—þviat: *ul.*

þór er mer mono þungare þyckia en hvert annat afelle þat er ec hefi fenget hertil. en eigi vil ec framær ákveða. þa svarar *Thiriothes*. þat kann ec yðr fyrst at segia minn hera. at *Alexander konungr* hevir sva micla virðeng veitt boðom drotningom moðor yðare oc systur. 5 sem yðrer menn mego mesta veita þeir er sculldugir eru þeim at þiona. Hermeð kann ec at segia þer þat er ec þore varla vpp at kveða. at sv virðilega fru. systir yðor oc kona. let lif sitt aðr en ec liopomz fra *Grickiom*. þegar er *Thiriothes* hafðe sagt tíðenden. 10 snuaz allar herbuðer *Darij konungs* ísorg oc grat. segir meistare *G(alterus)*. konungrenn sialfr fell ívvit. en þegar er hann rettir við. eyss hann molldu ihofuð 58 ser. sva þickir honom sem drotningin mone fire þvi latiz hava at hon monde eige þolá vilia við raðvende 15 sína. scomm a sialfre ser af *Alexandro*. oc nu biðr *Darius konungr* at allir scyle ganga brott ór landtialldeno nema *Thiriothes* gelldingr. síðan spyr hann eptir vandlega hvernog at have boriz vm liflát drotningar. *Thiriothes* sver þess at hon hellt ollum reinleic sinom. 20 oc *Alexander konungr* gerðe þvi síðr vanvirðeng til hennar meðan hon lifðe at hann grett hana dauða sem hon hefði veret hans kona oc gerðe þar með utferð hennar sva virðulega sem verðugt var at gera eptir sva tigna kono. *Darius konungr* tortryggvir þo sogn hans. 25 þviat sv micla ast er hann hafðe við drotningo. telr þat firir honom. at *Alexander* mone buet hava með henne. hon var herteken segir hann áget af frögð oc burðom. en sa er valld hafðe fenget yvir henne er aþeim alldre sem asten kann heitast verða með manne. 30 oc af slico sva man hann gort hava til hennar þat er hann matte. Af þess hattar ahyggiom mæðiz hugr *Darij konungs* þar til er *Thiriothes* sver þess við guðen oll. at drotningen hevir halldet reinleic sinom allt til dauða

2. en—kveða: *ul.* — 16. af Al.: *ul.* — 23. hans: systir eðr *tf.* — 23—25. oc—kono: *ul.*; kona *skr. A.* — 28—32. hon—matte: *ul.*

dags. *oc nu truir konungr orðom hans. Síðan rettir hann hendr sínar vpp til himins. oc melir sva. Heyrðu enn hęste | faðer allra guða herra Iupiter. Heyręđ er 15a oc heima guð var. er standa latet Serkia riki með 5 yðro fulltinge. Þess bið ec yðr fyrst at þer gevet mer at hallda rike mino. oc þeim ollom er mer þiona. En ef þer hafet sva firir etlat at ec scyla lata rike mitt. oc biðe forlogen sva. at Asia stunde til annars hofðengia. þa vil ec þess biðia. at sva milldr vvinr oc 10 miskunsamr sigrvegare take rike eptir mec sem Alexander er. Síðan biðr Darius konungr guðen með tarom. 59 at bęn hans scyle framgang fa. oc þo at hann hefðe þat rað gort aðr at heriaz við Alexandrum sem fyrst þar sem hann hafðe neitað tysvar boðnom friðe. þa 15 sciptiz þannog um raða gerð hans fyrir astar sakir þeirar er hann tecr hava til vvinar sins Alexandri af millde vercom þeim er Thiriothes hevir tallt af honom. at hann sendir nu .x. riddara hofðengia til fundar við Alexandrum konung at biða friðar gerð af nyio mill- 20 om þeira. Sendi menn Darij konungs fara nu með slicom boðom. sem hann leggr fire þa til þess er þeir koma þar sem Grickir ero. þeir lata bera fire ser fagran vond af tre því er olíva heitir. þat var ørugt friðar tacn íþann tima. oc þegar er þeir koma fyrir Alexandrum 25 konung þá ber sa þeira fram orenden er ellztr var oc bezt talaðr. sa het Achilles. hann hefr sva mal sitt. Eigi scyllder Darium konung ofrefle til þess at hann beidez sva opt friðar af yðr enn milldaste konungr. meir helldr til þess su micla millde er þu hefir synt 30 honom því goða yvirlęti er drotningen oc moðer hans oc aðrir ástmenn hans hava þegit af yðr. Navisto þeira þickiomz ver sacnat hava. en eigi megom ver því syta at þat lið hafe herteket veret. þu helldr oc sva sęmilega þa er eptir liva sem þu ser faðir þeira. Herteknar dotr*

7. hafet—at: vilit annat fyrir sea rikin u ok. — 16—17. af—honom: ul.

vars herra kallar þu drotningar. sem þer have halldet tima sinom ollom. oc léttr þer ná þeim tignar nofnom er þer hava fyr haft. sem þu munir eigi þann fiandscap er imillom er yðar oc foðor þeira. Bleikt andlit oc ryggleg augo syna þat at þu ert miklo milldare 5 vvinr. en hermanna natura se til. Slict yvirbragð segir til hvat íscape byr. þannog sva ryggleggr var Darius 60 konungr yvirliz þa er ver scilðomz við hann. sem þu ert nu. oc harmaðe hann dauða kono sinnar. en þic ryggvir liflát vvinar þins oc nu monder þu buenn til 10 bardaga ímote Dario ef eige dvelde þic groptr fru varrar. oc fire því er mikil nauðsyn at settir takiz með yðr. Darius konungr byðr þer til satta dottur sina. oc þar með iheimanfylgio hennar oll lond þau sem liggia meðal árennar Evfraten. oc Hellespontum. Hellespont- 15 um heitir haf þat er skilr Asiam oc Evrópam. son sinn byðr hann þer oc ígisling til fullz friðar oc fastrar trv. Moðor hans oc dotr vill konungr var at þer gefit aprt ívalld hans. en hann vill leysa þer út .xxx^m. punda En ef guðen hefðe eige gefet þer segir Achilles meira 20 vit. oc stercara briost en mannleg nattura mette fa. þa mattv sva hvgsa at vist hava veret þer stundir. er þv meztir eigi at eins gefa friðenn. helldr hofðe þer oc biðia hans. oc sęttaz heilom sattom. Eða hvart veitzv hversv mikinn afla Darius konungr hevir saman dregit 25 beðe ásę oc lande. sva margar þioðer hevir hann at ser heimtar af fiarlegiom rikiom at varla vinz landet herbuðum hans eða sęrenn scipa stole. Eige þarf ec at gera langt vm þetta. konungr var hevir einn sva mikinn afla. at heimrenn man eige þvílikan annan fa 30 til motzens. Síðan er Achilles hafðe fram boret ørende Darij konungs letr Alexander konungr kalla til sin raðgiava sina. oc spyr eptir hvessv þeim synez at taka

S. 58,34—S. 59,4. Herteknar—þeira: ul. — 10—11. oc —varrar: ul. — 12. oc—er: Nu veri. — 15—16. Hellesp. —Evr.: ul. — 17. oc—trv: ul. — 18. dotr: dottur. — 20—24. En—sattom: ul.

þessom boðom er sendimenn *Darij* foro með. *Senatus* synir þat í yvirbragðe sino at hann evaz íhvessv svara scal. oc þat er sagt at hirðen oll þagðe lenge þar til 15b er *Parmenio* svaraði. sa maðr er eigi var sniallr ímale. 5 sem hann var staðugr oc hugrackr. Firir longu syndiz 61 oss þat rað segir hann. at *Serkir* hefðe nát út at leysa lið þat er ver hofom herteket. þviat ogrynne fiár mettem ver teket hava mote þeim er andaz hava. eða hinom er komez hava brott or myrkvastovom. ef ver villdim 10 þeckiaz ifyrsto þat er boðet var. oc þat gevom ver enn til raðs at vført lið bøde kerlingen möðer *Darij* oc dætr hans se gevit aptr *Serkiom* sva mikit gull sem þar er ímote boðet þviat þar stendr *Grickiom* af mikill fartałme. Mikit oc ágett riki megot ér nv fa kónungr án 15 vthellingo bloðs yðarra manna. oc þat hyg ec at engi kónungr man eignaz hava fyr iamorg riki millum *Histrum* oc *Evfraten* oc ímeire mannaunir mono ver koma verða ef enn scal lengra fram hallda með hernaðenn. Hyg at þu hvessv mikils þu girniz. 20 Eða hvessv mikit þu hevır vndir þic lagt. þat er ver latum at bake oss. Haf i hug þer *Gricland* foðorleifð þina helldr en *Indialand* eða *Bactra*. þviat betra er heilum vagne heim at aka eptir morg storvirke helldr en liva iamnan ívfríðe. *Alexander* kónungr. tekr þungliga tillogom *Parmenionis*. oc svarar sva. Ef ec vera 25 *Parmenio*. þa monda ec meira virða boðet gull. en mikinn sigr. oc vilia helldr vera somalauss en fa sigr með sөmð án auðofum. En nv reðr *Alexander* londom með fatøki sitt vruggr oc frials fire siarens ahyggio. 30 Vel likar mer at ec sia kónungr en eigi kaupmaðr. Mer er ecki falt. oc vei verðe þeim er sell hamingio sina. Ef ec vil at hertekit lið se golldet aptr *Dario* kónunge sem hann beiðez. þa scal helldr gefa þat vpp

1. *Senati skr. B.* — 4. eigi: sva *urigt.*; *jfr. orig.* — 8—14. eða—fartalme: *ul.* — 17. *Histrum*: *herover i A.*: ár erv þat. — 20. hvessu—er; *huat.* — 23—24. eptir—vfríðe: *ul.* — 31—32. Mer—sina: *ul.*

kauplaust en taka þar gull ímote. þviat eigi fóz fire 62 giavar beði verð oc vinátta. en ønga þok mego kaup auðlaz. Siðan er *Alexander* kónungr hafðe sva svarat *Parmenioni*. þa biðr hann kalla til sin sendi menn kónungs. oc er þeir koma fyrir hann melir hann sva 5 til þeira. Seget sva *Dario* at sialvan mek hevi ec til þess virt helldr en hann er ec gerða vel til hans manna sem byriade minne tign. Eige scal kvenna flokkrenn þat finna at ec sia þeim siandmaðr. þeir einir scolo 10 vitis lavst *Alexandrum* fyr lita er litlir ero. oc ecke 10 scal ec þeim vapnum hōta er eigi mego neyta þeira. oc blaut nattura bannaðe þeim at bera. Vápn sör verðr sa hvern at vera. er ec vil þess virða at verðe fire minne reiðe. En ef *Darius* beiddez af oss friðar með truleikom oc flyðe íbrott allt or þeim þriðunge 15 heimsins er hann hevır valld yvir haft. þa monda ec evaz íhvart ec scyllda veita honom þat eða eige. En nu þar sem hann lockar vine mína stundum með fyrir heitom en stundum með giovom til svikreða við mek at þeir geve mer eitr at drekka. þa scal ec eptir hon- 20 om hallda þar til er hann er íhelio. þviat eigi vill *Darius* beriaz við mek sem rettr vvinr. helldr vill hann leynaz at mer sem svikare eða stelaz enn helldr sem vandr raufari satt at segia. Sva man honom þickia sem hann fae sigr nockorn ef ec tek þa seðt er hann 25 byðr mer. þer buðut mer oc af hans halvu at ec scyllda taka iheimanfylgio með dottor hans aull þau laund er liggia oðro megen arennar *Evfraten*. oc fire þa soc hygg ec at þer havet hvar ver taulomz viðr. Hvgset sva at fylkingar minar ero komnar yvir *Evfraten*. oc 30 herbuðer *Grickia* standa nu fire framan þat ende mark er þer settvð mer iheimanfylgio meyiarenar. Rekit

1. ímote: ok silfr ok vei verdi þeim er hann selr við fe hamingiu sina. — 8—14. sem—reiðe: *ul.* — 14—15. beiddez—flyðe: *flyr.* — 17—24. En—segia: *ul.* — 28—9. oc—viðr: *ul.* — 30—32. oc—meyiarennar: *ul.*

abrott heðan konung þeira Grickianna. at hann vite þat 63
yðart vera er þer gevit honom. Eða gefr Darius mer
mikinn soma. ef hann vill fyr megiáz við mek en við
Matheum. Faret aptr nv segir Alexander konungr. oc
5 seget þau svor min yðrom hofðengia. at ec tel ímino
valde vera allt þat er hann hevir enn at varðveita 16a
sem þat er hann hevir latet. oc þar með sialvan hann.
þessir lutir scolo vera verkakaup oc erveðeslaun Grickia.
Sva meilir hann. oc nu fara Serkir aptr. Siðan er Darius
10 konungr spyr þesse svor Alexandri þa sendir hann
Matheum með miclo liðe mote Grickiom at banna þeim
yvir at fara beðe slettur oc fiallvego þar sem þeir hofðu
til ętlat. Nv letr Alexander konungr bua til graptar
lic drotningar kono Daríj með miclom veg oc smyria
15 með enom dyrstum urtum. stein mikinn letr hann oc upp
hauggva ór hamar gnipo einne. sa var settr yvir leiðe
drotningar. þess hattar smiðe heitir piramis álatino.
þat er sem har turnn ávara tungo. Ebrescr maðr
gørðe steinenn aðr en vpp vere reistr sa er Apelles
20 hét. hann var mioc ágetr af sinom hagleic. Eigi voro
þar áscrivod eða scoren at eins nofn oc verk Grickia
konunga helldr var oc þar til teket er heimrenn var
scapaðr. oc faret yvir sex daga verc þau er almattegr
guð gerðe. þa er hann scop alla lute andlega oc lik-
25 amlega. þar var oc markat hvernog Adam oc Eva voro
sviken fyrir ormenn. oc fyr þat abrott reken or para-
diso aptr til iarðarennar er Adam var scapaðr af.
Eptir þat var scrivað þat er Kain drap Abel broðor
sinn. oc sva hvesv Lamech er enn siaunde var fra
30 Kain varð honom at scaða. sia matte þat oc at fyr
usiðo manna marga oc stora. var þvi lic sem guð 64
iðraðez þess. er hann hafðe scapaðan mannenn. þvinest

13. ętlat: *Nyt kap. overskr.*: Fra meistara Apellas ok hans verkum. — 15—18. stein—tungo: Hann lætr ok vpp reisa piramus hafan hia leidinu. — 19. Apellas *skr. B.* — 23. sex: vij. — 24—25. þa—hvernog: ok. — 26—28. fyr—scrivað: *ul.* — 29—32. sva—þess: gud kuedz þess mest idraz.

var markat arkarsmiðen. oc Noa floð. oc þar eptir þat
er Noe fann vin at gera. Siðan voro markaðer hofuðfeðr
Abraham Ysáac oc Iacob. oc vm hvern þeira nockor
merkilegr atburðr. þar nest ęve Iosephs. oc þat er
Iacob for með sonom sinom til Egiptalandz. sia matte 5
þar oc þau stortakn er guð gerðe á Egiptalande fire
Moysen þion sinn. aðr en hann leyste þaðan allan
Gyðenga lyð yvir et rauða haf. en drecðe Pharaoni
konunge oc ollum her hans. er þar hugðez eptir myndo
ganga. sem Gyðengar hofðu fire faret. en siðan þat er 10
guð fødðe lyðenn áhimna miolve. oc gaf Moysi log
áfialli þvi er Sina heitir. stoðvaðe þorsta folksens með
þvi vatne er spratt ór harðre hello. grof sialfr Moysen
þar er engi maðr matte finna grof hans. Oc þar eptir
með hveriom stórtacnom Iosve leidde Gyðenga yvir 15
Iordan. oc borg sv er Iericho heitir fell við luðra þyt
þeira. oc at Iosue andaðez siðan er hann hafðe scipt
fyrir heitno lande með þvi liðe ollo er komet var fra
.xii. sonom Iacobs. Eptir þetta synir Apelles ísino
smiðe domendr þa er voro fyrir Gyðenga folke. oc 20
hvesv Dalida sveik Samsonem enn sterka er einn var
af þeira tolo. Iauðrom stað álegsteine þessom var
markuð konunga eve oc þar til teket er Heli fell daðr
af stoli sinom. þvi nest þat er Samuel vigðe Saulem
til konungs af atkalle Gyðenga. Oc þviat Saul er ifyrsto 25
var goðr konungr. hellt eigi tecnom hette. var Davið
smurðr til konungs er drap Goliam risa með litlom
steine. þa er hann var ungr sveinn at alldre. Eptir
65 slik stormerki voro scrivot nofn oc verk annara kon-
unga bõðe þat er Salomon let gera mustere guðe til 30
dyrðar oc mart annat þat er þeir Davið feðgar hofðu

2. hofuðfeðr: ok spámenn *tf.* — 9—11. er—miolve: *ul.*
— 11. oc: þat er gud *tf.* — 12. *Sýnay skr. B.* — 13—14.
grof—hans: *ul.* — 17. er—hafðe: var. — 18. þvi—fra:
ul. — 24—64, 19. af—brota: ok hue miok hann geck
afskeidis. Siðan fra Salomon kgi ok Daudi ok musteris-
gerdinni.

agetlega gort. En þat let Apelles allt niðre liggia er þeir höfðu mote guðe gort. sva þat er þeir konungar blotoðu scurðgoð er eptir þa komo. En þat var innelega markat með hveriom atburð Helias drap þa er kallaz 5 hofðu spamenn Báál scurðgoðs þess er sva het. oc hvernog hann var nvminn vpp af iorðu íellegre keru at ásianda lærisveine sinom Heliseo. Ovar alegsteinenom varu markaðer þeir konungar er heilog boc segir at goðer oc ágetir have veret. þat voro þeir Ezechias 10 oc Iosias. þat var markat um Ezechiam er hann reinsaðe folkit af scurðgoða saure. oc vacðe logen vpp er aðr hofðu lengi sovet. oc hvesv solen veik aptr gang sinom til þess at hann tryðe sek hava þeget. af guðe þat | er hann hefðe beðet. en þat var at guð geve hon- 16b om lengra lif. En vm Iosiam er morgum dyrlegom verkom var fregr. var þat markat hvesv ágetliga hann hellt pasca tídena. Fyr vtan Davið oc þessa tva konunga varu engir þeir er ei vere nockot sekir blota eða annarra laga brota. Vpp fra konungom varu markaðer 20 asteinenom spamenn. oc sagt ahverre tíð eða undir hveriom konunge hver þeira hafðe sinar spár fram sagðar. þeir .iiii. gengo þar fyrst. Ysaías. Ieremias. Ezechiel. oc Daniel. Sva var scorit sem Ysaías rette fram fingr sinn oc mælte sva. se herna. mör mon son 25 geta. oc þeir aðrir mælte nockorom orðom hver or sinne spasogu vm hegatburð eða pisl guðs sonar. þar eptir var scipat tolf enom minnom spamonnum. oc scrivat nafn eða nockot ór spasogu hvers þeira þat er allt kom íeinn stað niðr. Vtarst ásteinenom var markat 30 rike Ciri konungs. oc þat er Gyðengar naðo heimfarar 66 leyve or enne miclo herleiðengo. oc hvesv þeir endrnyioðu Salomons mustere með Zorobabel hertoga. þar eptir var saga Hester. oc sva Tobie. oc þat er Iudith drap Holofernem íherbuðom sinom sialfs. En sogor

21—26. sinar—sinne: verit ok nockut or hvers þeira.
— 26. sonar: her 23—26: Sva—hegatburð.

þessar lukvz allar íþve Esdre ritara. Vm fram þau stormerki er her erv stvttelega brevat. oc þann hagleic er a var þesso smiðe. var allt verket með gulle buet þar er þat þotte betr bera. / Siðan er Alexander konungr hafðe sva tigulega gort vtferð drotnengar sem her 5 er nu nockot fra sagt. byðr hann at vpp scyle taka herbuðer oc hallda mote Dario sem harðast. Oc nu sendir hann riddera þann er Menides heitir með nockora sveit at vita hvar Darius føre með her sinn. Þegar er Matheus er Darius konungr hafðe sendan ímote 10 Grickiom verðr var við niosnar menn Alexandri. heimtir hann saman lið sitt oc scundar aptr til herbuða Daríj. Nv þviat Grickir nalgaz miok tekr Darius konungr at fylkia liðe sino. áslettom vollom. at eigi gefe þrongr staðr honom vsigr sem fyr. Hann riðr sialfr vm fylk- 15 ingarnar oc eggjar fast liðet með fogrom fortalum. en vapnar þat er aðr var illa buet. Alexander konungr hevir nu valet ser herbuða stað. þaðan matte sia vel landtiolld Serkia. hann fylkir oc liðe sino eptir þat. Nu geriz scamt ímillom fylkinganna. ma nu sia þar 20 álopte morg merki. Oc eigi var langt at biða. aðr en Grickir liosta vpp herope miclo. Serkir þeyta þar oc imot luðra sina. oc øpa sva sem þeir mego mest aftaka. sva varð mikit vm herop oc luðra gang þeira at nalega scalf oll iorðen af. Oc Athals stakraðe við er einn 25 67 er af þeim er vpp hallda heimenom. sva at hann fek varla staðet vndir byrðe sinne. oc þat hvgðe hann at þvi monde sęta þat et micla hark oc óp er hann heyrðe. at risarnir monde beriaz íannat sinn við Iovem. dvergmalenn varð oc harðla malugr við heróp þetta. 30 oc sva þaut idaulom ollom er ínand varu. Sva voro Grickir nv geystir. at varla fek Alexander konungr

4. betr bera: bæta. *Nyt kap. overskr.:* Fra ferð Alexandri kgs ok af Daríj kgi. — 8. Menides: Memdes A; orig. Menidan (acc.). — 15—17. Hann—buet: ul. — 23. af.: at A. — 25. Athals: Atlans. *Her findes i A i margen skrevet:* [f]abulosum est.

stoðvat þa at ei slite þeir fylkingarnar oc liope þegar áSerke. En því at solin scundaðe nv gang sinom feginn at hon sei eigi sva mikil mandrap sem til horfðez at verða monde. þa biðr *Alexander konungr* at
 5 þeir scyle grava dike. oc setia þar finnan herbudersinar. oc sva var nu gort. Síðan gengr *konungrenn* vpp áhaug einn. þaðan matte hann sia yvir allar fylkingar Serkia. Oc er hann sa hvesv mikill afle þeira var fire muga sakir oc vapnabunaðar. oc heyrðe þar
 10 með hesta gneg oc hareyste margra tungna ser ókunnegra. þa etla ec segir meistare G(alterus). ef leyft er at trua því. at nockor auðvellegr ótte have komet þat et gaufuglega briost oc risalect hiarta konungsens. Með slikvm hette aflar styrimannenom ahyggio þeim er
 15 lenge hevir siglt bliðan byr oc hagsteðan ef hann ser 17a þvert veðr at fara scipeno með miclom storme. hann kallar þa oc biðr felaga sina sla undan hovudbendum oc laða segle sem tíðast. en leypr sialfr aprtr til styresens. oc leggr þat or lage. Sva scal etla at *konungrenn* have ottaz þa er hann sa utallegan mug yvina sinna komenn ímote ser. Eptir þat er *Alexander konungr* hafðe set yvir lið Serkia letr hann kalla til sin raðonauta sina annat hvart fire þa sok at hann evaz
 20 nockot í hvat til raðs scyle taka. eða til þess en helldr at hann reynde hvesv staðugir þeir vere. oc leitar nu 68 raðs undir þa. Seint verðr til svara þvíat allir meta við *Parmenionem*. oc þar kemr at hann svaraði. þat þette mer rað segir hann at ver veittem Serkiom álaup þegar er natta tekr. oc komem þeim ávvart. Oc ef þeir
 30 laupa upp ór svefne inattmyrkre. þa man annat hvart þar sem margar tungor oc sundrleitir síðer ganga

8—9. hvesv—sakir: yfir þenna hinn mikla mug er engin iardligr madr mundi talt fá. — 17. bendum: togum. — 21—24. Eptir—raðs: ok var þess meiri ván at hann efadz nockut i huat hann skyldi vpp taka i fyrstu. hann kallar nu saman ráðgiafa sina ok leitar raðs með þa huat upp. — 24—26. eða—þa: ul.

íherinum at þeir mono þegar flyia. ella man auðvellt at drepa hvern þar sem staðenn verðr. at þriðia koste mono þeir vpp gevaz. En ef ver beriumz adagenn. þa monu scelva vart lið reðeligar áasianor *Scitarum* eða *Indialanz manna* er hvergi sceðia hare sino. eða mikill 5 vppvoxtr risa þeira er til eru komnir af þeim stoðom er *Bracta* heita. þat fylgir oc ecki mego faer menn at gera sva morgom þusundum nema þeir fae komet a vvert. Nu hevir *Darius* oc valet ser til vigvallar ruma staðe oc sletta. oc fire þa sok man eigi þronglendet at 10 sinne sem fyr geva oss sigr. Flestir allir *Grickir* lova þetta rað. oc einn hofðenge sa er *Polipercon* heitir. eggjar þess mioc at vm nottina scyle beriaz. oc segir at þvíateins mego *Grickir* sigra ef sva er gort. *Alexander konungr* litr við honom reiðulega. þvíat hann vill 15 eigi nu ásaka *Parmenionem* þar sem hann hafðe þat gort litlo aðr. þa er hann hafðe þess fyst at taka scyllde þer settir er *Darius* hafðe boðnar. oc svaraði sva. þetta er þiova síðr oc laðruna er þer biðet oss gera. þeira ván er oll isvikom oc leynelegom prettum. Ecke scal 20 var fregð prettum þiona. Oc at ecke se þat er adrage vara sœmð þa man eigi nu þurfa sigrenn at kenna þrongom vigvelle. man oc nu kosti at beriaz við sialvan *Darium*. Eigi scal oc nöttin vallda varom sigre 69 at ver synem oss rødda vera. scal af því vist á dagenn 25 beriaz. þvíat sa sigr er ver etlom at fa. scal annat hvart enge verða. eða vera somasamligr í alla staðe. betr ber þeim er *konungr* scal heita at hamingian breste fire sakir annstreymsra orlaga. helldr en hann scammez þess sigrs er hann fór a nattar þele með 30 þioflegom álaupom. Eige vil ec því kaupa sigrenn. at þeir er eptir oss koma finne sva ritað. at *Alexander*

1—2. ella—verðr: ul. — 6—7. þeira—heita: *Bactrianorum*. — 12. *Polipercon*: B = orig.; *Polipercon* A. — 17—18. þa—boðnar: ul. — 19. laðruna: ráns manna. — 20. ván: sigr. — 25—26. scal—beriaz: ul. — 26. sa: var. — 26—27. er—eða: skal.

konungr hafe með prettum sigrat. oc minke sva slegðen
 miela fregð. Ek hefe nu spurt oc at þeir hava sterka
 vorðo áser Serkirnir. oc liðet liggr allt undir vapnum.
 oc megom ver af því ecke þott ver villdem koma þeim
 5 ávart. Faret af því heim til landtiallda yðara oc
 havet við yðr sem bezt. taket svefn oc havet þat íhvg
 yðr. at sv rið er amorgen. scal verða man vndir oss
 leggja halvan heimenn. Oc siðan er konungr hafðe
 sva mellt. þa ganga þeir til landtiallda sinna. Darius
 10 konungr gerir oc iannan stað fire sinom monnum. oc
 þat bragð etlar hann Grickiom sem þeir mondo teket
 hava ef Parmenio hefðe raðet. fire þa soc byðr hann
 at liðet scyle liggja vapnat vm nottina. oc aller hestar
 scyle standa sauðlaðer. stora ellda letr hann oc gera
 15 hvervetna millum herbuðanna, sva þyckir nv til at sia
 sem allar herbuðer Serkia loge. Gylltir hialmar oc
 gullagðer scilldir keppaz við himentunglen með birti
 sinni. Loptet vndrar miok er þat hevir fire fundet
 eigi minne lios. en þat hevir aðr íser. oc óttaz þat at
 20 iorðen mone þręta til at verða himennenn. Notten
 fagnar því mioc er hon likiz degenom. þviat hialmr
 Darij konungs lyser henne sem solen degenom. Steinn
 var settr íovanverðan | hialmenn. því biartare en tungl 70 17b
 eða stiornor. sem solen var honom biartare. Margir
 25 steinar varo settir fring vm hann vtan þeir er hverr
 sanaðe sec vera harðla dyran. þat er nu at segia fra
 Alexandro konunge at hann hevir lagz til svefns. en
 fær eigi sofnat þviat hann hugsar fire ser ámarga vega
 hvernog hann scyle þess beriaz eða við scipa liðe sino
 30 er hann fae sigrat Darium konung sva sem afle hans
 var nv mikill oc torbreytlegr. Vm slict liggr hann

3—5. oc—vart: *ul.* — 7—8. oss—heimenn: *ydr* allt
 Asiam. — 10—14. gerir—sauðlaðer: lætr hallda uórdu um
 nattina. let alla hesta standa södlada. Enn riddarar lagu
 undir vapnum sinum. — 23—24. því—biartare: ok skein
 sem af solu. — 26. dyran: *Nyt kap. overskr.*: Fra drottningo
 victoriam. — 31. -breyt-: -sott-.

hugse oc vakir alla nottena þviat sva var briost hans
 fullt af ahygiom at þer hava þar varla rým. Nv verðr
 her fyrst fra at snua. en þar til at taka at ey ein liggr
 íá þeire er Tiberis heitir er fellr igegnum Rumaborg.
 Ieyio þeire er hóll ein mikil oc miok vanduð. hon 5
 stendr afiorom stolpom. Fire þesse holl reðr drotning
 ein aget er Victoria heitir. Vtallegr dyr ero áhvse
 þesso. Hvrðer ero þar hvellar þegar er þer erv vpp
 loknar sva at heyrir til þeira ner vm allan heim. Við
 hallar dyr sitr sv drós er Ambicio heitir. drotningen 10
 sialf sitr íhasęti því er gort er af fils beine. hon hevir
 ahofðe þiapel af lauro. sva er hon storlát at hon gefr
 á tver hendr hveriom er hava þarf. Vt ífra henne
 tvavega sitia systr hennar þer er með henne erv ísifelly.
 þar er fyrst Gloria er livir meðan heimrenn stendr. 15
 Maiestas er þar oc. er morgom mygir með sino rike.
 þar sitr oc Reuerentia er folket gerir lyðet hofðengium
 sinom. Iusticia hevir þar oc sem maclect er virðulegt
 sęte þviat hon vapnar laugen oc ver rettynden. oc
 hallar engan veg sino rettsyne. Clementia er oc íþeira 20
 71 samsęte er mioc remmer riki konunganna. þviat hon
 er goð af gríðum oc miscunnar morgom. þar sitr oc
 sv frv er Pecunia heitir er gnęgra hevir gull en goða
 siðv. þviat hon er losta nęreng oc vanstilles móðer.
 Concordia sitr oc íþesse sveit blið við alla oc úminneg 25
 vmlidens sundrýckes. þviat hon endir oc svevr allan
 vfrið. þar er oc Pax er buandanom er einna hollost.
 þviat hon gefr honom frelse at vinna slict er hann
 þarf. Copia sitr þar en nesta með fulllo horne þviat

4. Tiberis *skr. B.* — 7. Victoria: þat er sigr *A i randen.*
 — 10. Ambicio: *A i rand.*: þat er metnaðr. — 12. þiapel:
 zappel. — 15. Gloria: *A i r.*: þat er fregð. — 16. Maiestas:
A i r.: þat er valld. — 17. Reuerentia: *A i r.*: þat er
 tignarbragð. — 18. Iusticia: *A i r.*: þat er rettlete. — 20.
 sino: sinni. Clementia: *A i r.*: þat er millde. — 22—24.
 þar—móðer: *ul.* — 23. Pecunia: *A i r.*: þat er auðr. —
 25. Concordia: *A i r.*: þat er samþycke. — 27. Pax: *A i*
r.: þat er friðr. — 28—29. þviat—þarf: *ul.* — 29. Copia:
A i r.: þat er gnott.

þær fara optlega þaðar saman. Framme fire drotn-
 inginne standa þionar hennar. Þat erv leikar þeir er
 með margsconar scemtán blanda hegoma við alhugat
 oc gleðia hana sva. I þesse sveit erv oc úmerk eptir-
 5 meþle. oc einardar lauss latr með vndirhyggiom en
 bliðv yvirbragðe. Allir stunda þeir a þat at fregð drotn-
 ingar scyle sem lengst liva. En alla vega brott ífra
 henne þiota songfære. þau er með ymissum hattum
 yppa fagrliga hennar love. Siðan er þesse drotning sa
 10 hvesv margar áhyggior stoðo fire svefne. þeim er hon
 hafðe gevet hëra lut ihverre soçn allt fra blautv barns-
 beine. þa reðdez hon þat at su rið er at komanda
 morne scyllde verða monde bera konungenn alle ef
 hann tēke engan styrk af svefnenom. oc fire þa soc
 15 spretr hon vpp or sēte sino. oc fer hvatlega þar til er
 hon kemr íhelle þann er sa buande reðr fyrir er
 Sompnus heitir. oc þar komen tekr hon sva til orðs.
 Ris vpp þu faðer oc far til fundar við Alexandrum
 fostr son minn oc leys hvg hans oc licam af ahyggiom.
 20 þviat þar af liggr hann andvake. sva mellte hon. en
 þo at hann vere latr oc þungr aser oc dovenn mioc
 af langre legu. þa vill hann þo gera þat er hon biðr 72
 tekr nu flaðrham er hann atte oc bindr á sek flygr
 siðan leiðar sinnar. Oc allt þar er hann for inand
 25 himintunglom. þa fellr a þau sva mikill óminnes haufge.
 at þau ga eige at ganga leiðar sinnar. Eigi nemr hann
 fyr staðar en hann kemr til herbuða Grickia. oc til
 reckio konungsens. hann tekr þegar ibrott þaðan allar 18a
 ahyggior oc legz írekiona hia honom. oc þa sofnar
 30 konungr fast oc sefr allt til þess er miok var mornat.
 Nu rennr sol upp. oc þviat hon synir sek vita firir
 þau stortiðende er þann dag mono geraz gevr hon af
 ser litit lios oc bendir firir með bleikum lit margs

2. leikar: leikarar. — 8. þau er: ul. — 9. yppa—love:
 ul. þesse: hin vegliga tf. — 21. dovenn: mæddr. — 22.
 biðr: bydr. — 28. tekr: rekr. — 30. mornat: *Nyt kap.*
 Er Alexandr kgr byz til bardaga við Darium.

mannz feigð. Oc þa samnaz saman hofðengiar Grickia
 til landtiallz þess er konungr svaf í. þeir undraz þat
 miok er hann sefr sva lenge. þar sem hann var iafnan
 vanr sialvr at vekia aðra. oc slícr haske sem þeim
 stoð nv fire durum. þat etla sumir at konungr mone 5
 vera rōddr. oc myne sva vilia fela reþzlo sina at lata
 sem hann sove. En engi þorir inn at ganga at vita
 hvat titt er oc eigi innverðer hans helldr en aðrir.
 Eigi þora þeir oc at vapna sek eða buaz til bardaga
 fyr en konungrenn byðr þat sialfr. Parmenio gefr þa 10
 þat rað at menn scyle fara fyrst til matar sins oc biða
 sva þess er konungr vacne. Darius konungr er nv
 komenn afor með her sinn. oc er Parmenio verðr þess
 var. þa gengr hann inn ílandtialld konungsens oc at
 rekionne þar sem hann liggr. oc kallar ahann nock- 15
 orum sinnum en hann vacnar eigi at helldr. oc þa
 tekr Parmenio ahonom oc melir sva. Vpprunnen sol
 hera biðr yðr vaka. en eigi ec. hvi sētir þat er þer
 73 havet sva lenge sovet. Nv nalgaz Darius konungr en
 Grickir biða enn vapnlausar yðars boðs. hvar er nv sa 20
 kraptr oc styrkr hvgar þins er her til hevir fyrir øngu
 bognað. þu vart iafnan vanr sialfr at vekia iamvel
 varðhallz mennena sem aðra. Trvðu þvi segir kon-
 ungrenn. at mer hevir ecki svefnsamt orðet vm riðer
 fyr en nv er ahyggior hava komez ábrott or brioste 25
 mino. Parmenio vndraz þat miok en treystiz eigi eptir
 at spyria hvi þat sēte er hann segir sek nu áhyggio
 lausan vera. oc þa svarar konungrenn sva. þa er vvinir
 varir brendo bygðer oc akra en brutu borger oc þorðo
 eigi at beriaz við oss. var sok til þess at ec vera hvg- 30
 siúkr. oc þar fire fek ec alldrege ro. En þviat fere
 gevaz a at beriaz við sialvan Darium oc allan hans
 afla. oc liclegt se at hann mege eigi forðaz þenna
 bardaga með flotta þa er nu enge sa lutr er mek hvgisyke.

4—10. oc—sialfr: ul. — 18. eigi: veit tf. — 26—34.
 Parmenio—hvgisyke: Nu er engi hlutr sa er mik syti þviat
 nu ma ek beriaz med Darium konung sialfan.

En til hvers dvel ec nu. faret oc taket vapn yðor oc
 buez eptir veniu. Ec man íannat sinn segia her af
 fleira íbeta tome. Síðan letr konungr blasa til at liðet
 herkleðiz. hann vapnaz oc nu sialfr. stigr síðan ahest
 5 sinn er Bucifal heitir. Alldregi hófðo Grickir set kon-
 ungen katará fra því er þeir borðoz et fyrsta sinn
 vndir hans merkiom. Oc er hann riðr fram íliðet. þa
 styrkez ihugenum hverr er konungen ser. oc margr sa
 er aðr var otta fullr. vente þegar at vel mondi takaz.
 10 þvíat sva þotte sem sigrenn sęte íandlite honom. Nv
 scipar hann liðe sino í sveitir. oc scipar síðan fylking-
 ar. hann biðr oc sina menn varaz við kerur þęr er
 Darius konungr hafði iarna latet. sva at þar var meizla
 van af þeim er fyrir yrðe. oc af þeim herbunaðe matte
 15 hann venta ser mikils sigrs. Oc því gefr Alexander
 konungr Grickiom þat rað. at þar sem Serkir leypa 74
 fram með þeskonar kerum. scyle þeir vikia tva vega
 undan oc geva þeim rúm. oc snua síðan eptir þeim oc
 gęta þess at hvaregir have faret ęrendlaust hestarnir
 20 eða þeir er kerunum styra. Oc þa er hann hafðe
 slikar aminnengar gort sinom monnum. kemr til hans
 maðr einn sa er laupet hafðe fra Serkiom oc segir
 honom at Darius konungr hevır kasta latet niðr her-
 sporom í einhveriom stað leynelega oc ętlar þat ef hann
 25 fęr eigi sigrat Gricke með ofrefle. at þeir scyle þo verða
 sigraðer með slikvm brogðum. Alexander konungr letr
 taka þenna mann oc varðveita til þess at hann take
 sliet vpp sem hann stundar til. þa er reynt verðr hvart
 hann segir fals eða eigi. hann letr oc gera kvnnict
 30 ollum herinum eptir því sem honom var sagt hvar
 hersporum var niðr kastað. oc biðr at aller | scyle 18b

8—9. oc—takaz: *ul.* — 14—15. þeim(1)—sigrs: *ul.* — 17
 — 20. scyle—styra: skylldu þeir undan vikia ok lata hina
 hlaupa a glæ enn vikia síðan aptr ok vinna þeim slíkt
 illt sem þeir megu. — 24—26. í—brogðum: til vada við
 Girki.

varaz þann stað at eigi vyrðe þeira kraptr yvirkomenn
 af prettvm Darij konungs. Nv riðr hann framan fire
 fylkingarnar oc eggjar liðet alla vega. síðan talar hann
 fire herinum oc hefr sva mal sitt. Nv er þar komet
 goðer drengir at oss er fire hondum et síðarsta starf. 5
 en hvert agęte monom vér fa af þeim orrostom er ver
 hovom haet nema guð oc hamingian leiðe til goðra
 lycta varn enn síðarsta sigr. Oc þess me gum ver
 uruggir vęta. þvíat hamingian er íafnan styrkir Alex-
 andrum vill þiona mer sem hon vill yvir vera oðrum 10
 hófðengiom. þegar eptir þat er allt Gricland hafðe numet
 mer at þiona. oc vér forom þaðan íbrott. sende hon
 ímot oss vviné vara til þess at var fregð mette sem
 fyrst framgang taka. oc þoat þeir er þa borðoz oss
 ímote hefðe vilia til at gera slíet íannat sinn. þa mono 15
 75 þeir alldrege þora þat síðan. Allr þesse mugr er ímot
 oss er kominn ognar með ongo oðro en hófðatale. oc
 þvíat hamingionne leiðez nu at telia hversv margan
 sigr ver hovum fenget þann er henne þickir eigi mikils
 verðr. þa starvar hon nu þar íat ver scylem áeinum 20
 dege fa sigrat heimenn allan ísenn. Oc því meira man
 þesse sigr þickia verðr sem þeir ero fęre er hann mono
 fa. en hiner fleire er sigraðer mono verða. Ganget nu
 þa ígognom þessar enar vviglego fylkingar þar sem
 sverðen ryðia gotor fyrir yðr. hygget at hvessv scilldir 25
 þeira oc hialmar scina at gulle oc gimsteinom. oc hvessv
 liomar af þeim dýrum kleðum er þeir hava ásek boret.
 Hver myne spara við sek at sigra þa er þannog buaz
 til bardaga. hver mon hende drepa við hoðno gulle
 nema sa er ecke veit. En þer me got nu vel oc letlega 30
 eignaz allan þann auð er þessar þioðir hava saman
 boret ef sverðen erv lyðen. oc andsvara með storom
 hoggvm fegiornum hug þeim er eigi þyrstir minnr til
 draps oc dreyra vvina sinna. en til gullz oc gersima.

1—2. þann—kgs: *ul.* — 14—16. oc—síðan: *ul.* — 23
 —S. 74,6. Ganget—beriaz: *ul.*

Allt þat herfang er þer megot her sia oc fá. scal yðart vera en eigi vart. Sigret at eins mer til handa. en sciptet feno með yðr. Hverr sa er sva vill beriaz at mer like scal vera felage minn vm fręðena. en taka 5 til sín allt annat. oc berez hann eptir því sem hann ser mek bēriaz. Oc ef Alexander verðr eigi sénn iframan verðre fylkingvne. oc snue hann bake við vvinum sinum. þa man hava sacvorn fire sek hverr er sliolega vill beriaz eða flyia. oc vist man honom sv soc vpp 10 geven. En ef ek líve mer eigi miok oc mæla ek alldrege þetta við kappann hia mer. far þu fyre oc bersc fyrir okr baða. þa em ec verðr at hava þa felaga. er 76 mer fylge mannlega. Hver sa er konungr scal heita verðr scylldr til at geva þau dæme af ser sialvom er 15 reyste menn mege raustleic af nema. Sva melte hann oc nu laupa saman fylkingarnar. sva mikit hark oc ogorligr gnyr varð þar af sem verða monde ef heimrenn allr rapaðe.

20
V I manaðe þeim er maius heitir tecz orrosta með þeim Alexandro oc Dario snemma dags. sva er til visat íhelgum bokum at þenna bardaga have Daniel fire sagt 25 isinne spasogo. oc sa buccr er hann sagðe at or norðrhalvu heims monde koma. oc Serkiom var sannlega gudleg hefnd sins ofsa synir sek nv. Oc þegar er sa maðr sa konungenn Alexandrum er Aristomenes heitir ettaðr af Indialande. keyrir hann fast fram fil er hann 30 sat á. oc scytr til hans spiote sva snart at ígognum gek sciolld hans oc spiotzoddrenn nam íbrynionne staðar. Alexander konungr leggr ímote spiote á filenum sva at þegar gengr áhol. Af falle hans varð mikill dykr. oc í því er fillenn tók at riða. setr konungr sverð sitt ahals Aristomeni sva at af gek |

8—15. sek—nema: ser er sua görir. — 18. Overskr.: Her hefr vpp orrosta Alexandri kgs ok Darij kgs.

226 fol. höfudit. Ok er Girkir sea þetta. þa kalla þeir ok segia sva. Vár er sigrinn. vár er sigrinn. Serkir drifa nu þyckt at. ok bera allir skotvapn æ konunginn Alexandrum. æigi verdr hann skelfr med vapna ganginn 5 helldr örugr. þviat hendr ok hamingia stydia hann sterkliga. sva lætr hann sem ecki se fyrir þo at vapn Serkia sé. ok nu drepr Alexandr konungr i þessi fram- 77 reid adra .ij. menn. Anar var egiptzkr. ok het Pharos. en anar syrlendzkr ok het Elephas. þurr iord er adr var þyrst. náir nu at drecka varmt blóð nogt. þviat 10 nu er mikit mannfall j huarutuegia lidinu. Philotas son Parmenionis gengr nu vel framm hann drepr .ij. riddara. þa er nefndir eru. het anar Enos. en anar Kainan. Enos hafdi adr drepit þann mann girzkan er Esiphilus het. enn Kainan þann riddara er Laudrem- 15 enon het. Sa madr stefnir nu i moti konunginum Alexandro er Geon het. ok bygdi vid hafit rauda. sva er sagt at fadir hans vęri blámadr. enn modir hans risadottir. Geon hafdi tekit vóxt at erfdum eptir modur sina. ok þar med yfrit ferliga asionu af fedr sinum. 20 Morgum manni stod af honum mikill ótti. bædi fyrir vaxtar sakir ok yfirlita. þersi madr vill giarna ná fundi konungsins Alexandri. ok rydr ser götu sva at hann drepr .xv. menn med rotaklumbu einni. Ok nu kemz Geon þangat sem konungrinn er fyrir. Alexandr 25 konungr undraz mikinn vóxt hans. Geon vedr framm med rotaklumbuna reidda. ok kallar med ogurligri röddu. Huer ærsl egia þik konungr. at beriaz med þann mann sem kominn er af risunum sealfum. er arædi hofdu til at beriaz med sealfan Iouem. ok mundu 30 hann keyrt hafa af sinu riki ef elldingar hans hefði æigi hlift honum. Ok i því er Geon mællti þetta.

1—S. 80,13. höfudit—flyia: efter B; lakune i A. — 3. kginn: sialfan *tf. D.* — 7. Serkia: D; Girkia B. sé: fyrir *tf. D.* — 10. náir: stillir D. — 15—16. Laudromenon *skr. D.* — 19. tekit: feingit D. — 25. þangat: fram þann veg D. — 29. er²: þeim er D. — 32. hlift honum: hialpat honom ok hlift D.

skaut Alexandr konungr spíoti i gin honum. ok nistir sva tunguna nídr víd kuerkrnar. at hann megi æigi gudlasta þadan af. Enn því at hann fellr æigi með skotit. hleypir Alexandr konungr at honum ok verdr
 5 þa Geon at falla fyrir bríosti hestzins. er snart líop at. Girkir bera nu vapn æ hann. sva í margr sem at ma komaz. ok senda hann sva saxadan til helúitis. 78
 Nu ridr framm einn riddari. sa er Clitus het. ok drepr þann mann er heitir Sanga. Ok er brodir hans sá þat.
 10 sá het Damaskús. skytr hann at Clito .iij. gaflakum í senn. ok er hann ser at Klitus fær af ser borit skotin. hleypir hann or kerrunni ok hógr til hans i hialminn. ok rauf á hialminum. ok i heilanum mundi suerdit hafa stadar numit ef brynhattrinn er hann hafdi vndir
 15 hialminum. hefdi æigi hlíf honum. Enn þo at Clitum suimradi með hoggit. þa lek hann þo með þenna sem hinn brodur hans. rak spíotit i gegnum hann. Metha het fadir þeira ok var hann nær staddr drapi sona sinna. þrutin reidi banar honum at grata dauda þeira.
 20 Enn sva gerir hann bleikan. sem daudinn setiz i andlit honum. ok þo kalladi hann a Clitum sva mælandi. þu hinn grimmi kueliari drapt sonu mína tua. ok skemdir i þeira drapi líf vesallar modur ok óruasa fódur. Ecki er þer nu hedan af vgeranda. drep þu nu
 25 gamlan karl æ fætr sonum sínum. ok lat konu mína helldr gráta .iij. enn .ij. Slikt sva mælir Metha víd Klitum. ok skytr sídan gaflaki at honum. þat stefnir framan i andlit Cliti. Clitus bregdr. upp skilldi sínum víd skotinu. ok festir þar i skotit. þat sama gaflak
 30 þrífr hann ok sendir aptr Methe. þat flygr í gegnum barka síns lavardar ok nu fellr Metha ofan æ sonu sína. ok ferr sva til heliar. at hann fadmar sonu sína

6. at(2): víd *D.* — 11. er: þvíat *D.* — 13—14. suerdit . . numit: *ul. D.* brynhettan *skr. D.* — 19. þeira: sona sinna *D.* — 20. gerir: setr *D.* — 32. sonu sína: þa *D.*

bada. Enn betr ætla eg seigir Meistare Gallterus at þeigia yfir meðann mæ huer laun þesse madr Clitus tok sinna velgíorninga. Sa madr gengr nu fast framm er Nichanor het. anar son Parmenionis. hinn mesti kappi. enn hamingian tíoar honum míkit i fyrstu 5 framgöngu. ok gefr honum at vinna stor verk á sínum 79 vuinum. varla fengu fotgöngumenn stádit með frækiligum hógum hans ok la víd sealfst at hann mundi koma Darianis æ flotta. ok nu falla Dariani þyekt. Sua míkill fioldi drífr nu til hallar Plutonis. at þar 10 verdr naliga rúmfast til vídrtöku þess er þo fenguz ollum nockur sémilig rúm. víd þat er hann er godr vídtakna þvíat hann vísar óngum ut. þeim er til hans koma. ok honum hafa með nockuru þeonat. Ok nu goriz sua míkit mannfall at Atrops ein af þeim .iij. 15 systur er orlógunum styra fær æigi sua skíott slítit órlags þraduna sem þeim þíckir þurfa. legia systur hennar nu nídr verk sítt. ok slíta nu allar órlags þraduna. sem þær megu tídaz. Einn veg deya nu ríkir sem vríkir. þvíat daudinn gerir óngvan manna mun. 20 Margr berst nu frækiliga. enn þo berr Nichanor einn af ællum i sínni framgöngu. ok sua þíckir honum sem ekki se at gert. þoat fioldi manna se nídr drepinn. hann sækir nu framm at fylkingu Daríj konungs. ok víll finna hertogann Remmonem. er míkit íllt górdi a 25 Girkium. ok nu þróngiz huar i móti ódrum. ok sem þeir finnáz. gefa menn þeim rvm at ridaz at. huargi fær nu komit sari aa annan. enn brutu badir sín spíot-skópt. þui næst brugdu þeir suerdum sínum. ok gefr huar ok þígr af ódrum stor slög. Taka nu skilldir 30 þeira at hóguaz. ok geraz þeir míok sarir. ok þar kemr at þeir falla badir til íardar. Nichanor kemz fyrri a fætr. ok nair suerdi sínu ok keyrir þat þegar i gegnum Remmonem. ok er Serkir sea hann fallinn. vília þeir

1—3. Enn—velgíorninga: *sál. D.*; *ul. B.* I orig. stár *dette*, hvor Klitus nævnes først. — 8. hans: *D.* *ul. B.* — 10. míkill fioldi: mart *D.* — 11. naliga: nu *D.*

allir sækia at Nichanore. Hann verst vel ok drengiliga.
 þar koma ok riddarar af Hircania med mikinn styrk
 ok sækia at honum allir. þeir sla gard vm Nichanorem.
 ok nu mæðiz hann af langri sokn ok snarpri. ok 80
 5 stakar hann fyrir vapnaganginum. Enn þo bifaz alldri
 hiartat. Nu fellr þersi madr vm sidir er verit hafdi
 sem hinn styrkazti borgar veggr Alexandro konungi
 med miklu lofi. sem uerdugt var. þui at hann hafdi
 margan man fyrir sik adr en hann fell. af falli Nich-
 10 anoris vard illr kurr i lidi Girkia. Alexandr konungr
 verdr nu var vid þessi tidindi. ok helldr þagat til er
 sea hin styrka stod hefir fallit. ok nu vard bleydi-
 monnum ægi gott at verda fyrir honum. sua sem hann
 var beiddr. Syndiz þat flestum rad at hallda vndan
 15 honum. Fideas het einn riddari sa er fyrstr vard til
 at snua ímot konungi. hann var fridr madr synum.
 ok sua vel ættadr at hann var kominn fra Ciro kon-
 ungi. honum hafdi Darius konungr heitit systur sinni.
 ef hann gengi sua framm. sem þeim hæfði er mægiaz
 20 skyllði vid sealfan hann. Sa madr ridr imot honum
 iafns vaskleiks. er Epestio het ok getit var i fyrra
 bardaga. Hann legr spioti i skiolld Fidie ok i gegnum
 hann. ok fell hann daudr til iardar af hesti sinum.

FRA ALEXANDRI KONUNGI OK DARIO KONUNGI. CAP.

Ðat er nu næst at segia af þeim monnum er varu
 25 i fylking konungsins Alexandri. at huerr berst ódrum
 diarfligar. ok nu tekr Alexandr konungr at briotaz
 æ þa fylking er sett var til giętzlu med Darium kon-
 ung sealfan. hann ueit nu varla huat til rads skal
 taka. þar sem þrotin uán goriz at hann megi sigraz.
 30 þuiat nu falla menn hans. ok eru brytiadir sem bufe.
 Metnadr ok skammfylli þanar Dario konungi at flyia
 enn ottinn egjar hann vndan at hallda. Ok medan
 hann efaz i huart hann skal flyia undan edr ægi. sér
 hann sina menn flyia huern sem ma. þa leypr hann
 35 æ hest einn er hann feck þrifadan. ok uerdr nu sealf 81

sem adrir at flyia. Alexandr konungr verdr nu var
 at Darius konungr hefir flyit or orrostu. hann keyrir
 nu hest sinn sporum. ok hleypir framm yfir valinn
 ok þagat eptir sem Darius flydi or orrostu. Sva ridr
 hann mikit at óngir hans menn gatu fylgt honum. 5
 Darius konungr hleypir ægi slétta vegu. helldr grytta.
 þar til er hann kemr yfir á þa er Licus heitir med
 litla sueit manna. þa nemr hann stað ok hugsar huart
 hann skal nidr briota bruna er yfir var ána. þviat
 hann ser at ægi fær Alexandr konungr nad honum. 10
 ef hann brytr af bruna. enda komaz þa hans menn
 ægi yfir ana. ok eru þa hognir nidr. af vuinum sinum.
 ok fyrir þui sigraði manndomrinn nytsamligt rad. ok
 hirti Darius meir vm anara lif enn sialfs sins. Dariani
 renna framm til brvarinar sem þrönguaz mega þeir. 15
 þat er allr fioldi er tuifalldr þorsti keyrir æ merkr
 brott. at leita ser vatz ileynum. ok at þi vatni leggz
 huerr sem hann finnr. ok til þers dreckr margr. at
 hann deyr af. sua tyniz þar ok mart lid. at þat leypr
 isenn a bruna mart. sua at hon hefir ægi rum til 20
 med at taka. ok lætr sua lifit.

ORROSTA ALEXANDRI KONUNGS OK DARIJ KONUNGS.

Nu tekr at kuellda. enn Alexandr konungr fær ægi
 nad Dario konungi. ser hann nu sina menn flyia med
 sliofudum vapnum ok mikilli mæði. Sakaz nu vm þat
 er nattin nalgaz. Tekr nu þat rád. at hann snyr aptr 25
 til lids sins. ok vill nu veita Parmenioni. er hann
 hafdi skiotliga fra ridit. ok þa leypr imoti þeim einn
 riddari med þeim tidindum. at Parmenio hafui sigrat
 þann mikla mug. er hann bardiz med. ok sendi hann
 mik til yduar herra at bera ydr þersa sögu. Alexandr 30
 82 konungr verdr nu gladr vid þersi tidindi. ok snyr til her-
 buda sinna. ok er minzt van var. kom i moti þeim

23. flyia: i orig. svarer intel hertil. Unger mener, at der mulig bør læses: fylgia.

ein fylking Serkia or dal nöckurum. su er all þotti
loga af gylltum hialmum ok smelltum skiöldum. þeir
er fyrstir foru af Serkium namu stad er þeir sá lidit
fara. ok er þeir sá hue litit lid þeir hofdu. runnu þeir
5 þegar á Girki. konungr sealfir ridr þegar framm fyrir
merkin. er hann vissi huat titt var. ok vill æigi fordaz
haskann. ok setr sik briost fyrir fylking sini ímot
vuinum sinum. á huert opt var hardliga leitat. ok
alldri matti sigrat verda. Enn hamingian stod honum
10 æigi fiari. þuiat hann mætti þegar i fyrstu hofdingia
þers lids. ok keyrir þegar spiotit igegnum hann. hann
het Gazak. ok nu er mikit mannfal. er náttu tekr. ok
þickir nu Serkium uænna at flyia. | en beriaz lengr. 19a
leynaz þeir nu brott or barda[ga]num hverr sem komaz
15 ma oc nema eigi fyr stad en um miðnette þa er þeir
koma íArbola þann stad er sva heitir. þar var fyrir
Darius konungr. oc þat lið er undan hafðe komiz með
honom. Hann leitar þar raðs við sina menn hvat nu
scal at havaz. Döma þeir þar allir saman íhryggum
20 hug vm hamingio tión sitt oc þat mikla slag er þeir
hava fenget. Siðan er Darius konungr fêr af ser rundet
møðelegom andvorpum harmþrungins hugar litr hann
yvir lið þat er Grickir hofðo leift honom oc mëlir sva.
þat er manzens eðle at þola stundum stor áfoll. en
25 fagna stundum af farselligom lutum. bogna fire harð-
rette risa þvi nest vpp við aptr fengenn tima. slict
sama hende Kresum konung sem oss hevir nv. oc enn
hellr þann ágeta konung Cirum er ein kona fek yvir
komet. Oc sa Xerxes er þacðe havet allt naliga með
30 sinom scipastole naðe varla með eitt scip aptr at venda
til sins rikis. oc fire þvi scal enge nyiung fa snuet 83
sterku brioste at enge log scyllda hamingiona til at
vera manne iamnan holla. En þat er sigroðum einga
ván at venta ser sigrs áuvinum sinum íannat sinn.

13. en—lengr: ul. — 14. bardanum skr. A. — 22. hann:
ul. A. — 32—S. 81,5. at¹—vera: minu.

Ec veit vist at Grickir mono nv hallda til borga þeira
er eyddar ero af monnum. en fullar af fe. þar man su
ágiarna þioð leita þess at stoðva þorsta sinn águlleno.
oc seðia fengenn hungri ányio ránfenge. þat hygg ec
oss mono haglect vera. Nu man ec fara ut íMediam 5
íþann luta rikes er vfríðrenn hevir ecke grandat. man
ec þar endrbött fa styrk minn allan. Eigi man oss
oc þat meina nv sem fyr at ver dragem eptir oss óf
fiar. born eða konor oc þionosto menn þeira. þuiat þat
hava mattvgir menn reynt at langre veniu hvesv miket 10
slikir lutir talma þeira framkvømd er beriaz scolo. Oc
þuiat Alexandro hevir þat sigr gevet er hann dro eigi
eptir ser þeskonar þunga. þa man hann oc þar fyrir
tyna sigrenum er hann hevir slict allt teket ísitt valld.
oc sa er sigradez frials af sinv fatøke. man yvir verða 15
komenn laðenn af herfangi. þuiat með vapnum ma
sigr vega hellr en með gulle oc gersemvm. Manndomr
oc reyste goðra drengia veria lond oc riki betr en auðr
eða sterk vige. Forom nu þar sem ek kom aðr á i
vthalvor rikes vars. oc hirðum eigi þoat oss se þat 20
nockot snuet til vanvirðengar. þuiat þat er manne
nytsamlegt þa er þungt vill veita at freista fleira við
en þess eina er fagr orðromr falle til. raún hevir þat
optlega sannat. Vér vitum oc at enir fyre feðr forellrar
varir hava ratað í iamstor afelle oc þa hava þeir um 25
riðar sakir undan hallat úfriðenum. oc þyrmt beðe ser
oc úvinum sinum þar til er hamingian hevir vitiat
84 þeira. oc gevet þeim hëra lut. en hinum niðran er aðr
hava sigre raðet. Sva lykr Darius konungr sino male.
oc menn hans røma lítt þessa raðagorð. þickir boren 30
ván at hann mone aptr fa nað sóma sinum þar sem
Alexander ma þegar at komanda morne setiaz vm
sialva Babilonem. oc aðrar borgir þer er hann hafðe

7—19. Eigi—vige: Man oss nu ok æigi þyngia konur
ok börn gull ok silfr ne klædi god er vuir varir hafa
hertekit. — 21—24. þuiat—sannat: ul.

varnarlausar gefit ívalld úvina sinna. oc at siðr venta þeir at hann mone aptr fa þat er hann hevir latet. at þeir etla at hann mone vera brátt af settr ollo rikino. En þo vilia allir fylgia honom út íMediam. hvart sem 5 þar helldr meir til at liðet þickiz vm sec vru ggara meðan þat hellz saman. eða trey stez þat eigi at briota boð konungs þo at hans fyriretlan syndiz nu flestum vlikleg til mikillar uppreistar. | Þat er nu at segia fra 19b Alexandro konunge at hann sciptir herfange með liðe 10 sinu íþeire borg er Darius konungr hafðe dvaliz íum nottina eptir bardagann. scortir hann nu hvarke til fong ne vilia at geva hveriom yfren erveðes laún. siðan fer hann yvir Siriam hvatlega. þviat hann girniz at koma til Babilonar sem fyrst oc fa hana með vallde. 15 ef hann naer eigi með þeira villd er borgena bygia. Oc þa er hann atte scamt til staðarens. kemr ímot honom Matheus með sonom sinum sa maðr er einn var ageþastr af þeim hofðengiom er þionat hofðu Dario. hann gefr ívalld Alexandri sialvan sek oc borgena 20 Babilonem. konungr tekr honom bliðliga. oc verðr harða fegenn hans erende. þviat mikit oc langt starf monde til þurva at vinna sva sterka borg oc fiolmenna. þesse maðr Matheus er iamnan hafðe ser aflat mikillar fregðar af sinne reyste. oc ifyra bardaga konunganna varð 25 miok ageotr af freknligre framgongu gaf oðrom dōmi asialvum ser at hyllaz at Alexandrum konung oc fridaz 85 við hann. Eptir þetta scipar Alexander konungr liðe sino ifylkingar þannog sem mest syne. mege til vera. oc biðr Gricke fire fara. en Serkia lið eptir. oc stefnir 30 siðan til staðarens. borgarlyðrenn drifr út ímot konunge. oc synir af ser mikinn fagnað íhans tilkvamo.

1—3. oc—rikino: *ul.* — 4—7. hvart—kgs: edr þangat sem hann vill fara. — 8. þat: *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra Alexandro kgi. — 10—11. í(1)—bardagann: *ul.* — 27—30. Eptir—drifr: ok sem Alexandr kgr kemr i nand borginni gengr allr borgarlydr.

Auðr sa er fornkonongar hofðu saman dreget. er hvervetna til synes borenn við þenna nyia konung. oc scurðgoðen sialf erv boren ut or hofum sinum ímot honom. dyrir vevir eru við breiddir út ávegenn þar sem herrenn scal riða. Gamlir bōndr oc allraðar 5 hvsfreyior taka kleðnað sinn enn bezta. þrelar oc ambattir hava oc sva goð kleðe nu. oc þau kenna sek varla oc gleyma nalega nauð oc nofnom sinum þeim er þar fylgia. oc lankleðe gera þann margan her rikmanligan er fatekr var. strēten ero þakeð með enum 10 fegrstum blomum þar sem konungr scal riða. oc allar þer urtir er bezt ilma erv bornar fyrir hann áelda þa er Serkir hofðu mikinn atrvnað til fire vigslo sakir þeira. þau grimmo dyr er heita figres oc pardi fara firir fylking konungs. oc þar með morg leon. Fiolde 15 mannz drifr íena hesta turna eða aborgarveggina at þeir mette sem gorst sia for Grickia. oc allra helzt konungenn sialvan. Margr leikare fer ut af staðenum með allzkonar songfore mote konunge. oc þeir ganga margir með neigt hofuð ímot honom. er spamenn voro 20 kallaðer. oc letoz vita firir orlog manna. þeir voro til komnir af Egiptalande. oc or þeire borg er Menphis heitir er íþann tima hugðu margir mestan spaclek í bua. Sva segir meistare G(alterus) true slico hverr af 86 er synez. at sialvr Rumaborgar lyðr have alldrege teket 25 með iammikenn prís við sinum hofðengiom eptir þau storo hervirke er þeir hava gort. oc þat var maklegt segir hann at sva vere gort. þviat ef rett er hugsat vm verc annara konunga. oc se þau sannlega lovat. oc iannan stað se þat vpptalt er Alexander konungr vann. 30 oc at hugt hvessu mikit hann tok ífang ser áunga alldre. oc með hvessv litlu liðe hann barðez ímot enum mestum hofðengiom. oc hvessv scamma stund hann

1—4. Auðr—honom: *ul.* — 4—14. þar—þeira: ok skurðgodin sialf voru ut borin or hofunum á moti honum. — 18. af: *ul. A.* — 26. iammikenn prís: iafnmikilli virðing. — 30. þat: *ul. A.*

hafðe til at leggja undir sek heimenn allan. þa man sva synaz sem allir þeir konungar er fornscálden hava mest lovat ísinom bocom. have veret lyðmannligir hia þessum konunge. oc vist mette Lucanus segir hann 5 þickiaz oflovat hava keisarann Iulium ísinne boc. Vilde guð at nu vere Fracka konungr slíkr sem Alexander var. þa monde skiott allr heimr þiona retre tru.

VI Alexander konungr er nu kominn íborgena Babilonem. oc nu mēlir meistare G(alterus) þessum orðum 10 til borgarennar ísinne boc. Se her Babilon drep heimins. oc otta konunganna. se her nv | þann Alexandrum 20a er þv matt oppt sinnum sia firir ihelgum bocom oc spasogum at koma mynde. oc sigra allt Asiam. Hygg at honom vandlega nu er þu þarft eigi at spyria til 15 hans. oc dramba eigi við honom. þoat þv havir hann lucðan fire innan sterka tiglvegge. þar er hann faðmar allan heimenn með sino valde. oc sialvir konungarnir reðaz þegar er þeir heyra nafn hans. þessi scal vera 87 þinn konungr. er aull veralldar bygðen mette girnaz 20 til yvir ser at hava. ef hans tign hellde vel íalla staðe þeim mannkostom er hann tok vpp ífysto með henne. Se. segir hann enn til borgarennar. hversu stillelega stiorn hann veitir sigroðom þeim er geva sec íhans valld. oc lit ámicla millde þess mannz er hamingian 25 veitir flesta farselld. oc sva lin log gefr sinum undirmonnum. oc hofuðstað rikis sins byggvir hann þeim somom. er fire scommo borðoz ímot honom. oc gerir ser af uvinum ena kērsto vine. Nu snyr mēistare sino male meír til konungs sialfs. oc segir sva. At af marg- 30 fallego munuðlive þvi. er meira gang hafðe íþessare borg Babilón. en hyervetna íoðrom stoðum. oc af ugrynne fiar þvi er hann fek þar. misti hann þess

8. Alexander: *Overskr.*: Her segir af meistara Gallterium. — 10. her; herna. — 18. þessi: Sia. — 26. -stað: stadi. — 32. misti hann: þa beygdi hann nockut vninn styrk.

retletis oc þeira manndyrða er hann hafðe numet af meistara sinom Aristotili. Sva mioc er þat folc orscamma er þenna stað bygðe. at þa er vinet villir huge manna. oc kveycir liotlega losta girnd. lata þeir er veita vinet beðe falar við feno konor sinar oc detr. oc ef 5 dryckrenn gerir þeim úsþaran peninginn er ser vill kono kaup. þa pytir hann hana nauðga er fala letr. ef hon vill eigi losteg. þat er þar oc siðr við dryckenn. at iamvel hofðengiarnir sialvir sem aðrir lata leika fire ser allar nētr nalega. Tva daga oc xx. var Alex- 10 ander konungr íBabilon. Oc þviat herrenn allr hafðe nv livat sem lyste. oc leget idryckio alla þessa stund. var sva dignað daðen ímorgom. at ef vvinir þeira hefðe nu þegar áþa laupet. mondo þeir ecki sva freknlega framganga. sem venia var til iamnan adr. Nv riðr 15 konungr ut af staðenom með allan her sinn. oc ávöll- 88 um nockorum fogrum eigi langt fra borgenne. letr hann stauðva liðet fire þa sauk at hann letr þar vpp segia þau log er hann vill setia. oc þat er hann scipar oðrovis íherinom en hans forellrar enir fyre konungar 20 hofðu sett. oc semr nv allar þionostur af nyio. setr hofðengia yvir hveria þusund riddara þa er ciliarche ero kallaðer álatino. til þess at hver þeira mege sannliga proba þa sveit er hann er yvir scipaðr. oc scynia þat at slict take hver vpp sem hann þionar til. oc 25 eige mege sa með false gera sec goðan dreng. er hann er daðlæss. eða þvi hefir gleymt er goðr drengr gerer. þat hafðe veret venia enna fyrre konunga. oc sva foður hans Philippi at lata blasa iluðr þa er hofðengiar hersens scylldo setia merke sin vpp. en þviat sva bar 30 opt ímót at eige matte heyra luðrenn um allan herinn fire harke oc vapnabrake þvi er varð. bauð Alexander konungr at heðan ífra scyllde reisa vpp adagenn háva stong til vitnescio. en taka firir mark a nottena reyk

5—10 oc—nalega: *ul.* — 22. hv. þusund: hueriar x. þusundir. — 24—27. oc—gerer: *ul.* — 27. hefir: *ul. A.*

eða elld. Her með biðr hann oc byðr tignum sem útignum. at hvær scyle halldinn vera vilia af sinom verkum oc verkkaupom. en enge dirfðe sec til þess at kenna ser þat. er hann gerir eigi. eða leita frægðar fire 5 annars frama. oc afla þannug þess er hann stundar ecke til. Siðan er Alexander konungr hafðe sagt vpp herinum þer laga setningar er hann hafðe samet aðr með diupsetto raðe. oc allir toko því þacsamliga. þa stefnir hann til þeirar borgar er Susa heitir. borgar 10 menn geva staðenn vpp fire honom. oc fêr þar óf fiar. oc enn sem fyr sciptir hann því ollu með liðe sino. Eptir þetta fer hann til þeirar borgar er | stendr í því heraðe 20b er heitir Uxia regio. fire þeire borg reð einn greive sa er Medates het mikill kappi oc goðr drengr. þvíat 89 15 hann varðveitte sec sialvan Dario konunge sannan vin. (Alexander) konungr varð þess varr af þeim monnum er bygðo scamt fra borgenne. at leynistigr einn liggr þangat sa er borgar monnum er ukunnigr. oc ef hann sendir þangat nockornn part af liðe sino man eigi vart 20 við verða fyr en þeir koma iborgena. þetta var harðla mikil hasca for. þvíat liðeno matte litlo við koma. Tauron het einn riddari konungs er opt hafðe reyndr veret at røskve. hann kveðr konungr til þessar ferðar. oc nockora riddara með honom. þa er hann valðe til 25 fire vascleics sakir. þesse maðr fer ánattar þele með sina sveit sem fire hann var lagt. En konungr sialvr flytr herenn þegar er lysa tekr. til borgarennar yvir gliúfr nockor. Siðan letr hann gera flaka marga til lifðar við griote því liðeno er hann scipar til at briota 30 borgar vegenn et neðra. þat var harðla torsottlegt verc. at vinna þessa borg þannug sem hon var sett. þvíat

3—6. oc—til: ok þat huerr uppskera sem hann stundar til. Her nyt kap. overskr.: Fra Alexandro kgi ok borgarmonnum. — 9. Susa: sál. orig.; áben plads A; Tyrus B. — 14. Meclares skr. B; orig. Madates. — 18—21. oc—koma: ul. — 28. flaka: fleka. — 29—87,2. því—homrom: ok sækia at borginni.

ollommegen var bratt atsocnar. en hon var við lucð með hovum homrom. oc fire því var her eigi at eins at beriaz við vaskan lyð þann er varðe borgena. helldr við sialva setning hennar. Grickir taka nv fast at sekia staðenn. oc þo eigi iafndiarflega sem konungrenn. þvíat 5 borgar mennendir fengo flett af liðe hans þat hvalf er hann var vndir sialvr oc spurðo siðan hvarke við hann scot ne griot. oc er þeir sa at hann stok ecki fire því. þa freistoðo borgarmennendir þess at biðia hann fra hverfa. oc telia vm firir honom at hann monde þar 10 eigi svig áfa er naturan sialf hafðe sva ramlega fire buet. en hann sekir því fastara sem hann ser at torsóttra er. oc leitar nu mest at briota borgar liðen þvíat 90 vm þau var buet af manna hondom. Sialfr bryz hann við at briota veggenn með buckum eða þeim tolom 15 oðrom er þar hæfðo bezt til. oc gengr iamnan fremstr af þeim er fremstir erv íatsocenne. her með eggjar hann fast liðet oc segir sva. Ho. scom mikil er oss þat goðer felagar er sigrat hovom mestan lut Asie. oc unnet allar borgir þer er ver hovom við brotez. at sova 20 við vegge eins litils kastala. hver mone sva sterkr staðr. vera at staðet fai fire vtan varnn vilia. Engi mon sva ramligr borgarvegg at eige mone falla þegar er hann veit Alexandrum ner koma. oc enir hesto turnar hava nu nvmet honom at niga. Sva mæilir hann. oc þa sia 25 Grickir hvar Tauron er kominn vpp áborgar veggenn innan með sina sveit oc gefr borgar monnum ecke bliða baksletto. Við þessa syn vex þeira dirfð áatsocenne. en hinir er aðr þottoz vruggir vm sec. þickiaz nv með ollu yvirkomnir. Synez þat sumom at veria 30 enn meðan ma. oc falla helldr en flyia. En svmir vilia helldr undan leita oc forða ser sva ef fpre gevaz á. þat er at segia at mestr lute borgar lyðsens leypr

5—12. þvíat—en: ul. — 15. buckum: bockrum. — 16—25. oc—þa: ok nu. — 28. bliða baksletto: hagligan bakslett. — 29—33. en—at²: ul.

í einn kastala er stoð íborgenne. en þviat aller sia at þeim mon þetta verða scamt sciol. er þat rað teket at .xxx. manna erv sendir a fund Alexandri konungs at leita þeim lifs griða oc leyves at flyia ífriðe fra ollom
 5 eignom sinom. En þau komo svor ímote. at þeir þurfo ser engrar licnar at leita. oc dauðenn man eigi lenge dvelia at svefia þeira svt. oc þeir scylldu við þat hellzt hvggaz mega. Borgarmennenir verða ryggvir við þesse andsvor. oc þviat þeir erv sem fleire eigi fuser at deya.
 10 vilia þeir enn fleira við freista fyr en ádette dauðenn sialvr. Greivenn Medates er hofðenge var yvir staðenum sendir nv mann álaun til drotningarennar moður Darij 91 konungs er Sisigambis het. oc herteken var af Alexandro at biðia þess at hon myke reiðe konungs. oc
 15 þigge frið af honom borgenne | oc borgar lyðnum. 21a Medates var bede frendi Darij konungs oc námágr. oc þvi bað hann moður hans miscunnar leita ser oc sinum monnum. hann visse þat oc gorla at Alexander virðe hana sva mikels sem hon vøre hans moðir.
 20 Sende maðr Medatis kemr fram ferðenne oc flytr orendet sva sem honom var boðet. En drotningen taldez lenge vndan at gera þat er hon var beðen oc svarar sliku. hversv byriar hertekenne kono at biðia sva stora luta. oc gera mec micla. meðan ec em engis
 25 valldandi. en þat er sannlect at þess se syniat er sva er beðet. at enge van eða verðleicr stendr til at faz mege. Er oc høgt at virða þa bøn til ofdirfðar þeim er biðr. hevur mer helldr at hugleiða hver ec em nv. en minnaz áþat hvilic ec var fire stundo. rødomz ec
 30 oc þat sva margz sem ec hevi aðr beðet konungenn. at millde hans mone meðaz vm siðer af fiolbeiðne minne. A þessa leið afsakar drotning sec. en þo ritar hon til konungs oc biðr at hann scyle geva grið Medati

4—5. oc—sinom: *ul.* — 6—8. oc—mega: *ul.* — 13—14. er—Alex.: *ul.* — 17—19. leita—moðir: *ul.* — 25—27. en—mege: *ul.*

er nu vill giarna geraz hans maðr ef hann a kost. oc þoat hann vili eigi licna borgarlyðnum. kallar hon ser mikit veitt ef Medates naer griðum fire ben hennar. her ma sia hversv micla millde oc staðfeste konungrenn
 5 hafðe með ser. Eige at eins gaf hann grið Medati fire 5 bæn drotningar er hann hafðe hertekna. helldr ollom borgar lyðnum. oc þar með hveriom sem einom allar eigur sinar. oc slican rett sem hann hafðe fyr haft. oc
 92 þvi framaz at þeir scylldo honom ønga scatta giallda. þoat Darius konungr hefðe fenget slict valld apessum 10 lyð. oc bygðe þar fire fiandmenn hans einir. monde moðer hans eigi þigga þeim meire licn af honom. en hon þa nu af vvin sinum Alexandro. Eptir þetta sciptir konungr liðe sino ítva staðe. oc setr Parmenionem hofðengia firer sumt liðet oc biðr hann fara þar sem 15 landet er betra yvirfarar eptir at leita hvar Darius konungr se nv með þat lið er vndan komz með honom nestom er þeir borðoz. En hann fer sialfr at leita hans með einvala lið sitt þar sem landet er verst yvirfarar. oc vegrenn liggr yvir stor fioll. oc margar aðrar 20 torföror. oc etlar sva at fara þar er mest verðr gagnleidet íPersida. þat land er sva heitir. Sva er sagt at Alexander have hverge meire þrautir þolat en íþessare ferð. oc hamingian hevur her íhelldralage synt honom þat at hon vill engom trygg vina vera. þat var viða 25 at herenn varð at flytiaz eptir gliufrum eða diupum daulum. þar sem landzfolkit var áfiollum yvir uppi. oc leypte ovan storo griote. Isumum stoðum var at flytiaz ífestum vm þau biorg er hverge matte fętr ífesta. Her tynir konungrenn miclo liðe. oc oppt verðr hann 30 þar apr at venda. er hann villde fram hallda. en þo lycr her sem annarstaðar. at hann bar sigr af ollum þeim er honom hofðo ímote riset. Nu kemr hann

1—2. er—lyðnum: *ul.* — 13. Alex.: *Nyt kap. overskr.:* Her segir af ferðum Alexandri kgs ok hans manna. — 14. tva: *iiij.* — 19—20. með—liggr: *ul.* — 22. Persidiam *skr. B.* — 25. vill—vera: villdi hann æigi fyrir lata(!).

fram vm síðer í Perside oc stefnir fyrst at þeire borg er
 Persepolis heitir er hofvðstaðr var allz Persidis. hann
 brenner oc brytr hana alla til iardar. oc lét drepa
 hvert manzbarn þat er bygt hafðe borgena. þesse borg
 5 hafðe veret harðla fræg. þviat margir fornkonungar
 hofðu þar longom setet. oc dreget saman sva mikinn
 auð. at íollo Asia var hvergi iammikill saman kominn 93
 íeinn stað. Eigi at eins hofðu þeir þetta gort til styrks
 eða nytsemðar rike sino. helldr oc iamvel til þess. at
 10 hvern er sei scyllde þat undraz er þeir matto sva mikit
 gull eða silfr hava saman dreget. þvi meira fe fek
 Alexander konungr oc í þesse borg sem hon var miclo
 auðgare en hver sem ein sv er hann hafðe fyr vndir
 seg lagt. Sva feck agirnen her mikinn framgang iliðe
 15 Grickia at hon eggjar margan ihofuð sinom felega þa
 er hvern keppiz vm at fa mest einn af þvi er ollom
 var oreð. oc margr sa er hann hafðe laðet sec | af 21b
 gulle oc gersimum þottiz engis aflat hava. þegar er
 hann sa nockornn hava þat fenget er fagetara var.
 20 Purpurenn oc onnor en dyrstu kleðe voro riven isundr
 þar er hvern rifsaðe slict er hann fek. en gullkeren
 þav er af hagleicnom voro miclo mæteligri en af malm-
 enom. brytivðu boløxar isman mola. Iamvel ruploðu
 Grickir oc rento scvrðgoðen sialv sva at þau voro røð-
 25 eleg eptir. þviat með segrð oc fe leto morg limona.
 Slict var enda lycð þessar borgar. er sva fræg hafðe
 veret fyr meir af sinom hofðengiom oc einna mest af
 Xerxe konunge er þadan heriaðe inorðrhalvo heimsins.
 hann hafðe .x. þusvndir scipa firir at raða. sia en
 30 same siglde sumum stoðom apurru lande. oc hann
 veitte siaenn ígognum hava halsa. Allar borgir í Asia
 hofðu konungar fyrir at raða þeir er eptir Alexandrum
 komo þor er hann hafðe undir sec lagt aðrar en þessa
 borg Persepolim. hennar merke ma hverge sia. sva

8—14. Eigi—lagt: *ul.* — 17—20. oc—dyrstu: *ul.* — 25.
 limona: *liomana*; *orig.* *mutilata.* — 31—34. Allar—sia: *ul.*

var hon vandliga niðr broten. nema nockor ormol
 mege finnaz íá þeire er fellr hia þar sem borgen hafðe
 94 staðet. oc Araxes heitir. þviat konungrenn let þangat
 bera hvern stein er staðet hafðe í borgar veggionom.
 þat þellit til þess er Alexander konungr var sva miclo 5
 grimmare þessom stað en hveriom annara. at borgar
 lyðrenn hafðe hertekit af liðe hans noccorar .iii. þus-
 undir. Oc þa er hann atte scamt til borgarennar. var
 þat lið sent ímot honom sva buet. at sumir hofðu latet
 hond eða fot. af sumum voro scoren eyron. eða var- 10
 arnar. augo voro stungin vt asumum. sumir voro mark-
 aðer íenne sem þiovar áymsa leið. Aller í þesso liðe
 voro meiddir at noccoro. oc þannog at hvern matte
 liva lenge við sina scom. þa er þetta lið com mot kon-
 ungenom. etlaðiz hann í fyrsto sia scrimsl helldr en 15
 menn. Oc er konungrenn varð var at þesse enn vesle
 lyðr var af hans liðe. fellde hann sialfr tár. oc allr
 herenn með honom. oc snerez þa sciott sa sigr er aðr
 var fengenn ísara sut. Síðan styrkir hann þetta lið
 með fogrom fyrirheitom. segir at hann scal geva þeim 20
 allt þat er þeir vilia kraft hava. hvart sem þat er heima
 ífostrlande þeira. eða annarstaðar í hans rike. Nu fer
 þetta folk fyrst abrott or herbuðom at gera rað sitt
 hvat af scal þiggia þvi er konungrenn hevir boðet.
 Svmir vilia staðfestaz í Asia þar sem þeir voro nu 25
 staddir. Sumom syniz venna at vitia heim Griclanz
 fostriarðar sinnar. Euticon het einn maðr í þesso liðe
 er oc var ágétr af sinne snilld. Sva er sagt at hann
 have talat aþa leið vm þetta mal. Hversu monom ver-
 þora at syna oss heima ívaro lande ef ver scommumz 30
 at ganga vt ór dyflizom þeim er ver bygðom fire
 scommo. þess erendes at biðia oss hialpar. oc nentom
 95 ver varla þat til at vinna at syna varom felogom hvilic
 ferlike ver erom orðnir. Oc þvi synez mer sva sem

1—4. nema—hafðe: at huergi fann stein. — 15. sia:
 sio. — 22. rike: *Nyt kap. overskr.*: Her segir af Eutici-
 onem ok Thecillo. — 32. oss: ser A.

þess monde hvern lysta at leyndu sinom lytom sem mest oc koma ser þar er hann vere ollom vkvnnastr. þviat þar er hógast af at hyggia sinne farsølld. en vespell maðr ma þannog hellz gera sec sēlan. þeir er 5 treysta hollosto felaga sinna siðan er hamingian hevir fra þeim sciliz. vito eigi gorla hverso scamma stund hormoð er eymð þeira. faer einir fella tár fire þat. en þegar er taren þorna þornar asten oc millden með. Er þat oc ecke samfert kvein oc kviða vesals manz. 10 oc dramb ens sela með varkunnar leyse. en sa er sannr oc agétr vinr. er eigi leggr leiðende ávin sinn. þoat hann vellte ímicla vesolld. þat er vandē manzens þess er hamingian vill vel. at velia ser vini eptir hennar þocka. Oc sva mette vera at hvern vár firelite annan. 15 ef eigi hefðe iofn vgipta til handa fallet ollom af þessom þrim þusundum. eða hvat etlit þer segir Euticon. ef ver viljom vitia heimkynna vara. hverso hvsfreyior varar myne við oss taka. þer er ver fire letum nauðgar þa er ver hovom hernaðenn. ho ho. | fegnar mono þer 22a 20 oss faðma oc kalla liufa þa er leiðelegir erv. Allv-kunneg er þeim konan er hann trver henne sva vel. þviat hennar skaplynde er varlect veðr visara. oc briost-eno blautare enn harðaste steinn er adamas heitir. eða man sv vera blið oc hóg sinom bonda gipto tomom er 25 honom var haurð þa er giptan fylgðe. þvi villda ec helldr þat rað eiga með yðr at ver staðfestimz her sem ver erom vkunner. en fyrir veniv sakir styggvaz menn nv eigi við at sia oss er orðnir erom fyr en dauðenn kome sem halfeten líc. Nu lycr Evticion sino male. 30 en maðr verðr til at svara honom. sa er Techilus 96 heitir. oc segir sva. Eigi líz mer vart mal slikan vtveg beztan eiga sem nv var tiaðr. Engi dugande maðr virðer vin sinn eptir yvirlitvm. eða fire litr hann af áfelle harðra forlaga eigi hevir natturan gort oss afleit-

3. farsølld: ofarsælld; *jfr. orig.* beatarum rerum (oblivia). — 6—8. vito—með: *ul.* — 10—25. en—fylgðe: *ul.* — 22. veðr: verðr A. — 23. amadas *skr.* A.

lega. helldr grimleikr fiandmanna vara. illz eins kalla ec þann maklegan er hann scammaz sialfs sins oc harðrar hamingio ef hann helldr manndomenom. þeira manna er þat at ørventa ser hialpar af oðrom. er enga 5 man oc vęita vilia en þeir ette nockors goðs koste. oc proba 5 slicir af sialvum ser at litil millde myne hva iannars brioste. havet mitt rað goðer felagar. oc hvgset at guðen forna oss meira gott. en ver męttem vetta fire stundo. þat ero fręndr oc foðorleifð conor varar oc eignir. heilir sva verðum ábrott or þesso lande. er oss ma 10 þyckia sem myrkva stova. oc tokom aptr til var blið-ara lopt. betre mal oc betre siðu. fire hvi scolum ver her vera vilia vesalir oc anauðgir. ef kostr er at fara til fostr iarðarennar. þviat e monom ver þar frialser 15 vera. Vtlogðom monnom þickir ser mikit veitt. at þeir 15 nae beða bein sin at eins afauðorleifð sinne. Vere þeir her nu þa með okunnom þioðum er firer þvi forðaz fostr iarðer sinar. at þeir trva illa frendom sinom eða hvsfreyiom. en ec scal at viso venda heim ímitt land. 20 geve guðen mer fong áfram at koma. Sva lycr Techilus 20 sino male. en fam syniz þetta þannog sem hann hevir tiað. þviat mattug venia varð rikare með flestom en nattura. Oc þat syniz konungenom sialvom seta meira raðe sem Evticion hafðe mellit. oc þvi gengr þat fram. hann gefr storar eignir ollo þesso liðe. oc þar með 25 sva mikit lausafe. at hver hafðe allt yfret við at bua. 97 Siðan er Alexander konungr hafðe sva sét fire þesso liðe sem hans tign byriade þa fer hann íMediam. oc scundar ferð sinne sem mest at hann mege þar na Dario konunge. hann var nv kominn til Ebactana 30 hovuðborgar íMedia oc etlade þaðan íþann luta rikis sins er Bracta heitir. en þa er hann fek níosn af. at Alexander for eptir honom hvatlega oc nalgaðez mioc

1—7. illz—brioste: *ul.* — 13. anauðgir: ámatligir. — 14—19. þviat—en: *ul.* — 22—23. þviat—nattura: *ul.* — 26. bua: *Nyt kap. overskr.*: Fra ferð Alexandri kgs i Mediam. — 32. Baktria *skr.* B.

fund hans. þa scriptir hann um raðagiorð sinne. oc byz
 til bardaga ímot honom. vill nu helldr lataz en lengia
 með flotta lif sitt. þa er her *Darij* var saman kominn
 í einn stað. letr hann kveðia ser hlióðs. oc talar síðan
 5 aþa leið. Ef hamingian hefðe valet mer þat lið er
 daðlaust vere. oc dauðann eflaðe drengiligan með hverio
 mote sem hann verðr. monda ec helldr þegia goðir
 halsar yvir þvi er meðlanda vere. en dvelia dagenn af
 með tomom orðom. en þviat ec hevi reynt yðarn
 10 manndom. oc víst meir en ec villda. oc ec veit nu
 gorla at enge maðr getr ser betri eign en goða vini.
 þa scommomz ec enn eigi at heita konungr. oc mest
 fire sakir þeirrar staðfeste er þer havet mer synt. er
 einir havet loteð alla þa dað oc drengscap. er allt Asia
 15 scyllde haft hava oc helldr villduð fylgia mer er tysvar
 heveg áflotta komet. en þiona þeim enom sigrsöla
Alexandro. Oc ef ec ma eigi. þa munv þo gvðen giallda
 yðr macleg laún fire slíca raún. oc þeir er eptir oss
 koma íheimenn. mono eigi sva dauvir at eigi heyre
 20 þeir | yðart lof. oc eigi sva ranglatir at eigi reiðe þeir 22b
 slicra manna frægð oc frama. Sva meguð er hvgsa at
 fregðen man eigi fara ímolld með yðr. oc framinn kann
 eigi deya. Oc þvi vil ec eigi heðan af leggiáz á flotta.
 helldr vil ec með yðrom styrk oc raðe risa við úvinum 98
 25 minom. eða hverso lenge scoludér þat þola at vtlendr
 konungr raðe riki varo. en ec se gor vtlögr. Annat
 hvart scal ec lata livet með semð eða vinna þat allt
 apr er ec heve latet. Eða syniz yðr sòmiliect at *Darius*
 yvirkonungr allz Asie gere sva vilia vikingsens *Alex-*
 30 *andri*. at eptir dómom Mathei gevez hann ívalld hans
 oc take með þockom ef hann þiggr af honom valld
 yvir einhverio heraðe. eða scal hann liva til þeirrar
 neiso at þiggia nockorn part af riki sialfs sins honom
 til vegs er veitir. Engi scal fire þesso hoðe raða eiga.

6. eflaðe: æigi *urigt. tf.* — 13—18. er²—raún: *ul.* —
 20. reiðe: *riti.* — 22—28. oc—latet: *ul.* — 30—34. at—
 veitir: *ul.*

enn ef nockor lytr þat scal hann eigi þvi mega hólaz
 at hann se minn fiorgiavi. þviat áeinvm dege scal
 pryðelegr dauðe taka fra mer hvartveggia livet oc rikið.
 Oc ef þer villdet sem ec goðer drengir þa man oss
 eigi verða meín eptir dauðan at drambe *Grickia*. late 5
 hverr sem einn sialfs síns hond hefna sín. eða verða
 ser at alldrage. Nu þa ef gvðen vilia eigi fvltingia
 þeim er retto male fylgia. oc etli þau ser eigi soma
 sannynnden at veria. gerom þat þa er oss man lovat
 vera. deyiom sem drengiom somir. heyreð nu oc havet 10
 þat er ec bið yðr fire frama vere forellra vara oc
 frænda er sva opt scattgilldo ser þetta folc er nu bersc
 oss ímot. gerit sem yðrir attungar. faet sigr með sòmð
 eða fallet með fregð. þar vm er gott at velia. Sva talaðe
Darius sem nu er sagt. en enge romr varð at male 15
 hans. þviat liðet var allt nalega felms fvlld oc fusara
 at flyia *Alexandrum* en snua ímot honom. Einn maðr
 varð til at svara konungsens eyrende. sa het *Archabatus*
 vinr hans harðla kqr. Giarna vilíom ver yðr
 fylgia herra segir hann hvert rað sem þer vilet vpp 20
 99 taka. oc dauðenn einn scal oss scilia mega. Eptir þat
 er þessi máðr hafðe þetta meílt varð romat af liðeno
 rað konungs. en auðsett var þat áyvirbragðe velflestra
 at þat syndiz vradlect. Fra þvi er nu at segia at þeir
 menn ihirð *Darij* konungs er annar het *Bessus* en 25
 annar *Narbazonas*. oc konungr hafðe gort micla af
 litlom. sva at þeir reðo nu baðer fyrir miklo liðe. bera
 saman þat rað at þeir scyle taka hann sialvan hondom.
 oc ef þeir fa eigi forðaz *Alexandrum*. etla þeir sva at
 kaupa sec ífrið við hann at færa honom *Darium* lif- 30
 anda. en ef þeir fa sett vndan honom. etla þessir vandu
 þreðlar at drepa drotten sinn oc taka rikit eptir hann
 oc eflaz síðan ímot *Alexandro*. Oc þviat þeir sa nu at

1—10. enn—somir: *ul.* — 13. attungar: attungr *A*;
 forellrar *B*. — 24. vradl.: *Nyt kap. overskr.*: Fra suikræð-
 um *Narbazonas*. — 28. þat rað: þau urad. hann—hondom:
 kginn af lífi.

flest allt lið *Darij* var v́fust at fylgia honom við þat er
 iamnan toc þungt at falla. þa neyta þeir sva þeirar
 gulo at Narbazones gengr áfund konungsens. oc er
 hann kemr fyrir hann. melir hann a þa leið. Minn
 5 herra segir hann veit ec at mislica man þer þat er ec
 etla vpp at bera. en optlega verðr saren sart at lécna.
 oc morgo sinne batnar enom siuka við beiskan drycc.
 oc ef menn verða nauðugliga staddir ísiovar storme.
 þa kasta þeir vtan borz miclom luta eigu sinnar til
 10 þess at þeir halde sialvum ser heilom oc scipi sino.
 oc bera sva bol fil batnaðar. Scilia mattu herra at
 þvi sigraz vvinir þinir iamnan a þer. at gvðen ero
 gagnstaðleg þino male. oc þvi koma þinir menn hart
 niðr at hamingian vill yðr eigi veita til sva stora luta
 15 sem þer havet ístarvat her til. Nv vere þat mitt rað
 at þv leitaðer hennar á fleire vega oc dryckir ur smær-
 om kerom vm stundar sakir. en þat er at þv gevir vpp
 konungs nafnet oc riket með einhveriom vina þinna oc 100
 villdar manna. þeim er með nyiom heillvm fengi frelst
 20 oc friðat lond yðor vndan ágirne þessa fianda floks er
 þer faet alldregi ro fyrir. en siðan takir þu tign þina
 með friðenom oc konunglict valld | yvir ollo Asia þat 23a
 er enge ma annar at retto eignaz meðan þu ert alive.
 þetta mottle sciott sękiaz. þviat ef hofðenginn fęz sa er
 25 sigrsolle vere oc meir natturaðr til at heyia folkorr-
 ostor. þa scortir enn eigi liðs aflann íBracta eða India-
 lande. þar megom ver enn meira fa en ver havem aðr
 lateð. Eða firir hvi scolom ver rasa fram idauðann.
 þat er karlmannlegt at forðaz hann. en hataz eigi við
 30 livet. v́prifnir menn oc eliunlausir legia leiðende á at
 liva. oc eigi er þat vndarlect. þviat enom nennolausa
 þeim er narir íheiminom er sem dauðe. þat er livet
 scal heita. En þar ímot freistar enn frękne hversvetna
 fyr en yvir hann luke oc er hann hevir reynt til fullz

9. eigu: nærmest eign A. — 13—15. koma—til: sigraz
 vvinir ydrir á ydr. — 18. oc—með: vm tima ok fait. —
 19—24. þeim—sękiaz: ul. — 27—97,1. þar—deyia: ul.

vm sin forlog. þa er honom sem hinom lovat at deyia.
 Geret nu sva vel goðe konungr taket vpp hellt rað er
 ec vil raða yðr. her er nv Bessus vinr yðar vitr maðr
 oc harðfengr. faet honom rikis vond yðarnn oc korono
 til þess at hann friðe firir yðr. oc er hann fer þat gort 5
 taket ér sialvir aptr sem verðuct er tign yðra með
 betra tima. Við þesse orð Narbazonis varð *Darius*
 harðla reiðr. oc melti sva. Gorla scil ec af þinom
 orðom enn vande drottens svikare. at þat er þu kallar
 rað. erv velrøðe. oc þviat þv þickiz tima til þess hava 10
 fvndet. villtu at visv ręna mic eigi at eins rikeno.
 helldr iamvel liveno. oc siðan bregðr konungr sverðe.
 oc monde hava hoggvet hann nema Bessus beðe firir
 honom. oc þvi for þat eigi fram at hann hafðe mikinn
 101 afla. oc þoat hann lete sem hann beðe Narbazoni friðar. 15
 þa sa *Darius* þegar er hann hvgsaðe hvat á mynde
 liggia ef hann gerðe eigi sem Bessus bað er slícs atte
 koste við hann at þvi sinne er hann villde gort hava.
 Eptir þetta bioða þeir Bessus sinom monnum at setia
 herbuðer nockot íbrott fra oðro liðeno. En Archabatus. 20
 sannr vinr *Darij*. telr þa firir honom at gevandi se ró
 reiðe. oc melir sva. þat villda ec herra at þer bęret
 með þolenmeðe þat er vvizka flutte með folsev oc
 rangsyne þessa manz. oc rēdde með raðleyse. Oc þviat X
Alexander nalgaz nu mioc. oc þer eiguð enn þaðan 25
 sem fyr mikils hasca von. þette mer rað at þer leitaðet
 at hallda saman liðeno með þen oc bliðv. enn at þat
 scilðez eige fra yðr af svndrþycke. oc gęttet einkom
 með vingan til þess riddara liðs er þer havet her fengit
 iBracta. þetta rað likar *Dario* konunge vel oc siðan 30
 lętr hann setia herbuðir sinar. oc er nv þo hvgsiukr
 harðla. þviat hann scilr at styrkr hans gerez mioc
 vstaðulegr. Oc þviat hann gaðe eigi firir margfalldeg-

2. hellt: ɔ; heilt. — 16—20. þa—liðeno: þa sa konungr
 at hann mundi ætla at rada ok at hann atti allz kōst med
 hann slícs er hann villdi at þvi sinni. — 20. Archabachus
 skr. B. — 27—30. enn—Bracta: ul.

om áhyggiom konungligrar stiornar eptir fyre veniv. þa gerðe liðet raðlaust oc litt samhvga hvat vpp scyllde taka. At sialvom honom var oc sva litill gaumr gev-
 5 enn. at nalega var hann longum einn saman staddr
 5 flandtiallde sino. Nv bera þeir Bessus enn saman rað
 sin. oc tia með ser at torvellt man verða at taka kon-
 ungenn hondom oc þat var licelect. þviat sva er sagt at
 þangat flond veita menn sva micla vegsemð oc holl-
 10 osto hofðengiomi sinom. at iamvel þeir er ottaz þa meðan
 10 rike þeira stendr með beztom bloma þiona þo oc tigna
 þa með sama hette sem fyr at halla take hamingio
 þeira. varla kvinnv þeir niðr legia þa lotneng er vm
 sinn hava þeir vpp teket at veita. Oc þviat þesso folke 102
 var þannog faret er undir Dario var. mattv þeir Bessus
 15 oc Narbazones eigi fá valld hans sva openberlega
 nema þeir hette mioc sialvum ser oc liðe sino. þvi
 synez nv rað at gera þat yvirbragð á. at biðia ser licnar.
 oc kalla mioc mismellt hava veret. at Darius | geve 23b
 vpp konungdom sinn. Nv liðr af en nesta nott. oc
 20 þegar vm morgonenn eptir. byðr Darius at vpp scyle
 taka herbuðernar. Oc iamskiott koma þeir Bessus oc
 Narbazones með miclo liðe til fyndar við hann oc falla
 til fota honom. biðia af ser reiðe miuclega. en kallaz
 heðan ífra sem her til vilia þiona honom trvlega. oc
 25 gera þat allt er hann vill firir þa leggja. þat sonnvðu
 þeir sem oppt verðr mellit. at margr melir þa fagrt er
 hann hygr flátt. en sva fengu þeir vmtalet oc aumkat
 sec at hann trvðe þat allt fals laust er þeir mellto. oc
 gaf vpp bliðlega þat er þeir baðo. En eigi iðroðuz þeir
 30 þa helldr en aðr sinnar vhevo. er þeir sa hverso milldr
 oc miscunnsamr var sa en goðe konungr. er þeir etloðo
 at svikia. oc þviat Darius trvðe monnum sinom sialfs

9—12. iamvel—þeira: *ul.* — 15. sva opinberl.: óopenberlega A. — 18. kalla—geve: kallaz misgort hafa er þeir badu Darium gefa. — 22—27. með—flátt: ok biðia af ser reidi fallandi til fota Dario kgi ok kuaduz misgort hafa. — 32—99,2. oc—honom: *ul.*

oc vente þaðan eigi svika sem fram komo. en ottaðez
Alexandrum er nu var mioc sva komenn eptir honom.
 tekr hann enn þat rað hvat sem hann hevir fyr rett.
 at hallda vndan oc forðaz hann sem fere gevr fram-
 arst á. Sa maðr var iliðe með Dario konunge er Patron 5
 het. gerzcr at kyne mikill vinr konungs. hann var settr
 yvir Grickia lið þat er var með Dario. Siðan er þessi
 maðr varð var við at þeir Bessus oc Narbazones satv
 með svicroðom vm lif konungsens for hann sem nest
 103 honom sialvum með lið sitt til gezlo við hann þegar 10
 er herrenn fluttez or stað. Oc iamsciott sem Patron
 naðe male konungsens melte hann til hans a grizko.
 þv goðe konungr segir hann. ec vil gera þer kunnict
 at þau svic er ec veit vist at þeir Bessus oc Narbazones
 hava saman boret mono syna sec bratt ef sva fer sem 15
 þeir hava etlat þviat nv man vera komenn enda dagr
 þinn eða þeira. Nv þa til þess at ec mega hrinda
 þessare vhevu er þeir etla fram at hava. lat mic með
 mino liðe vera gezlo mann þinn ídag. oc bioð at kvellde
 at landtialld þitt se sett ímillom herbuða þess liðs er 20
 ec em yvir settr. oc siðan haldiz þesse hattr meðan
 nauðsyn krefr slikrar breytne sem ec beiðe. Ec oc
 minir sveitvngar hovum firir latet foðurleifðer varar.
 en ventvm oss þaðan allrar vppreistar sem þer ervt
 herra. oc vist er þat satt at segia at ec vtlendr maðr 25
 oc litels verðr mondag eigi bioðaz til at geraz þinn
 hafvðvorðr oc gezlo maðr slics hofðingia ef ec se nock-
 orn annan vilia nv veita þer þa þionosto. þesse maðr
 Patron varð ágetr af þeim trvleic er hann veitte lanar
 drottne sinom. En þat syndiz her sem optar kann 30
 verða at sinom forlogom verðr hverr at fylgia. Darius
 konungr hefðe ser heilmv halldet ef hann villde þiggia
 þat er Patron bauð honom. en þviat þess var afaudet.

5. á: *Nyt kap. overskr.*: Her segir af viðtali þeira Dario kgs ok Patronem. — 10—11. þegar—stað: *ul.* — 17—19. Nv—liðe: Nu vil ek giarna. — 19—25. í—herra: *ul.* — 30—31. En—fylgia: *ul.*

svarar hann sva þessu male. Þóat ec hava iamnan
 reynt yðarn trvleic Grickianna segir hann. oc ec vita
 vist at þer vilet mer heillt raða. þa mon ec þo eigi
 sciliaz fra mugenom minna manna. þviat helldr villda
 5 ec vera velltr. en trva eigi þeim er mer eigo at launa
 sin þrif oc þrosca hvat sem yvir kann liða. man ec
 alldrege flyia sialfs mins fylgiara. Oc ef þeir vilia mec
 nv feigan. þa forðumz ec eigi dauðann. helldr fyser 104
 mec til hans. Eptir þat fer Patron til liðs sins með
 10 micla úgleðe fire þat er konungrenn villde eige þiggia
 þau heilreðe er hann gaf honom oc vist hefðe þiggiande
 veret. þviat þessi maðr villde giarna geva sec fyrir
 sinn lanar drotten. oc hallda manndomenom íalla staðe.
 Sva var Bessus ner staddr þa er Patron hafðe talat
 15 við konungenn at hann matte hvert orð heyra. en
 þviat hann scilðe eigi þa tungu er þeir mello varð
 hann var af tult einom hvat þeir tauloðu. Oc þat
 eina stoð þa firir er hann stefnde eige þegar at Dario.
 at honom þotte raðuligra at fa hann livanda íhendr
 20 Alexandro oc afla | sva sialvum ser hans vinattv. helldr 24a
 en drepa hann þóat føre gevez á. Bessus dvelr nv til
 netr vhofo sina. þviat notten gerer margan diarvan at
 drygia. þat er reza með scamfyllle bannar ádagenn at
 gera. Oc þannog hattar hann þa. at þegar er hann
 25 naer male konungsens. þackar hann honom þat er
 hann hlydde eigi a flerðsamlegar fortolor Patronis. oc
 segir auðsynt vera íhans til setningo at hann etlaðe
 kaupa sec ífrið við Alexandrum með hofðe Darij. kallar
 oc eigi undarlect at utlagr maðr oc oreigi vinne flest
 30 allt til fiarens at hann fae. Darius konungr tok liklega
 þvi er Bessus melte. oc visse þo vist at þat var allt
 holtt oc heillt er Patron hafðe raðet honom en þar
 var nv komet at hvartvegia var harðr kostrenn at

9—13. með—staðe: *ul.* — 19. at—fa: at nattin var enn
 eigi komin. Enn þeir villdu færa. — 20—21. oc—á: *ul.*

trva eigi monnum sinom sialfs. eða vera svikenn oc
 hætta live sino þeim i hendr er tynt hofðo trvleikonvm
 ollom.

VII 105 Sva segir m(eistare) Galterus at þann dag er þeir
 Bessus oc Narbazones reðu þat með ser at dvelia til 5
 eptir farande nêtr vhefu sina. tok solenn seinna ganga
 en hon er von til þess at lengr en scemr frestaðiz þat
 niðings verc. er þo varð fram koma. Tunglet var oc
 tregt til at syna sec oc sia þann glêp er þa monde
 geraz. En þo varð solen at setiaz. en tunglet at taka 10
 sina ras eptir fire settre scipan oc boðe þess er þau
 þiona. oc þvi kom nv nott eptir þenna dag. Darius
 konungr ligr þa vacannde ílantiallde sino. oc hvgsar
 hvert rað hann scal taka. en þat hendir hann sem
 margan at raðen þrotar firir honom. þviat ecke ma 15
 feigum forða. þar til finnaz alldrege raðen. þo m(ellte)
 hann þessom orðom firer munni ser. þv goðe faðer
 allra guðanna. hvat etlar þu siðarst at sia firir mer
 eptir þau morgo valk oc vanndreðe er ec heve þolat
 írike mino. eða scolu þar en efstoforlogen eptir fara. 20
 hvat heve ec sva illt gort at ec sia maclegr þess áfelles
 at vinir minir vili mec feigan. oc ec scyla þeim eigi
 trva mega er firir mitt lif ette sialva sec at veðsetia.
 oc minir þionostu menn se mer grimmare en openberir
 fiandmenn. Ef ec heve veret úverðugr þess micla rikes 25
 er ec heve haft. eða stiornat illa minom undir monn-
 um. have logen eigi sinom rett halldet firir mer. oc
 kalle lyðrenn mic hava veret ser viking en eigi rettan
 konung. eða have Darius þa er hann scyllde dæma mal

3. ollom: Patroni likadi illa er konungr villdi æigi þiggia
 af honum nytsamligt ræd *tf.*; *Nyt kap. overskr.*: Fra þvi
 er Darius kgr er handtekin. — 12. dag: sem alla aðra *tf.*
 — 18. allra guðanna: herra Iupiter. — 19. morgo: löngu.
 — 22—25. oc—fiandmenn: *ul.* — 27—102,26. oc—mioc:
 stærkt ændret og forkortet i B.

manna boret firir borð lut ens fatoka. oc sellt rettlætet
 isinom domvm firir mutur oc mannamvn. eða nockor
 have latet sina foðorleifð. oc vorðet arfræningr af hans 106
 agirne. have fundiz með honom svik oc sannleiks hatr.
 5 vist em ec þa verðr at deya. oc eigi bið ec þa gvðen
 dvelia dauða minn. hollzte langt lif hava þau mér veitt
 ef sva er. maclegt er at þeir Bessus oc Narbazones
 verðe þa minir scaða menn. oc himnabuarnir late sva
 verða sadda sina reiðe retliga ísvivirðlego drape Darij.
 10 En ef oðrovis veit við oc hava ec rettlæte elsað sva
 sem nattura manzens ma hera fire sinom breyscleic.
 gere gvðen þa sva vel. late mec eigi biða sva neisv-
 legan dauða. at vþrifnir þrælur oc daðlauser drotten-
 svikar stande yvir minom hovudsvoorðum. helldr komi
 15 mer fire nockot mitt meinleyse oc grandlaus øve. en
 þeir se dauða menn er þess erv verðer. eigi kann ec
 annars beiða. en rettlatr maðr take firir sitt rettlæte
 macleg laun. oc vandr maðr fae firir sinn vandscap
 þat er hann hevur til verkat. Nv have gvðen fastraðet
 20 með ser at minn enda dagr scyle nalgaz fire hvi scolo
 aðrir en ec sialvr verða mer at alldrilage. eða fire hvat
 kom mer at hava forðat fiorve mino við Grickia. ef
 menn minir sialfs scvlo leggja hendr á mec. eða scal
 ec evaz í at veita mer helldr sialvr scaða. þesse hond
 25 oc þetta sverð ma þat vinna. þoat ellen meðe mec nv 24b
 ? mioc. Oc þa monde Darius konungr hava lagt asér
 sverðeno nema þat bære við. at einn gelldingr sa er
 var innvarðr hans oc þa var einn við staddr. hefðe
 sleget vpp ope miclo. en hirðen oll su er ner var
 30 staudd íherbuðunom. oc opet heyrðe hvgðe at konungr-
 enn monde vera drepenn. segir þa hverr oðrum fall
 hans. oc geriz nv illr kvr flideno. Margir eggia þess
 at liðet scyli vapnaz. oc leita til hefnda. en þviat flestir
 erv felms fvllir firir otta sakir verðr ecki af þvi. oc
 35 þar sem afli þeira var mikell er margir þottuz vita at 107

23. scvlo: scv A. — 32—103,3. Margir—vapna: ul.

ásvikom mondo veret hava við konungenn stoð af þeim
 sa otte en sva sigraðe drengenn fire ollom. at engir
 þorðu taka til sinna vapna. Oc þegar er Bessus oc
 Narbazones spyria þesse tíðende at konungr vere fall-
 enn. biðia þeir sina menn alla vapnaz. stefna síðan 5
 með ollo liðe sino til þess landtialldz. er þeir visso at
 konungr hafðe sovet í. oc ryðia ser goto með odde oc
 eggio ígognum þat lið er þar var saman komet. en
 þeir fundu konung lifs er þeir hvgðu dauðan vera. þa
 taka þeir hann hondum oc lata fíotra. synez þat nv 10
 her sem iamnan kann henda. at hamingian er ústaðug
 þviat sa enn same Darius. er fire scommo sat ígylltri
 kerv. oc herenn allr ottaðez sem konung sinn. er nv
 settr feinn hervelegan cart. oc hevur eige valld asialvum
 ser. oc þat eina gera þrælur hans nv til tignar honom 15
 fire nafns sacir þess er hann hafðe boret. at þeir setia
 áfotr honom fíotra þa er or gulle voro gorvir. Allar
 fehizlor hans gera þeir ser at herfange sem hann sialvan.
 snva nv síðan áflotta með allt saman at þeir fae forðaz
 þann er eptir fer. Hvert etliz þer at fara segir m(eistare) 20
 G(alterus) grimmir gløpa menn oc neisulegir niðengar.
 mon nockor landz eða lagar mega leynaz yður vhefa.
 Nei. kunnect man yðart nafnn hvar sem þer faret.
 Man oc enge sva ricr síðan. at vm sec mege vruggr
 vera firir þyrstanda þræle til dreyra sins lanar drottens. 25
 Nu er at segia fra Alexandro. at hann scvndar ferð
 sinne sem hann ma mest þangat eptir er hann spyr
 at Darius fer vndan oc stefnir t(il) b(orgar) Ebactana.
 þviat hann hvgðe Darium myndo þar vera. etlar nv at
 108 setiaz vm staðenn. oc sciliaz eigi fyr ífra. en hann 30
 hevur brotet allan til iarðar. oc nat konungenum sialvum.
 oc leiða sva til lycða langan vfríð. En þa spyr hann
 at Darius hevur flyet íbrott þaðan oc iamsciott styrir

12. gylltri: gulligri. — 22. yður vhefa: yduart nidings-
 verk. — 25. dreyra: dauda. drottens: *Nyt kap. overskr.:*
 Fra Alexandro kgi ok Dario kgi. — 30—31. oc—sialvum: ul.

hann þar ífra. oc etlar at hallda eptir honom iBracta. þann luta rikesens er sva heitir. oc þa kemr einn niosnar maðr sa er þat kvnne sannlega segia Alexandro. at hann monde eigi þurfa langt at rekaz eptir
 5 Dario þaðan ífra. þviat menn hans sialfs segir hann hava svikit sinn herra. oc settan íbond sem einn illvirkia. Alexander konungr varð vkveðe við þessa tíðenda spurinn. oc letr kalla síðan til sin höfðengia hersens oc segir þeim sva. Nu er scamt eptir erveðes vars. oc
 10 horvir til þess at erveðes launen mone verða mioc mikil. Ver hovum spurt þau tíðende er þo ero mioc harmande. at vandir menn hava svikit goðan höfðengia. Darius konungr hevir þau giolld teket ímote goðo yvirleþe þvi er hann hevir veitt villdar monnum sinom. at þeir hava
 15 settan hann íbond scamt ibrott heðan. mon hann nv vera dauðr eða liva nauðigr við sva micla scomm. Nv þa goðer felagar. riðe hverr sem hann ma mest af taka. til þess at ver megem hialpa Dario. en drepa þa niðenga er sva neisvlega lecv við hann. Era minne
 20 manndomr at þyrma honom yvirkomnom. helldr en sigra hann þa er valld hans var með beztum bloma. Allir røma vel þat er konungr m(ellti). oc heita þvi. at íhvern hasca sem hann leiðer þa. scyle þeir honom fegnir fylgia. oc nu fer hann sva hvatlega. at herenn
 25 scal eigi taka hvilld at komande nott helldr | en vm 25a dagenn. Alexander konungr kemr með her sinn þa er natta tekr til þess staðar. er Darius hafðe veret þa er hann var svikenn oc handtekenn af Besso oc hans sveitvngum. þar koma ímot konunge .ii. menn þeir er 109
 30 helldr villdo samtengiaz sveitom Grickia. en fylgia lengr þeim flerðar fulla flokke. er þeir Bessus oc Narbazones voro firir. þesser menn gerðuz leiðtogar fire

1. Bactria skr. B. — 4—6. hann—illvirkia: vandir þrælur höfdu suikit sinn lauard ok dyrdligan herra Darium konung. — 19—21. Era—bloma: ul. — 29. ii menn; einn maðr. — 30—105, 2. helldr—Besso: flyit hafði frá þeim flærdar fulla flocki.

Grickia her um nottena. þviat þeir vissv gorla hvar gagnstigrenn var at hallda eptir þeim Besso. konungrenn fer nv með liðe sinv fylcðv þannog at fylkingar voro ferhyrndar oc iamnþiokvar ollomegen. oc sva let hann liðet fara geteliga at þessa scipan scyllde hverge
 5 slita. oc þa er var vm miðnettis sceið. kemr ímot Alexandro konunge einn flotta maðr af Darianis sa er Brocubellus het. oc segir honom at Darius var enn alive. oc eigi lengra þaðan ibrott en halvan þriðia tög mílna. þesse maðr biðr konung fara varlega með her sinom
 10 firir þvi segir hann at þeir Bessus oc Narbazones erv nér yðr með mikit lið oc vel buet. oc eptir þa miclu vhefu er þeir hava gort man þeim nv fátt íaugu vaxa. en þat er iamnan reynt at heliar maðrenn er harðr við at eiga. sa er hann ventir ser engrar vilnanar ef
 15 hann kemr ívalld vvina sinna. Við þessar fortolor tekr at vaxa miok ákave konungs vm eptir forna. oc hann eggjar nv fast at enge spare sporana við sinn hest. Eigi liðr langt aðr. en Grickir heyra harc oc mikinn gny er kervrnar ganga þess liðsens er vndan helldr. oc
 20 forðaz vill þeira fvnd. oc nu mette þeir vel sia Serkia lið. ef eige meinade molldryc eða ioreykir. oc fire þvi bavð Alexander konungr at liðet scyllde stodva sec. oc þegar er þat matte verða. oc niðr sette molldryket. þa ser Bessus þaðan er hann var áfialle nockoro með liðe
 25 sino hvar Grickia her for at honom. Við þessa syn varð honom eigi gott. þviat hann gat eigi fiarre hvat hann monde vpp taka. firer þann gløp er hann hafðe
 30 gorvan. ef Alexander fenge nat honom. I annan stað er þat at segia at þegar er Grickir sia lið Bessi. fara þeir slict er af ma taka vpp ígeggn fiallz hliðenne. oc ecke ma þat enn afinna. at þeir mone foriflaz at etia við afla mvnnenn. Hefðe Bessus sva mioc veret

4. ollo: ollom C. — 9. halvan—mílna: halfa fimtandu milu. — 11. oc Narb.: ul. C. — 15—16. sa—sinna: ul. — 21—24. oc—ryket: ok skiott sea huarir adra. — 30. at¹: ul. A; i C (og B).

hvenn at hvg oc áræðe. sem at svikvm oc velreðe
 mette hann nu sva mikitt illt hava gort *Alexandro* at
 röscliga þette hefnt vera þeira hervirkia er hann hafðe
 gort í Asia. þviat hans lið var þvi ollo freknlegra. sem
 5 þat var miclo fleira. oc hafðe styrk sinn allan þann er
 svefn oc fetzla ma mannenom fa. oc ef Bessus hefðe
 stefnt í þetta sinn á *Gricce*. monde synz hava hverso
 møðen meinar. eða hvat hvillden veitir þeim er beriaz
 scolo. En tveir lvtir með hvgleyse bonnoðo Besso
 10 mest til at raða. hvatleicr *Grickia* oc nafn *Alexandri*.
 þat nafn er allr heimrenn ottaðez. oc fire þat sama
 orvilnaðez Bessus at hann monde sigraz mega við afla
 mvnenn. Tecr nu þat rað at hann snyr áflotta með
 liðe sino. oc telr þat firir *Dario* konunge íeinne her-
 15 veligre kerv sem fyr er sagt. at hann scyle stiga ahest.
 oc forða með flotta live sino. firir ovinom er eptir fara.
 konungrenn svarar oc quez eigi hirða hvat svikarinn
 segir. biðr at guðen scyle hefna honom. oc *Alexander*
 konungr ef hann er slicr drengr sem hann er sagðr.
 20 þoat lif mitt liggi við. scal ec eigi lengr segir hann
 fylgia þeim flokke er yvir øngu byr nema flerð oc velom.
 en ec þarf nv øngo kviða. þviat ecke ma falla við vm
 hamingioleyse mitt heðan ífra. sa dauðe er vander
 þrelar hęta sinom herra mon setia mina sv̄t. oc fa mer
 25 hvilld eptir margar nāvðer er ec heve þolat. þesse orð
 konungs standaz þeir Bessus eigi. oc hans sveitvngar 111 25b
 er ísvikvm hofðo bundez með honom. þeir bera nv
 vapn a *Darium* sva þyçkt sem hagl drife. oc scilia eigi
 við hann fyr en hann er serðr til olivis. þar drepa
 30 þeir íhia honom þionostosveina hans tva. þa er iafnan
 hafðo fylgt honom. oc sva sęra þeir eyke þa er dreget
 hofðo kerv hans. til þess at nv scilðe sem fyrst þeira

1. hvenn—velreðe: iafn skeleggir til orrosto sem til an-
 ara suika. — 2—9. at—scolo: þviat þeir höfðu miklu
 meira her ok traustara til orrosto. — 14. liðe sino: *omv*.
C. — 14—15. í—sagt: *ul.* — 20. þoat—við: *ul.* — 22.
 øngu: at *tf. C.* — 22—25. en—þolat: *ul.*

felag oc foroneyte. Eptir þetta verk flyr Bessus i *Bracta*
 þat rike er sva heitir. en *Narbazonas* helldr vndan
 i *Hircaniam* fire þa sok sciliaz þeir oc dreifa liðe sino.
 at þeir verðe þa seinna vpp spurðer en aðr. Svma
 scyllder til flottans ein saman reza. en sumum visar 5
 van til slics utveggar. sa lutr er maðr ma þvi siðr missa
 til fylgðar við sec. sem honom fellr þyngra. þviat vānen
 tiar þat iafnan þeim er henne trver. at hann mone
 biða betre daga. Sva er sagt at þo heimtaz saman
 einar .v. þusvndir þeira riddara er eige villdo flyia. 10
 oc helldr kvru at falla áfoðurleifðum sinom oc veria
 meðan þeir mętte log oc rettynde. þotte þeim goðr
 hvar er vpp kvemi. at lengia lif sitt með vasclegre
 vorn. eða lataz við goðan orztir. oc liva eigi við scom
 eptir slican lanar drotten sem var *Darius* konungr. 15
 Mikill fiolde var þat af *Darianis*. er þegar hefto sec af
 flottanom er þeir fundu at nockorir villdo viðr nam
 veita. oc meðan þeir gato varla raðet með ser hvart
 þeim scyllde kera vera vornn eða flotte. þa driva *Grickir*
 ahendr þeim. Oc nv sem iafnan hava þeir ser .iii. 20
 lute þa er bezt koma þeim er beriaz eiga. þat erv
 vapnabunaðr goðr afl oc vruct áræðe. firir þvi tioar nv
 ecke reðdum at flyia. at þo verða margir falla at fręknir
 112 se. her varð oc sa lutr er eigi mętte trvlegr þickia at
 miclo voro fleire. herteknir. en þeir er toko. herfanget 25
 var oc halvu meira. en þeir mette nytiom akoma.
 Íþessare hrið letoz af *Darianis* .iii. þusundir riddara
 þeira er vaslect viðr nam hofðo veitt. oc sva seint
 vrðu *Grickir* nv saddir ámandraponom at þeir lettvi
 eigi fyr en konungrenn bauð þeim af at lata. Eptir 30
 þetta leita þeir ser at matfongum oc drepa niðr busmala
 þann er *Darius* hafðe reka latet eptir liðe sino. þvi
 nest rannzaka þeir eptir hvar *Darius* konungr myne

4—9. Svma—daga: *ul.* — 11—13. oc²—sitt: *ul.* — 14
 —15. eða—kgr: enn at vera drepnr med flottamonnum.
 — 30—32. Eptir—sino: *ul.*

vera. oc rauva alla vagna þa er Serkir hava att. oc þo
finna þeir hann hverge. þviat eykir þeir er drogv kerv
konungsens hofðo reikat idalverpi nockot. eptir dalnum
rann einn litill lektr. þannog hafðe runnet fire þorsta
5 sakir. einn af Grickiom sa er Polistratus het. þesse
maðr ser eykena. oc gengr þangat til er þeir voro. vill
scynia hvat þeir have með at fara. oc íþeire kerv er
þeir voro firer beittir. finnr hann Darium konung at
komenn bana nalega. hann var hvlðr nockorom scinn-
10 um herfelegom. Polistratus spyk aþa tungu er Indiamenn
mela hvern hann vere. en konungrenn verðr harðla
fegenn er hann matte scilia mál þessa manz oc svarar
sva. Vist hevir Darius konungr eigi með ollo tynt
hamingio sinne. er ec scal eige þurva tult til at tala
15 við þec. er oc nv þat eina sva at oss snuez til hugg-
anar er þu matt heyra oc fra bera hvat ec meþe siðarst
aðr en ec enda lif mitt. Villda ec giarna at Alexander
konungr vere nv sva ner mer sem þv ert. oc mette sva
milldr vvinr heyra mec. oc myndim við þa fa sciott
20 sett þa longu deilv er vit hovum att. En þviat orlogen
banna at við megem viðr talaz. þa scalltv hvern sem 113
þu ert segia þau mín orð Alexandro. at við þat fer ec
af heimenum at ec áhonom mikit gott at launa sva
somasamlega sem hann er til moður minnar oc sonar
25 mins. þviat hann gerer þannog til þeira íalla staðe sem
dyrlegum hofðengia somir. en herðir eige áþeim sem
hermenn ero vanir. þann fiandscap er var ímillum
hevir veret. hann hevir minn | vvinr veret allar stvnder. 26a
oc þo mer hollare en þeir er ec hvgða at vinir minir
30 vere. þviat Alexander hevir lif gefet minom astmonnum.
oc með liveno veitir hann þeim virðelect yvirléte. en
þeir er ec trvða sem sialvom mer hava sviket mec. oc
launat sva þat er ec heve með livenu gevet þeim mikit
rike. Hormolict er þat at segia. at þeir hava drepet

1. rauva: riufa. — 1—5. þa—sakir: ul. — 4. hafðe:
hofðo A. — 16—17. er—mitt: ul. — 28—109,4. hann—
seð: ul.

Darium er sialva sec monde veðsett hava firer hans
lif. ef þeir vere dugande drengir. Fyrir vvinum sinum
fek hann varðveittan sec. en við svikum vina sinna
fek hann eigi seð. Nv bið ec at Alexander laune þeim
er mec hava sviket sem þeir hava til þionat. oc late 5
þa taka þvilika hefnd sem þeim dugir er drepr foður
sinn. Islikum malavexte scyllda ec sva hans hefna. ef
hamingian hefðe mer gevet hera lut. en eigi man mic
einn slict henda kunna. helldr er þat sameiget ollum
þeim er morgom scolo stiorna. en þviat ec á þenna 10
mala lut at sinne. þa deme Alexander k(onungr) nv
rettlega. oc refse sva þenna glep er þrellenn hevir gort
ídrape sins lauarðar. at eige þicke minne nyivng í
refsinginne. en íverkeno sialvo. gerer hann eige a þa
leið. man ádraga firir honom. þa biortv frægð er hann 15
hevir aðr fenget. oc freste hann hefndunum eða late
minne verða en maklect er. Ber oc þat ífra minum
orðum. at ec bið hann vera varan vm sec. oc sia vand-
114 lega við slikum svikvm. sem ec heve firir orðet. oc
giallda varhuga við þeim hasca. er sciott kann at snva. 20
en geta sva meðan hann riker rettlelis oc nytsemðar
at hann vere hvartvegja með iafnaðe. Oc nu þa bið
ec þess guðen himinrikes oc helvites aðr en ec deyia.
at allr heimr þione Alexandro. oc sa enn micle se mestr
ímiclo rike. þar með bið ec. at hann firir mune mer 25
eige þeirar semðar er eptir mec se gort sem byriar
konungligre tign. Siðan er hann hafðe sva meþt. rettir
hann enom gerzka hond sina hegre. at hann bere Alex-
andro slict til iartegna. at Dario konunge var hvgat.
þat er hann hafðe røtt. oc eptir þat letr hann livet. 30
Vm þesse tíðende talar m(eistare) G(alterus) íbóc sinne.
Sclar vere salurnar segir hann en þer visse firir hvat
enn goðe maðr tekr vpp firir sína tilstundan er hann

7—13. ef—lauarðar: for det meste ul. — 16—17. oc—
er: ul. — 19—22. oc—iafnaðe: ul. — 30. livet: Nyt kap.
overskr.: Her segir af meistara Gallterium. — 32. en: ef.

fer af heimum. eða hvat vandir menn eigo firir hondom. Eigi myndem ver þa geva sva mikinn gang agirni. eða lostasemi. oc seinna mynde þa margr svelga sinn foður arf. eða girnaz eínkum aþat vín er sva vøre steret at varla fenge tunnan halldet. Eigi myndi Simonar erfingiar þa sva fast briotaz til at fa með boðno fe fala byscupsstola oc minna gang hefðe þa lastanna kveyka. þat er herra Nummus með enum hestum hofðengiom heilagrar kristni. oc eige myndo þeir er fyr alldrs sakir mego bornn heita breka sva snemma til byscupdomanna. þoat þeir vere til goðs liclegir firer burða sakir. helldr myndo þeir hins biða. er setligr alldr. oc semilegt siðferðe með goðri kunnustu velði þa til þeirar tignar utan verðleic eða fvlting gæfugra frænda. Eða mynde þat henda kvnna at kardinalar velðe tva ísenn til pavadomsens fyrir sakir ofundar. oc sins sundrþyckis. Vist fyr ongan mun. Eigi reðe mutan þa sva miklo með ranglatum domanda. oc eige vøre þa drepnir scamt ífra oss sem ver hovum nylega spvrt hellgir byscupar Robertr íFlandr. Thomas íEnglande. oc gør enge greín hvart er vere lørðir menn eða leikmenn. Af þessom orðum ma vel scilia hvern tima meistare G(alterus) hevur vppi veret. En firir þa soc hendir margan þat er vscapelect er. at likami manzens verðr svikinn af til fysi stundlegra luta meðan hann kostar at fa sviplega sèlo þessar veralldar. oc lockar hann sva salena til samþyckis við sec at hon gleymir guðe oc minniz eige þess. eptir hvers licnesci hon er gor. eða hvert hon scal hverfa | siðan er scilnaðr er gorr hennar oc likamans. oc þar af verðr sva mikil vanvizca með mannum. at hann kann eigi sia hvat er sonn sèla er. oc girniz morgo sinne þat er sialf natturan neitar honom. sparir sec til engrar vhefu. oc

7—15. oc—frænda: *ul.* — 8. nummus *skr.* A. — 17—18. Vist—domanda: *ul.* — 29—30. eða—likamans: *ul.* — 32. sèla: *sæla*; *orig.*: rationis habena.

hirðir ecki vm log eða rettynde. oc fyrir þessa soc hirði Bessus eigi. er hvarke ottaðez guð ne menn hvat hann ynni til þess at hann neðe rikeno. vann hann oc sva mikit til. at hann drap sinn lauarað oc sva dyrlegan hofðengia sem var Darius konungr. Til þeira lycða leiðir meistere G(alterus) þetta er hann talar eptir dauða Darij. at ef því verðr nockot trvað er ver hovum ritað mon þeim vera saman iafnat íFranz Dario oc Pompeio magno. oc þoat Darius se nv dauðr man þo með mino nafni lifa lof hans s(egir) hann meðan heimrenn stendr. Nv spyr Alexander konungr fall Darij oc hann scundar þegar þangat sem likit lá. oc sezc niðr hia likino oc ser igaupnir ser. oc harmar sva dauða Darij at hann fèr eigi vatni halldet þoat hann hefðe morgv sinni fyr mikinn kost til gevet at þat scyllde verða sem nv var fram komit. Siðan er hann hevur þert tarin fra augum ser. tegr hann sva til orða. Mioc er þat eina dauðlegum monnum til licnar laget. at dyrðin kann eigi deyia. oc frægðen ma eigi fyr faraz. verðr eptir því sem maklect er. at þu hever til verkat Darius k(onungr) ilifi þino. man þín frægð fara vm allan heim. oc eigi man þitt agete fyrnaz mega. þar er þu hafðer áreðe til at risa ímot Alexandro. hefða ec nat þer heilum scyllder þv þat reynt hava. at engi nauða kostv veri oss at þiona. þviat einum at eins scylldir þv minni vera. en ollom oðrom meiri. En þviat þeir vando þrèlar. er yvir hava staðet þinom haufuðsvorðom fyr munðu mer at ec metta mikla min soma. með þeire millde er ec monda þer hava synt ef þu hefðer komet ívart valld. scal ec istað forns fiandscapar. gera þer til sèmdar enn slict er ec ma. en þat er at hefna þin a þeim er þic hava sviket. late guðen mec sva fa lagt undir mec allan heimenn

1. rettynde: ef hann nair fenu *lf.* — 11. stendr: *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra því er Alexandr kgr bio vm lik Darij kgs. — 17. tarin: vatn. — 27—30. En—valld: Nu þo at þu ser daudr.

sem ec efni þetta. Síðan letr hann bua lic *Darij* til graptar. oc smyria með dyrvum vrtum. sva gerer hann vtferð hans virðelega. sem venia var til þann tima at gera eptir ena mesto hofðengia. oc iarda hia enom
 5 fyrvum *Serkia konungum forellrum hans.* hann letr oc reisa havan stein af hvitvm marmara yvir legi hans þann er Apelles hafðe gort undarlega vel af sinvm hagleic. sa enn same er nefndr fyr isogunni. oc þa varð enn ágiætr af slicu verki. Vndir þessum hava
 10 steini er piramis heitir álatino. stodo .iiii. stolpar. þeir er sva voro gorvir. at auklun áþeim voro af þiri. leggernir af silfri. en hofuðen af gulle. Vppi yvir stolpunum var hvalf sva gagnsétt sem gler. þvilict vaxet sem
 15 allr greindr isina þriðjunga. oc sva hver lond liggia ihveriom þriðjunge. eða hverir ágetir staðer erv ihverio lande. oc þar með nattura. beðe landanna oc þeira þioða er londin byggia. oc sva eyiar þer er i hafino liggia. þar var oc markat hversu vthafet gerðer vm oll
 20 londin. eða hversv miðiarðar siar er allar ár falla í. greinir þriðjunga heimsens. oc þviat *Alexander* vissi gorla hvat *Daniel* hafðe fyrir spáð. scrifaðe hann yvir leiðe *Daríj*. þesse orð. Her hvilir taknsamligr rutr þess horn beðe tvav. braut *Alexander* hamar allz heimsens.
 25 þat ma sva scilia. her hvilir *D(arius)* er markaðr var í spasogu *Danielis* fyrir hrvtinn. hans horn. þat | erv
 30 rike. braut vndir sec *A(lexander)*. sa er sva tamðe heimsbygðena sem hamar iarnn. Apelles sette þar oc áleiðet eptir *Gyðinga* sogn ara tolo fra vpphafi heims til þess er hofzc riki *Alexandri*. þat ero .iiii. þusvndir. oc .viii. hvndrvt tíreð .lx. oc .viii. vetr. Fra þvi er nv

2—4. sva—hofðengia: *ul.* — 6. stein: piramis; *orig. har* pyramis. — 10. er—latino: *ul.* — 12—14. Vppi—sia: *ul.* — 16—21. eða—heimsens: þetta allt var skrifat med miklum hagleik æ hualfi þvi er vppi var yfir stolpunum. — 23. þess: hans. — 31. vetr: *Nyt kap. overskr.:* Fra *Alexandro* kgi. capitulum.

nest at segia. at *Alexander* gefr mala riddarum sinum. oc grøðir sar þeira með goðom gíovum oc þegar er timi matti til verða veitir hann iherbuðunum ágetliga veizlo ollo liðe sino. at þeire veizlo kemr vpps sa kvittr
 5 iherinvum at eptir margan sigr. þann er *Alexander konungr* hevir fenget etle hann nv at vitia foðorleifða sinna. oc hann þyckiz hollzti viðlendr orðinn vera. sva verðr herrenn kvikr við þenna kvitt. at margr leypr sem hann se oðr orðinn. oc sa sveimr geriz vm allar
 10 herbuðer af þesso. at vel hverr svifr at sinne eigu. oc ber saman í einn stað. þat er hann á. oc vill buenn vera sem hann scyle þegar annan dag heimleidis snva.
 118 sumir taka lantiolldin vpp. oc laða ívagna sina. þat er sciostat at segia. at sva verða ner allir fegnir vpploste þesso er af ongunum sannyndum hafðe riset. sem himen
 15 hefðe hondom tekit. Þessi kur kemr til eyrna *Alexandro*. hann verðr við þat harðla beiscr ífyrsto. en biðr þegar er hann hafðe temprat rasande reiðe kalla til sin hertoga sina. síðan tiar hann þeim af miklum móðe at menn hans sialfs vili svipta hann einvalldi heimsens.
 20 þviat nalegá ligr laust fyrir. oc hann verðe fara til fostriarða sinna með eina saman scom. firir þann micla sigr er hann mette fa. en þeir villdi fylgia honom. kallar guðen sialf ovunda at hann fae þvi fram komet. er hann hevir vpptekit í at starva. oc þau late fyr þvi
 25 liðet langa til foðurleifða sinna. oc fysaz heim með frama leyse. helldr en fa micla frægð firir scom bið. oc fara sva fremi. Hertogarnir heita þegar með bliðv at fylgia honom nv sem fyr hvat sem hann vill at havaz. oc segia at sva myni þar með allt liðet. ef hann
 30 lockar þat til sin af nyio með fogrom firirtolom. Oc nv letr konungr stefna þing. oc þa er liðet kemr saman. sezc hann ástol er honom var buenn. oc þvi nest tekr hann at tala. oc hefr mal sitt áþessa leið. Eigi er þat

2: sar þeira: *B;* sara *A.* — 4—16. vilkárilig ændret. — 21—23. oc—honom: *ul.* — 25—114,13. oc—frægðar: *ul.*

undarlect goðir vinir eptir sva morg oc stór frama verc
sem þer hafet unnit. at yðr fyse heim til fostriarða
yðara. oc heyra þat lof er þar mon af yðr vera sungit
þviat firir yðrar hendr er Gricland frelsat undan þvi
5 ánauðar oke. er þat hafðe lenge undir leget af ofrike
Serkia. oc þar með hafet ér vnnit oss til handa. Siriam.
oc Armeniam. Parthiam oc Persidam. oc morg onnor
riki. Fleiri lond hovum ver eignaz fyr yðarn frękn-
leik. en aðrir konungar borgir með hamingio sina. Vissa 119
10 ec vist at vér fengem sva fast haldit þesso micla rike
þott ver scilðimz ífra sem vér hofum sciott aflat. mynda
ec engis iamgiarn vtan yðra hvot sem vitia foðurleifðar
minnar oc frenda. oc niota þar með fenginnar fręgðar.
En þviat rikit er ungt. oc stendr eigi ásva sterkom
15 stofne sem scyllde. oc þer þioðir er vér hovum sigrat
erv eigi tamðar sem hęvir at ganga undir voro oke.
er mioc vvist hversv vér niotum várrar sigr seþe ef
vér getom eigi vandliga til. Oc fyr þvi byriar oss þar
sem biðendr eigo byr. en braðir androða. at maka
20 þessar þioðir ivári dvol með nockvori veniv. at ítome
take þer tamningo fyrir vanða varrar navisto. at niðr-
logðum þraleic þorperaligs siðferðes. Mikit mego biðen
morgo sinne. sva scal betra akrinn at biða þess er
hann er fullkominn oc scera eigi fyr. oc sva vinet at
25 taka þat eigi fyrir til settan tima. Scynlaus kycvendi
oc iamvel leon oc onnor en grimmvstu dyr fęr sva
tamet | með langri veniv. at þau hafna sinni natturv. 27b
oc verða lyðen oc mívc sinum meistara. sigrat havet
ér Serke goðer halsar. en tamet enn eigi. vnnet með
30 vapnum. en samet eigi til samlags við yðr. þviat þeir
enir samv er nv ottaz yðr hiaverande. mvno þegar
geraz yðrir fiandmenn er þer ervt ífra. oc þoat yvir-
konungr Serkia se fra fallenn. erv þo margir enn eptir
írikino varir motstoðomenn. þeir B(essus) oc N(arbazones)

20. dvol: þionustu. — 20—25. at—tima: adr ver skili-
umz med. — 29—30. enn—samet: ul. — 32—115,2. oc
—oss: ul.

draga nv lið saman íþeim luta rikisens. er ver hofum
eigi enn lagt vndir oss. scom mikil at þeir er til þess
vére bornir at vera þręlar fastir áfotom scyli þat fyrir
beraz eptir þann micla glęp er þeir hava gort. at eignaz
rikit eptir Darium. þvi scolum ver gera sva sem lecnar 5
120 erv vanir er þeir gręða sar. þa scera þeir af grandit
allt at vm heillt mege groa. Ver scolum oc af sniða
með sverðum varum allt þat er sceðia mette riki varv.
en ver fęrem ífra við sva buet. Opt kann sva verða
at einn gneisti gerir mikit mein ef hans er eigi gętt. 10
sa er hann vill vruggr vm sec vera scal vandliga niðr
lemia allan styrc vvina sinna. getir hann þess eigi. er
sem hann efle þa mote sialvum sér. Eða hovum ver
firir þvi mikinn kost til gevenn at sigra Darium at
B(essus) scyle takat rikit eptir hann. þer hofðengiar 15
heimsens geret sva vel. lateð oss eigi þa scomm henda.
litið starf at sigra svikarann. oc þarf eigi lagt til fara.
þviat einar .iiii^{ar}. dagleiðer forom ver heðan adr en
hann fęr hvergi forðaz varn fund. En þat er reynt at
ecke torleiðe tecr við yðr iamvel man fęrt fyrir slicum 20
vthafit sialft þoat þat scyle reyna. þviat allt er slett
envm sigrsæla. honom er enge lutr ufęr. Eigi er nv
langt at leita sigrsins. er hann stendr beint firir dyrun-
om. þeir erv faer er eigi se sigraðer oc ver scylem
sigra. en þar firir mvnv þer oðlaz þat agęte er ef oc 25
ei mvn vppi vera. þa er þeir er eptir oss koma. heyra
þat at ver havem fyrir yðrar hendr hefnt Darij kon-
ungs. Slíc verc vere vel vattandi. þoat sialfr Hercules
hefðe gort at enge sette sa undan yðr. er sannreyndr
er at svikvm við sinn lanar drotten. oc þviat eins 30
verðum ver vinsęlir íAsia ef ver vinnum þetta til. Sva
melir Alexander konungr. en allr herrenn helldr þegar
vpp hondum sinum. oc heitr með lóvatake at gera fvss
oc fegenn allt þat er hann beiðir. hvart er adr þotte

5—9. þvi—buet: ul. — 13—15. Eða—hann: ul. — 19
—30. En—drotten: ul.

liuft eða leitt. oc nv byðr hann at þegar scyle taka vpp herbuðernar oc buaz at hallda eptir þeim B(esso) sem hvatlegast.

VIII Þrim nottom eptir þetta þing er fyr var fra sagt 121
 5 kemr Alexander með her sinn í þat land er Hircania heitir. oc síðan er hann fek vnnet þat land. oc sa vandi svikare Narbazones varð handtekinn er svikit hafðe Darium. en eigi drepinn sva kom hann orðom firir
 10 Amazonia er Kalestris heitir. oc .cc. meyia þeira með henne er adansca tungu mego vel heita scialldmeyiar. þesse drottning reð londum allt í millum þess micla fiallz er Caucasus heitir. oc ár þeirar er Phasis heitir. Sa var hennar buningr er hon kom firir konung at
 15 hon hafðe tvær sceyte í hegri hende. en orvamæl ávinstri. klæðe með slicri gerð sem aðrar amazones ero vanar at hava sva stvtt. at eigi taka betr en ákne. þat briost er þær ala meyborn á. þau ein vilia þær vpp feða. hava þær iamnan bert. en annat sviða þær framan til þess
 20 at þat scyle styttra vera. oc þær mege hogligar við komaz en ella mynde at sciota oc benda boga sina. Calestris drottning starir ákonunginn lenge. oc undraðez mioc er hann var sialfr eigi sva mikill voxtum sem fregð hans var mikil. oc hvgsaðe með ser hvar sa
 25 micle | craptr er hann hafðe lotet mette leynaz eða 28a rum hava með ei meira manne. þess hattar þjóðir er oc var þessi drottning af komen. oc fiarlegar ero þeim halvom heimsins er meire scyn byggir í. virða þa eina mikils. er raustlega ero vaxnir eða vel kleddir. oc etla
 30 at þeir einir myni oc miclo til leiðar koma. er natturan hevir gnogliga gevet voxt oc friðleic. en þat kann þo

3. Overskr.: Her segir fra Kalestris drottningu ok A. kgi. — 10. Kalestris: orig. Thalestris. — 12. Þesse: Sia. — 13. Causanus skr. A. — 15. á: i. — 18. þau—feða: ul. — 24 — 26. oc—manne: ul. — 29—31. eða—friðleic: ul.

iamnan henda at litill bucr byr yvir miclo vite. oc
 122 framkvemðen fer stundum at eins eptir vexte manzens. Alexander konungr spyr drottningena síðan er hon hafðe staðet fyrir honom vm rið oc horft a hann vpp. hvat qrende hon villde þangat sekia. eða hveria micla 5 semð hon villdi þegit hava. ec vil segir hon afla mer erfingia. oc þvi kom ec her at til þessa starfa vil ec ongan mann nyta með mer nema sialvan þec. ann ec qngare betr en mer at geta son þann. er londum raðe eptir slikan hofðengia. veit ec qnga maklegre en mec 10 at oðlaz þann soma. verðr okr dottur auðit at eiga. þa vil ec hana vpp feða. tekr hon rike eptir moðor sina ef timaz vill. enn ef við eigum son. þa man ec hann senda þer til handa. Villtv sagðe konungr vera með mer íhernaðe oc sciliaz eigi ífra mér. Ec verð sagðe 15 hon aprt fara sciott til rikis míns. er gétzlo laust stendr meðan ec em ífra. Nv þoat hon villdi scamma rið at eins dveliaz með konunge. þa þiggr hon þo þat er hon beiddez. oc er hon með honom vart halvan manað. fer síðan aprt til rikis sins. oc þyckiz hava vel syslat. 20 oc sva finnz ritat. at þau Alexander have att d(ottor) eina. Nu er at segia fra Besso þeim vanda vikingi er svikit hafðe Darium. at hann er kominn í þat riki er Bactra heitir. oc hevir latet geva ser konungs nafn. oc þær þjóðer er Scithe heita. hevir hann lockat til 25 sambanndz við sec. byz nv til bardaga. oc etlaz at risa við Alexandro. oc þegar er hann spyr þessi tíðende. verðr hann harðla beiscr. en lið hans var sva þungfört fyrir sacir ogrynne fiar þess er saman hafðe dregez. oc hverr villde hava. at hann matte ecki sva sciott 30 buenn verða til atlaugo við Bessvm sem honom líkaðe.
 123 Oc nu tecr hann þat rað er undarlect ma þickia til

1—2. oc—manzens: ul. — 5—6. eða—hava: ul. — 13 14. enn—handa: ul. — 20. syslat: syst. — 22. eina: Nyf kap. overskr.: Her segir fra suikræðum Dimus við Alexandro kg. vikingi: niðingi. — 28. beiscr: at hann villdi þegar fara tf. — 30—31. at—líkaðe: ul.

frasagnar, at alla þa lute er hann ser at herinom voro
 til fartalma. biðr hann at bera scyle vt a einn viðan
 voll. fyrst letr hann fram bera. þat er hann hafðe fenget
 sialfr ór lut scipte. dyra veve. gyll oc gimsteína. oc
 5 allzkonar gersimar. siðan verðr hverr annana eptir kon-
 ungs boðe sinar eigur fram at bera. Oc þa er þetta
 morð fiar com allt saman íein stað er varla ma etla
 hversv mikit vera mynde. gengr at konungrenn sialvr
 oc leggr elld í. Margr stendr sa yvir þesso bale er feet
 10 var aboret. er sva logar innan sem peningrinn utan.
 oc ascamre stvndu brennr þar vpp allt þat fe er þeir
 hofðu lenge saman dreget. oc þolat beðe til heitt oc
 kallt at þeir mette fa oc varðveita siðan er fengit var.
 Enge þorðe þo sacir áat geva hvart er hann var rier
 15 eða vricr. þar sem konungr sialfr var vpphafs maðr
 at þesso verke. oc iamn við aðra ífiarlateno. siðan er
 þetta var at syslat er sva sagt at riddararnir kallez
 frelstir hava veret fra miclom áhyggiom. oc þeir er aðr
 hofðu veret fiarens þrelar. scilðu nv at þeir hofðu þeget
 20 frelse sitt. með konungsens raðe oc ellzens þionostv.
 Eptir þetta toc herrinn at flytiaz. oc etlaz fara íBracta
 at leita þar at Besso. oc þa geriz þat til tíðenda at
 Alexander konungr er nv var vrvggr oc ottalaus fyrir
 ovinvm sinvm. verðr þess var at menn hans sialfs
 25 etloðo at sitia vm lif hans. Einn af vinum konungs
 þeim er hann trvðe | bezt var Philotas son Parmenionis 28b
 þess manz er allz var þess luttakare er konungr gerðe
 till fregdar. Philotas atte þann scialldsvefn er Dimus
 het. þesse Dimus hafðe gort rað með felogom sinum
 30 at hava konunginn íhelio. oc þess varð viss sa maðr
 er Cebalinus het. oc segir Philote með scyrum iartegn- 124
 um. en hann letz eigi trva oc gefr at engan gaum. oc
 þa er Cebalinus fann at Philotas hirte ecki vm hans
 saugn gerir hann þann mann varan við er Metron h(et).

11—16. oc—fiarlateno: ul. — 18—20. oc—sitt: ul. —
 23—24. er—sinvm: ul. — 29. Dimus: orig. Dimnus.

en sa segir þegar konungi. oc þvi nest ero þeir hann-
 teknir er bundiz hofðu íþessv úraðe. En iamsciott
 sem Dimus er vppspretta hafðe veret at þessv velreðe
 visse at komit var fyrir konungenn hvat hann hafðe
 firir etlaz. oc hann sa sina felaga hanntecna. letr hann 5
 fallaz a sverð sitt. þviat hann villde eige hætta áþann
 dauðdaga er aðrir velðe honom. Su soc er nv geven
 Philote at hann hefðe viliat konungenn feigan. oc þat
 til funnet. at hann hafðe þagt .ii. daga yvir þvi er
 Cebalinus hafðe sagt honom. oc hann er hantekinn sva 10
 sem þeir er sankendir voro at svikreðonom. Nv letr
 konungr kveðia þings. oc herenn kemr saman alvapr-
 aðr sem hann hafðe boðet. Enge þottez vita hvat þessi
 þingstefna scyllde. oc var ollom mikil forvitne á hvat
 vpp myndi koma. Oc þvi nest segir konungr vpp þat 15
 micla úrað er Dimus oc hans felagar hofðu saman
 boret. oc eptir þat letr hann fram bera likit Dimi. oc
 þa mēlir hann. Nér hafðe nu goðir felagar at sciotr
 myndi verða var scilnaðr. oc hamingionne er þat at
 kenna er ec live nv. Við þessi orð konungs xarð illr 20
 kvr iliðeno oc beidduz allir at hann scyllde birta firir
 þeim hverer vlives menn vm hans lif hefðe setet. oc
 þa segir hann. Sa einka vin foður mins oc minn
 Parmenio er mestan gang hevir haft allra manna.
 hann er rot oc uppspretta fiorraða við mec. oc Philotas 25
 son hans hevir samdyct við foður sinn íþesso vraðe.
 oc valet ser til felaga Lechalaurum. Demetrium. oc
 Dimum. er her liggr dauðr fyrir yðr. oc þa verðr mikill
 125 ymr íherinum. eptir þetta ganga fram .iii. menn Cebalinus.
 Metron oc Nichomachus er fyrst hafðe fenget niosn af 30
 svikonom oc vitna malit oc segia mugenom hvernog
 havez hevir þesse vheva. Hygget at nv þa segir kon-
 ungr. hverso trur sa var sinom lavarðe. er hann visse

8—11. þat—svikr.: ul. — 22. hverer—setet: huerr þessu
 hafði ollat i fyrstu. — 27. Latharium skr. B; orig. har
 Peucolaus. — 30—32. er—vheva: ok vitna malit ahendr
 Philote.

þesse svic oc leynde þo. En þat birtiz nv idrapi Dimi
 hverso samat hevir at leynd þvi er hann villde helldr
 lata livet en segia. Cebalinus sagðe þegar er hann
 varð var við. enn Philotas einn trvðe eigi. oc sva
 5 hevir hann þrutnað af þvi micla vallde er vér hovum
 honom fengit ihendr. at hann villde nv konungr vera.
 þat man hann etlat hava at fair mynde mín hefna
 vilia þott ec véra drepinn. þar er faðer minn er dauðr.
 en synir engir eptir. Eigi þarf hann þat etla. þviat her
 10 ma hann sia ábaðar hendr mer hofðingia marga. oc
 meðan ec helld þessom heilom. man honom eigi sva
 reynaz. at ec missa foður. eða annara frenda. Ecki
 syniz mer oc þat minka hans secð. at Dimus segðe
 eigi eptir honom. þviat þat ma licliet þyckia at morg-
 15 um mynde íaugo vaxa at segia slican glöp vpp á sinn
 lavarð. Veit ec oc þat at Philotas hevir mart vsatt
 meðllt til mín. oc verit giarnn at lyða oðrum þeim er
 sva hava gort. sva hevir hann sagt at honom vere
 fagnaðr á þvi at sialfr Iupiter kallaðez vera faðer minn.
 20 oc þo kvað hann þat harmanda þvi auma folki er
 undir mér er. oc bera verðr minn ofsa þann er ivir gengr
 hovet allt. Ecki let ec slict ámek bita þott ec vissa.
 þviat ec villda eigi. þar firir styggvaz við vini | mina 29a
 þa er ec hafða sva dyrt keypta. Nv vann honom eigi
 25 þorf at vega með tungunni at eíns. oc þvi villde hann
 vapnanna neyta. hveriom scal ec nu þa trva mega.
 er sa villde mec svikia er ec etlaða þvi oruggara til 126
 at gæta mins lifs. sem ec hafða honom meira valld
 gevet. Betr mætte Alexander falla íbardaga firir óvinom
 30 sinom. helldr en vera vélltr af vinunum þeim er hon-
 om samðe eige at ottaz. eða forðaz sem vvine. hvat
 man ec nv þa s(egir) hann oc litr ábaðar hendr til
 hofðengia sinna. nema flyia til yðar fostbreðra minna.
 ec ma eige. oc eige vil ec heill vera fyr vtan yðarn

1—3. En—segia: ul. — 7—16. þat—lavarð: ul. — 22
 —24. Ecki—keypta: ul. — 26—29. hveriom—gevet: ul.
 — 33. til: ul. A. — 34—121,2. ec¹—er: ul.

vilia. oc ef þér vilet mec heilan. þa hefnit mín asvik-
 aranom. oc hegnet eptir þvi sem sannlect er. Siðan
 er hann hafðe sva mellit með mikilli reiðe. gengr hann
 af þingino. oc nv letr hann leiða fram Philotam bundinn
 aþinget. oc melir sva firir. at hann scyle na at svara
 firir sec. at eigi mege þat mæla. at logen have veret
 reñt sinom rett. íhirð slics hofðengia. Philotas stoð nv
 ímannrinninginom bleikr oc með hrygglegv yvirbragðe.
 hendr hans voro bundnar ábac aptr. hann var oc
 herviliga klæddr. vísir þeim er scommo aðr gek nést 10
 konunginom íollom metorðom. var hofðengi riddera.
 oc mestr íherinum allra hertoga. Flestom gekz hvgr
 við er hann sa sva buenn. þat gerðe at ast sv er
 þeir hofðo áfoður hans Parmenione. þotte þat horm-
 oligt er slicom manne toc sva þungt at timaz hafðe 15
 mist aðr tveggia sona sinna íbardaga. annar het Hector.
 en annar Nichanor. sa micle kappe er fyr var fra
 sagt ibócinni. Nv var þessi einn eptir til hvgganar
 feðr sinom er slikum storsokom atte at svara. oc matte
 hann þessom at ongo liðe koma. þviat hann var fiare 20
 staddr. Af slico sliovaðez mioc grimleicr margra. þar
 til er einn hofðengi sa er Aminthas h(et) oc til var
 settr at tala konungs erende tok at ásaka Philotam
 127 marga vega. oc vacðe sva vpp svæfða reiðe stormennis
 oc mugsins. Nv ser Philotas at scomm saga man fra 25
 honom verða. vist ef hann svarar ongv fyrir sec. oc
 nv hefr hann mal sitt áþessa lund. Goðir felagar segir
 hann. auðvelliga ma saclauss maðr orð til finna at
 svara firir sec. en ervett verðr enom auma at hallda
 þvi efne vel. er hann vill hava isino male. þoat sac- 30
 leysi þat er ec hevi fram at bera til þessa mals er ec
 lyt at svara gere mec orvggan oc ottalausán. þa scelvir
 þo iafnfram oc scekr hvgenh hamingio hatr þat er at

5—6. oc—mæla: ul. — 7. í—hofðengia: ul. *Nyt kap.*
overskr.: Her segir fra Philotas ok Alexandro kgi. — 9—
 21. hendr—staddr: ul. — 22. Amictans skr. B.

rasar oc hefir mer dauða. Oc í annan stað skal ec eigi na at afsaka mec firir þeim er ranzaka scyllde malet með réttleste oc dēma þar eptir siðan. eða hvi vill hann eigi nv nér vera þar er hann einn man dēma 5 vilia mitt mal. oc ma oc engi annar leysa þat. þviat varla ma sva til bera. at ec verða lauss nema sa leyste er binda lét. En þo at bundinn maðr mege litille vorn fyrir sec koma. oc sa er hann naer eigi at afsaka sec firir domandanom. helldr þicker sva sem hann 10 ásake þan vm rangleste er dēmir. þa scal ec eigi at siðr svara fire mec sem verða ma. oc sciliaz alldregi við mitt mál meðan ec ma þvi fylgia oc fulltingia. þat se ec eige af hverri soc hirðen mege mec fyr dōma. Enge sannar þat á mec at ec hava gengit ísamband 15 með þeim er svika villdo konungen. en hann helldr þo þat fire satt. oc gefr sacir a at ec hava verit forkolfr íflorraðum við hann. en hvat mege sannlect íþvi synaz at Dimus mynde leyna meistara sinom ef hann méttede með þvi afsaka sec at hann hefðe fylgt at hans raðe. 20 úliclict er þat at sa þyrmi oðrom. er eigi þyrmir sialvom ser. en þvi ma trva at Dimus myndi Philotam hava fyrstan vpp sagt af þeim er | ibragðe voro með 128 29b homom. ef hann metti þvi veriaz oc minka sva sina secð. at homom vere sem auðrom dyrt latannda drottins 25 orð. kann þat oc oppt at beraz ef .ii. ero hafðir firir einni soc. at enn meiri lytr at svara oc giallda þess er baðer gera til. Segeð þer nv þa goðer drengir. er monoð vilia vera laganna vinir sem þer kunnet þau vel. hversv mege þann mann rettlega dēma til dauða. 30 er enge ma homom at saunno sakir finna. iatar hann oc øngar áhendr ser. oc eige mynde vera dēmt vm mec her idag. nema Cebalinus hefðe sagt mer þann grvn er hann hafðe fengit af svicreðum við konungenn. En þvi er mer brugðet at ec hava þagat yvir þesso er

1—12. Oc—fulltingia: *ul.* — 17—27. en—til: *ul.* — 19. at²: *ul. C.* — 30—123,7. iatar—openberl.: *ul.*

hann sagðe mér. hvat þa. er nockot þvi trvanda er einn sveinn segir. vmet er sv saugn. er sa kveikir er litils er verðr. þviat eptir manne ero mál metande. hefða ec veret íraðe með Dimo. oc hans sveitungom. þa mynde enge ber hava orðet íþesso bragðe fyr en 5 framkomet vére. þviat eigi scorte tom til at gera hvart er helldr villde alaun eða openberlega. Ec matta raða Cebalinum af ífyrstu at eige segðe hann slica saugu konunge sem hann sagðe mer. oc siðan er hann hafðe mer sagt. geck ec til konungs herbergia með mina sveit 10 alvaprada. oc er ec kom inn matta ec gera þat er mer er nv kent at ec hava viliat. eða mynda ec eigi þora nema Dimus vere nēr. þviat hann hevir gorz forkolfr íþvi úraðe er hann hafðe saman bundet með sinom felogom. er þvi truað at ec hava latið hann vera áviðr- 15 borða. oc leynt mer. þat er oc halldet firir satt at ec hava mér etlat konungdom ef Alexander mette drepin verða. Seget nv goðer drengir er her standet ihia ef ec 129 hefe fé boðit nockorum yðrom til slícs. eða stundat meir til eins en til annars. þa sauc gefr oc minn hera 20 mer. at ec hava þat kallat harmanda hans undirmonnum. er sialvr Iupiter sannar hann vera sinn son. Nv ma ec sia hvat mic hevir blect. þat er ast oc einorð. trvnaðr oc heilræðe er ec hafða við hann sialvan með hollre hirtingo. Eigi dyl ec at ec hava þvi nér ritað 25 til hans. oc eigi fyrir aleitne sacir. helldr goðvilia. at oðrom vere meir en sialvum homom þat vattanda. at Iupiter vere hans faðer. oc þat vere hefir til aufundar ef hann gerðe þat sialfr orð á. hvat tiar mer nv at hava til hans stundat fra blautv barnsbeini oc sva til 30 stundat at ec hevi margan dag minv bloðe ut hellt firir hans sacir. oc þar með mist breðra minna tvegia. en fauðor minn ma ec þvi siðr fulltings biðia. þoat

1. þvi: *ul. C.* — 2. vmet: *am C (orig. minus pretiosus).* — 9—25. oc—hirtingo: *ul.* — 19. hefe: hefði *C.* — 26. hans: *ul. A.* — 27. þat: *ul. C.* — 28—124,4. oc—þriðia: *vilkárl. ændret.* — 29. gerðe þat | sialfr: *omv. C.*

hann vére nú nær staddr. at ec skal varla þora hann at nefna. þvíat honom er slic sauc gefen sem mer. oc eigi þickir þat þorf vinna at hann hafe latet aðr .ii. sono sina. nema hann misse nú oc ens þriðia. Nu þa 5 sote faðer. mantu hliota at deyia með mer. oc fire minar sacir. oc ganga þa þo rict vscaupin er sonr verðr foður sinom at dauða sauc. Hvert se nu þa aumlegra elle hans eða osca mín ef mer skal saklausum varna lifsens. fyr en ec hava fullkomlega tekit 10 minn þrosca. oc haga sva honom til sciotlegs dauða iafnscamt sem þess er at biða er natturan mette með retto kalla hann ífra þesso live. ef hamingian villde lét hava þeira biða. Sva mellti Philotas. oc þa kemr konungrenn aptr a þinget með sina sveit alvannaða. oc 15 þa þegar gera hofðengiar rað sitt. hvart beria scyllde Philotam griote íhel eptir fornóm sið. eða scyllde pina hann til sagna. oc þat samðycðe konungr at hann se 130 með marfolldom kvolum til kreistr at segia sina secð. oc nú byðr hann kveliorom at þeir scyle bua aull | 20 þislar fore þau er þeir hava til fyrir augom Philote. 30a siðan er þeir hava sva gort. melir hann þetta. Eigi þurfu þer þyngri kvalar bua mer. þvíat ec iate at ec villda konung feigan. En þa er þeir hofðo lenge pint hann. oc þar var komet at saren hofðo eigi fleiri rúm 25 a hans likama sagðe hann um siðer hversu hann hafðe setet vm lif konungs. en aþat urðu menn eigi sattir hvart hann vere þess valldr. eða segðe hann því ser á hendr slicá úhefu. at hann dqi þa sciotara en aðr. oc firðiz sva langar kvalar. Vm þenna atbvrð reðir 30 meistare G(alterus) aþessa lund. Micla stund leggr hamingian áat hefia margan mann. en eigi er hitt minnr fra hversv sciott er hon kann at legia þann sama er hon hefir aðr vpp havet. oc hversv litet henne verðr fyrir. Se nú hvilican hon hafðe gort þenna mann með

10. sva honom: *omv. C.* — 14—18. oc—secð: *ul.* — 22. bua: *gera C.* — 31. hitt: þat *C.* — 32. minnr: *miðr C.* — 32—34. er—fyrir: hon lægir.

miclo starve er eigi var af storom ettom. hann var riddara hofðengi. oc hertogi yvir miclo liðe. oc einnhverr mestr kappe íherinom. með fauðor sinom Parmenione. oc því nest var honom sva steypþ þa er hann leitaðe enn héra upp at stiga. er sa var gryttr með 5 allra hondom. er aðr hafðe með sinne hende gevet marc til hvert sinn er herrenn scyllde nockor flytiaz. hegomlig er heimsins dyrð s(egir) hann oc harðla vollt. oc tomt nafn er at heita hofðenge. oc girnaz fyrir oðrom vera. en eigi at gagne at verða. Siðan er .vi. 10 dagar voro liðnir fra drape Philote. þa fer Alexander konungr með her sinn sem hann hafðe aðr etlat. oc letr eigi fyr af en hann fer nát Besso. oc þa er Bessus 131 var leiddr fyr konung. bundinn oc flettr af ollum kleðonom. leit hann grimliga til hans oc melti. Fyrir hvi 15 vartu sva diarfr enn vandi niðingr. at þu þorðir íbond at fora þinn hera Darium konung dyran hofðengia. oc girntiz sva rikis hans. at þu toct hann af lifdogom. oc siðan er hann hafðe gevet þessom manne morg ill orð oc heðilig sem maklect var. þa letr hann fa hann 20 íhendr broðor Daríj at hann scyllde sia fyrir honom. þann hafðe Alexander konungr með ser haft eptir fall Daríj. oc ísva goðo yvirleþe. at hann var einn af þeim er hann truðe til þess at gæta sín ísifello. Þessi maðr letr pina Bessum lenge oc margavega. oc vm siðer letr 25 hann festa hann ágalga. oc lycr sva hans efi at hann fell því héra. sem hann hafðe lengra vpp klivet. Eptir þetta fer Alexander konungr með her sinn til ár þeirar. er Tanais h(eitir). þar gengr at áne þeim megen er hann kom at rike þat er Bactra h(eitir). en auðromegen 30 Sithia. þat kalla svmir Sviþioð ena miclo. Þesse en

4—7. oc—flytiaz: *ul.* — 7. naqvar *skr. C.* — 10. vera: at *tf. C.* verða: *Nyt kap. overskr.:* Fra Alexandro kgi ok einum okunnum manni. — 17—20. oc—var: *ul.* — 21. hendr: *Deciosi tf.;* navnet er ikke i orig. — 27. héra: lægra. lengra: hæra. — 31. þat—miclo: hin mikla. Þesse: Sia *C.*

sama Tanais scilr oc heims þriðiunga Asiam oc Evróp-
 am. þat hafðe Alexander konungr lenge íhug ser haft
 at leggja Sithiam undir sec. oc nu setr hann herbúðer
 sinar fram við ána. oc letr bua scip er hann etlar at
 5 liðet scyle flytiaz á. oc þa er þar var komet bunaðen-
 um. at hann etlaðez annan dag eptir at flytiaz yvir
 ána með herenn. þa koma til hans riðandi .xx. menn
 af Sithia. þeir voro sendir áfund hans af lanz folkino.
 oc síðan er þeir hafa nát mali konungs. þa ber sa
 10 fram erende þeira er ellztr var. oc hefr sva mal sitt
 þa er hann hafðe horft aðr nockora stund a konung-
 enn. Verir þu konungr þvi hove mikill at licams vexte.
 sem agirni þín er mikil amarga vega. þa mynde þer
 verða rvm fátt i heimenom. oc þat hygg ec þot þu 132
 15 fengir undir þec lagt alla heims bygð at þer þotte eigi
 þorf vinna. nema þu stiornaðir oc himinriki. með þviat
 þec girnir iamvel þat at fa er þu matt øngom nytiom
 á koma. Eða hvat montu þa er þu hevir sigrat allt
 mannkynet. nema faz við en olmosto dýr. eða beriaz
 20 við aðrar vettir. oc vera kann at þu þindir oc scynlausa
 scepno fioll eða mercr til þess. at hon scyle þiona
 þinom ofsa. En þat vere þo hugsanda at en hesto tre
 þott þau stande ásterkum stofne verða iafnan felld
 álitille stundo. þat león er idag þickiz oc er. | vera 30b
 25 konungr annara dyra. ma at morne vera smafugla
 bráð. etall ryðr fyrekemr horðo iarne. Eða hvat er
 sva ríkt eða ramt íheimi. at ecke þurfi at ser at ottaz.
 optlega velltir litil þufa miclo lasse. enge ma fyrir
 dauðanom úruggr vera. ollom kemr hann ákné. Seg
 30 mer Alexander hvat hovum ver Scithe til saka gort
 við þec. Ecke hovom vér barz ímote þér. oc af þvi
 lattv oss ífriðe vera. er ecke forvitnar at vita meire
 deile áþer. Ver hofom hella fyrir hallir. oc latom oss
 þorf vinna þat er natturan sialf en fyrsta moðer vár

2. lenge: her *tf.* C: haft. — 4—6. letr—at: *ul.* — 15.
 lagt: *ul.* C. — 18—26. Eða—iarne: *ul.* — 20. pyndir *skr.*
 C. — 29. oruggr *skr.* C. — 32. lat *skr.* C.

vill hafa gefet. girnez þessi þioð oc ecke meira. en
 hallda þvi frelsi er hon gefr. kvnnum ver af þvi ong-
 um at þiona. viliom ver oc ecke yvir oðrom vera.
 kaullom ver þann selan er sialvan sec hevir firer kon-
 ung. oc helldr sino með frelsi en girniz ecke annara. Enn 5
 ef þu konungr gengr nockor frammar. þa gengr þu yvir
 þat marc. er natturan hefir sett þér oc oðrom er alla gerer
 at sonno sęla. þa er hennar raðe vilia fylgia. þu scallt
 oc vita hvat vér hovum vm at leika ávaro lande. Bufe
 scortir eigi. tokom ver þar af at gnogo mat oc klęðe. 10
 133 hovom vér oc vapnabunað nockorn. Enn vm gull eða
 gersimar aðrar hirðum ver allítt. Enn undrumz ver
 mioc sva morg ríke oc stor laund sem þu hefir vndir
 þic lagt oc etlar nu at vinna Indialand. er þér þickir
 eigi scomm íat seilaz til busmala vars. þat megom ver 15
 hellzt af scilia mikilleic ágirne þinnar. at þér myne
 scorta þickia e þvi meira sem fleira ber undir þec.
 Enn bera ma sva til at meðan er þu starfar íat briota
 þetta folc undir þec. rise þeir vpp ímote þer er aðr
 hafa gengit undir þec. oc eigir þu þui nest þeim at 20
 svava er aðr þottiz þv sigrat hafa. Nv fer þu yvir
 ána Tanaím. kann vera at þu finner nockot þa firir
 aðr þu fair vnnet Scithiam er allt her til hevir halldet
 sino frelsi at helldr vili veria sitt með semð. en lata
 raunarlaust með scomm oc svivirðing. En sva mattv 25
 til etla at Scithe ero sciotir áfete með fateki sitt. oc
 mon her þinom er dregr eptir ser naliga allt veralldar
 gull verða ecki auðvellt at henda þa þviat þeir mego
 vera fiarri yðr þa er þeir vilia sva. en þa er þer etlet
 at þeir se langt íbrött kann vera at þvi nest kome þeir 30
 fram íherbuðom yðar sialfra. Ecke manntv þurfa her
 oc við borgir at briotaz eða kastala. þviat þessi þioð

1. þessi: sia C. — 4—10. kaullom—lande: *ul.* — 10. á:
 i C. — 13. gers. aðrar: *omv.* C. — 16. seliaz *skr.* A. —
 19—33. Enn—kastala: er þar ecki miök konungligt at vera
 og *ul.* hefir—varnar.

hefir hvarke ser til varnar. byggir hon féyðe morc.
 her oc hvar þar er oðrom monnum man helldr obyg-
 elect þyckia. Mætte þer þyckia í annan stað litilræðe
 við oss at fáz er því siðr hofum þat er þic mette til
 5 fýsa at ver girnomz ecke at eiga nema þat eíns er vér
 megem liva við. oc af því tak helldr heilt rað er ver
 viliom gefa þer konungr. hallt nv fast hamingionne
 meðan kostr geriz á. þviat hon er harðla vollt þegar
 er hon vill sva fêr ecke haldet henne nauðigri. fer nv
 10 þa sva ínyt þer hamingionnar hollostv. at þv gerir 134
 enda nockorn áufriðenom. takir hvilld eptir langt erv-
 eðe. fêrir þic sialfr íhóf fyr en hon late vellta hvelet
 vndir þer. oc þviat varir forellrar hava sva scrivat hana
 at hon se fotlaus. en hafe hendr oc venge. þa get þess
 15 meðan hon rettir at þer hendrnar. at þu takir oc veng-
 ena at eigi flivge hon fra þer fyr en þec vare. Nu ef
 sva er sem sumir kvitta. at þu ser guð en eigi maðr.
 þa byriar þer helldr at miðla monnum þat gott er þu
 matt gnozt til hava. en taka fra þeim þat litla er þeir
 20 hava aðr um at leica. Enn ef þu ert maðr sem ver.
 þa gleym alldregi því hvat þu ert. þviat vvitlect er at
 hafa sva fast hugenn a auðro at maðr mune eigi hverr
 hann er. Oc ef þu letr oss ífriðe sitia. þa monom ver
 vera vinir þinir. oc kollom ver at sv vinátta kvne
 25 tryggast at verða er þeir binda sin amillom er aðr
 hafe hvarigir | yvir aðra komet. En þu þarft eigi þat 31a
 at etla at þeir verðe þer tryggvir. er þu þrengvir undir
 þec með ofrafle þviat fyrí mon iorð vera stirnd sem
 himinn en sv vingan verðe með fullom trunade er fest
 30 verðr með nauðungu. þviat sa er hann þionar nauðigr
 hyggr íafnan flátt þott hann late stundom fagrt. Sva
 lycr þessi maðr sino erende er sendr hafðe veret af
 Scithis. En Alexander konungr bregðr ecke etlan sinne

3—7. Mætte—þer: ul. — 8—13. þviat—oc: ul. — 18—
 20. miðla—leica: at luta (= hluta) þinum vndir monnum.
 — 21—26. þviat—komet: ul. — 28—30. með—nauðungu: ul.

at helldr fyrir orð hans. þviat þann næsta dag eptir
 lét hann flytia lið sitt yvir ána Tanaím. oc þott þat
 yrðe með miclom starfa oc mannhasca þa fêr hann
 þo yvir komit vm siðer liðe því er hann þottez með
 ser þurfa at hafa. Oc siðan fer hann herscillde yvir 5
 135 landet. oc lettir eige fyr en hann leggr undir sec allt
 Scithiam. oc þo feck hann aðr mikit manntion. þviat
 víða var hart við honom numeð. Nu spyriaz þessi
 tíðende um heimenn at Alexander konungr hevir unnet
 Scithiam. oc þviat engi demí funduz til at nockor maðr 10
 hefðe fyr undir sec lagt þetta land er þat folc bygir
 er varla finnz harðara undir heimsolenne þa þyckir
 þat liclict flestum er spyria at ongom myne tioa við
 honom at risa. oc fyrir þessa soc gevaz margir ívalld
 hans sialfkrafa þeir er aðr hofðo ecke þat firir sér etlat. 15
 þat hellt þo mest til er flestir voro fusir at gevaz ívalld
 Alexandri. at hann var miclo mildare en. aðrir hofð-
 ingiar aullom þeim er til hans krupu. þviat þa ena
 saumo. er hann hafðe oc vndir sec lagt með styrkinom.
 batt hann siðan ífullri ast við sec. eigi með horðom oc 20
 ágiarnlegom kraufom. helldr með konunglegre millde.
 hefðe hann hertekit frændr eða vini þeira er nv gerðuz
 hans menn. þa gaf hann þeim aptr kauplaust eftir því
 sem þeir sialfir kvnnv at beiðaz. oc því gerðe hann sva
 at allir mette þat sia at eige geck honom grimleicr til 25
 er hann villde allar þioðer undir sec leggia. helldr því-
 at íollom heiminom. villde hann øngan vera lata. sva
 at millde sem at rike sinn íafningia. Siðan er Alex- IX
 ander konungr hefir undir sec lagt Scithiam sem nv
 hevir sagt veret. þa stefnir hann með allan her sinn 30.
 ut til Indialandz. Íþeire ferð gerez þat til tíðenda at
 vinir konungsens lataz nockorir oc af hans volldom
 136 eptir því sem meistare Galterus visar til. en eigi kveðr
 hann scyrt á með hveriom atburðvm þat varð. en sva

1—6. þviat—landet; ok for þegar at morni i Sithiam. —
 10—24. oc—beiðaz: vilkârl. ændret og kortet. — 28. íafn-
 ingia: Ngt kap. overskr.: Fra Alexandro kgi ok Poro kgi.

teer hann til orðz. at þeira dauðe sannaðe þat oc synde þeim er eptir þa lifðo. at vinátta konunga eða annara hofðengia kann brigð at verða. einn af þeim er letoz var sa Klitus er geteð var ísiðarra bardaga konunga
 5 *Darij oc Alexandri. oc með enom voscustum var at telia. hans systir hafðe fjött Alexandrum ser abrioste. þegar er Indi verða varir við at Alexander konungr nalgaz með her sinn taka margir þat rað. þviat þeir hafa spurt at hann hevir é sigr. hvar sem hann snertr*
 10 *við með þat frækna lið er honom fylgir. at þeir fara ímot honom oc friða fyrir ser. gefa borgir sinar oc sialfa sec ívalld hans. Ivirkonungr Indialandz sa er Porus het tekr annat rað. þviat iamsciott sem hann spyr þesse tíðende. heimtír hann at ser allan þann*
 15 *styrk sem hann ma fa oc etlar sem hann gerir at risa við Alexandro. oc reyna hvart þat se sva torvellt sem sagt er ífra. Alexander fêr oc bratt niosn af hvat Porus tekr til raðs. oc hann verðr við harðla katr er nockor scal til verða við at risa oc lia honom enn efni til at*
 20 *sigras vm sinn. þviat hann êvar ecke vm at hann myni liota sigri at raða oc nu scundar hann með her sinn ímot Poro. oc nemr eige stað fyr en hann kemr til ár þeirar er Ydaspes heitir. þat er mikit vatnfall breitt yvir oc þo sva diupt at hvergi fêr riðet. þar var*
 25 *oc Porus þa komenn oðromegin at anni með allan her sinn. þat er fra Poro at segia at hann var manna mestr. raustleicr hans for eptir vexte. hann var oc iðrottamaðr. Fil einn var hann vanr at hava ser at reiðsciota. er miklu var stærri en aðrir filar. Vapn*
 30 *hans voro oc miclo meirr vondod en flestra annarra. 137 Við á þessa er getet var varð Alexander at dveliaz mioc langa rið. þviat þar matte ecke yfir flytiaz nema á 31b scipom. oc varð at þeim fyrst at leita. en þoat þau fengez oc Grickir leitade til at sêkia þat land er Porus*
 35 *varðe með her sinn þa fengu þeir eigi sott sva drifv*

28. iðrottamaðr: foruitri. — 32—131,1. nema—á: ul.

scoten þyct á. Fra þvi er at segia at eyiar margar lago íanne. þat hofðo ungir menn ór hvaromtvegia herinom ser at scemtan optlega. at þeir laugðuz vt til eyianna oc scylmðuz siðan. villdu sva reyna vapnfime sina. þessi leicr bende þo firir annan harðara þann er 5
 bratt kom eptir oc her af gerðez. Vngir menn .ii. voro í her Alexandri. annar het Nichanor en annar Simacus. þeir voro iafnir at allðri. vascleic. oc at vexte. langt fostbreðra lag hafðe sva ramliga bundet þeira felagscap. at hvargi þottiz af oðrom mega sia. hvatki sem firir 10
 þa var lagt. Vascleicr gaf oc þeim sva mikinn styrkleic. at þeir êtlvðu ser ecke vfert vera oc nv mega þeir eigi lengr yvir þegia hvat mikit þeim býr í scape. Sva er sagt at Simacus kemr at male við Nichanorem felaga sinn. Er þat eigi segir hann undr mikit. er slícr hofð- 15
 enge sem konungr var er Alexander. er allðrege for her til vsigr. scal eitt litit vatn lata nu við ser taca. Heilir sva hofumz at nockot þat er vm stundar sakir mætti vppi vera. oc þo at konungr þessi vili nv sova til allz þa freistum at tvoro ef vit faem nockot gort á 20
 vvinom varum til frama. latom ocr meira þickia vndir vm frögð. en langlive. Sva mēlir Simacus. en Nicanor svarar á þessa lund. Sver ec við guðen at slict hefir mer lēnge leikit ílund sem nv kvattv vpp. dveliom nv ecki leggiomz vt til eyianna með en lettustu vapn 25
 138 occur. Vera kann enn at nockorir Indi se þar fyrir. sva gera þeir. margir ungir menn þeir er heyrð hofðu þessa reðo eða spurðo til taka slict rað oc fylgðo þeim. oc nv koma þeir til eyiar einnar þar sem margir Indi voro fyrir. oc þeir stefndo þegar ímote Grickiom. 30
 oc gera þeim harða scothrið. þar með scortir eige eggian af hvaromtveggjom. Simacus hafðe fyre komet vpp feyna en Nichanor. oc nu reynir hann full vel sverð

5—6. þessi—gerðez: ul. — 10—32. hvatki—tveggjom: þessir menn med morgum oðrum ungunum monnum logduz ut i eyna. þar voru fyrir margir Indi.

sitt. oc drepr margan af India monnum. eigi gerir Nicanor oc minna af ser þegar er hann kemr áland. Margir aðrir af Grickiom beriaz oc vel. þoat þessir .ii. vere einkom vascastir. oc þviat þeir höfðu nv drepit
 5 alla Indos þa sem fyrir þeim höfðu verit íeyionne. þa mætte þeir vel hava snuiz aptr með mikinn sigr oc halldet heilo. En þat varð þeim sem gjarnt verðr óscunne. at opt verðr ofsát til vansa. þar gambra þeir til þess íeyionne yfir sigre sinom at Indiamenn koma at þeim
 10 áuvarnt miclo fleire en þeir er fallit höfðu. oc leggja þegar fast at þeim. oc þviat Grickir voro moðer aðr. oc marger mioc sarir. þa nigr brátt mannfallit íþeira lið. þar fellr sa maðr er Andromacus het. hann atti kyn sitt at telia til konunga. oc .xv. riddarar lataz
 15 þar sva vascir. at af þeira dauða syrgðe lenge síðan Grickia her. Oc nu kom þar at þeir .ii. stóðu vpp af Grickiom Simacus oc Nicanor. spiotscopt þeira voro nu brotin. oc ecke til varnar nema sverðen ein. oc eigi spara þeir enn at neyta þeira. en sva hanga þyct áþeim
 20 scoten at þeir mego varla hröras fyrir. oc þa er þar komet at þeir venta ser ecke undankvomo. þa biðr hvar annan at fyri scyle na at deyia. En sva var asten heit orðen með þeim at þetta villde hvarge auðrom veita þoat þeir mette sialvir raða. at sia annars dauða.
 25 keppiz e hvar fram fyrir annan. oc vill oðrom hlífa en sialvom ser ecke. einn risi var íliðe þeira Indiamanna. hann þrifr vpp tre eitt mikit er leget hafðe ávellenom. þar sem þeir höfðu barz. með því lystr hann þa felaga baða ísenn. sva at þeir þurfu eige fleira. oc
 30 veitir áþa leið þat er þeim þotte mesto scripta at þeir fara baðer ísenn til heliar. oc hallda sva sinom felagscap at hvar faðmar annan iamvel þa er þeir deyia. Porus konungr verðr við harðla katr er hann ser sina menn hava sigraz. en Alexander konungr orventir ser

17—22. spiotscopt—deyia: *ul.* — 32. deyia: *Nyt kap. overskr.*: Her segir fra bardaga Porus kgs ok Alexandri kgs. *Meget stor initial.*

32a eigi at helldr sigrs þo at nockot | drecke áfyrir honom helldr hvgsar hann því fastara hvernog hann myne fa komiz at Poro yvir ana er millum þeira var. Sa var einn maðr íGrickia her. er mioc var licr Alexandro at vexte. oc yvirlitom. hann het Attalus. þat rað tecr konungr nv. at hann letr þenna mann bera konungs scrud allt. oc biðr hann syna sec Indiamonnum fram við ána. til þess at Porus þyckiz sia þar Alexandrum konung. oc honom mege þat liclict þyckia sva sem hann er bvenn at hann myne nv lítt íbriotaz hvernug hann
 10 scyle komaz yvir ána. Sva gerir Attalus sem fyrir hann var lagt. en konungr fer ábraut fra herbuðunom með nockot sva lið. oc þa er hann var kominn or augsyn. snyr hann aptr til arennar. oc þo sva fiare því sem herbuðernar voro. at Indi mætte eigi sia ferð hans. en
 15 eigi varð honom þat torvellt þviat hamingian let enn eigi seín at ser at tóia honom. þviat nv leggr ásva mikinn miorkva. at varla matte sia fram af tam ser. oc því næst kemr hann at anne þar sem hann vissi ván
 20 til at scip noccor mynde fyrir vera. Sa miorkvi mundi morgom þyckia vera gilldr fartalme. vist ef ukvnect vere fyrir þar er fara scyllde. Ecke þotte Alexandro þo sva. þviat hann talde þetta gævo sina. Biðr hann þegar at fram scyle setia scipin þviat hann var ecke scipræddr. þoat litt mætte sia leiðina fyrir. hann letr oc
 25 alla hesta þa er þeir haufðu leiða ut áscipin. oc þar komz hann yvir vm síðer með þetta lið. taka þeir síðan at herkleðaz oc stiga því nest áhesta sina oc riða sem þeir mega mest af taka. oc nu lettir vpp miorkvanom. Porus setr þegar augon yvir ána. þviat honom var
 30 forvitni á hvat Alexander hafiz at. oc þar ser hann enn

5. Artallus *skr. B.* — 7—15. oc—honom: en hann tekr riddara buning ok ætlar yfir ána þar sem Porus ser eigi. Enn þessi maðr Artallus synir sik meðr æna ok ætladi Porus kgr þar vera Alexandrum. Ok því næst kom Alexandr kgr at ánni þar sem honum þotti van skipa. — 19—29. oc—taka: *ul.*, *men* Sa—sina *findes dog efter* at l. 31.

þann er hann eðlar *Alexandrum vera*. oc nu er scamt at biða. at einn af Indis kemr laupande oc segir Poro þau tíðende. at þar fer *Alexander* at honom með sitt lið. oc þoat hann true þesso trautt. þa fer hann þo eigi 5 lenge dulz við. þviat gylltir scilldir er solen sceín á segia bratt til hvar *Grickir* fara. þoat þeir ette enn miog langt til herbuða Pori. oc nu tecr *Porus* þat rað at hann sendir ímot *Alexandro* .iiii. þusundir riddera. oc þar með .cccc. bogmanna þeira er fluttuz ívognum. oc 10 sva leto drifa þyct orvar a*Gricke*. þegar er þeir komuz víðr. at varla matte sia fyrir heiðan himin. Regn mikit hafðe komit or miorkva þeim er verit hafðe. oc var iorðen blaut orðen mioc. oc fyrir þvi bito vagnahvelen divpt fiordena. oc varð seín ferð þeira er oko. hestarnir 15 vrðo oc helldr seínferir sem eðla ma. Nv lystr saman liðeno. oc scortir eigi op oc eggian með luðra gang íliðe *Grickia*. En India menn beria humbur þar ímot. konungrenn sialfr riðr enn fram eptir venio ávini sina. *Grickir* fylgia honom oc harðla vel. geriz bratt 141 mikit manfall af hvaromtveggjom. oc sva for þat sciott ívoxt. at tver af þeim þrim systrum er orlogom styra fa nv varla sva títt spunnet orlagsþrað. sem eín slítr. Sa maðr geriz fyrstr til at riða ímot *Alexandro* er Yulcon het. hann hevir fil at reiðsciota. sva lycr þeira 25 sciptum. at *Alexander* leggr hann ígegnum með spiothe. oc þat vinnr honom at fvlv. Eptir þetta bryz *Alexander* konungr sva fast ígognum fylkingar Pori til þess at hann meðti finna sialvan hann. at allt verðr fra at stockva. þat er fyrir verðr. oc síðan er hann ser *Porum* 30 þar er hann sitr áfilenom þeim enom micla er fyr var getit oc gnevar yfir liðeno til at iafna sem einn har turnn yvir þeim borgarvegiom er vm hann standa. þa melir hann. Her hefi ec fyrir fundet vm síðer þa manna-raun er undraz ma hvilic er. oc minom áhvga er

9—11. oc—himin: *ul*. — 15—17. Nv—mót: *ul* — 19. vel: Enn Indiemenn bera klumbur ok skiolldu imoti *Girki-um* *tf*.

høfeleg. þviat nu eigum ver at beriaz við halftroll. oc þo við ágeta menn íoðrvlagi. Sva melir hann oc snyz síðan ivinstra fylkingar arm. þviat þar sekir *Porus* at íakafa. þessir af *Grickiom* fylgia konungenom nv fremst oc fastast er sva heita. *Ariston* oc *Polidamas*. *Ariston* 5 drepr þann mann er *Rvbicus* het. *Polidamas* ávapn-ascipte við þann af *Indiamonnum* er *Candeceus* het. oc íþvi er *Candeceus* vill keyra spiot sitt áenom gerzca. þa riðr at honom einn af *Grickiom* sa er *Glaucus* het oc veitir honom þat er hann hafðe oðrum eðlat. leggr 10 ígegnum hann oc rindr honom dauðom til iarðar. Þesso nest erv *Grickir* komnir fram ímiðiar fylkingar Pori. 32b oc þa er hann ser þat. | eggjar hann at fram scyle keyra mote riddera liðe *Alexandri* alla þa fila er þeir hava. oc nv tecr lið hans helldr at losna. þat kyckvende er 15 myclo seinna áfotom en hestar. *Grickir* hoga þo lítt áhel. sciotaz þeir stundum at þeim er áfilenom sitia. oc gefa þeim ecki goð slog. stundum vikia þeir vndan at þeir mege forða ser við filenom er þeir fara at þeim. þat var oc *Indiamonnum* harða þungt þar er þeir haufðo 20 handboga at iorðen var sva blaut at boga halsinn beit sva langt íiorðena niðr hvert sinn er hann þurfte at benda at þat matte varla gera. oc nv geriz flotta kvá íliðe Pori. þviat reðlan drotnar morgom meir en hoð. sumir eggia enn af kappe at eigi scyle riufa fylkingina. 25 þat var þo meire lute liðsens. er ser let lika at vndan vere halldet. þa fer *Porus* enn talt hugenn íþa. at fylkingar hans þott þer hefðe nockot losnat komaz vel ílag. oc nu letr hann af nyio keyra fram filana álið *Grickia*. reðeleg voro þau kycvende at sia. enn var reðelegra at 30 heyra til þeira. eigi at eins felduz hestar *Grickia* við ascranleg' lete þeira. iamvel vrðo margir menn íliðe þeira felms fvlvir við. loptet sialft scalf oc af otta fyrir

8—11. oc—iarðar: *ul*. — 13—27. oc—halldet kortet og omredigeret. — 29—30. á—reðeleg: er iarnadir voru i annat sinn. ok fengu menn þar meizl af ef fyrir urdu. Endimlig. — 31—136,1. eigi—syniz: *ul*.

þessa sauc. en þat ma þo tortryggva er syniz. Oc við þenna gny er varð af er Porus let keyra fram filana oc ogorleg lęte þeira þa verðr þat at segia er þo er faheyrt í þesse saugu at lið Alexandri tecr at losna. oc 5 fysiz at flyia. oc þa er konungrinn sialfr finnr þat. þa tecr hann at eggia sina menn. oc fryr þeim hugar í auðro lage. oc nv með eggian oc fryio fęr hann bratt skeket ór þeim alla eðro. lata þeir nv drifa þyct áfilonom. oc þeim er abake sitia scot oc spiot. morgom 10 gefr oc areðet sva vvarliga fram at ganga. at filarnir troða þa undir fotum ser. lataz þeir sva oc gefa sinom felogom áser demí at þeir scyle meir fyrir siáz. Bardage þesse stoð lenge með miclom íva hvarir sigraz mynde. 143 þat ma raða at likendum þott m(eistare) Galterus gete 15 þess eigi íboc sinne. at lið Alexandri þat er hann hafðe eptir latet auðromegín árinna. mon vel hava matt koma til þa er eigi voro fiandmenn einir fyrir at taca við festum þeira. þvi nest taca Grickir þat rað at sumir scolo hlifa ser oc auðrom. en sumir ganga at með 20 bolauxar. oc skora fetr áfilonom þar til er þeir falla. oc sva þeir er þeim haufðo abaki setet. verðr nu mikít mannsPELL í liðe Pori. þynnaz fylkingar hans mioc. oc scamt er at biða at flotti kemr flíðet. oc sva sciliaz Indiamenn við sinn lauarðrotten. at hann sitr eptir áfil 25 sinom einn milli sinna fiandmanna nema sa með honom er styrðe filenom var oc eptir. Grickir lata driva scotvapn ollomegen at Poro. en hann vill alldregi flyia. lętr hann sva sem hann hafi .vii. manna fior. scytr oc ímoti áGricki baðom hondom. geriz nu þo sar mioc. 30 oc þa ser hinn er styrir filnum at konungr mon lataz bratt fyrir atsoen Grickia. tecr hann þa þat rað vtan vilia konungsens at hann snyr filenom oc keyrir hann sem fastast. oc þa er hann geysiz fram verða Grickir fra at stökva. þviat þeir þyckiaz betr hafa er eigi verða 35 fyrir honom. Nv riðr fram Alexander oc hleypir eptir

Poro sem hann ma mest af taka. oc þegar er saman heimtir með þeim þa scytr Porus at honom titt oc hart. oc fyrir scotom hans. þa fellr hestrinn Bucifal undir Alexandro oc lętr lif sitt sa hestr er einn saman var maclegr at bera slican hofðengia. Var oc þat til marks 5 hversv goðr konungi harðe þott hestrinn at hann gaf nafn hans einni borg þeire er hann let gera siðan. Nv fęr hann ser hest annan. oc meðan hann sciptir hestum 144 þa setr Porus vndan nockot. Broðer hans hafðe gengit til handa Alexandro er Taxilus het. hann var oc kon- 10 ungr. þessi enn same Taxilus helldr oc eptir Poro sem hann matte. oc eggjar fast at hann scyle gevaz vpp ivalld Alexandri. segir at honom man reynaz sem auðrom gott at heita á miskvnn hans. En þoat Porus vere meðdr mioc af bloðras þa vacnar hann þo við er 15 33a hann kendi mal broður | sins. lítr nu við honom helldr hermiliga oc melir. Ertu þar broðer. s(egir) hann. skemðar fullr en tomr trvnaðar. hevir svikit mic oc riki mitt. se nu hvarit ec scal hava rað þín. oc þa lętr hann fara spiot er hann hellt á. at einum ungum 20 manne. er sott hafðe eptir honom. þat flygr ígegnum hann. oc þarf hann eigi fleira. en Porus helldr enn undan. oc þvi nest fellr niðr fillenn undir honom. þviat hann var sár til ólives. Porus var þá oc sva máttfarenh. at hann matte eigi standa áfotr sina. oc þa kemr at 25 Alexander ętlar hann dauðan. biðr sina menn fletta hann. en fillenn tecr þa at veria hann oc bitr þa er at honom villdo starva. oc íþeire svipan glefsir hann i kleðen hans. oc slønguir honom ábac sér. oc leitar vpp at standa. en þa lago þo iðren hans ufe. oc íþvi er 30 hann costar vpp at risa. gengr vindr ór filnum. en þegar er Alexander matte þeckia. at lif var með Poro. þa sigrar milldin með honom þa heipt er hann hafðe til hans haft. oc þa melir hann. Hvi vartu sva oðr oc 35 øR þar er þu hafðer spurt til at ver hafum alldrege

úsigr faret. at þu þorðir at hallda við oss orrostu. þviat þu spyr mic s(egir) Porus. þa scal ec með einorð svara þer. þar til er ec freistaða við þic at keppa. var enge sa undir heimsolenne at ec etlaða at til iafns 5 myndi komaz við mec. oc vissa ec at ec atta mikit 145 vndir mer þar til er ec reynda þinn krapt oc hamingio. en nu ma sia slic mala lycð sem orðen er ockar imilli at þu ert mer miclo mattugre. Við þat uni ec þo at enge hefir her til diarflegar við þer risit en ec. Vil ec 10 þat rað eiga með þer Alexander. at þu störiz eigi mioc af þessum athurð. mattv taca dēmi ámer at verða ma sva at nockor kome þer akne. Enge mette sa mikill þyckiaz er hann þver eigi seinna en hann vex. þegar er hamingian vill sva. Agiarnn maðr syrgir meir sinn 15 scaða. en hann fagne aðr af þvi en hann hefir fengit. oc þvi er kenligra at klifa scemra en veggirnen visar oc falla légra. Ger sva vel Alexander. still heðan af framgangi þinom. hugsa sva at hann er valltr vinr. þviat hon kann eigi staðug at vera. Sva melir Porus. 20 en Alexandro finnz mikit vm. er sa maðr er með aullo var yfirkominn hefir ecki scekez ihugenom. oc svarar sva diarflega. sem hann hafe sigraz íþeira sciptvm. oc nv gerir Alexander í mote þvi er flestir etloðo. oc gefr Poro grið. letr alla stund a leggja at læcna hann. oc 25 siðan er hann varð heill gefr hann honom aptr riki sitt. oc eycr þat mioc ór þvi sem aðr hafðe veret sva at varla myndi Porus venta ser af honom meire sēmdar þott hann hefðe veret aðr iamnan fullkominn vinr hans.

Siðan er Alexander hafðe laget Porum undir sec sem 30 nu hefir sagt veret. þa þyckir honom sem allar uthalvor austr rikis myne lausar liggja fyrir heðan ífra. oc nv flytr hann her sinn til uthafsins sialfs. oc leggr undir

5. komaz: *efter mec C.* — 9. her: *ul. C.* — 11—12. mattv—kne: *ul.* — 13—17. þegar—légra: *ul.* — 14. meir: er hann ser *tf. C.* — 20. vm: *ræðu hans(?) tf. C.* — 32 139,2. oc—londom: *ul. Nyt kap. overskr.:* Her segir fra heidarligri vorn Alexandri kgs.

sec þer þioðer er þar byggia. oc scatgilldir þa konunga er þar reðo londom. fra þvi er at segia at þer þioðir er 146 Saudrache heita. þora þo at risa við. oc lycia sec íborg einne sterkre. þeire er Alexander sēkir til. hann hefir latet gera stiga sterka. oc sva breiða at margir mattu 5 ganga vpp eptir ísenn. oc siðan er þeir voro bornir at vegginom. þa leita Grickir vpp at ganga. konungrenn sialfr komz fyrst áveggenn. oc þa lata borgar menn drifa scotvapn at honom. or kastolom þeim er áveggi- onom voro. sva þyct at hann fōr varla við halldiz þar 10 er hann er staddr. en ongir komaz aðrir vpp. oc þa er Grickir sia at konungrenn mon lataz þar er hann er kominn. eða verða gevaz vpp ivalld vvinna sinna. ef þeir komaz eigi sciott til fulltings við hann. þa gefa þeir ecke gaum hasca þeim er fyrir var. oc nu tecz eigi 15 betr til en sva at þvi meir er þeir vilia scunda til fulltings við hann. þvi seinne verða þeir. sva margir 33b geysaz þeir ísenn vpp ístigana at þeir bresta | ísundr hrapar nu hvern ofan þar er hann var aðr kominn. sciliaz þeir sva við Alexandrum at hann er einn eptir 20 ávegginum. oc þviat þeir venta honom ecke lifs. ef hann hefz þar lengr við. þa kalla þeir áhann oc biðia at hann scyle steðia ofan ífang þeim. hann tecr þo annat rað. oc þat er fēsta mynde vara. þa er hann ma eigi við halldaz áborgar vegginum. hleypr hann inn 25 íborgena er full var af hans fiandmonnum. þviat hann villde sec eigi þat henda lata er alldregi hafðe fyr orðet. at hans vvinir ótte ábac honom at sia. þar hava menn att um at reða. hvart Alexander konungr hafe meir synt íþesso verke. rauscleic. eða rasan fire rað 30 fram. iamt beðe segir m(eistare) G(alterus) er versat hefir soguna. þoat þat mege kalla hvart oðro gagn- staðlegt. en sva gētte hamingian enn sins fostrsonar 147 Alexandri. at hann kom standandi niðr íborgena. harðiz

3. Saudrache *skr. C.* — 4. styrkri *skr. C.* — 16. er: sem *C.* — 26—28. þviat—sia: *ul.*

hann oc þegar. sva at ecke var hegt at festa hendr áhonom. sva hafðe hon oc fyrir honom buet. at eitt tre mikit þat er laurus heitir stoð íhia honom. snyr hann þar at herðunum. oc ma þa framan at eins at
 5 honom ganga. oc hlifir þar sciolldrinn. borgar menn sækia nu at honom sva margir sem við mego komaz. oc sciota at honom þviat ongir þora at ganga íhoggva scripte við hann. sva stoð mikil ognn af hans frægð er for um allan heim. mattu þeir oc þar scilia at hann
 10 stundaðe þat eina at hava sem flesta fire sec. þar er hann matte ecki venta ser undan kvamo. þotte þeim oc veiðr íhende. villdv þeir þvi fara at sem gętiligast. Sciolldr hans var nu scufaðr allr af scotum. oc raufaðr viðá. hialmr hans geriz oc lamiðr mioc af griote. oc
 15 fire mōðe sacir før hann eigi staðet vpp. þeir er nestir standa starfa þegar at honom er hann er fallenn. oc vilia fletta hann. en þeir fa þau erfis þis laun. at hann drepr af þeim tua með sverðe er hann helldr á. oc eptir þetta leiðez borgar monnum at ganga sva nęr honom.
 20 Rennr nu sva mōði af konungenom at hann fęr komiz áknéén. oc scamt er at biða. at or flygr at honom. oc hōfir ena hōgri siðuna. oc verðr hann sar mioc. oc ór sarino flytr sva mikit bloð at hann úmegnir bratt. Við leitar hann at kippa orenne ábrott oc fęr eige. nigr
 25 hann nu aptr at þvi micla tre er stoð at bake honom. oc gefr vpp vapnin. sa enn indversci er sent hafðe scotet leypr þegar at. oc vill fletta konungenn enn sem enir fyre. oc þa er konungr kende at hann hafðe hendr at honom þa męlir hann. Hofuð scomm. veiztu eigi at
 30 ec em konungr Grickia. oc íþvi er hann melir sva. þrifr hann til sverðzins hia ser. oc leggr áþeim er yfir honom stoð. oc lętr hann fa slict ęrende sem ena fyre. 148
 oc þa męlir hann enn. sva samir Alexandro at bua fyrir aðr hann fare af heimenom. scalltv vera segir

4—8. oc—hann: ok vardiz þadan. — 13. scufaðr: raufadr. — 13—14. oc—viða: ul. — 18. tua: marga menn. — 20—141,6. Rennr—Alexandrum: vilkårlig omredigeret.

hann til ens dauða ęrendreki minn til heliar. oc boða mina þangat kvamo. oc þa leitar hann enn við vpp at standa. oc fęr eige. þo gerir hann þat er hann ma. biðr nockorn af borgar monnum eiga við sec hoggva
 5 scripte oc afla ser þess ágetes at hann hafe komit yfir Alexandrum. Fra þvi er nu at segia. at fiorir af Grickiom fa komiz vpp áborgar veggenn. þeir er sva ero nefndir. Pentestes. oc Timeus. Leuernacus. oc Aribolus. þessir ryðia ser gotu ecki vęgiliga. oc koma þar fram
 10 vm siðer er konungr var fallenn undir treno. hverr þeira keppiz við annan at veria sinn lanardrotten sem bezt. oc þar lataz þeir .iii. fire fotum honom. en Aribolus stendr einn vpp. oc er þo sar mioc. Borgar menn boða nu Grickiom ut af vegginum þau tiðende
 at konungr þeira se fallenn. en þeim bregðr eigi sva
 15 við þessa tiðinda sognn sem opt kann verða. þa er menn missa hofðengia sinna at þeir felmt e fyrir otta sacir. 34a
 helldr keppaz þeir við at meir at briota vęginn sem sciotast. oc scora hann ísundr með bolauxum. en geva engi gaum hascanum er hek yvir hofðe þeim. fa þeir
 20 nu brotet vęginn. oc komaz íborgena. er nu ecke gott at verða fyrir þeim. þviat hverr er Grickiom mętir. ętla þeir at Alexandro myne nockot grand hava gort. oc sva ero þeir oðer at þeir drepa hvert manz barn er ívar staðenum. konung sinn finna þeir lifanda. oc
 25 þo saran til olives eptir þvi sem flestir etla. Flytia þeir hann siðan heim íherbuðer sinar. Enn bezt e lęcnir sa
 149 er Tritolobus heitir er til fęginn at greða sår hans. oc þa er hann finnr at krokor stoð ísiðu sare þvi er Alexander hafðe fęgit. þa þorir hann ongar atgerðir
 30 at hava. hann ser at hann fęr eigi ábraut komet. nema mioc se scorit til. oc þyckir honom vsynt at konungenom duge þat. þyckiz hann vita visan bana sinn ef konungr lez af hans atgerðum. oc er konungr finnr at

28. Tritolobus: Tricobolus; orig. Critobolus. — 31—34. hann—atgerðum: ul.

Tritolobus treystiz eigi vpp at hera þat sem honom byr íscape. þa mēlir hann. ef þu ser at eigi ma gręða þetta sar. þa scalltv minka meinleti mitt. oc gera mer sciotan dauða með harðri læcningo. Ver eigi reðdr um þitt lif. 5 ecke scal þec til saka þviat eigi fer þu við orlogum minom gort. Við þessor orð konungs styrkiz mioc Tritolobus læcnir ihugenum. oc kallaz amonu hętta at scera til orvarennar ef konungr vill geva orlof til at honom se halldet meðan. segir eigi mono duga ef hann 10 bregðr ser nockot við atgerðena. Eigi er þat fagrt segir Alexander til læcnis at konungr late binda sec. eða hallda ser. þviat hans valld á iafnan frialst at vera. oc þo reðr Tritolobus til at scera oc kippir síðan íbrott orenne. En konungr bregðr ser ongan veg við. sva 15 fellr mikit bloð ór sarino. at scamt liðr aðr vvit rennr áhann. oc allir þyckiaz þat sia vinir hans er yvir honom standa. at scomm saga mon fra honom verða. ef eigi staðnar bloðrasen. bratt fara nu þau tíðende um herenn allan. at konungr se kominn at bana. Oc við 20 þetta geriz otte mikill iliðeno oc kveinsamligr kvr. at hans myne við missa. eigi lettir þvi fyr en læcnir fęr stoðvat konungi bloðrasena. oc er þau tíðendi spyriaz at saunno at hann geriz lifvęnn. þa fagnar allr herinn eigi nu minnr en fyri scommo syrgði hann. scipaz 25 síðan ísveitir oc drecka fagnaðar ęl íþa minning er 150 þeir spyria oc síá sinn hera heilan. er aðr þotte þeim latenn vera. Síðan er Alexander var aprtbate. oc þo eige sva at yvir vere groet sar hans. þa vill hann eigi lengr vm kyrt sitia. lysir hann yvir þvi at þa scal 30 heria áþer þioðer er byggva við vthafit sialft. íoðro lage vill hann eptir leita hvar ęen Nil sprettr vpp. er heiðnir menn gatv margs til. en ęngir vissv. Þeir bręðr Porus oc Taxilus Indialandz konungar scolo fa honom scip til þessar ferðar. enn er hofðingiar hersens vrðu varir

4—6. Ver—gort: ul. — 27. vera: *Nyt kap. overskr.*: Fra Alexandro kgi ok hans fyrirætlan. capitulum.

við þessa raðagørð konungs. þa ganga þeir fyrir hann. hertogi sa er Craterus heitir flytr með einorð þat er þeim byr ollom íscape oc melir sva. Goðe herra. vita villdem ver hvar yðr agirne scyle stað nema. er yðr vinnz eigi at fullu heimr þessi yvir at vera. oc þoat 5 þer vilit nu eigi sia fyrir yðarri heilso er oss þyccir enn of litil vera. þa samir yðr þo vel. at sia rað fyrir yðrom monnum. þeim er oll heimsbygðen hatar fyrir yðrar sacir. en giarna viliom ver at þu leiðir oss enn ísva margan oc mikinn hasca sem þer licar. ef þu villt 10 nu þyrma sialfum þer. eða hvern mon fyrir oss sia ef ver missum þín. Enge af guðunum hevir þer langlive heitet. eða hvi villtv sialfan þec hafa imikilli hętto. þott þu takir litet vpp þa er þu heriar aherfiligar þioðer þer er fatt gott hafa um at leika. ómaclect er þat at 15 su micla fręgð er þu hevir fenget. fire fariz sva at þu 34b latez fire þeim. er litils ero | verðir. eða vaxir eigi við þott þu verðer ęfri. Sliet sama reðir Tholomeus. oc aðrir hofðengiar. oc biðia þratt at konungr scyle þeckiaz þeira rað. Alexander konungr kann sinum monnum 20 151 micla þoec fyrir er hann finnr með þeim slikan goðvilia til sin. oc ansvarar sva þeira reðo. Mioc em ec segir hann sculldbunndenn við yðr. eigi fire þessa soc at eins er þer birtið mer idag sva mioc yðra ast. at þer vilet meira virða mitt lif en yðart. hellr oc fire þvi. 25 at þer hafet allan lova við lagt at efla mec fra vpphafe mins rikis oc her til. en eigi syniz mer á þessa leið þat er þer havet røtt. þviat eigi vil ec fire lið leggja þat er ec hefi vpp hafet at auka mitt riki. Hirðe ec eigi um langlife. undir þvi þycke mer at fręgðen fare 30 eigi ímolld með mer. Vþrifnir menn oc þrongbriostaðer lata ser undir ongo iafnmikit þiccia. sem at lifa lenge. en mer þyckir meira vert at vera yfirkonungr heimsens. oc hava sigr sem optast. en biða elli oc orvasa allr.

9—12. en—þín: ul. — 19—20. er²—rað: ul. — 33—144,3 en—lifat: ul.

oc ef ec tel allar gíafar þer er hamingian hevir mer gefet. oc þau frögðar verc er vér hofum unnit. þa ma ec vist sva virða at ec hafa lenge lifat. Ver hofum sigrat Asiam oc ervm nu nalega komnir til heimsenda.

5 Giarna villda ec at guðen reiddiz mer eigi. þott ec mæla þat er mer byr íscapi. heimr þesse er allz of þrongr. oc oflitill einom lavarðe. oc þat er upp at kveða er ec hefe raðet fire mer. at íánnan heiminn scal heria þa er ec hefi þenna undir mec lagt allan. oc langar mec til at ver

10 megem sia naturv þess heimsens. En þoat þer vilet eigi fylgia mer. þa man ec yrna fa aðra er fusir monu beriaz undir minom merkiom. liðscotr man mer alldr-egi verða hvar sem ec vil heriað hava. oc ef hamingian vill. þa þycke mer vel. at ec enda minn alldr með ágeti

15 íslicu starfi. Sva melir hann oc síðan biðr hann sina menn þa er honom fylgia scunda til herscipanna er þa lagu buen. en allir svára sem eins munni. at hon-¹⁵² om vili fylgia hvert er hann vill. oc því nest er blaset til brottlogu.

20 Alexander konungr helldr nu scipa stoli sinom íut-^X hafet sialft. en íánnan stað er fra því at segia. at natt-uran minniz áþat er henne þiccir Alexander hava svivirt sec oc heimenn þa er hann let at hann vøre of þrongr oc oflitill einom herra ivir at vera. oc því er hann

25 etlaðe at rannsaka þa lute er hon vill leynda vera lata. oc þvíat henne liggir ímiclv rvme. þesse vanvirðing er Alexander hefir gort til hennar. þa gefr hon vpp alla þa scepno er hon hafðe aðr til teket at semia. oc leggr leið sina til helvitis. oc hylr sec með scye nockoro.

30 Hvar sem hon fer. þa riss oll scepnan vpp ímote henne. oc lytr sem sinne moðor. Iorðen. loptet. oc logrenn vegsama hana sem verðuct er. oc biðia at hon

4. Asiam: Affrikam ok Europam *tf.*; *ikke i orig.* — 19. brottlogu: *Overskr.*: Her segir af naturunni sialfri. — 24. herra: lauardi. — 31—145,2. Iorðen—folgit: *ul.*

scyle fiolgaz lata oc vel frævaz alla þa lute er hon hevir hverio þeira áhende folgit. Þar ímot mælr hon til þeira bliðlega. oc biðr at oll scepnan scyle vandlega varðveita þat logmal sem hon hevir hverre þeira sett. segir hon oc þeim er eptir spyria hvert hon etlar at

5 fara. oc fire hveria soc. en þat er at steypa ofsa kon-ungs þessa er scelvir scepnona iamvel sçenn sem iorð-ena. oc nu byðr hon at iorðen scyle opnaz íeinhveriom stað. oc þar gengr hon niðr eptir þeim stíg er liggir til

10 myrkra heraðs. Vte firir helvitis durum oc utan undir¹⁰ borgarveggionum byggia þer droser er yfret valld hava her áiarðriki þoat þer se þar oðalbornar. Ein af þeim

15³ er Auaricia þat er agirne moðer annara lasta. sv er hennar iðn. at hon felr fengit fe þar er sizt mege finnaz. hana þyrstir oc því meir til gullz oc annara auðefa

15^{35a} sem | hon fçr þau meiri. þar er oc Superbia. þat er drambsemi. hennar athofn er sv at scelkia íafnan at oðrom. þickiaz yfir ollom. vilia eigi vita sinn íafningia. þar byggvir oc Libido. þat er lostasemi. hon velltiz þar í vellanda leire oc brennr sarliga. Ebrietas áþar oc

20 byggð. þat er ofdryckia hon kligir mioc. oc fçr varla staðet áretta fçtr. þar er oc Gula. þat er oflylle með stora ropa oc stynfullan kvið. þar er oc Ira. er var tunga kallar reiðe. hon gleymir sialfri ser. rasar ç þangat er ákefðen eggjar hana. þyrmir eigi ser helldr en oðrom.

25 þar hefz oc vel við sa er leikr ser at lymscv oc prettum. Detractio sitr oc íþesse sveit. þat er áleitne. hon hevir illt lunderne lotet af illum tilbrigðum. þvíat ofunden er hennar moðer. þat er hennar sysla at draga afleides þat er hon ma eigi dylia at oðrom bere vel.

30 oc minnka ísinne reðu þess lof er eigi ma leynaz. þar ábyggð Adulatio. þat er úeinorð er opt sçkir heim hofðingia. oc hefir íþesse olld sva mikinn gang. at morgvm er engi lutr kerí. hon dreypir feyron þeim smeyclego eptirmæle. oc drepr sva ondina með dauðligveitri. Sva

35 er sagt at þa er naturan for þar hia sem þessar snotir

12—35. Ein—eitri: *forkortet og sammendraget.*

satu utan undir borgarveggionum sem sagt var. at hon
 litr um oxl til þeira. oc helldr úbliðliga. oc siðan gengr
 hon íborgena stefnir til þeirar dyflizv er full er af eilif-
 um elldi þeim er brennir syndugra manna salur. oc þo
 5 eigi með einom hette. þviat íþeim bruna kveliaz allir
 þvi meir sem þeir hafa meira gort til aflaga íþessum
 heime. en þeir er litt hafa misgort eða ecke. oc fire þa 154
 eina sok eru þar at þeir hafa eigi veret reínsaðer af
 enne gaumlo synd. þa grandar þeim þesse elldr litt eða
 10 ecke sva sem solar hite þa er hann kann mestr verða
 ásumarit. gerir heilum manni ecke til angrs. en siukum
 er hann harðla þungr. Oc þa er myrkra hofðengenn
 þeckir at naturan sialf er kominn til hans herbergia
 þa gefr hann vpp syslv sina þar er hann sopaz aðr um
 15 ímiðium heluitis loga oc keppiz við at auka kvalarnar.
 hann sciptir yvirlitum. þviat hann vill eigi scelfa natur-
 una. leggr nu niðr dreka hofuð þat et ogorliga er hann
 bar aðr. en tecr nu vpp þa ena biortv engils ásiانو er
 naturan hafðe gefit honom. oc hann bar þar til er of-
 20 metnaðrenn ørði hann sva at hann villde iafnhatt sitia
 scaparanum. oc nu gengr hann ímot henne. en þegar
 er naturan ser hann þa melir hon til hans. Heyrðu
 gløpa faðer er refsar þat sama sem þu eggjar manninn
 til at gera. þic em ec komin at finna sv sama natura
 25 er þer feck þenna myrkrastað til herbergis þviat þu vart
 nockor at vera þott þv vērir utlage gor or himnarike
 fire þinn ofmetnað. en þat er mitt ørende at bera fire
 þic þa kveinstafe er sameignir erv beðe guðum oc monn-
 um. Oc veiztv hversv sa enn micle Alexander tecr vm
 30 at briotaz með sinn ofsa er þrimsinum hevir sigrat
 Darium konung. oc undir sec hevir lagt allt Asiam. oc
 enn ágeta konung Porum með ollo hans rike. oc þo
 þickir honom eigi þorf vinna þviat nu stefnir hann
 íuthavet sialft. oc etlar ef honom byriar at koma þar

3. þeirar dyflizv: þers hins diupa pyttz. — 4—10. oc—
 ecke: þeira meir er meira illt hafa gert. — 16. hann—
 þviat: ul.

sem Nil sprettr vpp. oc heria siðan íparadisum. oc ef
 þu gelldr eigi varhvga við. þa man hann oc heria á
 yðr helvitis buana. Oc fire þvi gerðu sva vel fire minar
 155 sacir oc þinar. hept hans ofsa oc hegnn fyr en siðar.
 eða hver fregð er þer í at hava komet enom fyrsta 5
 manne ábrott ór paradiso enn slægasti ormr ef þu scallt
 þenna mann lata fa með vallde þann ynniliga stað oc
 innvirðiliga. Oc er naturan hafðe sva mellt. oc fiand-
 enn heitr giarnnsamliga at fylla hennar vilia þa fer
 hon íbrott. oc þegar í stað kallar fiandenn með ogorligri 10
 roddv sva at heyrir vm allt heluiti oc borgen scelfr af.
 oc biðr at oll hirð hans scyle saman koma íþeim stað
 er sva er hattaðr at þar er plaxa nockor horðnoð af |
 35b eilifv frosti. hvlit af snio þeim er eigi kann þiðna. her
 scolo kveliaz andir vandra manna. þa er þer koma ór 15
 elldinom. at þer missi alldregi frostz eða brvna. þat
 fylgir oc þessv at sa er hann vill é misgera meðan
 onden fylgir likamanum scal eigi mega deya fra slik-
 vm kvalum. Nv þa er myrkra hofðingiar kvomo saman
 íþessom stað er fra var sagt. þa kveðr enn forni fiandi 20
 ser hliods. oc biðr at allar salur scyle oc lata af þeim
 aumluga ym er þær ero vanar at hafa. oc siðan segir
 hann hvert ørende naturan hefir þangat haft oc eptir
 þat melir hann sva. Hvat etlit ér felagar minir hvar
 stað man nema ofse konungs þessa er naturan hevir 25
 fra sagt ef hann fær tom til at vinna slict áiarðriki
 sem hann hevir vilia til. Ecke kviðe ec þvi en heyrtr
 heve ec at hann ætle iamvel at koma áhendr oss. oc
 heria heðan salur þær er ver hofvm vndir oss dregit
 veit ec þo þat er meir bitr á mic at feðaz mon á iarð- 30
 riki nockor maðr vndarligar getinn oc vndarligar bor-
 enn en ec mega scilia. Þesse man briota þessa ena
 sterkv borg. oc eyða vart riki með einv tre þvi er of
 156 mikill timi man fylgia. oc þviat þessi maðr. man vera

8—9. oc—þa: ul. — 13. plaxa: flati; planities orig. —
 34—148,2. oc—oss: ul.

sterkvm sterkare þa varir mec at hann mone mikit herfang draga or hondum oss. En þat er nu til at sinne at þer dauðans drotnar gefit gaum at eigi gangi þessi maðr yvir yðr. raðet honom bana rað at eigi sigri hann 5 oss þott einnhvern scyli sa verða. Varla hafðe annscotenn til lycða leitt sitt erende þa er Proditio stendr vpp oc annsvarar. þat er vélen. Harðla litið starf segir hon at gera þat er þu byðr. Ec áþat eitr er sva steret er. at enge lutr fer halldet þvi nema hrosshofr. þat 10 scal gefa Alexandro ívini at drecka. Oc til þess gefr nu vel oc hogliga þviat minn fostrson er Antipater heitir einn hofðengi íher Alexandri sa er þat scaplyndi hefir er mer licar. kann lata fagrt þoat hann hygge flátt ætlar áfund hans. þviat Alexander hefir stefnt honom til sin íBabilon. oc vill enn hava hann íherferðum með ser. en honom leiðez sa starfe. þviat hann tecr at elldaz. Sia enn same man fvss oc fegenn taca við erende mino. oc ef sva er sem mer þickir. at af þeim gyðiom er notten hevir getet finnz engi mer matkare. þa scal 20 ec fara vpp til iarðrikis oc hafa þann hoflausa mann íheliv með eitri mino. oc umstille fostrsonar míns. sva mællte hon en allr þingheimrenn þackar henne oc lovar hennar fyrirhyggiv er hon hevir við buez at sigra þann með dryck. er aðr varð alldregi sigraðr íbardaga. oc 25 nv tecr velen ser fiadrham oc flýgr. Sva er sagt at hon kómrv vpp íSikileyio. oc hvar sem hon flygr þa drypr eitr af vengiom hennar. eigi nemr hon staðar fyr en hon finnr lerisvein sinn Antipatrv. oc siðan er hann hefir teket við hennar erende. oc hon hevir gevet rað 30 til hversv með scal fara sva at framgengt mege verða. 157 þa fer hon heim ofan til helvitis. Nv er at segia fra Alexandro at hann fær andviðri stor er hann kemr í vthafet. sva at hann verðr aptr at snua scipastole sinom. Oc nu etlar hann til Babilonar. oc scipa þar rike

23—24. er—bardaga: *ul.* — 31. helvitis: *Nyt kap. overskr.:* Her segir fra Alexandro ok hans storrykium. capitulum.

sinu. en siðan ætlar hann at heria vestr íAffricam. oc leggja sva undir sec vestrhalfv heimsens. oc eptir þat ætlar hann norðr hingat íEvrópam. oc sva fremi norðr yvir Mundio fiall. er hann hevir aðr kent Rumveriom at þiona Grickiom. oc þat hevir hann íhvg ser at venda 5 eigi fyr heim til Griclandz. en hann se einvallz konungr yvir ollom heiminom. Nv sender hann orð greifum er yvir Syrlande erv. at þeir scyle lata fella merkr til scipa gerðar. oc þeir gera sem konungr byðr.

Nv er þar komet er m(eistare) Galterus er versat 10 hevir sogo þessa vill enn nockot reða vm tiltekior Alexandri oc segir sva. Hvar ætlar agirne þín enn mikle 36a Alexander staðar at nema. hon man alldregi sodd verða þoat þu faer allan heimenn vndir þec laget. blecðr ertu nu. þu vill enn buaz til hernaðar. en veizt eigi at þer 15 er buenn sa dryckr er stoðva mon þorsta þinnar miclo ágirne. er þu hevir haft. þviat sa enn vande svikare Antipater er nu kominn til Babilonar. oc ber þar saman með sinum iafningiom þau rað er hann ætlar at þec scyle bita. Nv tekr hann at ásaka hamingiona. avitar 20 hann oc iamvel guðen sialf. oc m(qlir) sva. Hvi ervt er guðen sva oð orðen. eða hvi villtv hamingia bregðaz þinom fostrsyne. oc þola þat at hann se svikinn. ef þu matt eigi gera við þvi er orlogen bioða at Alexander 158 scyle bratt lataz. ger hann þo varan við sviken. oc kom 25 þvi við at helldr verði honom vapn en eitr at scaða. þviat með þeim hefir hann misgort mest. en dauðe man sa þyckia veglegre. En vera kann at guðen fae eigi sigrat hann openberliga með vapnum. oc verði þau með eitrihv at stelaz ahann. oc þvi er honom virðilegra at 30 lataz helldr fyrir eitri. at þa ma sva virða at guðen þyckiz vanfer til at sigra hann prettalaust. Nu er aptr at snua til sogunnar. oc fra þvi at segia aðr en Alexander latiz. at hamingian oc frægðen gerir hann einvallz

1—4. vestr—Mundio: i Rumaborg ok norðr um. — 18—20. oc—bita: *ul.* — 23—28. ef—veglegre: *ul.* — 32. pretta-: þrauta-.

hofðengia yfir heiminvm. þviat síðan er spurðiz vm
 vestrhalfu heimsens. oc norðrhalfv. at hann hafðe undir
 sec laget allt Asiam. þa stoð aullom hofðengiom sva
 mikil ognn af honom. at allir villdu helldr þiona hon-
 5 om. en hætta til at risa við. Oc sva er sagt. at kon-
 ungar vestan or Affrica. af Spani oc Sikiley. af Italia
 oc norðan vm fiall. or Franz oc Saxlande taka allir
 eitt rað. oc leita sva at stoðva hernað Alexandri at þeir
 senda menn sina með ágetom sendingom til hans oc
 10 brefum þeim er þat vatta at þeir vilia allir honom þiona.
 oc þeir hofðengiar gera margir sina menn til hans með
 slikvm ęrendum. er undarlect ma þiccia at heyrte hefðe
 nafn Alexandri. sva sem ungt var hans riki. Sendimenn
 konunganna stefna til Babilonar. oc vilia þar biða til-
 15 kvamo Alexandri. oc þa er Alexander spyr þesse tíðende
 at allr heimr vill til hans luta. oc sende menn hofð-
 engia biða hans í Babilone. þa scundar hann þangat með
 her sinn. Oc nu riðr hann íborgena með miclum prís.
 borgarlyðrenn gengr ímot honom. með allre bliðo oc
 20 sinom bezta bunaðe. Síðan stefnir hann þing. oc letr
 þa sende menn na male sino. ganga þeir fyrir hann. 159
 oc byria honom sín ęrende. oc þa er þeir hafa sannat
 með fogrom giofom er þeir hafa flutt. oc seint er at
 telia hvillicar veret hava. at allr heimr vill honom þiona.
 25 er sagt at hann hafe sva svarað. Guðunum se þock er
 oss hafa gevet iamvel at sigra þer borgir oc þauriki
 er ver hovom eigi set oc þat er oc yðor hamingia segir
 hann til sende manna. eigi siðr en var er þer hafet
 gefez vpp ívart valld bardagalaust. Ef Darius konungr
 30 hefðe teket slict rað. þa scyllða. ec hava miðlað honom
 sva mikit riki sem hann kynne sialfr at beiðaz. Ma
 þar taka sonn dæmi til er Porus konungr er at ec kann
 milldr vera þeim er mer vilia þiona þo at þeir se tregir
 til. en þeir er þrautarlaust vilia minir menn geraz.

7. Franz: Fraklandi. Saxlande; Danmark Suiþiod ok
 Englandi *tf.* — 8—20. oc—bunaðe: *forkortet.* — 21—24.
 ganga—þiona: *ul.*

scolo þat finna at ec vil vnna þeim frelsis fire sinn
 goðvilia. en eigi þes at þeim þicke þrældome licet at
 þiona Alexandro. Síðan er hann hafðe sva mellt til
 sendi manna. þa røðir hann til riddera sinna. Marg-
 falliga þock a ec yðr at kvnna. oc miclo goðo a ec 5
 yðr at aumbuna þviat þer hafit sva mikit starfat með
 yðrom hvatleik at oll iorð hefir þagnat ívarv augliti.
 Verðuct er at ér hafit goðan hofðengia yvir yðr. met
 ec oc sva at ec se maclegr at hava slika riddera vndir
 mer. Morgv sinne hafit er þolat heitt eða kallt firir 10
 minar sakir. hafet ér oc mikit íaflat. þviat yðor storvirki
 er seint at telia. er sigrat havet Darium oc Porum oc
 iamvel risana sialfa. oc þviat nu er ner ecke við at
 briotaz íþessvm heiminum. þat er var frami mege vaxa
 15 við. en oss hęvir | eigi at var hvatleicr dofne af atferð- 15
 arleyse. þa gerum sva vel oc leitum þeira er byggva
 annan heimenn. at var fręgð oc kraptr late engis ú-
 160 freistat þess er til fremðar se. oc ver megem allan alldr
 lifa íloflegri frasognn þeira. er var storvirki vilia ritat
 hava. þat hofum ver leset i fornum bocum. at fleiri se 20
 heimar en einn. oc vist uni ec þvi illa er ec scal enn
 eigi hafa sigrat einn til fullz. Vituð er þat at Rumveriar
 ritaðu fyrir stundu til min með þeim manne er Emilius
 het oc kaulloðu mic þa konung sinn. en nu heve ec
 spurt at þeir vili við oss risa. oc þviat ec vil at fullgort 25
 se þat er auke yðra fręgð. þa scal nu þessu nest hallda
 til Rumaborgar. oc briota hana niðr. en heria síðan
 íannan heim. Sva melir Alexander konungr. slitr síðan
 þingit. oc er þa komit at kvelldi dags. þat geriz þa fyrst
 til tíðenda. at stionurnar koma seinna vpp. oc gefa 30
 minna lios af ser en þeira nattura er til. Oc þær
 stionnor er leiðsogu menn eru vanir at marka íhafe
 til stefnu sinnar. syna sec eigi áþessi nott. oc þvi þorðu
 þeir eigi at sigla er þa voro íhofnum staddir. Sva synde

7. þagnat: fagnat; *orig.* sileret. — 20. at: oc A. — 29.
 dags: *Nyt kap. overskr.:* Suikinn Alexandr kgr i trygdum.
 capitulum.

heimrenn af ser micla rygð fyrir dauða Alexandri. sem hann oc onnor scepna bende burð hans með storum undrum. Þviat þann tíma er hann var fœddr fellv stíornur or loptenu. lamb eitt melti á Egiptalande. oc hœna
 5 klacðe dreka. arar .ii. borðuz oc allan dag þann er hann var feddr ivir holl fauður hans. Hvat hevir Alexander macedo þess gort segir m(eistare) Galterus er guðen gremiaz honom. þann tíma er ágeðt líf hans er sem lettast. þar er þau birtu firir øve hans með miclum
 10 stormerkivm. ec se segir hann. ef hann hefðe eigi sét ofsionum yvir mannlígu eðli. oc þeget farselliga lute með litillæte. oc hefðe hann eigi ver boret bliðu hamingionnar. en heiscleic. þa er meire van at guðen hefðe hann eigi lateð firir vapnum niga. oc enn siðr firir
 15 eitrinu er hverio vapne er grimmara. Fra því er nu at segia at notten liðr af. oc tecr at morna. eigi fellr dogg agras þann morgon. oc engir fuglar syngia. helldr syrgia þeir af þeim tíðendum er þeir vita at þenna dag muno framkoma. oc sva er sagt at dagstiarna have fyrst horvet
 20 af himninum þenna morgon. oc þar kom at sol rann vpp oc. þoat hon gerðe þat nauðeg. oc scamt hafðe hon faret aðr hon vill aprt snua oc setiaz. at hon sei eigi þau tíðende. er orlogen vilia at fram kome. aðr en hon gange til viðar. þo gengr solen um siðer eptir sinne
 25 venio. Nemðu staðar segir m(eistare) Galterus til solar-ennar. ef þu gengr þenna dag eptir venio. þa mon lios Grickia sločna aðr en þu setiz. Nu erv komnar enar efsto stundir Alexandri. oc orlogen vilia nu fyr øngan mun at lengr frestiz sa glepr er fram verðr at koma.
 30 Rikuleg veizla var buen íholl konungsens. oc ilmaðe hollen af enom dystom urtum. þar kemr saman mikill mugr. hertogar oc hirðen. þar með sendimenn hofðengia af ollvm heiminum. þa hevir konungr tal við ena aget-ustu menn lenge dags. siðan reifir hann gíofum meire
 35 menn oc minni alla þa er hann hafðe til sín boðet.

1. heimrenn: himininn. dauða: ul. A. — 17. gras: dag A.

Eptir þat letr hann bera vín íhollina. oc taca menn at drecka. oc íafnsciott sem konungi var vpp scenct. oc hann drack af kerinu. þa kennir hann at eittr fellr vm allan líkam hans. oc þegar verðr at bua rekiu hans. þviat miclu fer sotten með meire ákefð en hann mege
 5 vpp sitia. Nv geriz illr kur íliðenu. þo venta margir at hamingian myne enn sem fyr hialpa sínum fostrsyne. oc heptir þat harminn nockot. En siðan er eðr
 162 su er pulsus heitir. gaf af ser scyr merki. at konungr atte scamt ulifat þa letr hann bua ser reckiu ámiðiu
 10 hallar golfino. drifr þangat at siðan herrenn sva hver sem komaz ma. konungr litaz þa um. oc ser hversv hirðen
 37a stendr harmþruten ivir honom. | oc þa melir hann. Hvar mon finnaz þa er ec fer af heiminum maclegr hofðenge slikum drengiom. Yfret lenge hefe ec nu raðet
 15 fire iarðriki. hefir hamingian ecke sparat við mec til þessa heims metnaðar. Leiðez mer nu at ond min se lengr lucð idauðlegvm lícam. þoat ec hafa veret her til mikils raðande. þviat heðan ífra man ec raða fyrir
 himinriki. oc samir mer eigi at drepa hende við þeire
 20 sœmð er ec em til kallaðr. er herra Iupiter vill at ec scipa með honom leyndum lutum oc orlogom manna. Vera kann at Tipheus oc aðrir iotnar vili enn freista at heria áhimnabuana. oc þicke nu auðsotligra en fyr er Iupiter geriz ørvasi firir elli sacir at vinna ríki hans.
 25 ma oc vera at bardaga guðet herra Mars ottiz at heyia orrostu við iotna an minu fultingi. oc vili því síalfr Iupiter oc onnor himnaguðen heimta mec til sín. at ec veria ríke þeira. oc hirðe þau meir um sína nauðsyn- en vilia minn. þoat ec villda eigi sciliaz við yðr goðer
 30 drengir. Sva melir hann. oc þa spyria hertogar oc aðrir hofðengiar með miclum móðe harmþrungens hugar.

12. ma: Alexandr kgr kallar til sín ritara sína osv., hvorefter brevet til Aristoteles følger, se Tillæg. Efter brevet følger i B: Her segir fra andlati Alexandri magno. Eptir þat er Alexander kgr hafði skrifat til meistara síns slikt er hann villdi ok nu hefir nockut verit af sagt. lítr hann vm sík osv. — 28—30. at—minn: ul.

hveriom hann villde gefa eptir sec konungdom ivir
 iarðrike. en hann svarar. Vere sa konungr yðar er
 bazt er til fallenn oc maclegastr at raða sva miclo
 rike. Eptir þat er hann hafðe sva mælt missir hann
 5 malsens. oc þa dregr hann fingrgull af hende ser. oc
 fær hertoga þeim er Perdicas heitir. oc virðu margir af
 því sva. at hann villde þenna kiosa til konungs eptir
 sec. oc þegar eptir þat verða þau miclu tíðende. at 163
 Alexander konungr lét lif sitt. oc sa harmr er margir
 10 höfðu nockot hvilit meðan er þeir ventv konunge lifs
 birtir sec nv með fullu. þviat þat ma vel etla hversv
 slicr höfðenge monde harmdauðe vera sinvm monnum.
 Eptir dauða konungs melir sva m(eistare) G(alterus)
 ísinne boc. Sællt vere mannkynet ef þat hefðe iafnan
 15 firir augum ser himnesca lute. oc ottaðez sina dauða
 stund. er optliga kemr þa er minnzt varir. iafnvel
 tignum sem útignum. en var hugsan oc astundan er
 su iðulegar er salinne hagar til mikils hasca. þat er
 at afla með ollu kostgefe fiar oc fregðar. oc suipulla
 20 sœmða er nu finnaz auðuelliga við fenu falar. oc at ver
 faem þessa lute hirðum ver lítt vm hvat ver vinnum
 til. margr leggr lifet á oc lét fyr en hann finne þat
 er hann vill. Vera kann sva at agiarnn vile finne
 þetta allt er hann fer at leita. oc maðrenn unir ser nu
 25 við fremð oc fe. við sœmð oc seþo. er hann hefir ser
 aflat. Se herna. þa kemr sciotr dauðe. oc kippir fra
 manninum ollu því er hann hefir til stundat alla sina
 efi. Slic demi gefr af ser þesse enn micle Alexander.
 er allr heimr þotte ser oflitill vera til at hafa valld
 30 ivir. oc nu vinnz honom sv iorð at ligia á. er hon er
 .v. fota long. Sa konungr er Tholomeus het. oc lesit
 er at hlotet hafi Egíptaland ílutscipte eptir Alexandrum
 let flytia síðan likama hans til þeirar borgar er Alex-

12. monnum: *Nyt kap. overskr.*: Her segir meistari
 Gallterius af naturom manna. — 22. finne: vinni æigi. —
 31. long: enn iij.a. breid *tf.*; mangler *orig.*

andria heitir. oc nafn hefir teket af hans [nafne oc]
 þar virðuliga um bua. Nu gengr sol íegi segir meistare
 Galterus við orðen þess[e tíðende]. lycr hann þar at
 segia fra Alexandro magno. oc sva sa er snuet hefir
 ísina tungu. 5

4—5. sa—tungu: Brandr byskup Ionsson er snðri þessi sogu
 or latinu ok inorrænu. þa var lidit fra vpphafi heimsins er
 Alexandr kgr andadiz iiii. þusundir ok dc. lx. ok eitt ar. } D
 hann hafdi þa er hann andadiz xxxiij. ær ok einn manad.
 þa voru til higatburdar vars herra Iesu Christí cc. ix tigr
 ok ix vetr.

TILLÆG

ALEXANDERS BREV TIL ARISTOTELES.

Radandi kringlu allz heims ok mattugr herra. hinn mikli konungr Alexander. sendir Aristotile meistara sinum quedio ok fullkomliga heilsu. Iafnan minniz ek þin næst modur minni ok systrum. hin kjerazti 5 lærifadir. þvi at ek veit þik spekt skyllðan. þvi rita ek til þin vm riki konungs æ Indialandi. ok um otölulig kyn manna. ok orma. ok dyra. til þess at nockut mætti þat nalgaz idn þin. Enn þo at þu vissir verk vár. þau er ek veit at þer þickia god. þa ætla ek þo 10 at rita til þin þa luti sem ek sæ ok heyrda æ Indialandi ok miningar eru verdir. þviat þeir eru med margfölldum háttum teliandi. er ek sá. ok öngum manni munda ek trua. þott mer segdi. at þar væri sva mikil undr. ok hue margra malma. dyra. ok alldina iordin 15 er þar modir. ok enginn mann er sva vitr at þvi mundi trua utan hann hefði sealf fr sed. þat þackar ek róskeik ok stadfesti æsku manna Macedonium landa vara ok usigradum her varum er þeir varu i þeiri þolinmædi er konungr konunga kalladi þa. En af þvi 20 bidr ek þik glediaz i minu lofi hinn kjerazti lærifadir. at öngum manni man ek kunnigt göra valld rikiss 165 mins. vtan þer einum. ok Olimpiade modur minni. I

5. spekt skyllðan: speckt til hafa ok skyllðann henne. — 8. þat: *ul.* — 11. ok: þviat þeir (e. m.), *vistnok oprl.* þviat — eru: ok. — 16. sealf fr: *ul.* — 17. róskeik ok st.: *ul.* — 21. at: þviat.

fyrstu bok ritada ek þer vm lios tungls. ok gang solar. vm festing stiarnanna. ok birting loptzins. ok þa luti alla. senda ek þer skrifada. EN nu sendir ek þer aull sannindi ferdar minnar ok frægdar.

FRA FERÐUM ALEXANDRI KONUNGS OK AF
ALLRA HANDA ÞIÖÐUM.

At sigradum Dario Serklandz konungi i maio manadi 5 vid æ þa er Ganges heitir þa skipada ek hofdingia yfir þat riki. Enn þa luti er þar gorduz tidinda. teda ek þer i fyrra brefi. Enn at augusto manadi komum ver æ Indialand. ok at sigradum Poro konungi. hlutum mer stor ædæfi. ok söddumz þar af konungligri sælu. 10 Enn at rita um hans otöluligan her. hafði hann lxxx þusunda ok eina þusund. utan allt fotgöngulid. ok var þat halfu meira. ok dccc. uagna. ok cccc fila. ok baru allir kastala. Ok er mer komum i höll Pori konungs. varu þar cccc. stolpa goruir af gulli einu. Enn veg- 15 irnir varu þaktir fingrar þyckum gullspöngum. vintre sa ek þar miok undarliga gort af gulli einu. ok allt laufit var med gulli. Enn vinberin varu af þeim steini er solar tær heitir. enn sum or þeim steini er smaragdus heitir. hvilur allar varu af þeim steini er mar- 20 garita heitir. ok med carbunculo. hurdirnar varu af filsbeini. enn glugarnir af cipresso. ok þeim vidi er erpe heitir. Enn fyrir utan um husit varu skrifut utölulig fugla kyn. med ymissum hattum ok litum. sumir med gylltum klom ok nefi. Bordker varu þar af 25 hinum dyruztum gimsteinum sett. Þadan for ek til þeirar hafnar. er Kaspias heitir. þa var oss sagt at ormar ok villidyr mundu at oss ganga. or dölum ok heidum. þar tok ek halft anat hundrad leidsogumanna. 166 at fara eptir Poro konungi. er þa hafði adr or bardaga 30 komiz. ok fórum ver um brenandi sanda Indialandz

7. þat riki: öll riki þau. — 15—17. Enn—einu: ok hellt undir stolpunum. — 21. med carb.: carbunculi.

er Bactacen heita með ollum herinum. Leidsogumenn
 höfdu engin önur klædi enn víðar lauf ok skogar ull.
 þeir leiddu oss í margan haska orma ok dyra. vart
 ek þá var at ek hafði hafnað radi vana minna Kaspi-
 5 orum. er oss bádu varliga fara. sva at ver yrdim ægi
 sviknir. þá höfðum ver sva mikla gnott gullz ok
 gimsteina at ver gátum uarla með komiz. ok syndiz
 allr vár herr af gulli gloa. þá for sem mællt er. at
 sialldan er engis vant. þá kom at mer þorsti sva mikill.
 10 at ek matta varla þola. Zepirus riddari minn fan litit
 vatn í iardholu nockurri. ok færði mer í hialmi sinum.
 þviat hann villdi helldr forða minu lifi enn sinu. Ek
 tok hialminn. ok kallada ek til min riddara minna. ok
 hellti ek níðr vatninu. ok forum ver enn aframm.
 15 renanda vatn sáam ver skamt fra oss. ok xl. fadma
 fra landi sá ek reyr vaxinn miok hafan sem pinus.
 þetta var ok þar haft til timbrs. Enn af þessi syn.
 stóðvadiz herrinn. ok gerði herbudir sínar. Enn þetta
 vatn var beiskara enn þat vatn er oleborum heitir. þat
 20 matti hvarki nyta menn ne fenadr æn vada. Angr-
 samt var mer þá. þviat ek sa dumb kvikendi verr bera
 sinn þorsta en menn. Ek hafði .m. storra fila. þeira
 er gull baru. ok cccc. vagna. ok m. karta. xx. þusundir
 riddara lids. ok cccc. þusunda fotgöngu lids. þá geck
 25 sva þorsti at lidinu at menn máttu varla lifa fyrir.
 Enn riddararnir sleiktu iarn sín. ok brugdu a oleo.
 ok villdu sva slöckva þorsta sinn. þeir varu sumir er
 drucku gang sinn. ok varu naliga adr at bana komnir.
 ok meir angradi mik þeira pinslir enn minar. þá bad
 30 ek at allir skylldu þar með vapnum ganga. þat und- 167
 raduz þeir miok. þviat þeir vissu þar engis hers ván.
 þá fylgdum ver fram vatninu. ok komum at kastala
 einum er stod í midiu vatninu. ok görr var af reyr
 þeim er fyrr sogdum ver fra. þar sáam ver indverska

6. gullz: ok silfrs *tf.* — 8. gulli: ok silfri *tf.* — 28.
 bana: þrotum.

menn nockura. ok báðum þá vísa oss til vatz þess er
 dreckanda væri. Enn þeir faluz í husum sinum. þá
 lietum ver skiota örum nöckurum í kastalann. ok þá
 senda ek ccc. riddara með liettum vapnum. at svima
 yfir vatnit til kastalans. enn er þeir höfdu svimat 5
 fiordung af vatninu. komu upp at þeim nykrar sva
 storir sem filar ok gleyptu þá oss æseandum. þá liet
 ek kasta þeim í vatnit leidsogumonnunum hundrad.
 komu þau dyr með öðrum smærum. ok veittu þeim
 verdugan dáða. þá vall allt vatnit með maurum. Ek 10
 sa at mer var engin frægd at beriaz með sma vatndyr.
 ok liet ek blasa til brottferdar öllu lidinu. ok at midium
 degi sá ek menn fara á vatninu a kringlottu skipi or
 reyr gert. ok spurðum ver þá eptir dreckanda vatni.
 Enn þeir sogdu eina tíðrn með godu vatni vera langt 15
 fra oss. þar tokum mer oss lx. leidsögumanna. ok
 forum ver þá natt alla með þorsta ok erfedi þreyttir.
 þá lögduz at oss uargar ok steingeitr. lepartar ok
 gaupur. alla vega. ok þotti þu öngum manni mein at
 sinum vapnum. alla nattina bördumz ver með þessa 20
 flocka. ok mikinn luta anars dags. adr mer gatum
 þeim fyrir komit. ok er nón kom. þá komum ver til
 þers vatz er oss var til visat. miok þreyttir. vm þat
 vatn var gort með storum ok fornum vidi. Ok er allr
 herrinn ok fenadr hafði druckit sem villdi. þá varum 25
 uer hressir. ok settum herbudir varar xxv. milna huern
 veg. Sidan baud ek at höggva skyllði skoginn. sva
 168 at fleiri mátti drecka senn ef villdi. filar varir ok
 hestar varu í midium herinum. þá letum ver gera
 eilða stora. enn um nattina er tungl kom upp. þá 30
 komu laupande dyr morg. þau er scorpiones heita.
 höfud hefir þat sem geit. enn buk sem leo. hala sem
 ormr. ok gadd í aptan. þetta kom sva mart. at varla
 matti tolu á koma. ok buit til illgerða. her eptir komu

12. blasa—lidinu: burt flytia allt lidit. — 13. degi: aptni.
 — 30. stora: c. milna *tf.*

æ ormar þeir er cerastes heita. ok sva vatnormar med
 ymissligum litum. sumir raudir. en sumir huitir. sumir
 suartir edr røndottir. ok alla vega matti heyra orma
 hvæsingar. þat gerdi morgum manni mikinn otta. þar
 5 drapum ver marga orma. þetta geck lengi vm nattina.
 adr enn hinir smøri ormar höfdu druckit. foru hinir
 stæri ormar i brott. ok falu sik i hellum undir iordu.
 ok því fagnadum ver. Ok sem leid at þridiu tid nætr.
 þa hugdumz vær mundu nadir hafa. þa komu framn
 10 indverskir ormar miklir ok rædiligr. faxadir sem hestar.
 enn digrir sem steinstolpar. holandi iordina med munni
 sinum. þeir réttu halsana med þrikvisladri tungu. ok
 eitr tøndrudum augum. med þa bōrdumz mer eina tid
 nætr ok letum þar xx. riddara ok xxxii. þræla. Enn
 15 eptir brottför þeira. komu krabbar sva storir sem yxn
 med mikilli mudlan. ok flokit men um halsinn. þeir
 liopu at oss. enn ver drapum þa. þa tok herinn at
 kveda. ok var þa hin myrkazta nátt. þa komu villi-
 gelltir einkar storir med freydanda muni. ok med þeim
 20 fleckottar steingeitr ok hrædiligar gaupur nybunar til
 orrostu. ok ledrhlökur likar dufum at vexti. sva mart.
 at þær fellu a andlit ok augu ok æ hals monnum.
 þær höfdu tenn sva storar. at þær skemdu skotvapn
 manna. þa syndiz oss dyr eitt. meira enn fill. sva vaxit
 25 sem hestr. svart at lit. ok hafdi ij. horn i eni. þat 169
 kalla Indi tenderanum. ok er þetta dyr hafdi druckit.
 þa saa þat æ herbudir varar. ok skapadi skeid at oss.
 þat varadiz æigi elld. þa setta ek manngard i moti þi.
 ok drap þat ok lamdi xxx. riddara minna fyrr enn
 30 þat yrði drepit. Enn fyrir lysing kom stormr or himni.
 hvitr synum. ok þar med hagl sva vaxit sem frauca
 rigndi. þar komu med indverskar myss. er foru i her-
 budir varar. ok sva storar sem refar. ok bitu bufe vart
 til heliar. enn æigi med ollu til bana. Ok er komit
 35 var at degi. þa komu uglur þvilikar at vexti. gular at

23. storar: hardar. — 27. skapadi: skopadi.

klom ok nefi. enn svartar at lit. þer þöktu alla ströndina.
 ok gerdu oss ecki mein. helldr drogu þær fiska or
 vatninu med klóm ser. ok atu sealfar. þa fugla lietum
 vær þar sealfrada vera. ok sva i brott fara. Enn leid-
 sögumenn er oss leiddu i þenna lifshaska. þa lietum 5
 vær briota lærleggi þeira i sundr ok sva hendr. ok þar
 liggia. at þa er ormar kiemi þar. skylldu þeir þat hafa
 sem þeir höfdu oss ætlat. þa var margrætt um. hve
 harda menn ek hafda er þeir þreyttuz æigi i margfalldri
 raun. þadan let ek blasa til brottlögu ollu lidinu. ok 10
 stefnda ek rett imoti nordanvindi. þar samnaduz saman
 indverskir menn oss til motstödu. Enn riddarar minir
 varu enn sem fyrr rōskir til arædis. ok höfdum ver
 enn sigr ok sæmd. þadan forum mer i Bactria. i þa
 stadi er audir varu af monnum. þar var gnott gullz 15
 ok orma. ok allra gimsteina. þar varu fyrir nockurir
 varir menn. þat var skamt fra Serklandi. þar komu
 sendimenn Pori konungs. ok sogdu at hann villdi giarna
 finna mik sem sanr vin. þa tok ek riddara bunad. ok
 lagda nidr konungs skruda. ok for ek med fa menn i 20
 170 þa borg er hann sat. Enn med atburd. kalladi hann
 mik til sin. ok spurdi. Hvat gerir Alexandr konungr.
 edr hve gamall er hann. Enn ek svarada honum sva
 sem hædandi hann. Gamall er hann. höfdingi var. ok
 sitr in vid elld ok bakar sik. Enn hann vard feginn 25
 er hann skylldi beriaz med mik. þviat hann var ungr
 sealf. ok mælti. Hvi vill hann eigi lita æ alldr sin.
 ok hvat hann má. ok feck hann mer eitt bref med
 mikilli heitan. ok bad mik færa Alexandro konungi.
 Enn ek sagdi at nöckurn tima villdi hann mikit gefa 30
 til. at þetta bref hefði æigi skrifat verit. Sidan for ek
 til lids mins. Enn af því sendir ek ydr þessi dæmi.
 at þer minniz hversu lægt var hans dramb. þviat litlu
 sidar bōrdumz mit. ok feck ek þann sigr sem ek

13. arædis: motstodu. — 28—29. med—heitan *tf. efter D; ul. B; orig.: minis plenam (epistolam).*

æskta. Enn þa er ek hafda yfir komit Porum konung.
ok eignaz hann. ok hans riki. þa gaf ek honum apr
allt saman. lif ok goz. ok vard hann því sua feginn
at hann gaf mer meira gull ok gimsteina enn ver
5 gatam med komiz. ok sealfir hann for med mer i aust-
anvert riki sitt. þagat sem fremzt hafdi komiz Hercules.
ok Liber. þar liet ek gora likneski eptir þeim or brendu
gulli sem adr hofdu verit skurdgod.

EN SEGIR ALEXANDR LENGRA FRAM CAPITULUM.

þadan forum ver yfir audar heidar. þar varu nogir
10 filar ok ormar. ok forum ver þadan til siofar. ok hafda
ek ætlat at fara umhverfiss heiminn. med skipa her.
Enn þeir er þar varu. sogdu hafit þar vera bædi grunt
ok myrkt. ok at óngir menn þorðu at sigla. framm
yfir fotspor þeira Hercules ok Liber. þvíat þeir varu
15 næstir gudunum. þadan for ek i eystra lut. ok sydra
Indialandz. at rannsaka þar landzkost ok i einum stad.
fann ek eyri eina þura. ok reyrvaxna. ok þar or liop
eitt dyr at oss. med baki sva hördu sem iarnad veri. 171
tveggia feta var hárr kambrinn. a halsi hafdi þat höfud
20 sem vargr. Enn anat höfud hafdi þat æ briosti sem
nykr. enn klær sem a því dyri er ermedrelles heitir.
þat er med storum tönnum. ok löngum halsi. þat red
þegar a oss ok drap fyrir oss c. riddara. enn ver börd-
um þat med hömrum ok slegium. þvíat hvarki bitu
25 þat spiot ne gaflæk. þadan forum ver i yztu India-
landz skoga. ok skipadum herbudir lx. milna langt ok
breitt. þa var sagt at ver þyrftim at vakta oss fyrir
filum. þa baud ek varum monnum. at fara eptir þeim
med vapnum. ok reiddu med ser reinanda svin. ok
30 forum mer med spiotum ok skotum. at drepa þau dyr.
þa sam mit Porus konungr mikinn fiolda fila. med
ymissum litum. ok sagdi Porus konungr. at þau dyr
væri temiandi. ok i orrostu hafandi. en sum veri æigi
ridandi. Siðan liet ek reina at þeim svinin. en filarnir

25. yztu: ijdzta. — 30. skotum: bogum. — 34. en: litlu
sidar *lf.* (u. f.).

urdu sva odir ok vitlausir at riddarar varir drápu af
þeim dcccc. Tokum ver þa i nog. tennr ok bein. ok sva
horn. Enn er dagr kom. þa forum ver i onur India-
landz herud. Ok æ einni heidi. sáam ver karla ok
konur. lodin sem dyr med ymissum litum. níu feta 5
hafa. án allra klæda. þat folk heita Indiani. ok lifir
medr rán fisk ok vatn. ok eru i tiornum. af þeira
nafni heitir Indialand. Enn þa er mer villdum tala
med þau. steyptuz þau i vatnit. sem selar. þar varu
þeir menn er cenocephali heita. þeir hafa hundz höfud 10
ok geyia. þeir foru at oss. ok villdu rada æ oss. Enn
a litilli stundu urdu þeir sva ræddir med boga vára.
at þeir vissu æigi huar þeir skyldu hafa sik. þadan
forum mer i þa hina miklu audn er ligr vid sioinn.
172 ok þadan vendum mer apr. þa liop aa huass vindr. 15
sva at ver urdum allir ræddir. ok bad ek herin í brott
fara. því at ek ætlada at guds reidi mundi yfir koma.
ef ver værim þar lengr. þa komum mer i dal einn.
þar kom frost mikit ok sniorr. sva storr sem vllar
reyfi væri. ok lietum mer þa gora ellda stora. ok troda 20
snioin sem vidr komz. þa kom regn sva mikit at sa
sniorr vard at óngu. þar eptir komu elldingar storar
sva at allar heidar þottu brenna. ok hafda ek þa yfir
komit fotspor Hercules ok Liber. þa liet ek setia i moti
elldingunum heilög klædi. ok badum þa fyrir oss. því 25
næst fengum ver hæga nátt. þa skein sol eptir i heidi
iij. daga. ok heck þo yfir oss svart sky. þa liet ek
iarda d. riddara minna er dait höfdu i snionum. þadan
forum mer vestr æ Blaland. i kastala þann er Hercules
ok Liber hofdu i verit. er óngum lifanda manni dugdi 30
sidan i at koma. reynda ek þat sva. at allir minir menn
þeir er fornarlaust gengu in. do þegar. þadan for ek
til Piciacen. Enn þa er ek hafda ridit langa vegu. mætta
ek tveimr gomlum monnum ok spurda ek ef þeir vissi
nökkur vndr i þeiri bygd. Enn þeir sogdu mer at x. 35

7. rán: hran-. — 15. apr: ok settum herbudir uorar *tf.*
— 29. i kastala: *ul.*

daga leid var til þess er þu munt sia þa luti er þer munu undarligir þickia. ok er sa vegr miok vatnlauss. ok þar mætta ek sea .ij. tre. tungls ok solar. þau er taladi a indversku ok girzku. Solar tre med karlligri 5 raust. enn mána tre med kvensligri. ok er ek heyrda sva undarliga luti sagda. hugda ek at þeir mundu gabba mik. ok ætlada ek at lata pina þa til bana. Enn þeir varu stöðugir i ser. ok redu þvi minir menn mer. at fara ok sia þersa luti. ok reid ek þa med xxx. 10 þusunda riddara. Enn Porum konung senda ek med allan meginherinn til Piciacen. Mer fengum i þessari 173 vari ferd mikinn mannhaska af vatnleysi. ok þar med af morgum ornum. dyrum. ok mödkum. Ok þa komum mer i þa bygd er oss var til visat. þar varu bædi 15 konur ok karlar. klætt gaupu skinum. ok steingeita hudum. þeir toludu á indversku. þar var reykelsi sva nogt. at heck af huerium kuisti ok med þat lifdu þar bygdarmenn. Ok er ver komum i þann skog. er fyrr nefnd tre stodu i. þa sám ver suartan mann gamlan 20 tentan sem hund. ok meir enn x. fota háfan. hann hafdi gullhringa i eyrum. ok hengu nidr or gimsteinar. hann var byskup þess stadar. hann heilsar mer ok spurdi hui ek var þar kominn. enn ek sagdi at ek villdi sea tre solar ok mána. hann baud oss nidr at 25 leggja bellti. ok vapn vár. yfirklædi ok skoklædi. ok bad. þa in ganga sem reinir vëri. ok fyrir vtan kuenna ást ok losta. Næst honum geck ek in med ccc. riddara. hann sagdi æigi lofat vera til koma til solar tres fyrri enn sol kiemi upp. ok æigi til mana trés fyrri enn 30 tungl kiemi vpp. for ek þa vida um gardinn. ok var þar hinn sætazti ilmr. hvert tre bar þar noght balsamum. Enn er ek liet spretta berkinum til tressins. þa ran þar ut sva sætr dryckr. sem ek hefir sætaztan druckit. ok þar drack ek í nog. ok allir þeir er med 35 mer varu. Enn i midium skoginum. stodu þau hin

31. noght: noga fryckt ok.

helguztu tre. lik cipresso .c. feta há. þersi tre kalla Indiar beblonas. þau eru lycklaus sem sef. þetta undrada ek. ok sagda ek þar æigi mundu skorta regn sem þersi tre uxu. En kennimadrinn sagdi þar alldri koma regn inan gardz. ok engin dyr. æigi ormr ne fill. æigi 5 örn ne fugl. ok sva sagdi hann at þau tre gretu bædi. þa er sol ok tungl uendu aptr sinum rásum. Baud 174 hann oss á kne at falla. ok stocka at kyssa. ok bidia til solar ok mána. at þau giëfi andsvör spurðum lutum. þa spurda ek huart þau mundu svör veita á indversku. 10 edr girzku. Byskup svaradi Huartvegia svarar solar treit. enn mána tre hefr upp a girzku. enn lykr a indversku. Enn þa er mer töludum þetta sam ver at solar geisli kom á tretoppinn. þa mællti byskup. Bidit nu. ok spyrit hvers þer vilit. þa spurda ek ok bad ek. 15 at ek skyllða sigrat fa allan heiminn. ok koma heill heim til modur minnar ok systra mina. En treit svaradi þegar raustliga á indversku. þu Alexander usigradr. Einn skalltu drottinn vera allz heimsins. enn ecki skalltu til fostr landz þins koma. Ok er tulkar sogdu 20 huat treit hafdi sagt. þa gretu allir. Ok at kuellði þess dags fórum ver til mana tressins ok med mer Perdicas. ok Diomeas. ok Philotas. þa spurda ek treit hvar ek skyllði lifit láta. Enn þegar mana skin kom á treit. þa svaradi þat a girzku. þu hefir nu fullan þinn alldr. 25 þviat a odru æri i marcio manadi. muntu andaz i Babilon. ok man sa suikia þik sem þik uarir sizt. þa gretu allir er vid varu staddir. Sidan forum mer i brott. ok til vatz þess er fellr i vestr. betr enn milu breitt. ok þadan forum ver til siofar. þar varu fyrir 30 indverskar þiodir. klæddar dyra hudum. þær gafu oss blauta kyrtla af siodyra kalfa skinum gerua. þar drogum ver madka digrari manz læri. huerium mat

7. rásum: gang ogh þa etlada eg at fornfæra. Enn kenne-madr fyrir bænd þat og sagdi þar onguan hlut lofadan at hremma eda drepa. Helldr. — 23. Diomeas: *orig.* Clitonam. ok Philotas: *tf. D; ul. B; i orig.*

betri. þar varu fiskar undarlíga storir. þar varu ok þeir fiskar er taka skyldi með kerulldum þeim er ger varu af fílsbeini. til þess at æigi skyldu konur þær sem foru í vatninu. ok lífa með rá fiska. bita þau edr briota. 5 þær varu vanar at taka vkuna karlmenn. þa er svima í því vatni. ok draga til grunnz. ok hallda þeim þar til þers. er þeir hafa bana. edr draga þa vpp í reyr. 175 ok naudga þeim at eiga skipti með sik. ok at eittr þat sem af þeim kemr komi á límu karlmönunum. til þers 10 at þar af deyi þeir. Tvær tokum mér af þeim. ungar meyar ok einkar fagnar at álliti. Ok í því vatni varu morg þau undr er ek vil ecki af segia. Í vatnit fellr æ su sem heitir Boreum flumen. þar kemr upp or sealfum ár backanum. sva liggr hon til. vestanvindr. 15 vtnyrdingr. ok nordan uindr. Þadan forom mér aptr í Serkland til Babilonar. Enn huer suik ek feck þar. edr huern dauda. þa hirtir ek ecki mínum eptirkomendum at syna. Heilsa mædr mína. ok systr mínar. kírliga. væntir ek meistari. at þetta skrifa ek sidarst 20 til yduar a mínum dogum. Valeté.

9. límu: lím. — 20. Valeté: Alexandr hafdi þa er hann andadizt xxxiiij ok einn manat *tf*.

NAVNEREGISTRE

Personnavne.

A

Ábel 62
 Ábrahám 63
 Achilles, *perser* 58
 Achilles 8, 9, 16
 Ádám 62
 Agamemnon, *konge* 15, 52
 Agenór, *konge* 48
 Agilón, *perser* 40
 Alexander, d. store, 1 *osv.*
omtr. på hver side
 Amincthas (Amictans), *græker*
 33, 41 (*orig. Amyntas*)
 Aminthas, *græker* (= *den*
foreg.?) 121
 Amphiolus, *perser* 39 (*orig.*
Amphilochus)
 Antheus 5?
 Anthiochus, *konge* 23
 Antigonus, *græker* 33, 39
 Antipater, *græker* 148, 149
 Apelles, *ebraer* 62-64, 112
 Archabat(s)us, *perser* 95, 97
 (*orig. Artabazus*)
 Ardophilus, *perser* 38 (*orig.*
Androphilos)
 Arethas, *perser* 37, 38 (*orig.*
Aretes)
 Aribolus, *græker* 141 (*orig.*
Aristonus)
 Aristandus, *græker* 54, 55
 (*orig. Aristander*)

Aristomenes, *inder* 74
 Ariston, *græker* 135
 Aristotiles, *filosof* 2-5, 7-9,
 13, 85, 156
 Athalas (α: Atlas) 65
 Atrops 77
 Attalus, *græker* 133

B

Báál 64
 Bachus 7, 13
 Baltasar 36
 Bellona 42
 Belus, *oldkonge* 30
 Bessus, *perser* 95, 97-101,
 103-07, 111, 114-18, 125
 Brandr Jónsson, *biskop* 155
u. t.
 Brocubellus, *perser* 105 (*orig.*
 -belus)

C (jfr. K)

Calcas 52
 Candaceus, *inder* 135 (*orig.*
 Candaces)
 Cathmus, *oldkonge* 48
 Cebalinus, *græker* 118-20,
 122, 123
 Cenos, *græker* 33, 39 (*orig.*
 Coenus)
 Chirippus, *perser* 40 (*orig.*
 Cher-)

Cirus, *konge* 23, 30, 36, 37,
40, 64, 78, 80
Clitus, *græker* 33, 38, 76, 77,
130
Craterus, *græker* 33, 39, 143

D

Dalida 63 (☉: Dalila)
Damaskus, *perser* 76 (*ved
misforståelse af orig. Sanga
Damascenus*)
Daniel, *profet* 36, 64, 74, 112
Darius, *konge* 1 *osv. omtr.
på hver side til* 125; 146,
150, 151, 157
Dávið, *konge* 63, 64
Deades, *sanger* 12, 13 (*orig.
Cleadas*)
Demetrius, *græker* 119
Demostenes, *taler* 11
Diaspes, *perser* 40
Dimus, *perser* 39, 40
Dimus, *græker* 118-20, 122,
123
Diameas, *græker* 165 (*orig.
Clitona*)
Dorilus, *græker* 40

E

Ector, *se* Hector
Edimus, *perser* 40 (*orig.
Echinus*)
Elán, *perser* 40 (*orig. Hylan*)
Elephas, *syrrer* 75 (*orig. Eli-
phas*)
Emilius, *romer* 151
Enos, *perser* 75
Ephestio, *græker* 34, 78 (*orig.
Hephæstio*)
Eschinus, *taler* 11 (☉: Æschi-
nes)
Esdra 65
Esiphilus, *græker* 75 (*orig.
Hesi-*)

Eudochius, *perser* 40
Eumenides, *græker* 40
Eutic(i)on, *græker* 91-93 (*orig.
Euctemon*)
Eva 62
Ezechias 64
Ezechiel 64

F

Fidias, *perser* 78

G

Galterus, *digter* 32, 37, 39,
56, 57, 66, 77, 83, 84,
101, 103, 109-11, 124, 129,
136, 139, 149, 152, 154,
155
Gazak, *perser* 80 (*orig. intel
tilsvær.*)
Geon, *araber* (?) 75, 76
Glaucus, *græker* 135
Golia(th) 63

H

Hamón 50, 51
Hector (Ector), *trojaner* 16
Hector, *Parmenions søn* 121
Heli 63
Helias 64
Helis, *græker* 40 (*orig. Hylas*)
Heliseus 64
Herkules (enn sterki) 2, 13,
52, 115, 162, 163
Hermogenes, *græker* 40
Hester 64 (☉: Esther)
Hólófernes 64
Homerus 16
Horestus, *græker* 39 (*orig.
Oresta*)

I

Ieronimus, *kirkefader* 23

J

Jácób 63

Jeremias 64
Josias 64
Josve 63
Judas machabæus 23
Judith 64
Julius, *kejser* 84
Junó 2
Jupiter 2, 21, 58, 101 *u. t.*
123, 153

K

Kain 62
Kainan, *perser* 75 (*orig.
Caynan*)
Kalestris, *dronning* 116 (*orig.
Thal-*)
Kleocas, *perser* 38 (*orig. Dod-
unta*)
Kresus, *konge* 36, 80

L

Lachesis 49
Lamech 62
Laudremenon, *græker* 75 (*orig.
Laomedon*)
Lechalaureus, *græker* 119 (*orig.
Peucolaus*)
Leuernacus, *græker* 141 (*orig.
Leonnatus*)
Liber 162, 163
Lucanus, *digter* 84

M

Mars 64, 153
Matheus, *perser* 38, 39, 44,
53, 62, 65, 82, 94
Medates, *perser* 86, 88, 89
(*orig. Ma-*)
Meleager, *græker* 33, 43
Menides, *perser* 65 (*orig. Me-
nidan*)
Mennón, *perser* 20
Metha, *perser* 76
Metrón, *græker* 118, 119

Mida, *perser* 39
Móyses 63

N

Nabogodonosor 36
Narbazónes, *perser* 95-99,
101, 103-05, 107, 114, 116
Negúsár, *perser* 40, 41
Neptanabus, *vismand* 1, 3,
30, 43
Nestór, *oldkonge* 9
Nichanór, *Parmenions søn* 33,
40, 77, 78, 121
Nichanór, *græker* 131-32
Nichomachus, *græker* 119
Ninús, *oldkonge* 40
Nóe 36, 63

O

Ochis, *perser* 39 (*orig. Ochus*)
Olimpias, *dronning* 1, 8, 156
Ovidius magnus 48
Oxatreus, *perser* 42 (*orig.
Oxathres*)

P

Páll, *apostel* 9, 23
Pallas 11
Paris, *trojaner* 16
Parmenio, *græker* 23, 26, 27,
33, 38-40, 46, 60, 61, 66-
68, 71, 77, 79, 89, 118,
119, 121, 125
Patrón, *græker* 99, 100, 101
u. t.
Pausonias, *makedoner* 8
Pentestes, *græker* 141 (*orig.
Peucestes*)
Perdic(c)as, *græker* 33, 44,
154, 165
Pharaó 63
Pharos, *ægypter* 75
Philippus læge 25, 26

Philippus, *konge* 1, 2, 8, 10, 25, 85
 Philotas, *Parmenions søn* 33, 38-41, 75, 118-22, 124, 125, 165.
 Plútó 77
 Polidamas, *græker* 135
 Polipercon, *græker* 67
 Polistratus, *græker* 108
 Pompeius magnus 111
 Porus, *konge* 129 *u. t.*, 130, 133-38, 142, 146, 150, 151, 157, 161, 162, 164
 Priamus, *konge* 15, 16

R

Remmó, *perser* 77 (*orig. Rhemnon*)
 Róbertr, *i Flandern* 110
 Rubicus, *perser* 135 (*orig. Rubricus*)

S

Salómón, *konge* 63, 64
 Samsón 63
 Samúel 63
 Sanga, *perser* 76
 Saul, *konge* 63
 Sedechia, *konge* 36
 Sisenes, *græker* 27
 Simachus, *græker* 131-32
 Símon (magus) 110
 Sisigambis, *dronning* 88

T

Taurón, *perser* 86, 87
 Taxilus, *konge* 137, 142
 Techilus, *græker* 92, 93 (*orig. Theseus*)
 Tamaris 37 (*orig. Tomyris*)
 Thiriothes, *perser* 56, 57, 58 (*orig. Tyriotes*)
 Tholomeus, *græker (konge)* 33, 38, 143, 154

Thomas, *o*: Beckett 110
 Timeus, *græker* 141
 Timodes, *græker* 28, 29 (*orig. Thymodes*)
 Tipheus 153
 Tobia 64
 Tritolobus, *græsk læge* 141-42 (*orig. Critobolus*)

V

Venus 7
 Victoria 69

X

Xerxes, *konge* 35, 52, 80, 90

Y

Ydra, *o*: Hydra, 52
 Yollas, *græker* 38, 41
 Yulcon, *perser* 134 (*orig. Hiulcon*)
 Ysaác 63
 Ysaías 64
 Ysamnes, *perser* 39 (*orig. Hysannes*)

Z

Zepirus, *græker* 158
 Zoroas, *ægypter* 42, 43
 Zóróbábel 64

p

Þórr = Jupiter 21, 22, 50, 51.

Stednavne.

Áffrika 144 *u. t.*, 149, 150
 Amazonia 116
 Anchira 21 (*orig. Ancyra*)
 Arabia 40
 Araxes 91
 Arbola 53, 80 (*orig. Arbela*)
 Armenia 114
 Asia 1, 14, 20, 35, 58, 59,

84, 87, 90, 91, 94, 96, 106, 115, 126, 144, 146, 150
 Athene 11, 34
 Aulis 52

Bábel 30, 36
 Bábílón 1, 30, 31, 36, 44, 81, 82, 84, 85, 148, 149, 150, 165, 166
 Bactacen 157
 Bactra *se* Bracta
 Bláland 51 (*svarer til orig. Æthiopum gentes*)
 Boreum flumen 166
 Bracta (Bactra, Bactria) 60, 67, 93, 96, 97, 104, 107, 117, 118, 125, 161

Caucasus 116
 Chorinthus 9
 Cignus 23 (*orig. Cydnus*)
 Cilicia 65

Damascus 29, 46
 Danmørk 150 *u. t.*

Ebactana 93, 103 (*orig. Ecbat-*)
 Egiptaland 50, 51, 63, 83, 152, 154
 England 110, 150 *u. t.*
 Evfrátes 20, 21, 44, 52, 59-61
 Evrópa 34, 35, 59, 126, 144 *u. t.*, 149

Flandr 110
 Franz 111, 150
 Frigía 15

Ganges 157
 Gaza 49
 Grikland (Girk-) 1, 9, 11, 14, 15, 28, 35, 52, 60, 73, 91, 114, 149

Hellespontum 59
 Hircania 78, 116
 Histrum 60 (*orig. Istrum*)

Indíaland 60, 67, 74, 96, 129, 130, 142, 156, 157, 162, 163
 Italia 150
 Ixon 27, 32, 65 (*orig. Isson*)

Jerichó 63
 Jórdán 63
 Jórsalaborg 17, 36
 Jórsalaland 17, 23

Kaspías, *havn* 157

Libia 50
 Licus 79
 Lidia 36

Media 35, 81, 82, 93
 Memphis 42, 51, 55, 83
 Mundiofjall 149

Nil 142, 147
 Níníve 40
 Nóregr 23

Parthia 114
 Persida 89, 90, 114
 Persepolis 90
 Phasis 116
 Piciacen 163, 164

Rúmaborg 69, 83 (R-arlyðr)
 149 *u. t.*, 151

Sardis 20
 Saxland 150
 Sennáár 36
 Serkland 1, 2, 52 *u. t.*, 157, 161, 166
 Sikiley 148, 150

Sina (Sinay) 63	Frakkar 84
Siria 37, 82, 114	Grikkir (Girkir) 9, 14, 22,
Sirtes 50	24, 31-36, 38-41, 43, 44,
S(c)ithia 125-27, 129	46-49, 51-58, 60-62, 65,
Spánn 150	67, 68, 70-72, 75, 77, 78,
Susa 86	80-83, 87, 90, 95, 100,
Svíþjóð 150 <i>u. t.</i>	102, 104-08, 131-36, 139-
Svíþjóð en mikla = S(c)ithia	41, 149, 152
125	Gyðingar 18, 23, 36, 63, 64
Sydon 47, 49 <i>u. t.</i>	Hircani 39
Sýrland 149	Indíamenn, Indíar, Indi, In-
	diani 108, 130, 131, 133-
Tanais 125-27, 129	35, 160, 163, 165
Tharsus 24, 26	Kaspí 158
Thebe 11, 34	Macedonii 156
Tibris 69	Rúmverjar 149, 151
Tigris 53	Saudrache 139
Tirus 17, 47-49	Scite (Scithe) 67, 117, 126-28
Troia 9, 15, 52	Serkir 20-22, 28, 30, 32-34,
	36, 38-42, 44, 45, 55, 58,
Uxia regio 86	60, 62, 65, 66, 68, 72, 74,
	75, 77, 80, 82, 83, 105,
Ydaspes, <i>elv</i> 130	108, 112, 114
	Thebane 12, 13
Þórshof (= templum Ham-	
onis) 50	Andre navne.
Folkenavne.	Bucifal 34, 72, 137
Athenienses 12	Scilla 50
Capadoces 21	
Dariani 77, 79, 105, 107	Liber Machabeorum 23
	Trójumannasaga 8.